Laus tibi domine rex eterne glorie

Etimologia dicitur veritas sermonis

# Exercitiũ scḋe ptis Alexandri p magistrũ Joannē Glogouiensem in florigera Cracouiensi vniuersitate breuiter in vnũ recollectũ, nupq; denuo reuisum, & accurata diligentia fideliter emendatũ, abiectis ex priori exemplari nōnullis supfluis necessarijs vero additis, p iuniorꝝ aptiori institutione

# Sintaxis commendatio.

**Alexandri gallici quē plurimi ordinis** minoꝝ sacre pagine ꝓfessorē excellentissimū. cathalagoq; sanctoꝝ inscriptū affirmant. Scḋa pars doctrinalis sui de artifitiosa dictionum ꝯstructiōe ordine ⁊ regimine. cū compendiosa elucidatiōe ꝓ iunioꝝ institutiōe per magistrū Joannē Glogouiensē in vniuersitate florigera Cracouiensi breuiter in vnū recollecta.

**A**Rtis grammatice precepta Alexander ille gallicus quē plurimi ⁊ despectum ⁊ abiciendū somniant in scḋa pte doctrinalis sui. Artē deniq; regendi cōstruendi ⁊ ordinādi dictionū elegantissime edocuit. ex ꝓprietatibusq; reruꝫ ⁊ modis essendi vt ex radice precepta ⁊ regulas in dyasinthetica obseruandas ꝯscripsit. vt id qḋ artis esset ex natura ꝓbaret. Ille em̄ nature ꝓcessus a sum̄o deo institutus noscit. vt in terrenis ⁊ celestibus regimen ⁊ ordo optimaq; rerū vnio inueniret. In numero em̄. pondere. mensura et ordine om̄ia cōstituta diuine tradūt littere. ⁊ vbi ordo nō est om̄e bonū abest: sic et in arte q̄ naturā imitat. vt ille Aristo. oīm phōꝝ ṗnceps. ij. phisicoꝝ edocuit fieri optet. vt itaq; incipientiū ⁊ iunioꝝ animi in dyasinthetice ṗceptis ⁊ regulis ⁊ exercitari edocerjq; possent. Ego magister Joannes Glogouiensis alme florētissimeq; vniuersitatis studij Cracouieñ. maioris collegij artistarū collegiatus. ꝓ laude dei. gloria. famaq; vniuersitatis nostre ⁊ ꝓ iunioꝝ studentiū institutiōe questiōes ꝯpendiosas cū argumētationibus in scḋaꝫ ptē Alexandri gallici breuiter recolligere institui. Impressum est aūt hoc opus ad impensas optimi humanissimiq; viri dn̄i Joannis Haller ciuis Cracouieñ. viroꝝ doctoꝝ fautoris excellentissimi. Anno xpi Jesu saluatoris currente. 1516. Nūc vero ꝓpositum In noīe eiusdē saluatoris: eiusq; genitricis Marie virginis dignissime Feliciter incipio.



# Prohemiū.

**C**Irca iniciū scḋe ptis Alexandri. Querit ṗmo. Utrū scḋe ptis Alexandri sciētia cuius subiectū est pars orōis ad aliā relata ad dyasintheticam habeat reduci.

**Pro intellectiōe questionis** mote. Notādū ṗmo ꝙ questio ista tria querit. Primo querit. Utrū noticia scḋe ptis Alexādri debeat dici sciētia. Scḋo querit. Utrū pars orōis ad aliā relata sit subiectū in scientia scḋe ptis Alexandri. Tercio querit. Utrū scientia scḋe ptis Alexandri ptinet ⁊ reduci habeat ad dyasintheticā. ¶ Pro ṗma pte questiōis intelligenda. Sciendū postq; Alexander in prima pte doctrinalis sui determinauit de his que ad ethymologiā ptinēt. iā hic recto ordine determinat de his que ptinent ad dyasintheticā. In prima aūt em̄ pte determinauit de declinatiōe noīm ⁊ verboꝝ ꝯiugatiōe. Jā in scḋa pte determiat de regiē ⁊ ꝯstructiōe quē ordinē seruandū in ꝓhemio ꝓmisit cū dixit. Hinc ꝓ posse meo vocū regimē reserabo. ⁊c. Et hic in ṗncipio ptis scḋe dr̄. Hic iubet ordo libri vocū regimen reserari. ¶ Diuidit itaq; hec ps scḋa doctrinalis in duo capitula. Primū est de regimine. Scḋꝫ de ꝯstructiōe. Primū incipit ibi. Uult intransitio. Scḋꝫ ibi. Est post predicta ꝯstructio iure locanda. Rō aūt ordinis quare prius determinat de regimiē q̄ꝫ de ꝯstructiōe est ista. Juxta em̄ Aristo. ṗmo metha. simplicia sunt ṗora cōpositis. cōstat aūt ꝙ regimē est ꝓpetas dictionū simpliciū. Constructio aūt est ꝓpetas dictionū adinuicē vnitarū ⁊ iunctarū. recto ergo ordine prius determinat de regimine ⁊ postea de cōstructiōe ¶ Sequit corollarie ꝙ regimen ad cōstructioneꝫ habet se vt inferius ad suū superius. vt scꝫ regimen sit inferius ⁊ cōstructio sit supius. Rō qa vbicūq; est regimen ibi est cōstructio. sed nō ecōuerso. Inter adiectiuū em̄ ⁊ substantiuū est cōstructio vt postea dicet. sed inter adiectiuū ⁊ substantiuū nō est regimen. vt postea probabitur.

**Notandū scḋo.** Quia dr̄ in titulo questiōis scḋe ptis Alexandri scientia. Sciētia capit dupliciē. vno modo ꝓprie ꝓ habitu speculatiuo qui est de rebus a natura cōstantibus quarū natura est principiū ⁊ causa. ⁊ sic nō capit hic. sed phīa naturalis sic est scīa: que est de his rebus: que ꝓducte ⁊ causate sunt ab ope nature. vt scīa libri de celo est ⁊ de motu celi. Scīa libri methauroꝝ est de pluuia grandine ⁊ terremotu. Rō aūt huius quare noticia scḋe ptꝫ Alexandri nō est scīa ꝓpe. qa scīa ꝓpe capta est habitus speculatiuus. vt dicit sexto Ethicoꝝ. sed noticia scḋe ptis Alexādri est habitus practicus. patet qa noticia scḋe ptis Alexandri est de his rebus que fiūt ⁊ cōplent ꝑ liberā nostrā voluntatē ⁊ dependent ab ope nostri intellectus. vt de regimine dictionū ⁊ cōstructionū. Cōponere aūt dictiōes

ad regimē ⁊ cōstructionē est opus intellectus. Dicit em̄ tercio de aīa
Cōponere ⁊ diuidere est scđa oꝑatio intellectus. Habitus aūt practi
cus est qui est de his rebus que fiūt ꝑ intellectū ⁊ liberā nostrā volun
taté. Alio mō capit scīa cōiter ꝓ habitu speculatiuo vel practico non
curando an sit de his rebus que cōstant ab ope nature. vel ab ope itel
lectus nostri. ⁊ sic oīs noticia vera đr scīa. ⁊ isto mō capit hic.
¶ Sequit corrollarie ꝙ originaliter regimen ⁊ cōstructio ē a re ⁊ mo
dis essendi. licet cōpletiue sit ab intellectu. Patet p̄ma ps. qa regimē
⁊ cōstructio orit ex ꝓportiōe modoꝝ ſcandi. vt postea dicet. Mōi āt
ſcandi causant ex modis intelligendi. sed mōi intelligēdi a modis essē
di. ergo a p̄mo ad vltimū regimen ⁊ cōstructio mediate ⁊ remote cau-
sant a mōis essendi. Scđa ps patet. qa intellectus est causa efficiens ⁊
extrinseca regiminis ⁊ cōstructiōis vniēs vnū cōstructibile cū altero.

**Notandū tercio.** Pro scđa pte questiōis intelligenda ꝙ
ꝑs orōis cōsiderat dupliciter. Uno mo-
do absolute quo ad eius modū ſcandi essentialē ⁊ accidentalē. nō i ha
bitudine ⁊ in respectu ad alterā dictionē cū qua cōstituit regimē vel
cōstructionē. ⁊ isto mō ꝑs orōis ptinet ad ethymologiā. In scīa em̄ do-
nati que est ethymologie cōsideratiōis subiectū est ꝑs orōis cōsiderata
ad eius modū ſcandi absolute. Alio mō ꝑs orōis cōsiderat in respectu
⁊ habitudine ad aliā dictionē cū qua cōstituit regimen ⁊ cōstructionē
⁊ isto mō ꝯsiderat hic ⁊ in dyasinthetica. ⁊ sic hic assignat ꝓ subiecto.
¶ Sequit corollarie ꝙ diuerse scie pñt cōsiderare idē subiectū materi-
ale: sed nō formale. Rō. qa scie nō distinguunt penes subiecta materi-
alia. sed formalia. mō ratio materie est couenire. rō aūt forme est sepa-
re ⁊ distinguere. ¶ Sequit corrollarie scđo ꝙ aliter determinat de ꝑ-
te orōis in scīa donati. ⁊ aliter hic in scīa scđe ptis Alexandri. ptz quia
in scīa donati determinat de pte orōis absolute quo ad eius modum
ſcandi sed hic in scīa scđe ptis determinat de pte orōis relata ad aliam

**Notandū quarto ⁊ vltimo.** Pro tercia pte que-
stiōis intelligenda q̄
querit. Utrū scīa scđe ptis alexandri habeat reduci ad dyasintheticam
Notādū ꝙ dyasinthetica est etiā pars gramatice ⁊ describit sic. Dya-
sinthetica ē pars gramatice artificialē ⁊ cōgruā cōpositionē dictionū
ondens. vt ex eis fiat oratio congrua ⁊ ꝑfecta ſm regulas deputatas.
Hanc aūt ptē gramatice originaliter ponit Priscianus p̄mo ⁊ scđo mi
noris. Alexander aūt ob rogatū quorūdā qđ Priscianus ꝓsaice edidit
ipe metrice in vnū collegit. Dicit aūt dyasinthetica a dya i greco. ⁊ qa
dya in greco duo ſcat. ergo etiā hoc vocabulū dyasinthetica duplicē
habet interpretationē. Dia em̄ cū scribit ꝑ i latinū tūc valet tm̄ sicut đ
ergo diasinthetica tūc đr a dia qđ est de. ⁊ sin qđ est con. ⁊ thesis cōpo-
sitio. quasi scīa de cōpositiōe suppositi ⁊ appositi. que est principalis cō
structio in gramatica. Scribit aūt scđo dya ꝑ grecum y. ⁊ sic dya valet



tm̄ sicut duo ⁊ sic dyasinthetica đr a dya qđ ē duo ⁊ sinthesis cōstructiō
quasi scīa de cōstructiōe duoꝝ scz suppositi cū apposito. ¶ Seqt corrol
arie ꝙ p̄ncipal ꝯstructio i gramatica ē ꝯstructio suppositi cū apposito
ptz. qa sicut ē i natura. sic ē i arte. đr em̄ ij. phisi. Ars imitat naturā: sz in
natura p̄ncipal ꝯpositio ē ex materia ⁊ forma. đr em̄ ix. metha. ⁊ ij. đ aīa
Ex materia ⁊ forma fit vnū ꝑ se. ergo etiā in arte p̄ncipalis cōpositio.
⁊ cōstructio fit ex supposito: qđ habet ꝓportionē materie ⁊ ex apposi-
to quod habet ꝓportionē ⁊ rationē forme.

**Istis notabilibus sic stantibus est con**
clusio responsalis ista. Scđe ptis Alexandri scīa cuius subiectū est ꝑs
orōis ad aliā relata habet reduci ad dyasintheticā. Ueritas huius con
clusiōis ꝓ prima pte scz ꝙ noticia scđe ptis Alexandri sit scīa. ⁊ hoc ca-
piendo sciā cōiter. ꝓbat sic. Oīs noticia vera certa ⁊ euidēs eoꝝ q̄
in ipa tradunt est scīa. sed noticia scđe ptis Alexandri. est noticia certa
vera ⁊ euidens eoꝝ que tradunt in scīa scđe ptis alexandri. ergo noti-
cia scđe ptis alexandri est scīa. Maior ptz ex scđo notabili. Minor ptz
ex ꝓcessu autoris. Uñ đr p̄mo posterioꝝ. Scīa est veroꝝ eternoꝝ ⁊ im
possibilit alit se habētiū. Ueritas aūt ꝯclusiōis ꝓ scđa pte scz ꝙ ꝑs orō
nis relata ad aliā sit subiectū scđe ptis alexandri. Probat. Illud est sub
iectū alicuius scie quod est p̄mū in illa scīa ⁊ sub cuius rōe formali oīa
in scīa considerant tali. ⁊ adqđ oīa habent attributionē. sed in notici
a scđe ptis Alexan. ꝑs orōis relata ad aliā est primū. ⁊ sub cuius rōe for
mali oīa cōsiderant. ⁊ ad qđ oīa reducunt in ista scīa. considerata. er
go ꝑs orōis relata ad aliā est subiectū scđe ptis Alexā. Maior ptz ex cō
ditiōibus subiecti. vt ptz p̄mo posterioꝝ. Minor ptz. qa oīa reducū
tur ad ptē orōis que hic cōsiderant. ¶ Ueritas tercie ptis cōclusionis
scz ꝙ noticia scđe ptis Alexan. ptinet ad dyasintheticā. Probat dyasin
thetica determinat de cōpositiōe artificiali ⁊ cōgrua dictionū. sed in
scīa scđe ptis alexandri determinat de regimine ⁊ cōstructōe que ori-
unt ex cōgrua ⁊ artificiali cōpositiōe dictionū ad seinuicē vt postea ꝓ
babit. Concludit ergo ꝙ scīa scđe ptis Alexan. ptinet ad dyasintheticā
Maior patet ex notabili quarto ⁊ vltimo. Minor ꝓbat in questione
sequenti. patet ergo veritas conclusionis.

**Arguit primo.** Scđe ptis alexandri noticia nō est scīa. er-
go cōclusio ꝓ p̄ma pte falsa. Probat ante-
cedens. Oīs scīa est eoꝝ que constant a natura ⁊ ope nature. sed noti
cia scđe ptis Alexan. est de his que fabricant ꝑ intellectū nostrū. ergo
noticia scđe ptis alexan. nō est scīa. Maior qa scīa est de rebus natura-
libus quarū p̄ncipiū est natura. vt ꝓbat sexto Ethicoꝝ. Minor. qa no-
ticia scđe ptis Alexan. est de regimine ⁊ cōstructiōe. modo regimen ⁊
constructio dependent ab intellectu nostro. Intellectus em̄ noster est

causa extrinseca efficiens regiminis ⁊ ꝯstructiōis. vt patebit inferius Dico verũ argumentũ ꝯ̄cludit ꝙ scīa ꝓprie sumpta est de rebus a natura ꝯstantibus mō scīa scđe ptis Alexan. nō est scīa ꝓprie sumpta sed cōiter. vt ꝓbatum est superius.

**Arguit scđo.** Noticiā scđe ptis Alex. nō est scīa. Probat sic. Oīs scīa est necessarioꝝ. sed noticia scđe ptis Alexan. est cōtingentiũ. ergo noticia scđe ptis Alexan. nō est scīa. maior est Aristo. ꝑmo poste. Minor patet qui noticia scđe ptis Alexa. est de regimine ⁊ ꝯstructiōe. mō regimen ⁊ cōstructio sunt res cōtingentes. quia pñt esse ⁊ nō esse. Dico verũ argumentũ cōcludit ꝙ regimen ⁊ cōstructio scđm se cōsiderata absolute sunt res cōtingentes. sed inquātũ resoluūt ⁊ reducunt in modos essendi reruꝫ a quibus originaliter causant necessitateꝫ habent. Dictũ em̄ est ante. ꝙ regimen ⁊ cōstructō oriunt a ꝓportiōe modoꝝ ꝑcandi. mōi ꝑcādi accipiūt a mōis intelligēdi. mōi intelligendi a mōis essendi. ꝯstat aũt ꝙ mōi essendi rerũ sunt necessarij ex quo de ipis est scīa ⁊ naturalis phīa.

**Arguit tercio.** Noticia scđe ptis Alex. nō est scīa. ꝓbat sic De vicijs ⁊ incōgruitatibus nō est scīa. sed noticia scđe ptis Alex. est de vitijs ⁊ incōgruitatibꝰ. ergo noticia scđe ptis alexan. nō est scīa. Maior qa scīa excludit ⁊ extirpat vicia. scīa em̄ est habitus cōclusiōis scire artificialiter ⁊ recte demonstrate vt ꝓbat vi. Ethicoꝝ. vbi aũt est viciũ ⁊ incōgruitas nō est aliqd recte ⁊ artificialiter demonstratũ. Minor. qnia noticia scđe ptis Alexan. est de figuris cōstructiōis mō figure cōstructiōis includūt aliquod viciũ. Silr noticia scđe ptis Alexan. est de impedimentis vt postea in fine patebit. Dico ꝙ verũ argumentũ cōcludit ꝙ noticia scđe ptis Alex. est de vicijs ⁊ incōgruitabus. nō quidē principaliter ⁊ primarie. sed potius scđario ⁊ minus principaliter. Dicit em̄ ꝑmo de aīa. eadē scīa ē recti et obliqui. ⁊ sexto topicoꝝ. Eadē est disciplina oppositoꝝ habitꝰ ⁊ priuatiōis. ⁊ sic noticia scđe ptis alexan. est de vicijs. vt melius cognosceret cōgruitas. malũ em̄ nō euitat nisi cognitũ.

**Arguit quarto.** Par orōis nō est subiectũ in scīa scđe ptis Alex. ergo scđa ps ꝯclusiōis nō valet. ꝓbat añcedēs. Nullũ subiectũ debet excedere limites. sed ps orōis excedit limites igit nō est subiectũ hic. Maior ptꝫ ex diōe subiecti. ⁊ ꝑmo posterioꝝ dr̄ ꝙ quelibet scīa habet ꝓpriũ subiectũ. Minor ptꝫ in Ethimologia etiā ꝯsiderat de pte orōis. scīa em̄ donati ptinet ad ethimologiā. mō in scīa donati ps orōis est subiectũ. Dico verũ argumentũ cōcludit ꝙ in ethiologia etiā ꝯsiderat de pte orōis. nō tñ eodē mō sicut hic. qa in ethimologia determinat de pte orōis absolute quo ad eius modos ꝑcandi absolute sed hic determinat de pte orōis in habitudine et in respectu ad aliud cũ quo ꝯstituit oratiōnē congrā ⁊ ꝑfectam.



**Arguit quinto.** Par orōis relata ad aliā nō est hic subiectũ. igit ꝓbat añs. ps orōis regibilis ⁊ constructibilis est hic subiectũ. ergo nō ps orōis relata ad aliā. Tenet ꝯñs. qa eiusdē scīe est tm̄ vnũ subiectũ ꝑmo posterioꝝ. Minor est Joannis monachi in scripto suo sup scđa pte Alex. Dico verũ argumētũ ꝯcludit ꝙ eiusdē scīe pñt esse plura subiecta ꝯuertibilia. qualiter est in ꝓposito. quia idē est dicere. ps orōis relata ad aliā. ⁊ ps orōis regibilis ⁊ constructibilis. mō Aristo. ꝑmo posterioꝝ vult ꝙ eiusdē scīe non pñt esse plura subiecta nō ꝯuertibilia ⁊ desperata.

**Arguit sexto.** Par orōis aduc nō est subiectũ in scīa scđe ptis Alex. Probat. oīe subiectũ scīe debet eē quid vnũ ⁊ simplex. sed ps orōis relata ad aliā nō est quid vnũ ⁊ simplex ergo maior est Aristo. ꝑmo poste. ⁊ ptꝫ qa subiectũ scīe debet esse intelligibile. ꝑmo posterioꝝ sed qcqd intelligit sub rōe vnius intelligit. iiij Metha. ergo subiectũ scīe debet esse qd vnũ. Minor. qa est ꝯplexum ⁊ ꝯpositũ. mō ꝯplexũ ⁊ ꝯpositũ nō est quid simplex. Dico verũ argumētũ ꝯcludit ꝙ subiectũ scīe scđe ptis Alex. est ꝯplexũ quo ad vocē: nō tñ quo ad ꝯceptũ ꝓpter em̄ penuriā ⁊ defectũ vocabuloꝝ sepius cōplexum ponimus ꝓ incōplexo ⁊ sic contingit in ꝓposito.

**Arguit septimo.** Par orōis relata ad aliā nō est hic subiectũ ꝓbat. Unio vnius ptis cũ alia est hic subiectũ. ergo tenet cōsequētia. qa eiusdē scīe est vnũ subiectũ. Añcedens ꝓbat. Unio est primũ qđ querit in ista scīa. ⁊ oīa que hic docentur in noticia secunde partis Alexander. reducuntur ⁊ fiunt propter vnionem vnius partis cum alia. ⁊ ergo vnio vnius ptis cuꝫ alia. est hic subiectũ. Tenet cōsequētia ex Aristo. ꝑmo posterioꝝ. qa subctm̄ in scīa debet esse primũ qđ in scīa querit ⁊ oīa debent reduci ad subiectũ. Dico verũ argumentũ cōcludit ꝙ vnio vniꝰ ptis cũ alia est hic subiectũ loquendo de subiecto formaliter ⁊ abstractiue: loquēdo aũt de subiecto cōcretiue ⁊ materialiter tūc est ps orōis relata ad aliā. mō qa nostra cognitio incipit a cōcretis ⁊ sensatis rectius ⁊ couenientius ps orōis relata ad aliā assignat ꝓ subiecto qꝫ vnio vnius ptis cuꝫ alia. licet vtrũqꝫ pōt fieri. Abstractũ em̄ ⁊ cōcretũ ꝑcant idē formaliter.

**Arguit octano ⁊ vltimo.** Noticia scđe ptis Alexā nō ptinet ad dyasintheticā. ergo tercia ps cōclusiōis est falsa. Probat añcedens. Noticia scđe ptis alexandri ptinet ad phīaꝫ naturalē. mō phīa naturalis nō est dyasintherica. ꝓbat añs. qa in scđa pte alexan. dant regule quomō dictio ꝑcans vnā rē regit dictionē ꝑcantē aliā rem. vt dicēdo. Dictio ꝑcās causam regit gtm̄ ꝑcantē effectũ. modo cognitio cause ⁊ effectus ptinet ad phīaꝫ naturalē. vt ptꝫ ij. phȳoꝝ. Dico verũ argumentũ cōcluderet si noticia scđe ptis esset absolute ⁊ principaliter de rebꝰ. mō scīa scđe ptis

alexan. est de rebus ex cōsequēti ⁊ minus principaliter. est eñ p̄mo de
dictiōibus ⁊ cōstructiōibus quoꝝ vnū regit ⁊ cōstruit cū alio. licet illa
cōstructibilia s̄cent res ꝓxime. ergo scīa scd̄e ꝑtis alex. est de construc-
tibilibus remote tñ de rebus ⁊ modis essendi quibus regimē ⁊ ꝯstru-
ctio causant̄ sicut a causa mediata ⁊ remota. vt patebit ī q̄stōe sequēti

## Utrū regimē gramaticale qd̄ ex ꝓpor-

tiōe modoꝝ s̄cādi orit̄. cōueniēt̄ diffiniat̄. ⁊ in regimē actiuū ⁊ passiuū
diuidat̄. ¶ Pro intellectiōe questiōis more notādū est p̄mo ꝙ questio
ista tria querit. Primo querit vtrū regimen gramaticale oriat̄ ex ꝓpor-
tiōe modoꝝ s̄candi. Scd̄o querit vtrū diffinitio regiminis gramatica-
lis sit bñ assignata. Tercio querit vtrū diuisio regiminis gramaticalis
in regimen actiuū ⁊ passiuū sit bñ assignata. Pro intellectiōe p̄me ꝑtꝫ
tis questiōis in qua querit̄ vtrū regimē gramaticale oriat̄ ex ꝓportio-
ne modoꝝ s̄candi. Notādū ꝙ mōi s̄candi sunt duplices scꝫ essentiales
⁊ accidentales. Modus s̄cādi essentialis est qui est de essentia alicuiꝰ
ꝑtis orōis ⁊ sine quo ꝑs orōis nō pōt cōstitui. vt s̄care ꝑ modum entis ⁊
determinate apprehensiōis est modus s̄candi essentialis nōis. nomē
eñ nō pōt esse sine isto mō s̄candi: dr̄ eñ vij. metha. Nunq̄ȝ res est sine
sua essentia. ⁊ talis mōs s̄candi essentialis est duplex. materialis siue
gn̄alis. ⁊ formalis siue specialis. Generalis siue materialis ē qui ī plu-
ribus ꝑtibus reꝑit̄ q̄ȝ in vna. vt s̄care ꝑ modū entis vel substancie reꝑ-
it̄ in nōie ⁊ etiā in ꝓnoīe. ⁊ ergo modus s̄candi materialis siue genera-
lis dr̄. Sꝫ mōs s̄cādi special' siue formal' ē. q ē de essētia ꝑtis. sed solū re-
ꝑit̄ ī vna ꝑte ⁊ ꝑ hūc vna ꝑs distinguit̄ ab alia. vt s̄care ꝑ modū deter-
minate apꝓhensiōis est modus s̄candi formalis nōis. Iste eñ modus
s̄candi solū reꝑit̄ in nōie. ⁊ ꝑ ip̄m nomen distinguit̄ ab alijs septē ꝑti-
bus orōis. Modus aūt s̄candi accidentalis est qui nō est de essentia ꝑ-
tis. sed extra essentiā ⁊ intellectū ꝑtis. Nullū eñ accidens est de essen-
tia rei. ⁊ talis modus s̄candi est duplex scꝫ absolutus ⁊ respectiuus. ab-
solutus est quo variato nō variat̄ cōgruitas vt est qualitas figura. si-
ue eñ dico. hō currit siue ioannes currit semꝑ orō est cōgrua. et tñ hic
nō variat̄ congruitas. sed modus s̄candi respectiuus est quo variato
variat̄ cōgruitas vt est numerus ꝑsona. Hec eñ est cōgrua. hō currit:
sed hec est incōgrua. hoīes currit. ⁊ hic variat̄ numerus. Ad regimen
itaq̄ȝ gramaticale requirit̄ ꝓportio modoꝝ s̄candi nō quorūlibet. sed
actiuoꝝ ⁊ maxīe accidentaliū respectiuoꝝ. vt eñ postea dicet̄ modi sig-
nificandi sunt causa efficiens intrinseca regiminis gramaticalis.

## Notandū scd̄o vt melius intelligat̄ pri-

ma pars questiōis more. quō scꝫ regimen gramaticale orit̄ ex ꝓportio-
ne modoꝝ s̄candi dictiōis regentis ⁊ recte. Notandū est ꝙ ad dictio-
nē regentē requirūt̄ due cōditiōes. silr̄ ad dictionē rectā etiā requirū-



tur due. ⁊ cū iste cōditiōes ad inuicē ꝓportionant̄ inter dictionē re-
gentē ⁊ rectā tūc fit regimen. Prima conditio requisita ad dictioneȝ
regentē est ꝙ dictio regēs s̄cat dependentiā sic ꝙ habeat modū s̄can-
di cōeȝ ⁊ cōfusum terminabilē ⁊ speciuocabilē ꝑ dictionē rectā vt cum
dico. filius petri. hec dictio regens filius s̄cat dependentiā ⁊ confuse.
que confusio limitat̄ ⁊ specificat̄ ꝑ dictionē rectā. cū eñ dico filius pe-
tri certū est ꝙ sermo fit nō de oī filio sed tm̄ petri. Scd̄a cōditio requi-
sita ex ꝑte dictiōis regentis est ꝙ dictio regens habeat ꝑtātem cogen-
di ⁊ limitandi dictionē rectā ad certū casuȝ. ⁊ determinatū. Dictio eñ
regens libera est vagari ⁊ transire ꝑ oēs casus suos sed dictio recta
stringit̄ ⁊ artat̄ ad certū casum. ¶ Sequit̄ corollarie p̄mo ꝙ duo req-
runt̄ ad dictionē regentē. Primū dependentia dictiōis regētis. Scd̄ȝ
ꝑtās supaddita dependentie qua mediante dictio regens limitat dic-
tionē rectā ad certū casuȝ. ¶ Sequit̄ corollarie scd̄o ꝙ noīa ꝓpria vt
sic nō regūt. Rō qa noīa ꝓpria significāt certe ⁊ determinate ⁊ nō de-
pendenter. ¶ Sequit̄ corollarie tercio ꝙ ꝓnoīa vt sic ꝓpria virtute rē-
ta non regūt. Ratio qa ꝓnoīa nō pñt regere nisi vt ponūt̄ in demon-
stratione vel relatione certa. mō tūc non significant dependentiā. vñ
bñ dixit Florista. tm̄ ꝓnomen regit̄ ꝓpriū quoq̄ȝ nomen. Si sunt pre-
dicta ꝓpria virtute retenta. de isto melius dicet̄ īferius. ¶ Sequitur
corollarie quarto ꝙ adiectiuū nō regit substantiuū. Ratio quia adie-
ctiuū non potest artare ⁊ limitare substantiuū ad certū casuȝ. Silr̄ ad-
iectiuū non exigit substantiuū in certo casu. sed in quolibet. Dictio āt
regens exigit dictionē rectā in certo casu. ⁊ limitat dictionē rectaȝ ad
standū in certo casu. ¶ Sequit̄ corollarie quinto ꝙ coniūctio non re-
git: quia coniūctio non habet ꝑtātem cogendi dictionē rectā ad certū
casum. sed indifferenter potest coniungere dictiōes sub quolibet casu
vt homo ⁊ asinus currūt in ntō. hoīs ⁊ asini interest laborare in gtō. et
sic silr̄ in alijs casibus. Ad dictionē etiā rectā requirunt̄ due conditio-
nes ꝓportionabiles duobus ꝑdictis modis circa dictionē regentem
expressis. ¶ Prima conditio requisita ad dictionem rectam est ꝙ dic-
tio recta apta nata sit terminare dependentiam importatam ⁊ signi-
ficatam ꝑ dictionem regentē. ⁊ hec ꝯditio ꝓporcinat̄ p̄me conditioni
requisite ex ꝑte dictionis regentis scꝫ dependentie. Scd̄a conditio re-
quisita ad dictionē rectaȝ est ꝙ dictio recta apta nata sit stare sub isto
certo casu quē dictio regens requirit ⁊ hec conditio ꝓportionat̄ scd̄e
conditioni requisite ex ꝑte dictionis regentis scꝫ potestati limitādi et
cogendi. ¶ Sequit̄ corollarie p̄mo ꝙ vnū verbū non regit aliud. Ra-
tio quia vnū verbū non potest terminare dependentiā alterius. ymo
quodlibet eoꝝ significat dependentiā. verbū etiā significat actū ⁊ acci-
dens. oē aūt accidens dependet ad aliud. ¶ Sequit̄ corollarie scd̄o
ꝙ solū pars casualis regit̄. Ratio quia dictio recta debet stare sub cer-
to casu. casus aūt solū accidit partibus casualibus. ¶ Sequit̄ corolla-

rie tercio ꝙ partes indeclinabiles vt sic non regunt. Ratio quia nō
possunt stare sub certo casu. quia casus non accidit partibus indeclina
bilibus. Sequit coꝛollarie quarto ꝙ in ista. legere est agere. legere ⁊
agere non regunt inquantū verba. sed inquantū ponūt loco sui nti v
balis predicta em̄ oꝛatio valet tm̄ lectio est actio. Silr dicendū est de
ista. diu est ꝙ rex venit. hoc aduerbiū diu non regit ratione sui. sed nti
inclusi. qa hic non valet tm̄ diuturnū tempus est ꝙ rex venit. ¶ Seqt
coꝛollarie quinto ꝙ regimen gramaticale translatū est de regimine
reali. ⁊ est silitudo inter regimen reale ⁊ gramaticale. Ratio quia sicut
in regimine reali ⁊ maxie pollitico opoꝛtet ꝙ regens habeat ptātē co
gendi ⁊ oꝛdinandi ⁊ gubernandi ipm rectū. opoꝛtet silr ꝙ ipm rectuꝫ
habeat ꝓmptitudinē ⁊ dispositionē obediendi. dr em̄ ij. de aīa. Actus
actiuoꝝ sunt in paciente bene predisposito. sic silr fit in regimie grama
ticali. vt est declaratū patet ergo qui modi ⁊ que ꝓprietates regrun
tur ad regimē gramaticale tam ex pte dictionis regētis ꝙꝫ ex parte di
ctionis recte.

## Notandū tercio ꝓ scda pte questionis

intelligenda scꝫ quomodo regimē gramaticale habeat diffiniri. Notā
dū regimen gramaticale scdꝫ intentioneꝫ Petri helie conmentatoris
prisciani describit sic. Regimē est debita casus collatio. que diffinitio
intelligit sic. Regimen gramaticale est collatio. i. appositio vel addi
tio debiti. i. ꝓpoꝛtionati casus scꝫ recti. scꝫ ad dictionē regentē. vt hic
homo currit. ¶ Sequit coꝛollarie primo ꝙ hic non est regimen hoīs
currit. Ratio quia non est appositio ⁊ debiti ⁊ ꝓpoꝛtionati casus rec
ti ad dictionē regentē. Uerbū em̄ personale non requirit obliquū pro
supposito. sed ntm̄. Cōiter aūt regimen gramaticale describit sic. Regi
men est apta ⁊ rationalis collocatio dictionis casualis recte foꝛmalit
vel virtualiter ad aliā dictionē scꝫ regentē ad standū sub certa habitu
dine casuali. sic ꝙ non sub qualibet alia cū iuuamine intellectus vt fiat
oꝛatio congrua ⁊ perfecta. que diffinitio regiminis pdicta est causalis
eo ꝙ dat ꝑ quatuoꝛ genera causaꝝ. Tūc aūt res perfecte scit ⁊ cogno
scit qñ eius cause sciunt. vt dr pmo posterioꝝ Scire est rem per causas
cognoscere. ⁊ pmo posterioꝝ dr. tūc vnūquodqꝫ arbitramur scire cum
casuas eius cognoscimus. Causa foꝛmalis tangit cū dr. apta ⁊ rationa
lis. i. conueniēs ⁊ congrua collatio. Materialis tangit cū dr. dictiōis
causalis recte. ad aliā dictionē. scꝫ dictionē regentē. Causa efficiens tā
git cū dr. cū iuiumine intellectus. Finalis tangit cū dr vt fiat oꝛatio cō
grua ⁊ perfecta. que particule quatuoꝛ ꝓbabunt in notabili vltimo:
Dicitur aūt notanter in diffinitione regiminis ꝙ dictio recta aliquā
do ponit foꝛmaliter ⁊ expꝛesse vt homo currit. aliqñ virtualiter ⁊ im
plicite: vt legere est agere. in qua legere non regit ratiōe sui. sed ratio
ne nti inclusi. vt declaratū est in quarto coꝛollario circa notabile scdꝫ



Notandū est etiā vt intelligat tercia pars questionis q̄ fuit de diuisi
ōe regiminis gramaticalis. Sciendū regimen gramaticale est duplex
scꝫ actiuū ⁊ passiuū. Actiuū vt cōiter dr est dictio regens melius dica
tur ꝙ regimen actiuū est habitudo dictionis regentis ad dictionē re
ctā ⁊ ꝯuenit generaliter septē ptibus loquendo de regimine Nomini
vt filius socratis. ꝓnomini vt hec volucrū. Uerbo vt homo. currit. ad
uerbio vt vbicūqꝫ locoꝝ. participio vt legens lectioneꝫ. Pꝛepositioni
vt ad patrē. Interiectioni vt heu mihi. Regimē aūt passiuū vt cōiter
dr est dictio recta. melius dicat ꝙ regimen passiuū. est habitudo dicti
onis recte ad dictionē regētē ⁊ ꝯuenit tm̄ ptibus casualibus. quia vt
dictū est ad dictionē rectaꝫ requirit ꝙ apta nata sit stare in certo casu
respectu dictionis regentis. modo tantū tres sunt partes casuales.
exm̄ de noīe vt hō currit. de ꝓnoīe iste venit. de pticipio legēs scribit.

## Notandū quarto ⁊ vltimo. Pꝛo melio

ri intelligentia scdē diffinitionis regiminis sciendū vt dictuꝫ est ꝙ in
ista diffinitione tāgunt quatuoꝛ cause regiminis. Causa materialis ta
cta fuit cū dicebat. dictionis casualis recte. ⁊c. Dictio em̄ regens et re
cta materialiter reintegrant qd ꝓbat sic. Illud est causa materialis re
giminis ex quo regimē materialiter ꝯponit ⁊ ꝯstituit. sed regimē grā
maticale materialiter ex dictione regente ⁊ recta ꝯstituit. ergo dictio
regens ⁊ recta sunt causa materialis regiminis. Maioꝛ est Aristo. j.
phisicoꝛuꝫ Materia est ex qua aliqd fit. Minoꝛ ptꝫ qa hic hō currit est
regimen non alia ratione nisi qa dictio regēs scꝫ currit. ⁊ dictio recta.
scꝫ homo habent se sicut materia regiminis. Causa vero foꝛmalis regi
minis tangebat cū dictū est in diffinitione apta ⁊ rationalis collatio.
Apta em̄ ⁊ ꝯueniēs appositio dictionis regētis ad rectā est causa foꝛ
malis regiminis. Pꝛobat sic Illud est causa foꝛmalis rei ꝑ qd res habꝫ
esse foꝛmaliter. sed regimen gramaticale habet esse foꝛmaliter ꝑ aptaꝫ
⁊ rationalē collationē dictionis regentis ad dictionē rectā. igit apta
⁊ rationalis collocatio est causa foꝛmalis regiminis. Maioꝛ quia foꝛ
ma est que dat esse rei. Minoꝛ est nota. qa si non esset apta et rōnalis
appositio dictionis regentis ad rectā nūqꝫ esset regimen. Causa auteꝫ
efficiens tangebat in diffinitione cū dicebat. cū iuuamine intellectus
Notandū ꝙ causa efficiēs regiminis est duplex. quedā intrinseca. ⁊ q̄
dā extrinseca. Intrinsece cause regiminis sunt modi ficandi. quoꝝ pꝛo
poꝛtio requirit inter dictionē regentē ⁊ rectā. Dicunt aūt modi fcādi
cause ipsius regiminis ꝓ tanto. qa pparant ⁊ disponūt ipas dictiones
ad regimen. qd postea ꝑ intellectū ꝯplet ⁊ pficit. ⁊ dicūt intrinsece ꝓ
tanto qa sunt intra dictiones ⁊ indictionibus quaꝝ sunt modi fcandi.
Oīs em̄ ꝓprietas est in illo cuius est ꝓpetas. modo modi significan
di sunt ꝓpetates dictionū ⁊ partiū. Causa aūt efficiēs extrinseca regi

minis est intellectus humanus q dictionē regentē ⁊ rectā3 dispositas
per modos significandi vnit ⁊ coniungit sic ꝙ vna regit aliā. ⁊ dr intel-
lectus causa efficiēs extrinseca regiminis ꝓ tanto vel ideo. qa intelle-
ctus est extra ꝯstructibilia ⁊ eis non ꝯiūctus. ymo intellectus est act⁹
⁊ forma ꝯiūcta corpi philosophico. vt pꝫ ij. de aīa. Quot aūt modi sig
nificādi sint principia regiminis gramaticalis itrinseca potest tali ra-
tione ꝓbari. In qualibet dictiōe sunt tria. vt autor modoꝝ significan
di deducit. scꝫ. vox. significatū ⁊ modus significādi. Constat aūt ꝙ vox
non potest esse causa regiminis. alias oēs dictiōes eiusdē vocis idē
haberent regimen qd est falsu3. Amor em̄ nomen. ⁊ amor verbū non
idem hn̄t regimen. Amor non regit gtm̄ a parte post vt amor xp̄e rede
mit mō3. Sed amor verbū regit ntm̄ a parte an̄. ⁊ ablm̄ a pte post me
diente ꝑpositiōe a vel ab. vt ego amor a petro. Sic silr significatū non
potest esse causa regiminis. qa tūc rectus ⁊ obliquus facerent idē re-
gimen. ex quo rectus ⁊ obliquus significāt idē essentialiter. ponuntur
em̄ in eodē ꝑdicamento: licet modus significandi eoꝝ est diuersus ac-
cidentaliter cū rectus significat absolute. ⁊ obliquus ꝯnotatiue. Qd
aūt rectus ⁊ obliquus non habent idē regimen patet qa rectus regit
a parte ante a verbo ꝑsonali. vt suppositū directū. obliquus aūt regit
a verbo impꝑsonali vt suppositū indirectū. quare relinquit ex sufficiēti
diuisione ꝙ modus significādi est causa regiminis gramaticalis intri-
seca. Qui aūt modi significandi regrunt ex pte dictionis regētis. ⁊ q
ex parte dictionis recte patet in notabili primo et scdo. Causa finalis
regiminis tangit in diffinitione cu3 dr. vt fiat oratio cōgrua. Probat
sic. Finis est ꝓpter qd aliqd fit. sed regimen gramaticale fit vt ꝯstitua-
tur oratio congrua: concludit ergo ꝙ finis regiminis gramaticalis.
est constitutio orationis congrue. Maior est Aristo. ij. phisicoꝝ. Mi-
nor ꝓbat qa ideo dictio regēs addit ad rectā vt ex ipis fiat orō ꝯgrua

**Pro ampliori etiā eoꝝ que dicta sunt i-**
tellectu necesse est intelligere que differentia est inter agere exigere
⁊ determinare. deseruire. retorquere. Regere em̄ ē ꝯferre dictionem
dictioni sic ꝙ ponat sub tali casu sic ꝙ non sub quolibet alio. vt hō cur
rit. Exigere aūt est vnū ꝯstructibile alterū requirere ad sui dependen-
tiā determinandā vt ex eis fiat oratio cōgrua. vt adiectiuū exigit sub-
stantiuū. adiectiuū em̄ dependentiā significat. qa est accidēs: accidēt
aūt esse nō est per se esse. vt pꝫ vij. ⁊ iiij. metha. Res ergo significata
per substantiuū terminat dependētiā adiectiui. Determinare est vnū
ꝯstructibile aliud specificare ⁊ eius dependētiā terminare vt ex eis fi
at oratio cōgrua. vt substantiuū determinat adiectiuū. Deseruire aūt
est ipa3 ꝑpositionē suū casuale regere. Prepositio em̄ aut deseruit actō
aut ablrō. Retorquere aūt est prepositione3 facere ꝙ aliqua dictio re-



gat aliquē casu3 quem sine tali ꝑpositiōe regere nō pōt. vt vado ad pa
trē. vado em̄ est verbū absolutū ⁊ debile non potens ꝑ se regere actm̄
requirit ergo auxiliū ꝑpositiōis. qua mediante regit actm̄. dicendo va
do ad patrē. ¶ Utrū aūt sit dicēdū ꝙ ꝑpositio retorquet casuale ad ac-
tū verbi vel ecōuerso. Dicendū est ꝙ ꝑpositio retorquet actū verbi ad
casuale. vt patebit in regimine actī casus vbi dicet de regimine ꝑposi
tionū. ¶ Sequit corrollarie ex dictis ꝙ cōiter scdo3 grammaticos aliq
sunt ptes que regūt tantū vt verbū. aduerbiū ꝑpositio ⁊ interiectio.
Alique sunt que regunt tantū vt ꝓnomen ⁊ ꝓpriū nomen. ⁊ hoc pro
pria virtute accepta. ⁊ quedā regūt ⁊ regunt. vt nomen appellatiuu3
regit vt filius petri. ⁊ etiā regit vt filius nascit. Silr pticipiū regit et
regit. cū dico. legens lectionē hoc pticipiū legens regit. sed cū dico, le-
gens currit hoc pticipiū legēs regit. Alique aūt sunt ptes que nec re
gūt nec regūt. vt sunt ꝯiūctiōes. Ueritas huius corrollarij ⁊ ptiū ei⁹:
patet ex his que dicta sunt in notabilibus. patet etiā veritas corrolla
rij in silī de regimine reali. ad cuius silitudinē regime3 gramaticale est
translatū ⁊ acceptū. In natura em̄ inuenit quoddā ens qd regit tm̄. vt
causa prima. dr em̄ xij. metha. A deo dependet celū ⁊ tota natura. ⁊ in
uenit ens in natura qd regit tm̄: vt est materia ꝑma que ē pura poña
vt pꝫ ꝑmo phisicoꝝ. ⁊ est ꝓpe nihil creata. vt dr Augu. Materia ꝑma
ꝑ se nō hab3 esse. sed esse recipit a forma. ⁊ ueniūt quedā entia que re
gunt ⁊ regunt. vt sunt corpa celestia. corpa em̄ celestia regunt a deo ⁊
intelligentijs. vt patet xij. metha. Corpa em̄ celestia regūt ista inferio-
ra vt pꝫ ꝑmo celi ⁊ ꝑmo methauroꝝ. pꝫ ergo veritas corrollarij ex si
militudine ad regimen reale.

**Istis notabilibus sic stantibus est con**
clusio responsalis. Regimen gramaticale qd ex ꝓportiōe modoꝝ ſcā-
di orit cōuenienter diffinit ⁊ in regimen actiuū ⁊ passiuū diuidit. Ue
ritas ꝯclusiōis ꝓ ꝑma pte scꝫ ꝙ regimē gramaticale orit ex ꝓportiōe
modoꝝ ſcandi. ꝓbat ex fine quarti notabilis. Silr ex notabili ꝑmo et
scdo vbi est ꝓbatū ⁊ dictū ꝙ regimen orit ex ꝓportiōe modoꝝ ſcandi
dictōis recte ⁊ regētis. quare cōclusio ꝓ prima pte vera. sed ꝙ ꝯclusio
ꝓ scda pte sit vera scꝫ ꝙ diffinitio regiminis est bn̄ assignata pōt ꝓba
ri tali rōe. Illa diffinitio est bn̄ posita que exꝑmit natura3 diffiniti. sed
diffinitio regiminis hic assignata exprimit naturā ⁊ quiditatem regi-
minis gramaticalis. ergo diffinitio regiminis gramaticalis est bn̄ assi-
gnata. Maior est vna ꝯditio requisita ad bonā diffinitionē ex Boetio
in libro diffinitionū. Dicit em̄ vij. metha. Diffinitio est sermo quidita-
tis ⁊ essentie. Minor patet ex notabili tercio. similiter quarto. Sed ꝙ
tercia pars conclusionis sit vera scilicet ꝙ regimen grammaticale be
ne diuiditur in regimen actiuum ⁊ passiuum potest tali ratione probа
ri. Illa diuisio est bene posita que euacuat ⁊ exprimit totam naturam

turā diuisi.sed diuisio regiminis gramaticalis est hm̄oi.ergo est bn̄ po
sita.Maior est vna ꝯditio bone diuisiōis vt ptꝫ p Boetiū in li.diuisio
Minor patet ex fine notabilis tercij.

**Arguit primo.** Regimen gramaticale nō orit̃ ex ꝓportiōe modoꝝ ꝑcandi.igit̃ ꝑma ps ꝯclusiōis falsa:
ꝓbat̃ antecedēs:illud qḋ orit̃ ex ꝓportiōe modoꝝ ꝑcandi hoc esse est
possibile.sed regimē gramaticale esse nō est possibile.Maior est nota.
qa om̄e qḋ est habet possibilitatē ad esse.ḋr em̄ ij.Periarme.qa res q̄ a
ctu est habet potētiā essendi que est ꝯiūcta actui.Minor qa si regimē
gramaticale esset tale possibile tunc ex duobus entibus in actu fieret
terciū.qḋ est ꝯtra Aristo:iij.metha ꝓbat̃ sequela.qa tam dictio regēs
q̄ꝫ dictio recta est in actu.ptꝫ qa quelibet dictio habet modū ꝑcādi suū
modo modus ꝑcandi est forma dictiōis ⁊ ptis.ens aūt hn̄s formā est
ens in actu.ꝯcludit̃ ergo ꝙ regimen in gramatica esse nō est possibile
Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ ex duobus entibus in actu nō fit ter
ciū absolute ⁊ ꝑm se acceptis ⁊ ꝯsideratis.sed si ꝯsiderat̃ vnū vt est in-
potencia ad alterū tūc ex duobus entibus in actu bene fit terciū:vt ex
farina ⁊ aqua fit panis.sic ꝯtingit in ꝓposito.dictio em̄ regēs habet se
vt ens in actu.sed dictio recta habet se vt ens in potencia.

**Arguit scd̄o.** Regimen in gramatica nō est possibile.ergo re-
gimen nō orit̃ ex ꝓportiōe modoꝝ ꝑcādi.ꝓba
tur.illud in gramatica nō est possibile de quo seniores ⁊ solenniores in
gramatica nihil tradiderūt.sed de regimine gramaticali multi in grā-
matica autentici ⁊ ꝑcipui nihil tradiderūt.ergo regimē in gramatica
nō est possibile.Maior est nota.qa alias tales autores fuissent insuffi-
cientes.Minor ptꝫ de priscia.⁊ donato.qa nihil aut modicū scripsert
de regimine.Dico licet priscia.⁊ dona.nō scripserūt de regimine grā-
maticali expresse.tn̄ implicite ⁊ virtualiter.Priscia.em̄ in maiori volū
ine determinauit de ꝯstructiōe.mō cōstructio ꝑsupponit regimē.licet
nō vniuersaliter.vt in plurimū vbi est cōstructio.ibi est regimē.lꝫ nō
vniuersaliter hoc est verū.Inter adiectiuū em̄ ⁊ substantiuū est cōstru
ctio.⁊ tn̄ inter adiectiuū ⁊ substantiuū nō est regimen.vt prius est pro
batū.etiā cōstructio est plus vicina ⁊ ꝓpinqua fini.gramatice q̄ꝫ regi-
men scꝫ expressiōi cōceptus congrui ⁊ ꝑfecti:ergo plus late ⁊ expresse
priscianus scripsit de cōstructiōe q̄ꝫ de regimine.

**Arguit tercio.** Regimen gramaticale esse nō est possibile.
ꝓbat̃ nullū scibile est possibile.sed regimen
gramaticale est scibile.ergo nō est possibile.Maior qa om̄e scibile ē ne
cessariū.ḋr em̄ ꝑmo posterioꝝ.scia est necessarioꝝ.Minor.qa de regi-
mine gramaticali est scia scd̄e ptis Alexā.Dico verū argumentū cōclu-
dit ꝙ nullū scibile est possibile capiendo possibile vt cōuertit̃ cū cōti-
genti ad vtrūlibet:quō illud ḋr possibile qḋ pōt indifferent̃ esse vl' nō
esse:vt vestē incidi ḋr sic possibile.sed capiēdo possibile qḋ est qḋdam



necessariū sic etiā necessariū est possibile.declarat em̄ Aristo.ij.Peria
Om̄e.qḋ est necessariū etiā est possibile.

**Arguit quarto.** Regimen in gramatica nō orit̃ ex ꝓpor-
tiōe modoꝝ ꝑcandi.igit̃ ꝑma ps cōclusio
nis falsa.ꝓbat̃ antecedēs.nec orit̃ ex ꝓportiōe modoꝝ ꝑcandi essentia
liū.nec accidentaliū.tenet cōsequētia ex sufficienti diuisione.Añs ꝓ-
bat̃ ꝓ ꝑma pte.qa si regimen oriret̃ ex ꝓportiōe modoꝝ significandi
eētialiū tūc sequeret̃ ꝙ om̄ia verba haberent idē regimen.qḋ ē falsū
verba em̄ actiua regūt a pte post actm̄ vt amo deū.Verba autēꝫ passi-
ua ablm̄ vt amor a petro.Patet sequela qa om̄ia verba hn̄t eūdē mo
dū ꝑcandi eētialē scꝫ ꝑcare p modū fluxus ⁊ fieri.Nec em̄ regimē ori-
tur ex ꝓportiōe modoꝝ ꝑcandi accidentaliū.ꝓbat̃.vel hoc esset rōne
numeri ꝑsone modi.vel alioꝝ modoꝝ ꝑcandi accidentaliū.sed hoc nō
ꝓbat̃ qa sequeret̃ ꝙ verba eiusdē numeri eiusdē ꝑsone haberent idēꝫ
regimē qḋ est falsum.ptꝫ qa hoc verbū amo est singularis numeri.silr
amor.sunt eiusdē ꝑsone ⁊ eiusdē numeri.⁊ tn̄ nō hn̄t idē regimē.Dico
verū argumentū cōcludit ꝙ regimen gramaticale orit̃ ex ꝓportione
modoꝝ ꝑcandi eētialiū ⁊ accidentaliū.eētialiū qdē iniciatiue ⁊ fun
damentaliter.Rōe aūt modoꝝ ꝑcandi accidentaliū terminatiue vl' cō
pletiue.⁊ ex cōsequēti ḋr ꝙ ad regimen reqrit̃ ꝓportio modoꝝ ꝑcādi
accidentaliū respectiuoꝝ.tn̄ illi nō sufficiūt ad regimē sed vltra etiam
requirūt̃ mōi ꝑcandi specialiores supadditi illis mōis ꝑcandi generali
bus ⁊ respectiuis anteq̄ꝫ regimen possit cōstitui in spē ꝑfecta.⁊ isti mo
di ꝑcandi speciales reqsiti vltra modos generales q tenēt se ex parte
dictiōis regentis ⁊ dictiōis recte dicti ⁊ expressi sunt in notabili scd̄o
tn̄ vltra illos modos ꝑcandi ibi expressos aduc sunt alij modi ꝑcandi e-
tiā ad regimen requisiti.vt est modus possessiōis.de quibus mōis ꝑcā
di Alexander determinabit in regulis specialibus.

**Arguit quinto.** Modi ꝑcandi sunt ꝑncipia regiminis.igit̃
regimen nō orit̃ ex ꝓportiōe modoꝝ sig-
nificandi.ꝓbat̃ añs.Illud qḋ est ꝑncipiū regiminis ē ꝑncipiū vniōis
cōstructibiliū.igit̃ maior est nota.qa mōi significandi disponūt dictio
nes ꝓ vnione in regimine vt est añ declaratū.Minor qa ptes orōes di
stinguūt̃ p modū significandi.mōi em̄ significandi hn̄t se vt forma.mō
forma sepat ⁊ distinguit vt ptꝫ vij.metha.Dico verū argumentū con-
cludit ꝙ cōsiderando mōs significādi absolute tūc sunt ꝑncipiū disiū-
ctiōis vnius ptis ab alia sed sic nō cōsiderant̃ hic.sed cōsiderādo mōs
significandi in ordine ad finē grāmatice scꝫ orōis ꝑfecte cōstitutionēꝫ
⁊ sic bn̄ sunt ꝑncipiū vnionis dictiōis regentis ⁊ recte.

**Arguit sexto.** Diffinitio regiminis ꝑma nō valet in qua ḋr
regimen est debiti casus collatio.ꝓbat̃.quia
sequeret̃ ꝙ vna dictio nō posset regere plures casus.qḋ ē falsū.ꝓbat̃
sequela ex diffinitione.qa diffinitio ḋr.recti casus collatio.sed falsitas

ptz in isto exemplo. do Ioanni librū manu ppria. in quo exemplo hoc verbū do regit tres casus. Dico q̈ verū argumentū cōcludit q̈ in dicta orōe nō est vnū regimē simpliciter. sed plura. qa regimen ex vi acqsitiōis. transitiōis. τ ex vi cause instrumentalis. ille eni dtūs ioanni regit ex vi acqsitiōis. actūs aūt librū ex vi transitiōis τ manu ppria ex vi cause instrumētalis. mō diffinitio intelligit de vno regimine simplici.

**Arguit septimo.** Nō solū dictio casualis regit. ergo regimen nō est debiti casus collatio. pbatur in ista orōe. legere est agere. in qua hoc verbū substantiuū est regit infinitiuū a pte añ. τ etiā infinitiuū a pte post. Dico verū argumentū cōcluderet si illi infinitiui regerēt rōe sui. sed regunt rōe nti loco quorū ponūt. qa hec valet tantū. legere est agere. i. lectio est actio.

**Arguit octauo τ vltimo.** Diuisio regiminis gramaticalis in regimē actiuū τ passiuū nō valet. ergo tercia ps cōclusiōis nō est bene posita. pbatur añs. Omne qd est in arte si nō est fictū habet silitudinē in natura. sed regimē grāmaticale nō hz silitudinē cū regimīe reali. igit regimen grāmaticale male diuidit in regimen actiuū τ passiuū. Maior. qa ars imitat naturā. ij. phisi. Minor qa in natura maius dignū regit minus dignū. sed in arte minus dignū regit ecōuerso magis dignū. ergo regimen grāmaticale nō habet silitudinē cū reali. Maior qa dr j. methap. Sapientis est regere. τ pmo politicoꝝ dr. hoīes intellectu τ rōe vigētes alioꝝ sunt dñi. Minor patet qa verbū regit nomen. mō nomen est ps dignior q̄z verbū. Nomen enī significat substantiā. verbū aūt accidens. mō substantia est dignior τ prior accidente. vij. metha. Itē ptes indeclinabiles regūt ptes declinabiles. vt hic ecce magistrū mō pars declinabilis est dignior pte indeclinabili. vt enī postea dicet. ps declinabilis significat rem. sed indeclinabilis modū rei. mō res est dignior. q̄z modus rei. Dico verū argumentū cōcludit q̈ nomē absolute loqndo est ps dignior q̄z verbū. Silr ps declinabilis est dignior indeclinabili. sed cōsiderando nomen vt regit a verbo tūc verbū est ps dignior qa tūc verbū habet cōditionē forme. nomē aūt cōditionē materie. mō forma dignior est materia. vt ptz ij. phisicoꝝ. Silr cōsiderando ptē indeclinabilē vt regit ptē declinabilē. tūc ps indeclinabilis habet conditionē nobiliorē pte declinabili. omne enī agens vt sic est prestantius passo. vt patet iij. de aīa. de isto tñ quomō ptes indeclinabiles habent regere patebit inferius.

Hic iubet ordo libri vocū regimen reserari
Vult intransitio rectum supponere verbo
De personali tamen hoc intellige dici
Sepe vocans verbū sibi vult apponere rectū



Et substantiuū. vel quod vim seruat eoꝝ
Hoꝝ consimiles debet coniūgere casus
Copula. personā dum ptinet ad eandem.

**Utrū triplex** nti regimen ab Alexandro in textu sit sufficienter assignatum. Pro intellectiōe questiōis mōte. Notandū est primo q̈ Alex. volēs determinare de regimine casuū passiuo. Primo ōndit quō ntūs est primus casuū habeat diuersimode in orōe regi. τ dr q̈ regimen nti sit trib9 mōis Primo a pte añ tm̄. vt hō currit. Scōo a pte post tm̄ vt sum hō. tercio a pte añ τ a pte post simul. vt ego sum hō. Primū tangit cū dr. Vult intransitio. τc. scōz tangit cū dr. Sepe vocās verbū. terciū tangit cū dr. Hoꝝ ɔsiles. ¶ Quantū ad primā ptē Alex. vult talē regulā. Omē verbū psonale psonalit positū finiti mōi ɔgrue regit vel regere pōt ntm̄: vel ntōs. vocatiuū vel vctōs. expressum vel expressos. subintellectū vel subintellectos. vel aliquid positū loco talis vel taliū. Dicit pmo in intellectu regule. omē verbū psonale. ppter excludere verbū impsonale. quia tale nō regit ntm̄ a pte añ. sed potius obliquū. vt ioānis interest legere. Dicit scōo. verbū psonale psonaliter positū. qa verbū psonale impsonaliter positū nō regit ntm̄. sed obliquū vt iuuat qñ ponit psonaliter regit ntm̄. vt petrus iuuat ioannē. sed qñ iuuat ponit impsonaliter tūc regit actm̄. vt me iuuat cantare. vñ ϑ. Si iuuat actiuū fuerit tūc auxiliat. Impsonale si sit delectat vbiqꝫ. Dicit tercio finiti modi. ppt verbū infinitiui mōi qd nō regit ntm̄ a pte añ. sed actm̄ vt me amare deū est bonū. Dicit quarto ɔgrue regit ad denotandū q̈ verbū psonale qñqꝫ actu regit ntm̄ vt hō currit. Dr quinto vel regere pōt ad denotandū q̈ nō requirit ad verbū q̈ actu semp regat ntm̄. sed sufficit q̈ aptū natū sit regere. Dr sexto ntm̄ ad denotandū q̈ verbū psonale qñqꝫ regit vnū ntm̄. vt ioānes currit. Dr septimo vel ntōs ad denotandū q̈ verbū psonale qñqꝫ regit plures ntōs vt al'rōnale mortale currit. Dr octauo vel vctm̄. τ hoc ponit fm cōiuz gramaticoꝝ sententia qui dicūt q̈ vctūs regit a verbo vt petre lege. De isto tñ si hoc verū est dicet inferius. Dr nono vel vctōs ad denotanduz q̈ aliqñ verbū regit plures vctōs vt al'rōnale currit. Dr decimo expressum vel expressos ppter verba pme vel scōe psone. in quibus intelligit ntūs certus: τ sic talia verba nō hñt ntm̄ expressum. tñ hñt subintellectū. Silr hoc dr ppter verba exempte actiōis vt mingit pluit. choruscat. in qbus etiā intelligit ntūs rectus vt deus vel natura. Uerba aūt exempte actiōis sunt que fcant actū qui nō dependet a nostra libera voluntate. τ ptz in his metris. Fulminat atqꝫ tonat mingit pluit atqꝫ choruscat. Tonitruat rorat τ grandinat atqꝫ pruinat. Istis noctescit sup additur atqꝫ diescit. Dr vltimo vel aliqd positū loco talis vel taliū ad denotandū q̈ aliqñ infinitiuus ponit loco nti. vt legere ē agere. que valet

Itam lectio est actio. Silr aduerbiū ponif loco nti. vt diu est ꝙ rex venit. i. diuturnū tpus. Silr tota orō ponif loco nti. vt amare deū est bonū. que valet istā. amatio dei est bona.

## Notandū scdo ꝙ Alex. in littera sequē-

ti cū dr. Sepe vocans verbū vult talē regulā. Uerbū substātiuū vocatiuū vel verba habentia vires illoꝝ verboꝝ apta nata sunt regere vt in plurimū ntm̄ a pte post. Exm̄ de verbo substātiuo vt suz hō. de verbo vctō vocor conradus. de verbo qd̄ habet vim verbi substantiui. vt sto erectus. que valet istā. in stando sum erectus. De verbo qd̄ habet vim verbi vcti. vt ordinor presbyter. que valet tm̄. in ordinādo vocor presbyter: Dico notanter vt in plurimū. qa ꝑm grammaticos cōes sex mōis fallit ꝙ verbū substantiuū nō hn̄t ntm̄ a pte post. ꝛ hoc est veruz expresse. qa in his mōis implicite bn̄ habet. Primus modus qn̄ verbū substantiuū ponif in ppōe de est scdo adiacēte. vt ego suz que valet. istā ego sum ens. Scds modus qn̄ verbū substātiuū ꝯstruif cū gtō qui ꝑcat locū minorē. vt sum cracouie. que valet istā. ego sum existēs cracouie. Tercius modus qn̄ verbū substantiui ponif in orōe p quā importaf possessio vel ptinentia vt liber est ioānis. que valet istā. liber pertinet ad ioannē. Quartus modus qn̄ verbū substantiuū ponif in orōne in qua ponif ꝑpositio cū suo casuali. vt ego sum in scolis. que valet istā egosum ens in scolis. Quintus modus qn̄ verbo substātiuo adiungif aduerbiū loci. vt ego sum hic. que valet istā. ego sum existēs ī isto loco. Sextus modus qn̄ verbū substantiuū est finiti mōi. ꝛ habet actm̄ a pte post. vt scio te esse bonū. ¶ Sequif corrollarie ꝙ licet in qnqꝫ mōis ꝑdictis verbū substantiuū nō habet ntm̄ a pte post expresse. tn̄ implicite. ptz corrollariū ex resolutiōe orationū ꝑdictarū. Est etiā notanduz. ꝙ ntūs a pte post ꝯstructus nō tenef ꝯuenire cū verbo in numero et psona. sed hoc tm̄ reqrif ad ntm̄ a pte an̄ ꝯstructū. Un̄ ꝑm intentionem Joannis ianuenꝭ in catholicon triplex est ntūs scz. supponēs apponēs ꝛ exponēs. Ntūs supponēs est qui reddit suppositū verbo psonali vt hō currit. Ntūs apponēs est qui ꝯstruif cū verbo a pte post. vt suz hō Ntūs. exponēs est q exponit rem ꝛ ꝑcatū verbi. vt currif. i. cursus fit. legif. i. lectio fit. Sequif corrollarie ꝙ hec est ꝯgrua suz hoīes. suz aīalia ptz. qa he orōes sunt false. ergo sunt ꝯgrue. tenet ꝯn̄tia: qa veruz et falsum psupponūt ꝯgruū. vt dr pmo periermeniarꝝ. sed an̄s ptz qa quilibet hō est vnus hō. quilibet em̄ hō habet vnā aīaz ꝛ vnā formā. modo forma est que dat rei ꝛ esse ꝛ vnitatez.

## Notandū tercio ꝙ Alex. in ista littera.

Hoꝝ ꝯsiles. ꝛc. innuit terciū modū ꝯstruendi ꝛ regēdi ipius nti. ꝛ vult talē regulā. Uerbū substantiuū vctm̄ vel verba habentia vires illoruz verboꝝ substantiuoꝝ ꝛ vocatiuoꝝ apta nata sunt regere a pte an̄ ꝛ a p





te post siles casus. qui casus siles dn̄t ꝑcare eandē rem. vel denotari ptinere ad eandē rem. exm̄ de verbo substātiuo. ego suz hō. de verbo vocatiuo. ego vocor conradus. De verbo qd̄ habet vim verbi substātiui vt ego sto erectus. exm̄ de verbo qd̄ habz vim verbi vcti. ego baptisor conradus. Dico notanter in regula ꝙ illi casus qui regūf a verbis substantiuis vel vocatiuis. ꝛc. debent ptinere ad eandē rem. vt hō est aīal. Uel denotari ptinere ad eandē rem. vt hō est asinus. vbi isti casus hō. asinus nō vere ptinēt ad eandē rē. tn̄ videnf ptinere ad candē rē ratione copule vnientis ꝛ ꝯiungentis illos casus. Pro latiori huius regule intelligentia casus dicūf siles tribus mōis. Primo quo ad ꝑcatū q scz ꝑcant eādē rem. vt ensis gladius hō antropos. Seqf corrollarie ꝙ hō ꝛ asinus nō dicūf casus siles isto mō. Scdo casus dicūf siles quo ad denoīationē. ꝛ sic hō ꝛ asinꝰ dicūf casus siles. qa dnoīanf eadē denoīatione. qa ambo dicūf nti. Tercio casus dicūf siles quo ad officiū. ꝛ sic isti casus dicūf siles qui apti nati sunt exercere idē officiū. ꝛ sic ntūs ꝛ vocatiuus dicūf casus siles. qa hn̄t idē officiū scz ꝯstrui cū verbo intransitiue. Dicit em̄ Priscianus primo minoris. Ntūs ꝛ vctūs absoluti sunt i. intransitiue ꝯstruūf. Casus ergo isti dicūf in ꝓposito siles q apti nati sunt regi ab eodē regente. ex eadē vi. ꝛ ab eodē pte. Corrollarie seqf pmo ꝙ ntūs ꝛ vctūs in ꝓposito dicūf casus siles. ptz. qa ntūs ꝛ vctūs regūf ab eadē pte. qa a pte an̄. ex eadē vi. qa psone. vt cōit gramatici dicūt. Seqf corrollarie scdo ꝙ gtūs ꝛ abltūs in ꝓposito dicūf casus similes. ptz qa regunf ab eodē regente ꝛ ex eadē vi. qa ex vi plenitudīs. vt plenū gratia ꝛ veritatis. Seqf corrollarie tercio ꝙ actūs ꝛ gtūs in ꝓposito dicūf casus siles. vt obliuiscor lectiōis vl lectionē. Silr dtūs ꝛ actūs vt hic do te deo. Sequif corrollarie quarto ꝙ ista ꝯn̄a nō valz hoc verbū habet siles casus an̄ ꝛ post. ergo est oratio ꝯgrua. ptz de ista petre sis iuste. ptz qa verbū substātiuū nō pōt regere vctm̄ a pte post cuius ratio patebit in vno argumento.

## Notandū est quarto ꝛ vltimo ꝙ verbū

substantiuū describif sic. Uerbū substantiuū est qd̄ ꝑcat actū pmo ī substantijs reptū. patet bonitas diffinitiōis. qa verbū substantiuū ꝑcat actū essendi. sed esse est illud cōissimū qd̄ in rebus repif. Un̄ dr autor de causis ꝓpōe quarta. Prima rerū creatura est esse. ¶ Cōiter aūt verbū substantiuū describif sic. est qd̄ ꝑcat purā essentiā rei sine ꝯnotatiōe actiōis vel passiōis. que essentia rei pura est speciabilis p terminū cuiuslibet ꝑdicamenti. de ꝑdicamento substārie. vt ego suz hō. de quantitate vt ego sum magnus. de ꝑdicamento qualitatis vt ego suz albus. de predicamento relatiōis vt ego sum pater. de actiōe vt ego sum legēs de passiōe ego sum pcussus. de situ ego sum stans. de vbi ego suz in ecclesia. De qn̄ ego sum hodie. de habitu ego sum tunicatus. Sequif corrollarie primo. ꝓprie loquēdo solū vnū est verbū substantiuū scz sum.

Fio em̄ nō importat purā essentiā. ptꝫ. qa ꝯnotat factionē passiue. Fio em̄ est passiuū huius verbi facio. Existo etiā nō importat purā essentiam: sed essentiā ꝯpositā ex materia ⁊ forma dr̄ existo quasi ex ⁊ isto. i. materia ⁊ forma. Sequit̄ corrollarie scḋo ꝙ ꝓpe loquēdo verbū substantiuū ꝓpe nulli creature ꝯpetit. sed soli creatori. ptꝫ. qa sum s̄cat purā essentiā rei. sed in nullo creato est pura essentia nisi ī solo deo. Dicit em̄ thomas in de ente ⁊ essentia. Om̄e creatū est ꝯpositū ex esse ⁊ essentia. sed solū illud p̄mū est sua pura essentia. Un̄ ⁊ scriptura dr̄. Ego suꝫ alpha ⁊ o. ego sum via ⁊ veritas. de deo sermonē faciendo. ⁊ rō quare tria sunt verba substantiua. qa verbū substantiuū s̄cat substātiā ⁊ essentiā rei. sed substantia est triplex vt oñdit̄ scḋo de aīa. materia forma et totū ꝯpositū. Sum ꝓportionat̄ materie vt cōiter. Dicit̄ em̄ p̄mo phisicoꝝ. Materia p̄ma est subiectū cuiuslibet forme. Fio attribuit̄ ⁊ proportionat̄ forme. qa forma fit ⁊ educit̄ de potencia materie. Sed existo ꝓportionat̄ toti ꝯposito. totū em̄ ꝯpositū est ex materia ⁊ forma. ⁊ forma integratū. vn̄ versus. Ars substātia tria fert tm̄mō verbo. Sum simul existo fio nil amplius addo. ¶ Sed verbū vctm̄ est qḋ s̄cat gn̄alē noiationē vel vocationē rei specificabilē ꝑ q̄litatē ꝓpe denoiatiōis. i. ꝑ nomen ꝓpū. vt ego vocor petrus. ego nominor ioannes. ⁊ sunt qnqꝫ vn̄ versus. Quinqꝫ vocatiua dicas tm̄mō verba. Nuncupor appellor. nominor vocor quoqꝫ dicor. Sequit̄ corrollarie ꝙ hec ꝓpe nō est congrua. ego vocor hō. ptꝫ. qa verbū vctm̄ debet specificari ꝑ nomē ꝓpū. mō hō est nomen appellatiuū. hec tn̄ admittit̄ ego vocor hō tanqꝫ congrua. ptꝫ. qa est vera. ergo est ꝯgrua. tenet ꝯn̄a. qa verū ⁊ falsuꝫ p̄supponūt ꝯgruū. vt ptꝫ p̄mo periarme. Corrollarie sequit̄ scḋo ꝙ sustineri pōt quorūdā gramaticoꝝ opinio que dr̄ qnqꝫ esse verba vocatiua ī voce actiua. ⁊ qnqꝫ in voce passiua. licet plures autentici soluꝫ verba vocatiua ponūt in voce passiua. de isto tn̄ dicet̄ inferius. Sequit̄ corrollarie tercio ꝙ ambe iste sunt congrue. et vocabis nomen ei ihesum. vel vocabis nomē eius ihesus. qa scḋꝫ plurimos gramaticos vocabis in istis orōibus est verbū vctm̄. ⁊ regit vtrobiqꝫ post se ntm̄. In prima em̄ cū dr̄. vocabis nomen eius ihesuꝫ. ihesuꝫ supponit materialiter pro suo ntō. ptꝫ auctoritate Marsilij. qui in suis suppositiōibus ponit talē regulā. Casus rectus a verbo vctō a p̄te post supponit materialiter. vt ego vocor ioannes. ioānes supponit materialiter. similes em̄ orōnes plures īueniūt̄ in scripturis diuinis. Un̄ Luce p̄mo dr̄. vocabis nomē eius ioannē. ⁊ ibidē. Uocabis nomen eius ihesuꝫ. ⁊ in eodē cap. dr̄. Uocabāt eū noīe p̄ris sui zachariā. ⁊ ibidē etiā dr̄. Uocabit̄ ioānes. Scriptura em̄ diuina nō subiacet regulis gramatice. Un̄ dr̄ Augu. Indignuꝫ em̄ existimo vt verba celestis oraculi sub regulis restringā donati. vn̄ versus. Pagina diuina nō vult se subdere legi. Artis grammatice nec vult ipa regi. ¶ Uerbū aūt hn̄s vim verbi substātiui est qḋ resoluitur ī



ꝓpriū gerūdiū ⁊ in hoc verbū substantiuū sum vel in eius cōdeclineū vt sto erectus. que valet istā. ego in stando sum erectus. ¶ Sed verbuꝫ habens vim verbi vcti est qḋ resoluit̄ in ꝓpriū gerūdiū ⁊ in hoc verbū vocor vel eius cōdeclinīū. vel in aliud verbū vctm̄. vt ordinor presbyter. que resoluitur sic. ego in ordinando vocor vel noior presbyter. Istis notabilibus sic stantibus est.

## Cōclusio rn̄salis triplex nti regimē ab

Alex. in textu est sufficienter assignatū. patet veritas ꝯclusiōis ex his que dicta ⁊ determinata sunt in notabilibus.

**Arguit̄ primo** Cōtra primā p̄tē ꝯclusiōis. Uerbum ꝑsonale nō regit ntm̄ a p̄te an̄. ꝓbat̄ sic Inter regens ⁊ rectū debet esse ꝓportio modoꝝ s̄candi. sed inter verbū ꝑsonale et ntm̄ nō est ꝓportio modoꝝ s̄candi. igit̄. Maior. qa regimē gramaticale orit̄ ex ꝓportiōe modoꝝ s̄candi. Minor. ꝓbat̄. qa verbū s̄cat accn̄s. ntūs s̄cat substantiā. mō subā ⁊ accn̄s sunt p̄mo diuersa. Dicit̄ em̄ p̄mo phisi. Substātia ⁊ quātitas si sunt duo sunt ⁊ nō vnū. Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ verbū ꝑsonale ⁊ ntūs absolute ꝯsiderata rōe modorū s̄candi essentialiū sunt diuersa ⁊ nō ꝓportionant̄. sed tn̄ ꝯsiderata in respectu ⁊ hibitudine vnius ad alterū. et quo ad modos s̄candi accidentales vnū ꝓportionat̄ cū alio. de qb᷒ mōis s̄candi dictū est prius.

**Arguit̄ scḋo.** Uerbū ꝑsonale nō regit ntm̄ a p̄te an̄. ꝓbat̄ sic. Minus dignū nō regit maius dignū. sed ntūs est ꝯstructibile plus dignū q̄ꝫ verbū ꝑsonale. ergo verbū ꝑsonale nō regit ntm̄. Maior. qa sicut in natura magis dignū semꝑ regit minus dignū sic etiā debet esse in arte. cū ars imitat̄ naturā. ij. phisi. Minor qa vbū s̄cat accn̄s. sed ntūs substātiā. mō subā est prior ⁊ dignior accidente. Dico verum argumentum concludit ꝙ verbum absolute consideratum similiter nominatiuus. tūc s̄catū nti est dignius s̄cato verbi. sed ꝯsiderādo verbū sub illo respectu quo regit ntm̄. tunc hn̄ verbū est ꝑs nobilior. qa dr̄. iij. de aīa. Om̄e agens p̄stantius est passo. vt sic. dū em̄ pulex mordet hoīeꝫ sic agens est nobilior hoīe passo.

**Arguit̄ tercio.** Uerbū ꝑsonale nō regit ntm̄ a parte an̄. ꝓbat̄ qa sequeret̄ ꝙ illa essꝫ ꝯgrua albus currit ꝓbat̄. qa hoc vbū ꝑsonale currit habet ntm̄ a parte ante. scꝫ. albus. Cōstat aūt ꝙ illa nō ē ꝯgrua. albus currit. qa adiectiuū ī masculino et feminino gn̄e positū nō reddit suppositū verbo. vt dicūt grammatici Dico ꝙ ꝯclusio nō intelligit̄ absolute ꝙ verbū ꝑsonale regeret ⁊ regeret absolute quelibet ntm̄. sed regit ntm̄ sibi ꝓportionatū q s̄cat subsistenter. mō adiectiuū s̄cat adiacenter. Rō aūt istius quare adiectiuū nō reddit suppositū est ista. qa suppositūꝫ s̄catiōe formali debet s̄care rē a qua pōt egredi ⁊ causari actus verbi. sed adiectiuū significatione formali nō significat rē a qua pōt egredi actus verbi ⁊ causari. ptꝫ qa.

adiectiuũ significat accñs. mõ accñs nõ est causa actus verbi. sed actus potius sunt singulariũ ⁊ suppositorũ. vt p3 pmo metha.

**Arguit quarto.** Uerbu3 personale non regit ntm̃ a parte añ. pbat sic in ista orõe. legere ⁊ nõ intelligere est negligere. pbat. qa hoc verbu3 personale est regit infinitiuu3 legere silr intelligere. Sic etiã est in ista. legere est agere. Dico verum argumentu3 cõcludit q verbu3 personale regit infinitiuu3 a parte añ nõ rõe sui sed rõe nti inclusi. ⁊ sic licet in ista orõe. legere est agere. non regit ntũs expresse tñ implicite. qa valet tm̃ lectio est actio. silr ista legere ⁊ nõ intelligere est negligere. valet tm̃ lectio et nõ intellectio est neglectio.

**Arguit quinto.** Uerbu3 personale nõ regit ɔgrue ntm̃ a parte añ. pbat in ista orõe. amatus sum. pbat qa suppositũ amatus est tercie psone. ⁊ appositum sum est prime psone. igit nõ est cõueniẽs. nec põt dici q hic amatus sũ esset vna dictio. p3. qa al's de pfecto vt de orõe fieret impfectũ vt dicendo vt pbat ioannes ianueñ. in catholicon. Dico verũ argumentũ cõcludit q in ista orõe. amatus sum. ly amatus nõ reddit suppositũ huic ṽbo su3. s3 hoc suppositũ ego subĩtellectũ ⁊ val3 tm̃ ego su3 amatus.

**Arguit sexto.** Uerbũ substãtiuũ nõ regit ntm̃ a pte post. pbat in ista orõe. Materia ppõis est extrema ppõis. pbat. qa om̃e regimẽ debet esse orõ ɔgrua. sed hec non est orõ cõgrua. ergo nõ est regimẽ. materia ppõis est extrema ppõis. Maior est nota. qa regimẽ orit ex pportiõe modoꝝ ſcandi vt dictu3 est. ergo regimẽ est orõ cõgrua. Minor p3 qa verbũ debet se cõformare cũ ntõ recto. sed hic nõ est sic. igit pbat. qa hoc verbũ substantiuũ est. est singularis numeri. ⁊ ntũs extrema est pluralis numeri. Sic silr argueretur de istis. sum hoĩes. su3 aĩalia. Dico verũ argumẽtũ cõcluderet si regreret cõueniẽtia ⁊ pportio cũ ntõ apponẽte ⁊ verbo a pte post. mõ dictũ est añ in notabili scõo q solũ regrit cõueniẽtia inter ntm̃ supponentẽ ⁊ verbũ psonale. mõ in ista orõe. materia ppõis est extrema ppõis. ly extrema est ntũs apponens.

**Arguit septimo.** Uerbũ vctm̃ nõ regit ntm̃ a pte post igitur pbat añs. qa in ista orõne. Uocabis nomen eius ihesum. pbat. qa ihesu3 est actĩ casus. Dico verũ argumẽtũ cõcluderet si ihesu3 in pdicta orõe esset actĩ casus. sed dico q ihesu3 in dicta orõe est ntĩ casus. qa supponit materialiter p suo ntõ ihesus. Dictũ em̃ est añ q terminus sequẽs verbũ vctm̃ supponit materialiter

**Arguit octauo.** Uerbũ substãtiuũ nõ regit siles casus añ ⁊ post. igit pbat in ista orõe. petre sis iustus. pbat qa ntũs ⁊ vctũs sunt casus distincti. Dico verũ argumentũ cõcludit q ntũs ⁊ vtũs nõ sunt casus siles quo ad denoĩatione. sed bñ sunt siles quo ad officiũ. qa ambo construũt intransitiue.



Ex vi persone rectum regit initialem
Rectum qui sequit verbi natura gubernat

**Queritur.** Utrũ ntũs a pte añ ɔstructus regat ex vi psone. a pte post ex vi nature. Pro intellectu questiõis mote. Notãdũ pmo q postq̃3 Alex. oñdebat triplex regimẽ nti oñdit ɔñter ex qua pportiõe modoꝝ ſcãdi orit regimen nti tam a pte añ q̃3 a pte post. Dictũ est em̃ añ q regimen orit ex pportiõe modoru3 ſcandi. Uult ergo in textu Alex. duas regulas. Prima. Uerbũ psonale ntm̃ vel vctm̃ a pte añ rectũ regit eũ ex vi psone. vt hõ currit. Scđa regula. Uerbũ substantiuũ vctm̃. vel verbũ hñs vim illorũ verboꝝ regit a pte post ntm̃ ex vi nature. Per rectũ ergo in pma regula Alex. intelligit scđ3 cões gramaticos tam ntm̃ q̃3 vctm̃. tã em̃ ntũs q̃3 vtũs construit ⁊ regit a pte añ a verbo psonali. licet potiores gramatici dicunt vtm̃ nõ regi a pte añ. Dicit aũt vtũs rectus triplici de causa. Primo ratiõe terminatiõis. qa vt in plurimũ vtũs eiusdẽ est terminatiõis cum ntõ. Scđo vtũs dr rectus rõe ſcatiõis. qa nullus casus ita ɔformis est ntõ in ſcatiõe sicut vtũs. Tercio rõe officij. qa vtũs habet idẽ offitium cũ ntõ. Dicit em̃ Priscianus pmo minoris. Ntũs ⁊ vtũs absoluti sunt. ⁊ intrãsitiue ɔstruũt. p rectũ aũt in scđa regula intelligit solu3 rectus pmari⁹. i. ntũs. Rõ qa vtũs nõ põt regi a pte post a verbo. Hec em̃ nõ est ɔgrua. petre sis iuste. sed hec. petre sis iustus. ⁊ rõ quare vtũs nõ regit a pte post scđ3 Joannẽ ianuense3 est hec. qa vtũs est terminus excitatiõis vt dicẽdo petre. sed excitatio cũ suo termino ⁊ fine naturalit pcedit ṽbũ res em̃ excitat ad aliquẽ actũ faciẽdũ vt o petre veni. nõ ẽ g ĩtelligibile vctm̃ regi a pte post a ṽbo qnnimo et ei⁹ mõ ſcãdi repugnat

**Notandũ scđo q vis regiminis nõ est a**liud nisi causa quare vna dictio regit aliã. Causa aũt hui⁹ quare vna dictio regit aliã dicta est pus. qa sc3 vna ſcat dependẽtiã ⁊ alia terminat ei⁹ depẽdẽtiã. verbũ ergo regit ntm̃ a pte añ ppt hoc. qa ṽbũ ſcat dependẽtiã ⁊ ntũs ẽminat illã depẽdẽtiã vt iã dictũ ẽ añ. q aũt ṽbũ ſcat depẽdẽtiã. rõ hui⁹ dicta ẽ añ. qa ṽbũ ſcat actũ. accñs aũt nõ põt p se esse. s3 regrit subctm̃ i q̃ possit subsistere. regrit ergo ṽbũ psonale ntm̃ ſcãtẽ aliqd subsistẽs. Pro latiori intellectiõe hui⁹. notãdũ depẽdẽtia ṽbi ẽ duplex qdã gñal'⁊ qdã special'. Depẽdẽtia gñal' ẽ q̃ cõuenit oĩ ṽbo vt ſcare actũ. ⁊ rõe illi⁹ qõlib3 ṽbũ regit ntm̃ a pte añ. Alia ẽ aũt depẽdẽtia ṽbi special'. ⁊ ista ẽminat p casu3 a pte post rectũ. ⁊ illa cõuenit tm̃ aliqb⁹ ṽbis ⁊ nõ oĩb⁹. q̃ depẽdẽtia ṽbi a pte post ẽminat qnq3 mõis. qñq3 p ntm̃ vt su3 hõ. qñq3 p actm̃. vt lego lectionẽ. qñq3 p abltm̃ vt vtor pane. Seqt corrollarie q oĩa ṽba psonalia regũt ntm̃ a pte añ. rõ qa oĩa ṽba hñt eãdẽ ɔpẽdẽtiã gñale3 vt pbatũ ẽ. Seqt corrollarie scđo q diuersa ṽba regũt post se diuersos casus. rõ qa diuersa ṽba hñt diuersa3 depẽdẽtiã a pte post. ⁊ scđ3 q illa depẽdẽtia variat scđ3 hoc etiã variat a pte post regimẽ verbi.

**Notandū tercio ꝙ ꝑ ꝑsonam in ꝓposito** possumus intelligere duo. Primo ꝑ ꝑsonā possumus intelligere accn̄s qd̄ est ꝑsona. ꝛ sic Alex. vult tm̄ nt̄us regit ex vi ꝑsone a pte añ.i. inter ntm̄ a pte añ rectū. ꝛ verbū ꝑsonale requirit ɔuenientia ꝛ ꝓportio ꝑsone. Rō qa inter suppositū ꝛ appositū requirit couenietia ꝑsone. mō nt̄us a pte añ rectus a verbo ɔstruit in rōe suppositi. ꝛ verbū ꝑsonale in rōe appositi. ꝛ si aliqs diceret tñ inter ntm̄ a pte añ rectū ꝛ verbum ꝑsonale etiā requirit ɔuenietia numeri. quare ergo Alex. nō dixit etiā ex vi vel ɔuenietia numeri. Dicūt gramatici ꝙ ɔuenietia numeri cōprehendit sub ɔuenietia ꝑsone. Rō qa numerus ꝛ ꝑsona sunt accn̄tia ɔiugata. sic ꝙ in quacūqȝ pte repit ꝑsona ibi etiā numerus. vt in noie ꝓnoie pticipio ꝛ verbo repit numerus. in quibus etiā repit ꝑsona. Rō autē istius quare Alex. dixit ex vi persone potius qȝ numeri sunt due cause. Prima qa persona plus exp̄mit naturā verbi qȝ numerus verbū em̄ describit ꝑ ꝑsonā ꝛ nō numerū. ptȝ ꝑ ɔ natū. Alia rō. qa ꝑsona est accn̄s. qd̄ respicit substantiā. numerus aūt respicit qualitatē. que qualitas ē accn̄s. mō subā est p̄or accn̄te. vt ptȝ vij. metha. A p̄ncipaliori aūt debȝ fieri denoīatio. Scd̄o ꝑ ꝑsonā possumus intelligere modū significandi gn̄alē verbi. rōe cuius verbū ꝑsonale regit ntm̄ a pte añ. ꝛ sic Alexā vult tm̄. verbū ꝑsonale regit ntm̄ a pte añ ex vi ꝑsone. i. rōe modi significandi gn̄alis ipius verbi. de quo mō significādi dictū est sufficienter i notabili scd̄o.

**Notandū quarto ꝛ vltimo ꝙ ꝑ naturā** verbi in littera intelligit specialis mōs significādi verbi substātiui vel verbi qd̄ habet vim illoꝝ verboꝝ. Regi ergo ntm̄ ex vi nature ē ipȝ regi rōe specialis mōi significādi verbalis. de quo mō significādi dictū est sufficienter in notabili scd̄o. Ro aūt istius quare verbū substantiuū regit vnū ntm̄ a pte añ ꝛ aliū a pte post est ista. qa talia verba importāt ꝛ hn̄t recte dependētiā vnā a pte añ. rōe cuius regūt ntm̄ a pte añ. ꝛ aliā dependentiā a pte post. rōe cuius regunt ntm̄ a pte post. Prima vocat gn̄alis. scd̄a aūt specialis. Istis notabilibus sic stantibus est.

**Cōclusio rn̄salis. Nt̄us a pte añ ɔstructus** regit ex vi ꝑsone. sed a pte post ex vi nature. Ueritas huius ɔclusionis patet ex notabilibus ꝛ ex his que dicta sunt.

**Arguit primo.** Intransitio nō regit ntm̄ a pte añ. igit littera falsa. ꝓbat añcedēs. Intrāsitio est itrāsitiua ɔstructio. sed ɔstructio intrāsitiua nō regit ntm̄ a pte añ. igitur ꝓbat maior ex cōi expositiōe textus. Minor qa si ɔstructio intrāsitiua regeret ntm̄ ꝓ supposito tūc essȝ dicēdū. hō hō currit. ꝛ sic ɔmitteret nugacio. Dico ꝙ Alex. dicēs i textu. intrāsitio nō intelligit ɔstructionē intransitiuā in actu. sed in fieri vt verbū ꝑsonale qd̄ est ɔstructio intrāsitiua in fieri. ꝛ hoc verbū ꝑsonale regit ntm̄ ꝓ supposito. ꝛ isto mō accipit intransitio materialiter. Alij tñ dicūt. ꝛ melius. hic intrāsitio capitur formaliter ꝓ dependētia verbi a pte añ. ꝛ sic exponūt litterā. intransitio. i. dependentia verbi a parte añ regit ntm̄ ꝓ supposito.

**Arguit scd̄o.** Nt̄us nō regit ex vi ꝑsone a verbo personali. igit regula falsa. ꝓbat añs. nt̄us nō regit ex vi numeri. igit etiā nō regit ex vi ꝑsone. tenet ɔn̄a. qa numerus ꝛ persona sunt accn̄tia coniugata. ergo qua rōne regit ex vi vnius. eadē rōe regitur. ex vi alterius. añs aūt est notū. Dico ꝙ couenietia numeri ɔprehenditur sub couenientia ꝑsone.

**Arguit tercio.** Uerbū substantiuū nō regit ntm̄a pte post ꝓbat sic. Uerbū substātiuū regit ntm̄ a parte añ. ergo nō regit ntm̄ a parte post. tenet ɔn̄a. qa idē solū facit idem. vt ptȝ ij. de gn̄atiōe. Dico ꝙ idē solū facit idē eodē mō se hn̄s. mō verbū substantiuū aliter se habet vt regit ntm̄ a parte añ. ꝛ aliter vt regit ntm̄ a pte post. qa ntm̄ a parte añ regit ex vi gn̄ali ntm̄ āt a pte post ex vi speciali.

**Arguit quarto.** Uerbū substantiuū nō regit ntm̄ a parte post ex vi nature. ꝓbat. Natura est vis insita rebus naturalibus. sed verbū substātiuū non est ens naturale. igit verbū substantiuū nō regit ntm̄ ex vi nature. Maior. qa natura est vis insita rebus ex similibus similia ꝓducēs. Minor. qa verbū substantiuū est vox significatiua. mō intellectus est causa vocū significatiuarū. Dico verū argumentū cōcludit ꝙ natura ꝓprie sumpta est vis ꝛ virtus impressa rebus naturalibus. sed hic capit natura cōit ꝓ mō significandi speciali verbi substantiui aut vcti.

## De appositiōe.

Apponēs duplices substantiuos sibi iungēs.
In casu simili. poterit que genus variari.
Tunc illos ad rem spectare decebit eandem
Et plus cōe precedere debet in istis
Sicut homo sortes. animal capra cōsimilesqȝ.

**Utrū iter** qnqȝ figuras ɔstructiōis appositio existēs p̄ma ab Alex. sit sufficienter assignata. Pro intellectiōe questiōis mote. Notandū ē prio ꝙ questio hec duo querit. Primo querit vtrū figure cōstructiōis solū sunt qnqȝ. Scd̄o querit vtrū appō exn̄s p̄ma figura cōstructiōis ab Alex. sit sufficienter assignata. Pro parte p̄ma questiōis intelligenda. Notandū figura vt attribuit figuris locutiōis ꝛ cōstructiōis sic describit scd̄ȝ Joannē ianuensē. est licētiosa improprietas vsu auctoritate vl' cōmoditate approbata. In qua diffinitiōe dr̄ p̄mo figura est iproꝑetas licētiosa ad denotandū ꝙ figure in gramatica admittunt. si em̄ figure essent simpliciter improꝑetates ꝛ vicia nullo mō admitterēt. Admittūt aūt ꝓpter vsū

quia vsitati sumus talibus oratiōibus vti. aut addmittūť ꝓpter hoc. quia tales orōes aut siľes orōes inueniūť in scripturis diuinis. aut scriptis poetarū. hoꝝ aūt scripta repudiare ⁊ infamare nō est rectū. Dicitur eñ pmo celi. oꝑter patribus credere ⁊ eoꝝ dicta grate suscipe. Admittunť etiā figure aliqua alia cōmoditate ⁊ cōueniētia scꝫ. ꝓpter breuitatē. aut metrū. aut siľeꝫ causaꝫ. vt postea diceť. Jsido. aūt ita diffinit figurā. Figura est viciū rōe vel rōibus excusabile. ⁊ est duplex figura. scꝫ locutiōis ⁊ cōstructiōis. Locutiōis est figura peccās cōtra cōeꝫ modū loquēdi. nihil tñ in cōgruitatis continēs. vt qñ ps poniť ꝓ toto. vt animus mulieris est mihi nuptus. i. desponsatus. in qua orōe animus mulieris qui est pars mulieris poniť ꝓ tota muliere. nō eñ solū aīa desponsať mulieris. sed tota mulier. Sic econuerso etiā aliqñ totū ponitur ꝓ pte. vt afer mihi fontē. fontē poniť ꝓ pte fontis. Figura aūt constructiōis est improꝑetas causata cōtra pncipia artis grammatice ⁊ regulas grammaticales. ⁊ tales figure pncipales sunt qnqꝫ. vñ v. plures structure nō sunt nisi qnqꝫ figure. Sinthesis anthitesis ꝓlemsis zeuma silempsis. Sub sinthesi cōprehendiť appositio ⁊ euocatio. ⁊ dr a sin qd est con ⁊ thesis positio. quasi immediata positio duoꝝ vel pluriū suppositoꝝ ad inuicē. De anthitesi determinať in tercia pte Alex. in capitulo de figuris. Silempsis aūt grece latine valet sicut cōceptio. ⁊ dr a sin qd est con ⁊ lempsis captio. Zeuma aūt ⁊ ꝓlempsis sub ꝓpijs noībus exprimūť. Dico aūt notanter ꝙ tñ quīqꝫ sunt figure cōstructiōis pncipales. quia aduc additur vna vcꝫ synodoche. que etiā fit cū improprietate ⁊ disproportiōe accidentiū grāmaticaliū. vt albus dentē. sed ista est minus principalis. de ista patebit in capitulo de regimine acti

## Notandū scdo Appositio vt elicitur ex

littera Alex. describiť sic. Est duoꝝ vel pluriū noīm substantiuoꝝ eandē rem significātiū similiū casuuꝫ eorūdē vel diuersoꝝ generū quoꝝ vnū est magis cōe ⁊ precedit. ⁊ aliud est minus cōe ⁊ sequitur. si non fuerit ibi dictio equiuoca immediata ⁊ ꝑmissiua associatio.

## Pro cuius diffinitiōis intellectu. Sciē

dū ꝙ in ista diffinitiōe ꝓ gñe poniť immediata ⁊ ꝑmissiua associatiō. ⁊ in hoc cōuenit appositio cū euocatiōe. ⁊ ratio quare constructibilia causantia appositionē debent cōiungi immediate. quia cōiunctio piūgit ea que significāt diuersa. Cōstructibilia aūt in appositiōe debēt significare eandē rem. ⁊ ergo inter ea nō poniť cōiūctio. Alia ratio quia cōstructibilia in appositiōe habent se vt determinatio ⁊ determinabile. vt specificās ⁊ specificabile. modo inter determinationē ⁊ determinabile nō poniť coniunctio. Determinabile eñ habet se vt potencia. ⁊ determinatio vt actus. modo ex actu ⁊ potencia fit vnum immediate vt patet scdo de anima. ⁊ octauo Methaphisice. Aliquādo tamē



inter constructibilia causantia appositionē pōt poni cōiūctio causa ornatus. vt coniunctio expletiua. que coniūcta ornat vt animal scꝫ hō. ¶ Diciť scdo in diffinitiōe duoꝝ vel pluriū noīm substātiuoꝝ. ad denotandū ꝙ appositio aliqñ fit inter duo noīa substantiua. aliqñ inter plura. ⁊ illa plura debent se sic habere ꝙ magis ⁊ plus cōe debet pcedere ⁊ minus cōe debet sequi. exemplū primi animal hō. exemplū scdi substantia corpus animal. ¶ Diciť tercio in diffinitione substantiuorū ad innuendū ꝙ inter adiectiuū nō fit appositio vt albus homo. Ratio qa appositio includit aliqd viciū. sed oratio in qua adiectiuū construitur cū substantiuo est simpliciter congrua. ¶ Diciť quarto in diffinitione. similiū casuū. quia si constructibilia essent diuersoꝝ casuū non esset apositio. vt animal socratis. Ratio autē huius quare constructibilia in appositione debent esse eiusdē casus. qa si constructibilia essent diuersoꝝ casuū tūc oratio aut esset simpliciť congrua. vt al' socratis. aut simpliciter incongrua vt filius socratē. modo appositio nec est simpliciter congrua nec simpliciter incongrua. vt eñ postea doceť figure constructionis sunt mediū inter orationes simpliciter congruas ⁊ simpliciter incongruas. ¶ Diciť quinto in diffinitione quorū vnum est magis commune ⁊ alteruꝫ minus cōe. quia si constructibilia essent eque cōia non esseꝫ appō. vt ensis gladius mucro. siľr si cōstructibilia essent despata nō esset appositio vt asinus bos. vñ illud ꝯstructibile dr magis cōe qd significatiōe totali pcat oīe illud ꝙ pcat aliud ꝯstructibile ⁊ cū hoc plus vt al' respectu hoīs. hō respecto ioannis. ¶ Diciť sexto in diffinitione sic ꝙ magis cōe pcedit ⁊ minus cōe sequať. qa si minus cōe precederet ⁊ magis cōe sequereť nō esset appositio. sed nugatio ⁊ supfluitas ⁊ vni⁹ ⁊ eiusdē inutiľ repetitio vt hō al'. Ratio huius qa magis cōe actu includitur in minus cōi. vt al' actu includiť in hoīe. supflue ergo poneretur ibi minus cōe ante magis cōe. vñ ista hō al' valet tm̄ hō al' al'. ¶ Dicitur septimo ⁊ vltimo in diffinitiōe si nō fuerit ibi dictio equoca. qa si i oratiōe appositoria poneret dictio equiuoca tūc minus cōe pōt precedere. vt canna vnda. in qua ly canna est minus cōe ⁊ vnda plus conmune canna eñ significat tantū vnū fluuiū. sed vnda significat oēs fluuios ⁊ aquas. Similiter hic canis sydus. canis est minus cōe ⁊ precedit. ⁊ sydus plus cōmune ⁊ sequiť. canis eñ pcat tātū vnā stellam in signo cancri. que est maria stellarū. a qua dicūť dies caniculares. sed sydus significat oēs stellas ⁊ sydera. Ratio aūt istius quare in equiuocis minus conmune precedit. quia tūc tollitur equiuocatio. et ergo grammatici hoc admittunt. Dicitur vltimo in diffinitiōe eorundē generum vel diuersoꝝ ad denotandū ꝙ constructibilia in appositione quandoqꝫ sunt eiusdem generis vt vir medicus. quandoqꝫ autem diuersorū generuꝫ vt animal homo. homo socrates.

¶ Sequiť corollarie pmo ꝙ ꝓpe loquēdo hic nō ē appositio magister ioannes. virgo maria. Rō qa appō fit inter cōstructibilia que hñt se vt

magis ⁊ minus cōe.i.ſupius ⁊ inferius.cōſtat aūt ꝙ magiſter nō eſt ſu perius ad ioannē.ptz.qa ſuperius ⁊ inferius debēt eſſe de eodē gñe ⁊ p̄dicamento.cōſtat aūt ꝙ magiſter eſt de p̄dicamento qualitatis de p̄ ma ſpē.magiſter em̄ dr̄ habitū ſcie.ioannes aūt eſt de p̄dicamēto ſubē. ⁊ eſt p̄ma ſubā.ſilr̄ virgo eſt in p̄dicamēto qualitatis.qa dr̄ naturalē im potentiā.maria aūt eſt de p̄dicamēto ſubē. ¶Seqꝛ corollarie ſcd̄o ꝙ appoſitio gñaliter accepta vt eſt additio ſpecificatiua minus cōis ad magis cōe.nō ſolū fit inter noīa ſubſtātiua.ſed etiā adiectiua vt colora tū albū.ſilr̄ inter ꝓnoīa.Dicit em̄ Priſcia. p̄mo minoris ꝙ hoc ꝓnomē ip̄e eſt appoſitoriū triū perſonarū:pōt em̄ addi ꝓnoībus p̄me perſone vt ego ip̄e. Scd̄e perſone vt tu ip̄e. Tercie perſone.vt ille ip̄e. Silr̄ int̄ verba fit appoſitio cōiter capta vt legere agere. Sic etiā inter parti cipia vt agens legens. Silr̄ inter aduerbia vt intus hic.aliqualiter be ne.ſemper hodie: valde bñ. Sequiꝛ corollarie tercio ꝙ accipiēdo ap poſitionē ꝓp̄e vt Alex.capit ſolū fit inter ſubſtātiua vt dictū eſt i dicē

## Notādū tercio ꝙ orōes figuratie non

ſunt ſimpliciter congrue nec ſimpliciter in congrue.ſed ſunt medie int̄ orōes cōgruas ⁊ incōgruas. Rō p̄mi qa ſi eſſent ſimpliciter cōgrue nul lū includerēt viciū.cōſtat aūt ꝙ in qualibet orōe figuratia eſt aliqd̄ vi tiū. Rō ſcd̄i.qa ſi eſſet ſimpliciter in cōgrua nullomō admitteret. con ſtat aūt ꝙ orōes figuratiue admittunt in gramatica ⁊ excuſant. Viciū ergo in appoſitiōe eſt.qa in eo ponūt duo ſubſtātiua noīa. ⁊ nullū po nit in gtō. ⁊ ſic peccat cōtra hoc p̄ncipiū ⁊ regulā gramatice: qñ in aliq̄ orōe ponūt duo ſubſtātiua noīa tūc vnū illoꝝ debet poni in gtō. vñ v. Si ſubſtantiua tibi fuerint bina locanda. Tūc reliquū reliquo iunges in gtō. Rō aūt excuſans eſt duplex ſcz gñalis ⁊ ſpecialis. Gñalis eſt que cōuenit oībus figuris. ⁊ eſt triplex. Prima eſt breuitas. Breuius em̄ eſt dicere al'bō.q̄ȝ al'qd̄ eſt bō. Scd̄a melior memoria. meli⁹ em̄ memo ramur de paucis q̄ȝ de multis. Tercia eſt metrū. ſepius em̄ orō appoſi toria pōt poni in metro vbi ſua orō circūlocutiua poni nō pōt: Rō aūt excuſans ſpecialis eſt duplex. Prima eſt ſpecificatio. minus em̄ cōe ſpe cificat magis cōe. Scd̄a ꝓpter tollere equocationē. vt hic canis ſyd⁹ ſydus em̄ ſignificat oīa ſydera canis aūt ſolū vnū. vt cū dico canis ſy dus. ſolū ſydus accipiꝛ ꝓ vna ſtella. ſilr̄ hic. canna vnda.

## Notādū quarto ⁊ vltimo dupliciter poſ

ſumus loq̄ de appōe. Pl̄o quo ad ei⁹ formā tm̄.q̄ cōſiſtit in vniōe duo rū ſubſtātiuoꝝ quoꝝ vnū ē magꝫ cōe ⁊ alterū min⁹ cōe. ⁊ iſto mō appō pōt fieri ſine v̄bo. V̄bū em̄ nō eſt de neceſſitate orōis appoſitorie. alio mō poſſum⁹ loq̄ de orōe appoſitoria q̄ ad ei⁹ formā ⁊ finē gramatice. q̄ eſt facere perfectā ſentēciā ⁊ orōeȝ perfectā. ⁊ iſto mō requirit verbū.



Oratio em̄ pfecta nō pōt eſſe ſine verbo. Primo mō Alex.loquiꝛ d̄ ap poſitiōe. ſcd̄o mō Priſca. Qñ ergo verbū poniꝛ i orōe appoſitoria tūc p̄mus ntūs regiꝛ ex vi pſone. ſed ſcd̄us ex vi appoſitiōis. ſed ſi nullum verbū poniꝛ. ambo ponūꝛ abſolute. licȝ aliq̄ gramatici dicūt ꝙ ambo nti reguntꝛ ex vi pſone. a pte añ a verbo. Iſtis notabilib⁹ ſic ſtātib⁹ eſt.

## Cōclusio reſponſalis. Inter q̄nqȝ figu

ras ꝯſtructiōis appoſitio eſt p̄ma. ⁊ ab Alex. eſt ſufficienter aſſignata. patet veritas cōcluſiōis ex his que dicta ſunt.

## Arguiꝛ primo.

¶Plures ſunt figure ꝯſtructiōis q̄ȝ quinqȝ ꝓbaꝛ. qa ſynodoche etiā eſt figura ꝯſtructi onis: ꝓbaꝛ. qa figura ꝯſtructiōis peccat ꝯtra principia ⁊ regulas grā matice. ſed ſynodoche eſt hm̄oi. igiꝛ ſynodoche eſt figura ꝯſtructionis. Maior ptz ex diffinitiōe figure ꝯſtructiōis. Minor ptz in iſta orōe. al bus dentē. in qua adiectiuū ⁊ ſubſtantiuū diſconueniūt in caſu. albus em̄ eſt nti caſus. ⁊ dentē acti. Dico verū argumētū cōcludit ꝙ tm̄ q̄nqȝ ſunt figure ꝯſtructiōis p̄ncipales. mō ſynodoche ē minus p̄ncipalis: qa aliqñ fit ſine vicio in quantū eſt figura locutiōis:

## Arguiꝛ ſcd̄o.

Plures ſunt figure ꝯſtructiōis q̄ȝ q̄nqȝ. ꝓbaꝛ ſic qa ſoleociſmus. barbariſmus etiā ſunt figu re ꝯſtructiōis. ꝓbaꝛ p donatū in libro de barbariſmo ⁊ ſoleociſmo. Di co ꝙ donatus nō vult ꝙ barbariſmus ⁊ ſoleociſmus eſſent figure cō ſtructiōis. ſed vult ꝙ ſunt vicia inexcuſabilia. Figura aūt ꝯſtructiōis ē viciū excuſabile. vñ barbariſmus eſt qñ ſyllaba vel littera indebite pro ferꝛ quo ad accentū. vt dicendo. dñs. dña. media ꝓducta. Sed ſoleociſ mus eſt indebita vnio dictionū ⁊ incōgrua ecōtra regulas gramatica les. vt meus mater. mea pater.

## Arguiꝛ tercio.

Nulla figura ꝯſtructiōis in gramatica eſt poſſibilis. ergo cōcluſio falſa. ꝓbaꝛ añs. Si figura cōſtructiōis in gramatica eſſet poſſibilis. maxīe ꝙ orō appoſito ria figuratiua eſſet mediū inter oratiōnē ſimpliciter ꝯgruā vt dixit no tabile terciū. ſed hoc eſt falſuȝ. ꝓbaꝛ. ſicut ſe habet verū ⁊ falſuȝ i logi ca ſic cōgruū ⁊ incōgruū in gramatica. ſed inter verū ⁊ falſuȝ nō datur mediū. ergo nec inter cōgruū ⁊ incōgruū. Maior ptz ex cōuenienti ſi militudine qa vbiqȝ cōpaꝛ ꝓpū ad illud cui⁹ eſt ꝓpū. Minor eſt nota. qa oīs ꝓpō aut eſt vera aut eſt falſa. Dico ꝙ nō eſt ſil'e de vero ⁊ fal ſo in logica. ⁊ de cōgruo ⁊ incōgruo in gramatica. qa verū ⁊ falſuȝ im mediate fundanꝛ ſup eſſe ⁊ nō eſſe. mō inter eſſe et nō eſſe nō daꝛ me diū. ſed cōgruū ⁊ incōgruū nō īmediate fundanꝛ ſup eſſe ⁊ nō eſſe ſed īmediate cōgruū fundaꝛ ſup modos ſ̄candi. mōi ſ̄candi ſup modos in telligendi modi intelligendi ſup modos eſſendi. mō inter modos eſſē di rerū pōt dari mediū. qa res pōt eſſe ſub diuerſ̄ mōis eſſendi: vt ptz

de materia p̄ma. q̄ ē indifferēs ad eē cuiuslibꝫ forme vt declarat̄. i. phi.

**Arguit̄ quarto.** Appositio est figura cōstructiōis igit̄ ꝓbat̄. omis figura cōstructiōis habet aliq̄d viciū. sed appositio nullū cōtinet viciū. igit̄. Maior ptꝫ ex dictꝫ. Minor ptꝫ qa maior est cōuenientia inter duo substātiua q̄ꝫ inter adiectiuum ꝛ substantiuū. sed adiectiuū ꝛ substantiuū cōstruūt̄ sine vicio. vt albus hō. ergo a fortiori duo substantiua pn̄t cōstrui sine vitio mō appositio fit inter substātiua. Maior qa duo substantiua ambo ꝑcant substantiaꝫ et subsistenter. adiectiuū aūt ꝑcat adiacenter ꝛ accidens. ꝛ substātiuū substantiā ꝛ subsistenter: maior aūt est cōuenientia substantie ad substantiā. qa sunt idē gn̄e. q̄ꝫ substātie ꝛ accidentis. que nō sunt eiusdē generis. Dico verū argumentū d̄t ꝙ inter duo substantiua est maior ꝓportio ꝛ cōuenientia similitudinis. q̄ꝫ inter adiectiuū ꝛ substantiuum sed nō ꝓportiōis que requirit̄ ad cōgruitatē que attendit̄ penes modoꝝ ꝑcandi ꝓportionē. ꝛ ergo adiectiuū cū substantiuo cōstruit̄ congrue. sed duo substantiua nō cōstruūt̄ cōgrue. Sil'r ē inter duos viros est magis cōuenientia sil'itudinis q̄ꝫ inter virū ꝛ mulierē. sed nō ꝓportiōis. vn̄ ex viro ꝛ muliere gn̄at̄ terciū. sed nō ex duobus viris.

**Arguit̄ quinto.** Plus cōe ꝛ minus cōe nō sunt de cōsideratiōe gramatici. ergo appositio nō fit iter magis ꝛ minus cōe. ꝓbat̄ qa magis cōe est gn̄s. minus cōe est spēs mō determinare de gn̄e ꝛ spē ptinet ad logicū vt ptꝫ p porphi. Dico verū argumētū cōcludit ꝙ determinare de gn̄e ꝛ spē quo ad p̄dicari ptinet ad logicū. sed quo ad modū ꝑcandi ꝛ cōstruendi bene ptinet ad gramaticū ꝛ sic de ipis hic determinat̄.

**Arguit̄ sexto.** Unū substantiuoꝝ nō pōt specificare alteruꝫ ergo specificatio nō est ratio excusans appositionē. ꝓbat̄ an̄s. in specificatiōe vnū cōstructibile ꝑcat dependentiaꝫ ꝛ aliud illā dependentiā terminat. sed inter duo substantiua nullū significat dependentiā. igit̄ vnū nō specificat aliud. Maior est nota. Minor sil'r. Om̄e em̄ substantiuū ꝑcat ꝑmodū ꝑ se stantis. illud aūt q̄d ꝑcat dependentiā pendet ad aliud. Dico verū argumentū cōcludit ꝙ duo substantiua absolute sumpta nullā ꝑcat dependentiā. sed vnū cōparatuꝫ ad aliud pōt facere dependētiā terminare. ꝛ p̄cipue cū vnū est magis cōe ꝛ aliud minus cōe. ꝛ etiā duo substantiua que ꝑcant res distinctas specifice. vt hō ꝛ asinus vnū nō dependet ad aliud.

**Arguit̄ septimo.** Diffinitio appositiōis est insufficiēs. ꝓbat̄ sic. omis appositio debet fieri in ordine ad verbū. sed hoc nō exprimit diffinitio. ergo nō est bene posita. Maior. qa finis gramatice est ad expressionē mentis cōceptus. que expressio nō pōt fieri sine verbo. Sil'r ista maior: est petri helie sup p̄mo minoris. vbi exemplificat de appositiōe p verbū. ꝛ hoc idē facit priscia. Dico verū argumentū cōcludit ꝙ cōsiderando apposicionē quo ad eius formā nō requirit verbū sed cōsiderando ea quo ad eius formā ꝛ finē gramatice. sic debet habere verbū vt dictū est in notabili vltimo.



**Arguit̄ octauo.** Appositio nō fit inter dictiōes eiusdē casus igit̄ ꝓbat̄. Appositio nō fit inter constructibilia eiusdē gn̄is. ergo nec casus. tenet ꝯn̄a. qa sicut gn̄s est accidens respectiuū. sic etiā casus. Dico ꝙ nō est sil'e. qa duo noia substātia inter que fit appositio ambo cōstruūt̄ ex eadē pte in ydemptitate vnius suppositi. sed qa casus est dispositio substantie ad actū. gn̄s aūt non. ideo ibi requirit̄ ydemptitas casus ꝛ nō gn̄is. vn̄ noī substātiuo casus est accn̄s plus intimū ꝛ ꝓpiquū q̄ꝫ gn̄s i orōe ad redditionē suppositi

## De Euocatiōe. Utrū Alex.

Terne persone generaliter omis habetur
Rectus. sed demas pronoia quatuor inde
Ista vocant rectos ad primā siue secūdam
Pauper ego ludo. dum tu diues mediteris
Nos tuti loquimur. dū vos timidi taceatis

de Euocatione determinatio sit sufficiēter assignata. Pro intellectiōe questiōis mote Notandū est primo. ꝙ Alex. volens determinare d̄ scd̄a figura cōstructiōis scꝫ d̄ euocatiōe nūc principaliter p̄mittit vnā regulā gn̄alēꝫ istā. Omis rectus p̄marius est tercie ꝑsōne essentialiter. exceptis istis quatuor ntīs scꝫ. ego tu nos ꝛ vos. quoꝝ duo scꝫ ego ꝛ nos sunt p̄me ꝑsone. duo aūt scꝫ. tu ꝛ vos sunt scd̄e ꝑsone. Dico notanter rectus p̄marius. ꝓpter excludere rectū secūdariū vt vctīn qa vctūs est scd̄e ꝑsone. Dico notanter essentialiter. qa ntūs pōt esse accidentaliter rōe restrictiōis p̄me ꝑsone vel scd̄e vt hic ego paup ludo. iste ntūs paup est p̄me ꝑsone accidentaliter. licet essentialiter est tercie persone. Rō aūt istius quare omis ntūs est tercie ꝑsone est ista. qa ntūs est illius ꝑsone iqua fit impositio noīm. sed impositio noīm fit in tercia ꝑsona. ergo omis ntūs est tercie ꝑsone. Maior qa primus casus d̄r ntūs. qa ꝑ ipm rebꝰ noia imponimꝰ. Minor aūt est nota de se.

**Notandū scd̄o.** Euocatio vt elicit̄ ex littera Alex. diffinit̄ sic. Est duoꝝ vel pluriū suppositoꝝ diuersarū ꝑsonaꝝ ad eandē rem spectantiū respectu alicuius verbi cōformantis se in ꝑsona cū dictiōe euocante ꝛ nō euocata imediata ꝛ ꝑmissiua associatio. Dicit̄ aūt euocatio quasi extra vocatio. ab e q̄d est extra ꝛ vocatio. q̄si extra vocatio dictiōis a ꝓpo offitio ꝛ ꝑsona ad officiū aliud. ꝛ ꝑsonam aliā. In qua diffinitiōe imediata ꝛ ꝑmissiua associatio ponit̄ ꝓ genere Un̄ hic nō est euocatio. ego ꝛ paup ludo. ptꝫ qa ibi nō est associatio imediata. Cū aūt d̄r duoꝝ suppositoꝝ vel pluriū diuersarū ꝑsonaꝝ. differt euocatio ab appositiōe. qa appositio fit inter cōstructibilia eiusdē

psone. qa semp tercie psone. Cu vero dr respectu alicuius verbi conformantis se in psona cum dictioe euocante et non euocata dat intelligi q eucatio est oro pfecta. qa fit respectu verbi. qd no requirit ad appositione. Sequit corrollarie pmo q hic est euocatio implicita. Gaudeamus omes in dno. ptz qa valet istam. nos omes gaudeamus. Seqtur corrollarie scdo q hic sitr est euocatio. Pater noster qui es in celis in qua oroe tu pater noster extns dictio scde psone euocat dictione tercie psone scz q respectu verbi scde psone scz es.

## Notandu tercio. Alex. in textu tangit

quatuor regulas quibus euocatio habet fieri. Prima regula. Dictio pnoialis pme psone singularis numeri ad reddendu suppositi verbo pme psone singularis numeri coformantis se in psona cu dictioe euocante z no euocata. vt ego paup ludo. Scda regula. Dictio pnoialis pme psone pluralis numeri apta nata est euocare dictione noiale tercie psone pluralis numeri ad reddendu suppositu verbo pme psone plural numeri. coformantis se in psona cu dictioe euocante z non euocata. vt nos tuti loquimur. Tercia regula. Dictio pnoialis scde psone singularis numeri apta nata eu euocare dictione noiale tercie psone etia singularis numeri ad reddendu suppositu verbo personali singularis numeri qd coformat se in psona cu dictioe euocante z no euocata. vt tu diues mediteris. Quarta regula. Dictio pnoialis scde psone pluralis numeri apta nata est euocare dictione noiale tercie psone pluralis numeri ad reddendu suppositu verbo pluralis numeri. qd coformat se i psona cu dictioe euocante z no euocata vt vos timidi taceatis. Seqt corrollarie pmo q pma z scda psona euocant terciam z no ecouerso. Ro huius est ista. qa pma z scda psona scant certe z finite. sed tercia psona scat incerte z infinite. mo ome incertu z infinitu debet specificari z limitari p finitu z certu. Sequit corrollarie scdo q verbu in euocatioe debet se coformare in psona cu dictioe euocante z no euocata. Cui9 ratio e. qa a pncipaliori debet fieri denoiatio. vt ptz. viij. phisico sed dictio euocans est pncipalior qz euocata. ptz qa agens est prestantius passo. mo dictio euocas est agens. igit dictio euocans debet conuenire cu verbo in psoua.

## Notandu quarto z vltimo. viciu in euo

catioe est disconueniētia suppositi ptialis cu apposito in psona. vt ego paup ludo. dictio euocata scz paup est tercie psone. z disconenit cu isto vbo ludo in psona. Ro excusans e duplex. gnalis z specialis. Gnalis est triplex de qua dictu est in appositioe. Specialis autez ratio excusans viciu euocatiois ppter facere discretione z significantia. Un discretio est attributio alicuius actus vel passiois alicui psone cu exclusioe illius actus vel passiois ab alijs psonis. vt ego paup ludo: que valet istaz

De regiminenti.

Ego qui sum paup ludo z no alter. Sed significātia est attributio alicuius actus vel passiois alicubi psone cu exclusioe illius actus vel passiois ab illis psonis no simpliciter. sed p modu excellentie. vt ego viuo dr dns. que valet istā. ego dns deus viuo. z nullus ita excellēter viuit. Dicit em xij. metha. Uita substantiaru separatru est delectabilissima. Sequit corrollarie q discretio respectu scācie habet se vt supius. z significantia vt inferius. vbicuqz em est scantia ibi est discretio. sed non ecouerso. Sequit corrollarie scdo q scantia addit aliquid vltra discretione. Istis notabilibus sic stantibus est.

## Conclusio rnsalis. Alex. de Euocatioe

determinatio est sufficienter assignata. ptz pclusio ex declaratis.

**Arguit primo.** No omis rectus est tercie psone. ergo pclusio falsa. pbat. ans vctus est rect9. z tn vctus no est tercie psone. pbat ans p pma pte. qa vctus est rectus scdarius ergo vctus est rectus. Tenet pna ab inferiori ad supius. Sed p scda pte qa vctus est scde psone. Dico q littera Alex. intelligit de recto pmario. vt de nto. z no recto scdario. vt de vcto.

**Arguit scdo.** Etia no omis rectus primarius est tercie psone igit solutio no valet. pbat ans in ista oroe. Ego paup ludo. paup est rectus pmarius vt notu est. z tn no est tercie psone. pbat qa trabit ad pmā psonā p hoc pnome pme psone scz ego. Dico veru argumentu pcludit q in ista oroe. ego paup ludo. paup est tercie psone essentialiter. accidentaliter tn rone restrictiois trabit ad primā personā.

**Arguit tercio.** Pronome pme psone vel scde psone no pot euocare terciā ppt hoc. qa pma z scda sunt certe. z tercia incerta. pbat sic. qa pma z scda psona etiā est incerta. pbat sic. Illud qd ad ome suppositu ptinet est incertu. sed pnome ad oe suppositu mōi ptinet. igit ome pnome scat incerte. Maior est nota. Minor est Priscia. pmo minoris. z p pns pme z scde psone no scāt certe. Dico veru argumentu pcludit q ome pnomen scat incerte cu ponit extra demonstratione z relatione. sed cu pnomen ponit in demostratioe z relatioe tuc scat certe accidentaliter.

**Arguit quarto.** Prima psona no euocat terciā. igit pbat ans. Ome euocare est agere. sed pma psona no agit in terciā igit maior est nota. Minor ptz. agere est suppositoru. mo pma no est suppositu. igit. Maior est Aristo. pmo metha. Minor ptz qa suppositu est res nature. mo dictio pme psone est res fabricata ab intellectu. Dico veru argumentu pcludit q agere pncipaliter est suppositorz mo dictio pme psone est agēs instrumētale ipi9 itellectus

**Arguitur. quinto.** Costructibilia in euocatioe no scant idē. igit diffinitio euocatiois no valz

ꝓbaꝭ aũs. ſpecifice diſtincta nō ſ̄cant eandē rē. ſed pſona pma ꝛ tercia diſtinguūt ſpecifice. igiꝭ ɔſtructibilia in euocatiōe nō ſ̄cant idē. Maior eſt nota qa ſpecifice diſtincta ſunt deſperata. mō deſperata. mō deſperata nō ſ̄cant idē. Minor ē autoris modoꝝ ſ̄cādi ꝛ gramaticoꝝ oim q dicūt tres pſonas differre ſpecifice. Dico verū argumentū cōcludit. ꝙ ſpecifice diſtincta nō ſ̄cāt idē formaliter. ſed bñ materialiter: albꝰ em̄ ꝛ bō differūt gñe ꝛ ſpecie. tñ ſ̄cant eandē rē materialiter.

**Arguiꝭ ſexto.** Una pſona nō euocat aliā. igiꝭ ɔcluſio falſa. ꝓbaꝭ ſic vnus numerus nō euocat aliū. igiꝭ nec vna pſona aliā. Tenet ɔña. q numerꝰ ꝛ pſona ſunt accñtia ɔiugatā. aũs pꝫ. qa ſemp dicto euocās ꝛ euocata ſunt eiuſdē numeri. Dico verū argumentū ɔcludit ꝙ in euocatiōe nō variaꝭ numerus. ſed bñ pſona. cuius rō eſt iſta. qa ɔſtructibilia in euocatiōe hñt ſe vt demonſtratiuū et ſuū demonſtrabile ɔueniūt in numero. ſed qa in euocatiōe certū euocat incertū. pma aũt ꝛ ſcda pſone ſ̄cant certe. ꝛ tercia incerte ergo pōt variari pſona

**Arguiꝭ ſeptimo** Alicubi eſt euocatio vbi nō eſt dictio euocās. igiꝭ littera Alex. eſt in ſufficiēs. ꝓbaꝭ aũs. qa iſta admittiꝭ. Uirgili q ſcripſiſti bucolica dignus es laude. Itē iſta. Pater noſter q es in celis. ꝛ nō p aliā. figurā niſi euocationē. ergo. Sed ꝙ in iſtis oratiōibus nō poniꝭ dictio euocans notū eſt dico licet in iſtis orationibꝰ non poniꝭ dictio euocās expreſſe tñ implicite. vñ pma valet tm̄. tu virgili qui ſcripſiſti bucolica Scda valet tm̄. tu pater noſter qui es in celis.

## De ɔceptiōe in gñali. ꝛ pmo de ɔceptōne pſonaꝝ

Perſonas genera numeros cōceptio iungit
Perſonas ſibi diſſimiles cōceptio iungit
Ac per & in medio poſitam cōceptio fiet.
Si preponat conceptio nulla paratur
Cōcipiēs ſimile ſibi vult verbū retinere
Prima duas alias recipit, ſed nō viceuerſa
Concipiēs medie dat ternā, nec retrouerte
Cōcipit in ternis que prima locatur in illis
Sic ego tuqꜫ damus, ego te fraterꜫ rogamꝰ
Tu fraterꜫ datis. dominus ſeruuſꜫ pcātur
Per. cū ſed nunq per vel conceptio fiet
Tu mecū iuſte debemus iura tenere
Sic ego cum petro gaudemus iura tenēdo.

**Utrū ɔceptionis in gñe diuiſio ꝛ ɔceptiōis pſonaꝝ diffinitio ex lra Alex ſit bñ aſſignata.** Pro intellectiōe queſtionis mote Notandū primo ꝙ iſta queſtio duo querit. Primo qrit vtrū ɔceptio i genere ſit bene diuiſa. Scdo qrit vtrū diffinitio ɔceptiōis pſonaru. ex lra Alex. ſit bñ aſſignata. quātū ad pma ptē Notandū ꝙ ɔceptio in gñe eſt triplex. ſcꝫ pſonaruꝫ.



gñm ꝛ numeroꝝ. Alij tñ gramatici addūt ɔceptionē caſuū. Cuius diuiſiōis mēbra patebūt in pceſſu. vt ergo melius huius diuiſiōis intelligaꝭ ſufficientia. ¶ Cōceptio in gñe deſcribiꝭ ſic. Eſt ɔſtructibiliū diuerſoꝝ accidentiū gramaticaliū. ſcꝫ diuerſarū pſonaꝝ. gñm. numeroꝝ ꝛ caſuū diuerſas vel tanq̄ꝫ diuerſas res ſ̄cantiū mediāte ɔiūctiōe copulatiua formaliter vel virtualiter. vel aliquo ei equiualente reſpectu alicuius verbi vel adiectiui ɔformantis ſe in accidētalibus gramaticalibus cū dictiōe cōcipiente ꝛ nō ɔcepta mediata ꝛ pmiſſiua aſſociatio. In qua diffinitiōe mediata ꝛ pmiſſiua aſſociatio poniꝭ p gñe. ꝛ p hoc differt ɔceptio ab appoſitiōe ꝛ euocatiōe. Rō ɔſtructibilia em̄ i appoſitiōe ꝛ euocatiōe ɔiunguntꝭ immediate ſine ɔiūctiōe. ſed in ɔceptiōe mediante ɔiūctiōe. cuius ratio eſt. qa cōſtructibilia i appoſitiōe ꝛ euocatiōe ſ̄cant idē. ergo inter ea nō mediat cōiūctio: ſed in cōceptiōe ſignificant diuerſas res. ergo inter ea mediat ɔiūctio. Cōiūctio em̄ cōiūgit diuerſa. vt poſtea patebit. Diciꝭ ſcdo in diffinitiōe diuerſoꝝ accidētiū gramaticaliū. ſcꝫ pſonaꝝ generū. ꝛc. In iſta pticula tangiꝭ quadruplex ɔceptio. ſcꝫ pſonarū generū numeroꝝ ꝛ caſuū. Rō aũt iſtius quare ɔceptio ſolū fit penes iſta quatuor accidentia. qa ɔceptio ex quo eſt figura cōſtructiōis aliquid incōgruitatis ꝛ vicij ɔtinet. ſed ſolū penes iſta accñtia quatuor cauſaꝭ viciū. Penes em̄ variationē tpis nō cauſaꝭ viciū. ambe em̄ ſunt ɔgrue. ſocrates currit. ſocrates curret. Silr penes variationē modi nō cauſaꝭ improprietas. vt hic vtinā legeres. ſi legeres. in pma legeres ē optatiui mōi. in ſcda ɔiūctiui. Sic ſilr dici poteſt de alijs accñtibus. Diciꝭ tercio in diffinitiōe. diuerſas vel tanq̄ꝫ diuerſas res ſ̄cantiū. qa ɔſtructibilia in ɔceptione aliqñ ſ̄cant omino diuerſas res. vt ego ꝛ tu damus. aliqñ tanq̄ꝫ diuerſas res: vt hic. ego ꝛ pat̄ vnū ſumꝰ Silr hic lapis ꝛ petra ſunt albi. lapis ꝛ petra. ſ̄cāt eadē rē nō tñ eadē rōe. qa petra ſ̄cat ſub ppetate paſſiua. dr̄ em̄ petra quaſi pedibꝰ trita. ſꝫ lapis ſ̄cat ſub ppetate actiua. Dr̄ em̄ lapis quaſi ledēs pedē. Dr̄ quarto mediāte cōiūctōe vl' aliq̄ ei equolēte. p hoc etiā innuiꝭ dr̄ia īter appoſitionē ꝛ euocationē, ꝛ ɔceptionē vt ſupius declaratū eſt. Dr̄ vltimo reſpectu alicuius verbi vel adiectiui. p hoc innuiꝭ diuerſus modus conceptiōis. Cōceptio em̄ pſonarū fit reſpectu verbi. ſed generū reſpectu adiectiui.

**Notādū ſcdo ꝙ ɔceptio pſonarū vt habetur ex littera ſic deſcribiꝭ.** Cōceptio pſonarū eſt ɔſtructibiliū diuerſarū pſonarū. diuerſas vel tanq̄ꝫ diuerſas res ſ̄cantiū. reſpectu alicuiꝰ verbi ɔformantis ſe in pſona cū dictiōe concipiente ꝛ nō cōcepta. mediante coniūctiōe copulatiua vel aliquo ei equiualente. explicite vel implicite permiſſiua aſſociatio. Cuius diffinitionis declaratio haberi poteſt ſufficienter ex generali diffinitiōe conceptiōis.

Uiciũ aũt in ɔceptiõe ꝑsonarũ est discõueniẽtia ꝑtialis suppositi cũ
apposito in ꝑsona. Dictio eñ ɔcepta discõuenit cũ verbo in ꝑsona. Dr̃
aũt ꝑsonarũ a ꝑsona. q̃a in tali ɔceptiõe fit discõueniẽtia in ꝑsona. Rõ
aũt excusans est duplex: quedã gñalis. ⁊ est triplex de quo satis dictuȝ
est circa appositionẽ. Rõ aũt excusans specialis est vt actus verbalis
in specie ſ̃cceret in esse diuersis rebus ⁊ ꝑsonis. vt ego ⁊ tu damus. vbi
actus dandi ſ̃cat inesse mihi ⁊ tibi. Dico noranter in spẽ. q̃a idẽ actus
in numero nõ põt ɔuenire. vel in esse pluribus. dr̃ eñ iiij. phi. q̃ idẽ nõ
est in diuersis scḋȝ numerũ. Ex littera aũt Alex. eliciũt quatuor regule
de ɔcepciõe ꝑsonarũ. Quarũ ꝑma est ista. Dictio ꝓnoialis ꝑme ꝑsone
apta nata est ɔcipe dictionẽ ꝓnoialẽ scḋe ꝑsone ad reddendũ supposi-
tũ verbo. q̃ ɔformat se in ꝑsona cũ dictiõe ɔcipiente ⁊ nõ ɔcepta. vt
ego ⁊ tu damꝰ. Scḋa regula. Dictio ꝓnoialis ꝑme ꝑsone apta nata ẽ
ɔcipe dictionẽ noialẽ tercie ꝑsone ad reddendũ suppositũ verbo. q̃
ɔformat se in ꝑsona cũ dictiõe ɔcipiente ⁊ nõ ɔcepta. vt ego et frater
rogamus. Tercia regula. Dictio ꝓnoialis scḋe ꝑsone apta nata est con
cipe dictionẽ noialẽ tercie ꝑsone ad reddendũ suppositũ verbo scḋe ꝑ
sone. q̃ ɔformat se in ꝑsona cũ dictiõe ɔcipiẽte ⁊ nõ ɔcepta. vt tu ⁊ fra
ter rogatis. Quarta regula. Dictio noialis tercie ꝑsone apta nata est
ɔcipe dictionẽ tercie ꝑsone ad reddẽdũ suppositũ verbo q̃ ɔformat
se in ꝑsona tam cũ dictiõe ɔcipiente q̃ȝ ɔcepta. vt dñs ⁊ seruus ꝑcant.
Rõ regule quarte. ꝑma ⁊ scḋa ꝑsona ɔcipiũt terciã. q̃a ꝑme ⁊ scḋe ꝑso-
ne ſ̃cant certe ⁊ determinate. q̃a ꝑ modũ p̃ñtis ⁊ p̃ñtie. sed tercia ꝑso-
na ſ̃cat incerte. modo omne incertum debet limitari ⁊ finiri ꝑ certum
⁊ finitũ. ⁊ si diceret aliq̃s. tũc ex isto sequeret̃ q̃ ꝑma ꝑsona nõ cõcipe-
ret scḋaȝ. q̃a ambo ſ̃cant certe. Dicendũ verũ est q̃ tam ꝑma q̃ȝ scḋa si-
gnificãt certe. tñ ꝑma adhuc certius ſ̃cat q̃ȝ scḋa. ptȝ. q̃a ꝑ ꝑsonã ꝑmaȝ
semꝑ ſ̃camus rem sub actu p̃ñtie. Per ꝑsonã aũt scḋaȝ possumus ſ̃care
ne dũ p̃ñteȝ. sed etiã absentẽ. Possumus eñ ꝑ hoc ꝓnomẽ tu demõstra
re rem longe distantẽ. vt tu hõ q̃ es rome. licet hoc nõ habeamus ĩ vsu
tñ nõ repugnat. Et sicut põsite sunt regule quatuor de ɔceptiõe ꝑsona-
rũ explicita. ita etiã p̃ñt poni quatuor regule de ɔceptiõe ꝑsonarũ im
plicita. Prima vbi dictio ꝑme ꝑsone implicite ɔcipit scḋaȝ. vt ego cum
te currimus. Scḋa. vbi dictio ꝑme ꝑsone ɔcipit dictionẽ tercie ꝑsone.
vt ego cũ petro gaudemus. Tercia vbi dictio scḋe ꝑsone cõcipit dicti
onẽ tercie ꝑsone. vt tu cũ petro gauderis. Quarta vbi vna dictio ter-
cie ꝑsone concipit aliã. vt petrus cũ paulo regnant.

## Notandũ tercio ꝓ meliori intellectiõe

regularũ dictarũ. Cõceptio ꝑsonarũ est duplex. scȝ explicita ⁊ implici
ta. Explicita est vbi tam dictio cõcipiẽs q̃ȝ dictio cõcepta exꝑmũt sub
eisdẽ casibus mediante cõiũctiõe copulatiua vel aliquo ei equiualẽte
vt hic. ego ⁊ tu damus. Cõceptio ꝑsonarũ implicita est vbi dictio cõci



piens ⁊ cõcepta nõ sub eisdẽ casibus exꝑmũt. vel vbi dictio cõcipiens
⁊ cõcepta nõ ambe expsse ponũt. exm̃ ꝑmi ego cũ petro gaudemus. ex
emplũ scḋi. nos legimus. demõstrando me ⁊ te. que valet tm̃ ego cũ te
legimus. Hanc aũt diuisionẽ alij gramatici exprimunt sub alijs verbis
⁊ dicũt. Cõceptio ꝑsonarũ est duplex. quedã directa. ⁊ quedã idirecta.
implicitã dicũt indirectã. explicitã aũt directã. Sequit̃ corrollarie q̃
in cõceptiõe ꝑsonarũ implicita vel indirecta quantũ ad vocẽ ⁊ ꝑmum
rectũ nõ semꝑ est incõgruitas tñ quantũ ad rectũ scḋȝ ⁊ resolutionem
bñ est incõgruitas. Patet corrollariũ de ista nos legimus: que scḋȝ vo
cem est incõgrua. q̃a valet tm̃. ego ⁊ tu legimꝰ Sequit̃ corrollarie scḋo
q̃ cõceptio ꝑsonarũ implicita fit ꝑ ꝑpositionẽ associatiuã cũ. ⁊ nõ ꝑ il-
lam cõiũctionẽ vel. Rõ q̃a ꝑpositio associatiua cũ equiualet cõiũctiõi
copulatiue ⁊ eam includit. vt ista ego vado cũ Joãne. valet tm̃ ego va
do. ⁊ Joannes vadit. Sic ergo cõceptio ꝑsonarũ explicite fit ꝑ cõiun
ctionẽ copulatiuã ⁊. ita ⁊ implicita ⁊ indirecta fit ꝑ ꝑpositionẽ cũ asso
ciatiuã. Rõ aũt istius quare cõceptio ꝑsonarũ explicita nõ fit ꝑ cõiun-
ctionẽ vel sed ꝑ ⁊ est ista. q̃a in cõceptiõe ꝑsonarũ diuersa dñt cõiungi.
respectu alicuius tercij. quibus diuersis vnus ⁊ idẽ actus verbalis ſ̃m
speȝ ſ̃cat̃ inesse vt dictũ est añ. sed cõiũctio disiunctiua vel hoc nõ deno
tat. Cõiũctio eñ disiũctiua cõiungit dictiões. sed disiũgit sensus. cũ eñ
dr̃ hõ vel asinus currit. ſ̃cat̃ q̃ hõ currit ⁊ asinus currit. mõ in in cõcep
tiõe ꝑsonarũ nõ debet esse cõiunctio ⁊ cõbinatio diuersarũ dictionũ
⁊ etiã sentenciarũ vt hõ vel asinus currit. Sed cõiũctio copulatiua cõ-
iungit dictiões ⁊ sensus. vt Joannes ⁊ petrus currũt. sed in cõceptio
ne ꝑsonarũ debet esse cõiũctio dictionũ ⁊ sentenciarũ. ptȝ ergo quare
conceptio ꝑsonarũ nõ fit ꝑ cõiũctionẽ disiũctiuã sicut fit ꝑ copulatiuã.

## Notandũ quarto ⁊ vltimo Pro solutio

ne cuiusdã dubij. Utrũ inter tercias ꝑsonas fit cõceptio. Sciendum q̃
cõceptio ꝑsonarũ est duplex scȝ violenta ⁊ naturalis. Uiolẽta ẽ in qua
dictio concipiens ⁊ cõcepta sunt diuersarũ ꝑsonarũ. ⁊ dr̃ violenta silĩ-
tudinarie q̃a sicut illud violentat̃ in natura q̃ a ꝓpa natura ⁊ disposi
tiõe trahitur. vt cũ aqua calefit ꝑ ignẽ. Sic silr̃ in arte vna dictio violẽ
tat aliã trahendo eã ad suã ꝑsonã. vt ego ⁊ pauꝑ ludo. Cõceptio naturalꝭ.
est qñ dictio cõcipiẽs ⁊ cõcepta sunt eiusdẽ ꝑsone vt dñs ⁊ seruus pre-
cantur. ⁊ dr̃ naturalis q̃a sicut vnũ ens naturale proportionatũ alteri
adiuuat alterũ in actiõe sua. silẽ eñ additũ silĩ facit ipm magis tale. vt
ptȝ ij. topicorum: Sic silr̃ fit in ꝓposito q̃ dictiões earũdẽ ꝑsonarũ faci-
unt ⁊ dicũt̃ facere cõceptionẽ naturalẽ. Sequit̃ corrolarie ꝑmo q̃ inẽ
tercias ꝑsonas nõ fit cõceptio violenta. Rõ q̃a inter tercias ꝑsonas nõ
est diuersitas ꝑsonarũ. ⁊ ibi dictio cõcipiẽs ⁊ concepta sunt eiusdẽ ꝑso
ne. Sequit̃ corrolarie scḋo q̃ inter tercias ꝑsonas fit bñ cõceptio natu
ralis. Rõ quia inter tercias ꝑsonas est ydemptitas ꝑsone. q̃ regritur

ad cõceptionẽ naturalẽ vt deductũ ẽ. Seqꝛ corrollarie tercio ꝙ Alex nõ cõtradicit sibiipi eo ꝙ ðr p̄mo in littera. cõcipit iternis. ⁊ postea ðr neutraqꝫ cõcipiꝛ. ptꝫ. qa cõtradictio debet fieri ad idẽ ⁊ in eodẽ sensu. vt ptꝫ p̄ no periarme. ⁊ p̄mo elen oꝝ. m Alex. in tex. loquiꝛ ad diuersa. qa in vno loco loquiꝛ disputatiue cũ ðr. Cõcipit i ternis. In alio vo loco cũ ðr. Neutraqꝫ cõcipiꝛ. Alex. loquiꝛ assertiue ⁊ sciẽtifice. Ul' possumus dicere ꝙ inter tercias personas fit cõceptio cõiter dicta. sed nõ ꝓp̄e dicta. Sequiꝛ corrollarie quarto ꝙ cõceptio ðr personarũ nõ vt persona accipiꝛ ꝓ re ſcata per persona gramaticale. qa gramaticus nõ considerat de rebus. sed debet capi persona ꝓ acc̄nte. qd est persona. Istis notabilibus sic stantibus est cõclusio rñsalis.

## Conclusio ꝯceptiõis in gñe diuisio. ⁊ cõceptiõis ꝑsonaꝝ diffinitio ex lr̃a Alex. ẽ sufficiẽt assignata. ptꝫ cõclusio ex notabilibus.

**Arguiꝛ primo.** Diuisio cõceptiõis in generũ. numeroꝝ ⁊ personarũ nõ est sufficienter assignata. ꝓbaꝛ. qa aliqua est cõceptio casuũ vt oñdit Joãnis ianueñ. in catbolicon. ergo Alex. est in sufficiẽs. Dico licet Alex. nõ ponit cõceptionẽ casuũ expresse. tñ ponit eã implicite quia cõprebẽdit eã sub cõceptiõe gñm ⁊ personarũ. vt postea parebit

**Arguiꝛ scd̄o.** Littera Alex. est superflua. ꝓbaꝛ. qa Alex. bic enumerat cõceptionẽ numeroꝝ quã postea nõ exsequiꝛ. videꝛ ergo ꝙ littera Alex. sit superflua. Dico licet Alex. nõ ð terminat de cõceptiõe numeroꝝ explicite. tñ implicite eã cõprebẽdit sub cõceptiõe gñm ⁊ personarũ vt parebit.

**Arguiꝛ tercio.** Prima persona nõ cõcipit scd̄aꝫ. igiꝛ regula falsa. ꝓbaꝛ añs. certũ cõcipit incertũ sed tã p̄ma persona qꝫ scd̄a ſcant certe. igiꝛ p̄ma nõ cõcipit scd̄aꝫ. Maior est nota ex notabili scd̄o. minor est nota qa tercia persona ſcat incerte p̄ma aũt ⁊ scd̄a ſcant certe. Dico verũ argumẽtũ cõcludit ꝙ p̄ma ⁊ scd̄a persona scꝫ se cõsiderare certe ſcant. tñ p̄ma persona cõperata ad secundã certior est qꝫ scd̄a. ptꝫ qa per p̄mã personã solũ ſcamus rẽ p̄ñtem sed per scd̄aꝫ etiã possumus ſcare rẽ absentẽ. vt tu deus q es in celis.

**Arguiꝛ quarto.** Pr̄ia persona nõ cõcipit scd̄am igiꝛ. ꝓbaꝛ qa seqꝛ bñ: nulla t̄cia ꝑsona cõcipit scd̄aꝫ. ois p̄ma ꝑsona cocipit scd̄aꝫ. igiꝛ p̄ma ꝑsona nõ cõcipit scd̄aꝫ. tenet ꝯña in celarent. Dico ꝙ argumẽtũ nõ valet qa plus est predicatũ minoris qꝫ subiectũ distributiuũ maioris. qa predicatũ minoris. boc est totũ cõcipiẽs terciã personã subiectũ in minori est boc solũ tercie persone.

**Arguiꝛ quinto.** Cõstructibilia in cõceptiõe personarũ nõ ſcãt diuersa. ergo nõ diffinitio cõceptiõis personarũ nõ valet. ꝓbaꝛ in ista orõe. ego ⁊ pater vnũ sumus. bic est cõceptio ꝑsonarũ. qa p̄ma cõcipit terciã ꝑsonã. ⁊ tñ cõstructibilia illa ſcãt



idẽ qa pater ⁊ filius in diuinis dicũt eãdẽ essentiã. Dico verũ argumẽtũ cõcludit ꝙ in ista orõe. ego ⁊ pater vnũ sum⁹ cõstructibilia nõ ſcant vere diuersa. tñ ſcant tanqꝫ diuersa. pater ergo ⁊ filius in diuinis ſcãt tm̄ idẽ essentialiter. differũt tñ personaliter

**Arguiꝛ sexto.** Cõceptio personarũ est orõ simpliciter congrua. ꝓbaꝛ de ista. nos legimus. qa est orõ cõceptoria. qa valet tm̄. ego ⁊ tu legimus. vt ptꝫ per resolutionẽ. tñ ista ẽ simpliciter cõgrua nos legimus. ꝓbaꝛ. qa suppositũ scꝫ nos ⁊ appositũ scꝫ legimus cõueniũt in numero. in persona. ⁊ in rectitudine casus. mõ illa sufficiũt ad cõgruitatẽ orõis suppositorialis. Dico ꝙ ista. nos legimus quo ad vocẽ est cõgrua. tñ quo ad resolutionẽ tm̄ est incõgrua. et isto mõ bñ est orõ cõceptoria. vt dictũ est in tercio notabili.

**Arguiꝛ septimo** Idẽ ⁊ vnus act⁹ verbalis nõ põt esse in diuersis rebus. igiꝛ rõ excusans cõceptionẽ personarũ nõ est bñ posita. ꝓbaꝛ añs. qa ðr. iiij. phisi: idẽ nõ est in diuersis. ⁊ vij. metha. ðr ꝙ accñs nõ migrat de subiecto in subiectũ. qd cõtingeret si idẽ actus verbalis inesset diuersis reb⁹. Dico verũ argumẽtũ ꝯcludit ꝙ idẽ act⁹ põt eẽ i diuersꝭ. ⁊ boc etiã volũt autores p̄allegati

**Arguiꝛ octauo.** Alex. cõtradicit sibiipi. ergo ꝓcessus eius nõ valet. ꝓbaꝛ añs. qa in p̄mis dixit ꝙ inter tercias ꝑsonas fit cõceptio. et postea dixit ꝙ inter tercias ꝑsonas nõ fit cõceptio. mõ dicere cõceptionẽ fieri inter tercias ꝑsonas ⁊ nõ fieri est cõtradictio. Dico verũ argumentũ cõcluderet ꝙ Alex. cõtradiceret sibiipi si boc fieret ad idẽ. mõ boc nõ fit ad idẽ. qa cũ ðr. Cõcipit i ternis q̄ p̄mo locaꝛ in illis: loquiꝛ opinatiue ⁊ scd̄ꝫ sentẽcias alioꝝ. sed postea cũ ðr. neutraqꝫ cõcipiꝛ. ⁊c. loquiꝛ assertiue ⁊ scd̄ꝫ veritatem.

## De dubiosa opiniõe ipius vcti. Utrum

Sed nõ per quintũ fiet cõceptio casum
Si quintus desit. tu petre tuiqꝫ rogate
Cũqꝫ tuis socijs orate sacer dyonisi
Inter personas nõ fit cõceptio ternas
Sed per & aut per cũ cõceptio fiet earũ
Neutraqꝫ cõcipiꝛ. dñs seruusqꝫ ꝓcantur
Petrus cũ paulo regnãt cũ rege supno.
Pluribus est tãqꝫ sentẽcia certa ꝙ inter
Personas possit fieri conceptio ternas.

vctũs reddẽs verbo suppositũ facere babeat conceptionẽ personarũ. Pro intellectiõe qstiõis mote

**Notãdũ ẽ pri**mo ꝙ qstio hec duo q̄rit Prio q̄rit vtrũ vtũs reddit suppositũ: Scd̄o q̄rit vtrũ ꝑ vctm̄ babeat fieri cõceptio ꝑsonarũ. Sciẽdũ ꝙ scd̄e partis qstiõis veritas p̄mã ꝑtẽ qstiõis ꝑsupponit Si em̄ tenere volumus vctm̄ reddere verbo suppositũ. planũ erit ꝙ per eũ fit cõceptio. Si aũt vctm̄ dicem⁹ verbo nõ reddere suppositũ. necessario ba-

bebimus dicere per vctm̄ nō posse fieri cōceptionē personarū. De isto ergo vtrū vctūs reddat verbo suppositū apud gramaticos magna est disputatio. quidā em̄ vt cōes gramatici dicūt vctm̄ reddere verbo suppositū. quoꝝ rōes ponenť in argumentis. Uolūt tn̄ hoc p̄cipue auctoritate prisci. p̄mo minoris deducere. Ntūs ⁊ vctūs absoluti sunt. i. ī transitiue cōstruūť: quare volūt cōcludere. ꝙ sicut ntūs reddit verbo suppositū. sic ⁊ vtūs. Alij aūt gramatici antiqui ⁊ om̄es modiste dicūt ꝙ vctūs nō reddit suppositū verbo personali. ⁊ de sentencia ista est Joannis ianueñ. i catho. Florista cū dr̄. Accipias gntū quemlibet esse solutū. Et nō dicať ꝙ ab vlla parte regať. Rōes huius positiōis patebunt circa conclusionē. qa tn̄ he positiōes extreme sunt. inter eas aliqui volunt ponere mediū.

**Proquo notandū scđo ꝙ scđz intencio**nē Floriste duplex est suppositū. quoddā est suppositū actuale. aliud ē suppositū potentiale. Actuale est qđ directe ⁊ rōe sui reddit suppositū verbo. ⁊ tale est ntūs. Aliud aūt est suppositū potēciale qđ scz rōe sui nō reddit suppositū. sed in ordine ad aliud. ⁊ hoc mō vctūs dr̄ suppositū potentiale. Uctūs em̄ ꝑ se nō reddit suppositum nisi ꝑ suū ntm̄. Corrollarie sequiť ꝙ hec est distinguenda. vctūs reddit suppositū. qa si intelligiť de supposito actuali sic est falsa. si aūt potentiali est vera. et si aliqs obijceret. si vctūs est suppositū potenciale erit ergo suppositū actuale. Tenet ꝯña. qa dr̄ p̄mo celi. Frustra est pñtia que nō reducitur ad actū. vt ptz p̄mo celi. Si ergo vctūs est suppositū potēciale. erit aliqñ actuale. Dicendū ꝙ om̄is pñtia debet reduci ad actū in se vel ī alio ⁊ sic licet potencia reddendi suppositū nō reduciť ad actū in vctō. sufficit tn̄ ꝙ hoc fiat in ntō. vtrū aūt hec distinctio suppositi veritatē habeat inferius patebit.

**Notandū tercio ꝙ de materia pñtis q̄**stiōis p̄cipue ꝑtis scđe. Utrū ꝑ vctm̄ fieri habeat ꝯceptio ꝑsonarū apđ gramaticos. tres inueniūť positiōes. Primi em̄ dicūt ꝙ ꝑ vctm̄ pōt fieri ꝯceptio. ⁊ ꝓbant sic. Om̄is vctūs est scđe ꝑsone: sed scđa ꝑsona pōt ꝯcipe terciā. igiť ꝑ vctm̄ pōt fieri cōceptio personarū Scđo ꝓbant sic ꝑsona plus finita ⁊ certa potest concipe ꝑsonā minus finitā ⁊ certā. sed om̄is ꝑsona scđa est plus finita q̄z tercia. vt ꝓbatū est supius. sed om̄is vctūs est scđe ꝑsone. ergo ꝑ vctm̄ pōt fieri cōceptio ꝑsonarū Tercio arguiť sic. Jsta admittiť. Petre cū tuo socio venite. Jtē ista. Petre ⁊ henricus venite etiā cōcediť. ⁊ nō alio mō nisi ꝑ cōceptionē. Concluditur ergo ꝙ ꝑ vctm̄ pōt fieri cōceptio. Quarto ꝓbant sic. non videť maior ratio de vno vctō quare faciat cōceptionē q̄z de alio. Concludiť ergo ꝙ ꝑ vctm̄ fit cōceptio. Ultimo ꝓbant sic ꝙ Alex. exemplificauit de vocatiuo. frustra aūt hoc fecisset si ꝑ ipm̄ nō fieret cōceptio. Scđa est po



sitio gramaticoꝝ. q simpliciter dicūt ꝙ ꝑ vctm̄ nō fit cōceptio. ⁊ ꝓbanť sic. Jn cōceptiōe ꝑsonarū dictio cōcipiēs debet reddere suppositū verbo. sed vctūs nō pōt reddere suppositū verbo. ergo ꝑ vctm̄ nō pōt fieri cōceptio ꝑsonarū. Tercia positio gramaticoꝝ dr̄ ꝙ aliqñ ꝑ vctm̄ pōt fieri cōceptio ꝑsonarū. ⁊ aliqñ nō qđ sic declarať. qa vctūs pōt cōcipe aliqnā terciā ꝑsonā. sed nō qualibet. qa pōt cōcipe terciā ꝑsonā ꝓnois deriuatiui. qđ deriuať a scđa ꝑsona ꝓnois p̄mitiui vt dicēdo. Petre et tui socij orate. Jn qua orōe est conceptio. vctūs em̄ qa est scđe persone maiorē habet cōuenientiā ⁊ ꝯformitatē cū ꝓnoīe deriuatiuo terci e ꝑsone includēte scđaz personā sui p̄mitiui rōe cuius cōformitatis gramatici admittūt ꝙ per vctm̄ pōt cōcipi talis tercia persona. sed gñaliť nō om̄is. qa nō quelibet tercia persona descēdit a scđa. ⁊ isti dicūt hoc esse de intentiōe Alex. cū dr̄ ꝑ vctm̄ nō fit conceptio. si quintus desit. i. nō ordinať cū tercia ꝑsona sibi cōformi. sed si ordinať cū tercia ꝑsona sibi cōformi tūc ꝑ ipm̄ fit cōceptio. Quāuis aūt oēs iste tres positiōes aliqđ apparētie habeāt. scđa tn̄ verior. est ac dictis gramaticorū autenticoꝝ plus cōformis. que dr̄ ꝙ ꝑ vctm̄ nō fit cōceptio. tota em̄ materia fundať sup hoc si vctūs reddit suppositū. vt aūt ꝓbabiť ꝙ vctūs nullo mō reddit suppositū ⁊ ergo ꝑ ipm̄ nullo mō fit cōceptio. Ad rōes ergo p̄me positiōis. dicendū ad p̄mā ꝙ scđa ꝑsona pōt cōcipe terciaz. sed nō om̄is scđa ꝑsona. qa scđa ꝑsona admixta vocatiōe nō pōt cōcipe terciā. ⁊ illa impediť rōne vocatiōis ne possit reddere suppositū verbo ⁊ ergo nō pōt cōcipe. Ad scđaz dicendū ꝙ ꝑsona certa ⁊ finita pōt cōcipe incertā ⁊ infinitā verū est de illa scđa ꝑsona cui nō ē admixta vocatio. Ad terciā est dicendū ꝙ ista. petre ⁊ tui socij rogate. admittiť rōe illius nti tu subintellecti. q ntūs faciliter intelligiť rōe illius in suo deriuatiuo. ⁊ ideo nō opter vt exprimať. ⁊ ergo ista. petre ⁊ tui socij venire maiorē apparentiā habet q̄z ista petre ⁊ ioānes venite. Ad quartā dicendū ꝙ Alex. exemplificat de vctō nō ideo ꝙ ꝑ vctm̄ fieret cōceptio. sed ideo ꝙ in aliqua orōe in qua poniť vctūs si ibi intelligiť ntūs admittiť ꝑ cōceptionē vt declaratū est. ⁊ ꝑ hoc etiā soluiť argumentū ⁊ modus loquēdi tercie opiniōis. Tercius itaq; modus loquendi magis est ꝓ scđa opiniōe q̄z prime.

**Notandū quarto ⁊ vltimo ꝙ scđz istas** tres opiniōes gramaticoꝝ etiā littera Alex. tripliciter intelligiť. ⁊ hec cōiūctio si tripliciter teneť. Primi em̄ q dicūt ꝙ ꝑ vctm̄ fit cōceptio tenēt illā cōiūctionē si negatiue. ⁊ volūt. Si quintus desit. i. vctūs nō deest a redditiōe suppositi. nec etiā deest a cōceptiōe ꝑsonarū Alij autez qui dicūt ꝙ ꝑ vctm̄ nō fit cōceptio. dicūt ꝙ illa cōiūctio si debet teneri affirmatiue. ⁊ dicūt ꝙ ex littera debet sic intelligi. si quintus desit. i. qa ita est ꝙ vctūs nō reddit suppositū. ergo ꝑ ipm̄ nō fit cōceptio. Jlli aūt de tercia opiniōe q dicūt ꝙ aliqñ ꝑ vctm̄ fit cōceptio ⁊ aliqñ non

dicūt ꝙ ſi debet teneri dubitatiue. ⁊ ita dicūt Alex. voluiſſe. ſi ita eſt ꝙ vtūs nō reddit ſuppoſitū tūc ꝑ. ipm nō fit cōceptio. ſi aūt ita eſt ꝙ vocatiuus reddit ſuppoſitū tūc ꝑ ipm fit cōceptio. Quare aūt Alex. hāc difficultatē nō expreſſe determinauit. Rō eſt iſta. qa tpe Alex. de reddiriōe ſuppoſiti ipius vcti fuit magna cōtrouerſia ⁊ diuerſitas. Alex. aūt ad nullā ptē volens declinare hanc difficultatē nō determinauit. Juxta eñ Senece ſentenciā. Jn dubijs non diffinias. ſed ſuſpenſā tene ſentenciā. Jſtis notabilibꝰ ſic ſtātibꝰ cōcluſio ſm veritatē locāda ſit iſta.

## Concluſio prima. Vctūs nō reddit verbo pſonali ſuppoſitū.

Veritas huius cōcluſiōis eſt de mente oīm antiquoꝝ gramaticoꝝ ⁊ modiſtaꝝ qui de modis ſcādi cōſtructibiliū loquūtur qui modi ſcandi ſunt ꝑncipia congruitatis. regiminis ⁊ cōſtructionis vt ptꝫ rōibus. Prima rō. Jllud qđ debet reddere ſuppoſitū verbo pſonali debet ſcare in ratione ꝑncipij. ſed vtūs nō ſcat in rōe ꝑncipij. igit vctūs nō reddit ſuppoſitū verbo pſonali. Maior qa ſuppoſitū debet ſcare rem vñ egredit actus verbi. actus eñ verbi eſt accidēs. ſuppoſitū aūt ſcat ſubſtantiā eſt cauſa ⁊ principiū eſſendi accidēris. dr eñ vij. metha. Subſtācia eſt pōr accidēte natura tpe ⁊ diffinitiōe. ⁊ ij. phi dr. Materia cū forma eſt cauſa oīm accidentiū in cōpoſito. Minor ptꝫ qa vctūs ſcat in rōe finis ⁊ termini vtꝫ ex eius mō ſcandi. Jn re eñ ſignificata ꝑ vctm̄ terminat excitatio vel actus excitatiōis ſcatus ꝑ aduerbiū. vt dicendo o petre. Actus eñ excitatiōis eſt accidēs. accñs āt requirit eſſe in ſubiecto. modo vctūs ſcat rem in qua terminat iſta excitatio. Probat ſcđo veritas cōcluſionis. ſicut eſt in natura. ſic debet eē in arte. qa ars imitat naturā. ij. phiſi. ſed in natura ē ita ꝙ oē ens hꝫ aliqđ ꝓpriū. ergo etiā ntūs in arte debet habere aliquod ꝓpū. ꝓpum aūt nti eſt eſſe ſuppoſitū directū reſpectu verbi pſonalis ergo hoc nō poteſt conuenire vctō. qa ꝓpria paſſio ſolū cōuenit vni ſpēi. vt oſtēdit Porphi. in yſagogis ſuis. Probat tercio veritas cōcluſiōis. oē cōſtructibile qđ recipit ſuppoſitū verbo eſt rectus. ſed vctūs nō eſt rectꝰ igr. Maior eſt nota. Minor ptꝫ qa rectus regit a pte poſt a verbo ex vi nature. ſed vctūs nō poteſt regi a pte poſt ex vi nature. ptꝫ qa iſta eſt incongrua. petre ſis iuſte. vt ꝓbatū eſt añ. Probat quarto. Jllđ ꝙ reddit ſuppoſitū debet ſcare ſuū ſcatū abſolute. ſine connotatiōe aliqua. ſed vctūs nō ſcat ſcatū ſuū abſolute ⁊ ſimpliciter. ergo vctūs non reddit ſuppoſitū verbo. Maior eſt nota. ⁊ patet ex autoribus modoꝝ ſcandi Suppoſitum eñ ſignificat abſolute. Minor. quia vocatiuus vltra ſignificatū nominatiui importat terminū excitatiōis. Vocatiuus eñ ſignificat rem excitatam vt deductum eſt ſuperius. Probatur quinto et vltimo. Quia ad oē ſuppoſitū debet fieri relatio. ſed ad vocatiuum non poteſt fieri relatio. ergo vocatiuus nō poteſt reddere ſuppoſitū verbo perſonali. Maior patet inductiue de ſingulis vt in exemplo. io



annes ſcribit ⁊ iſte legit. Sed minor probat ꝑ Priſcianū dicentem. ꝙ ad certos caſus poteſt fieri relatio ad vctm̄ minime. Etiā ꝓbat minor ꝑ Floriſtā qui dicit. Nō fit ꝑ quintū directa relatio caſum.

## Concluſio ſcđa. Per vctm̄ caſum non poteſt fieri conceptio pſonarū.

Probat. Jn oīm conceptiōe pſonarū dictio concipiēs debet ſupponere verbo. ſed vocatiuus nō poteſt eſſe ſuppoſitū igit ꝑ vctm̄ nō poteſt fieri conceptio. Maior eſt nota ⁊ ptꝫ inductiue. Minor patet ex concluſiōe prima.

**Arguit primo.** Vocatiuus reddit ſuppoſitū verbo pſonali. igitur concluſio prima falſa ꝓbatur antecedens. Ntūs ⁊ vctūs ſunt caſus ſimiles in conſtruendo. ſed ntūs a pte ante conſtructus reddit ſuppoſitū. ergo etiā Vocatiuus. Maior eſt Priſciani primo minoris. Ntūs ⁊ vocatiuus abſoluti ſunt. ideſt intrāſitiue conſtruūt. Dico verū argumētū concludit ꝙ ntūs ⁊ vctūs ſunt caſus ſimiles in conſtruendo. ſed nō ſeqnitur ꝙ ergo in ſupponendo. quia nominatiuꝰ ſignificat in ratione principij. ſed vocatiuns in ratiōe termini. etiā iſta conſequētia nō valet hoc conſtruit cū iſto. ergo regit ab iſto. quia multa ↄſtruūt ſimul quoꝝ tamen vnū non regitur ab alio vt adiectiuū conſtruitur cū ſubſtantiuo. tamen adiectiuū nō regit ſubſtantiuū. etiā arguit a ſupiori ad inferius affirmatiue ſine diſtributiōe que ↄſequentia non valet. ↄſtructio eñ eſt ſupius ad regimen. vbicunqꝫ eñ eſt regimen ibi eſt ↄſtructio. ſed nō ecōtra.

**Arguit ſcđo.** Vocatiuus reddit ſuppoſitū verbo perſonali. ꝓbatur qa vocatiuus eſt ſuppoſitū. igit ꝓbat quia ſequit bene. vtūs eſt ſuppoſitū potenciale. igitur vtūs eſt ſuppoſitū. Tenet ↄſequētia ab inferiori ad ſupius. Antecedens patuit ex notabili ſcđo. ⁊ eſt ſciencia Floriſte. Dico ꝙ hec cōſequētia nō valet. quia non arguit ab inferiori ad ſupius ſed adicto ſcđm quid ad dictum ſimpliciter. que conſequētia non valet vñ i de illis nō ſequit lignū ē ignis in potencia ergo lignū eſt ignis.

**Arguit tercio.** Vctūs etiā eſt ſuppoſitū actuale. ꝓbat ſic. Oīs potēa debet reduci ad actū ſi nō eſt fruſtra. ſed vctūs eſt ſuppoſitū potentiale. ergo aliqñ erit ſuppoſitū actuale. Maior eſt Ariſtote. primo celi. Minor patet ex dictis. Dico ꝙ oīs potencia debet reduci ad actū in ſe vel in alio. ⁊ ſic redditio ſuppoſiti licet non ducit ī actū vel ad actū in vtō. ſufficit tñ ꝙ in ntō. vt declaratū eſt ſupius.

**Arguit quarto.** Vbicunqꝫ eſt conformitas ⁊ conueniētia numeri perſone ⁊ rectitudinis caſualis: ibi eſt redditio ſuppoſiti. ſed inter vocatiuū ⁊ verbum imperatiui modi ſecunde perſone eſt conuenientia numeri perſone et rectitudinis caſualis. igitur vocatiuus reddit ſuppoſitum verbo.

Maioꝛ ptꝫ inductiue. ⁊ patet ex ꝑncipio cõi gr amatice. hec em̃ requi-
runt ad cõuenientiã ſuppoſiti cũ appoſito. mõ ſuppoſitũ regit ab ap-
poſito. Minoꝛ ptꝫ in iſta. petre lege vbi cõſtructibilia cõueniũt in nu-
mero ꝑſona ⁊ in rectitudine caſuali. ptꝫ qa rectitudo caſualis cõſiſtit
in iſto ꝙ ꝓpoꝛtionatũ appoſitũ ſit ꝓpoꝛtionatuꝫ ſuppoſito. qꝺ videt
cõtingere in ꝓpoſito. Dico ꝙ in oꝛõe in qua vctũs cõſtruit cũ verbo i-
patiui mõi nõ eſt rectitudo caſus. ptꝫ qa rectitudo caſus exigit ꝙ ver
bũ ꝑſonale habeat ꝓſuppoſito cõſtructibile qꝺ ſcat in rõe pꝛincipij. et
qꝺ ſcat abſolute. ⁊ qꝺ ſcat rem ſubſiſtenter. ꝑmũ deficit in vctõ. qa vo
catiuus ſcat in rõe termini vt declaratũ eſt ſupius. vñ ⁊ hanc dicimus
incõgruã. albus currit. qa ibi nõ eſt rectitudo caſus. eo ꝙ albus nõ ſcat
ſubſiſtenter. ſed adiacenter.

**Arguit quinto.** Vctũs reddit ſuppoſitũ verbo ꝑſonali. ꝓ-
bat. Om̃e qꝺ cõſtruit in oꝛõe ꝑfecta aut ẽ
ſuppoſitũ ⁊ appoſitũ aut determinatio ſuppoſiti aut appoſiti. ſed vctũs
ponit in oꝛõe ꝑfecta ⁊ nõ eſt appoſitũ. nec eſt determinatio appoſiti.
nec ſuppoſiti. igit vctũs eſt ſuppoſitũ. Tenet cõſequẽtia ex ſufficiẽti di-
uiſiõe. Silr maioꝛ. qa plura nõ reperiũt i oꝛõe ꝑfecta. Minoꝛ qa vctũs
cõſtruit in oꝛõe ꝑfecta. qa oꝛõ ꝑfecta diuidit in indicatiuã. imꝑatiuaꝫ
optatiuã ⁊ cõiũctiuã. vt oñdit pe. hyſ. in ꝑmo tracta. ſed ꝙ vctũs nõ ſit
appoſitũ. nec determinatio appoſiti nec ſuppoſiti notũ eſt de ſe. Dico
verũ argumentũ cõcludit ꝙ vctũs cõſtruit cũ verbo imꝑatiui mõi. nõ
tñ ſub rõe ſuppoſiti. ſuppoſitũ em̃ cõſtructũ regit. mõ vctũs nõ regitur
nec etiã vbicũqꝫ eſt cõſtructio eſt regimen. vt ꝓbatũ eſt ſupius. bñ er-
go cõcedit ꝙ vctũs cõſtruit cũ verbo. non tñ vt ſuppoſitũ. Suppoſi-
tũ em̃ ſcat in ratiõe ꝑncipij. vctũs autẽ in ratione termini. vt patet ex
modis ſignificandi vocatiui.

**Arguit ſexto.** Ubicũqꝫ repit modus inherẽtis. q terminat
ꝑ modũ ꝑ ſe ſtantis eſt redditio ſuppoſiti. ſed
in conſtructione vcti cũ verbo repit modus inherentis. q terminatur
ad modũ ꝑ ſe ſtãtis. ergo vctũs reddit ſuppoſitũ vbo. Maioꝛ ẽ autoꝛis
modoꝝ ſignificãdi. ⁊ hoc etiã reqrit ad ꝯſtructionẽ ſuppoſiti cũ appo
ſito. vt poteſt declarari in iſta homo currit. Minoꝛ patet in iſta. petre
lege vbi hoc conſtructibile lege ſignificat ꝑ modũ inherẽtis vel depen
dentis. qa ſignificat actũ verbalẽ q pendet ad aliud. ⁊ ille vctũs petre
ſcat ſubaꝫ. modo ſubã ſubſtat actui ipius verbi. Dico verũ argumẽtuꝫ
ꝓbat ꝙ vctũs bene cõſtruit cũ verbo imꝑatiui modi. ſed non ꝓbat ꝙ
regit ab eo. etiã vctũs non ſcat ꝑ modũ ꝑ ſe ſtantis in ꝓpoſito vt regi-
tur in regimine. qa illud conſtructibile qꝺ debet regi a verbo ꝑſonali
a parte ante debet ſignificare ꝑ modũ ꝑ ſe ſtantis in ratione ꝑncipij. vo-
catiuus aũt ſignificat in ratione termini.

**Arguit ſeptimo.** Vctũs reddit ſuppoſitũ verbo ⁊ regit a
verbo. ꝓbat ſic. vbicũqꝫ ẽ conſtructibi-



le dependens ⁊ dependentiã terminãs eſt regimẽ. ſed in cõſtructiõe vo
catiui cũ verbo ꝑſonali eſt ꝯſtructibile dependẽs ⁊ dependentiã termi
nas. igit ibi eſt regimẽ. Maioꝛ ptꝫ ex ꝯditiõibus pꝛius dictis. que req
runt ad regimen. Minoꝛ ptꝫ. qa verbũ ꝑſonale ſcat dependenter. qa
ſcat actũ qui eſt accñs. mõ accñs dependet ad aliud. ſed vctũs ſcat ſub
ſtantiã: mõ ſubã determinat fluxũ accñtis. Subã em̃ ẽ ſubiectũ accñtis
Dico verũ argumentũ ꝯcludit ꝙ in ꝯſtructiõe in qua vctũs ꝯſtruitur
cũ verbo ꝑſonali eſt quedã ꝓpoꝛtio ꝯſtruendi ſicut inter adiectiuũ et
ſubſtantiuũ. ſed nõ ꝓbat argumentũ ꝙ vctũs cõſtruit cũ verbo in ra
tione ſuppoſiti. eo ꝙ vctõ non põt ꝯpetere ratio ſuppoſiti vt declara
tũ eſt ſupius. nec etiã ad regimẽ ſuppoſiti ⁊ appoſiti ſufficit dependen
tia ⁊ determinatio illius dependentie. ſed vltra hoc requirit in ſuppo
ſito modus pꝛincipij quod nõ eſt in vctõ.

**Arguit octauo.** Vctũs cauſat conceptionẽ ꝑſonarũ. ergo
ſcõa ꝯcluſio falſa. ꝓbat añs. cuicũqꝫ cõue-
nit ꝓpũ illi ⁊ cõuenit ſubiectũ. ſed oꝛatiõi in qua vctũs cõſtruit cũ ver
bo cõueniũt om̃es ꝓꝑetates requiſite ad cõceptionẽ ꝑſonarũ. igitur
ꝑ vctm̃ fit cõceptio. Maioꝛ qa ꝓpa paſſio nõ relinquit ſuũ ſubiectum
Minoꝛ ptꝫ de iſta. tu petre tuiqꝫ rogate. In qua cõſtructibilia diuer-
ſarũ ꝑſonarũ cõiungunt cũ cõiũctiõe copulatiua. ⁊ ſignificãt diuerſa.
⁊ dictio cõcipiẽs tu cõuenit in ꝑſona cũ verbo. ⁊ nõ dictio cõcepta. vt
ptꝫ ex diffinitiõe conceptionis ꝑſonarũ. ptꝫ ergo ꝙ ꝑ vctm̃ fit concep
tio ꝑſonarũ. Dico verũ argumentũ concluderet ſi vctũs poſſet eſſe di-
ctio concipiẽs. ad dictionẽ em̃ concipiẽtẽ non abſolute ſufficit conue-
nire cũ verbo in ꝑſona. ſed vltra hoc pꝛeſuppoſitiue requirit ꝙ regat
a verbo. modo vctũs non poteſt regi a verbo vt ꝓbatũ eſt ſupiꝰ. qua-
re concludit ꝙ ꝑ vctm̃ non fit conceptio ꝑſonarũ.

## De cõceptiõe generũ.

Vt perſonaꝝ generꝝ conceptio fiet,
Adiectiua tenet gñis cõceptio maſcꝫ
Femininũ recipit & neutrũ. nec retrouerte
Hic vxorqꝫ thoro ſunt iũcti mẽte remota
Sunt domino grati virgo cũ virgĩe iũcti
Bos & iumẽtũ ſunt ad preſepe ligati
Neutraqꝫ femineis tãq̃ concepta videbis
Per vim ſunt leges & plebiſcite coacte
Hoc etiã ſepe facias in diſtribuente
Pronꝰ vterqꝫ iacet de paride dic helenaqꝫ

**Utrũ Alex** de conceptione gene
rũ determinatio in lit
tera ſit ſufficiẽter aſſi-
gnata. Pꝛo intellectio
ne queſtionis mote.
Notandũ eſt ꝑmo. qa
in queſtione pꝛecedẽ-
ti dictũ ẽ ꝙ penes nu-
merũ ⁊ caſuũ fit cõce-
ptio. ne ſentẽcia de cõ
ceptione ⁊ determina
tio ſit inſufficiẽs opꝫt
oñdere qd ſit ꝯceptio
numeroꝝ. ſilr ꝯceptio
caſuũ. Pꝛo quo notan

dū ꝙ conceptio numeroꝝ dupliciter fit. Uno modo sine vicio ⁊ impro-
prietate. vt quando duo tercie ꝑsone singularis numeri coniūgunt ꝑ
cōiūctionē copulatiuā ⁊ copulatim tenta respectu verbi pluralis nu-
meri. vt dominus ⁊ seruus precant. ⁊ hec oratio est simpliciter cōgrua
qꝛ gemiatū singulare ꝑ ꝯiūctionē copulatiuā ⁊ copulati tētā eqpollet
plurali numero. Alio mō fit ꝯceptio numeroꝝ cū ipropietate ⁊ vici-
o. qñ scʒ dictio singularis numeri cōcipit dictionē pluralis numeri. vt
totū aggregatū supponit respectu vbi pluralis numeri. vt hic homo.
⁊ asini currūt. ⁊ describit conceptio numeroꝝ sic. Est duoꝝ constructi-
biliū vel pluriū mediante coniūctiōe copulatiua vel aliquo ei equiua-
lente vel mediāte illa prepositiōe associatiua cū respectu alicuius ver-
bi quod habet discōuenientiā cū vno illoꝝ vel cū ambobus in numero
mediata associatio. Exemplū ꝑmi vbi discōueniūt vnū cum ambobus
in numero. vt dñs ⁊ seruus precantur. exm̄ vbi discōueniūt cū vno do-
minus ⁊ serui precātes. ⁊ ꝑ hoc patet etiā viciū in conceptiōe numero-
rū. Ratio aūt excusans generalis est eadē sicut dictū est añ. Specialis
aūt vt vnus ⁊ idem actus verbalis scdʒ speciē ꝑcaret inesse diuersis re-
bus vt patet in ista dñs ⁊ serui precant. Rō aūt huius quare Alex. nō
ponit conceptionē numeroꝝ. qa Alex. posuit has figuras que semꝑ fi-
unt cū vicio ⁊ incōgruitate. mō conceptio numeroꝝ nō semꝑ fit cum
improprietate ⁊ vicio vt dictū est supius in notabili. Sequit corrolla-
rie licet Alex. nō posuit conceptionē numeroꝝ explicite tamen impli-
cite eam non preter misit. ¶ Cōceptio aūt casuū describit sic. ē pluriuʒ
suppositoꝝ quoꝝ vnū est obliqui casus. mediante illa ꝑpositiōe cuʒ re-
spectu alicuius tercij vel verbi vel nōis adiectiui cū vno illoꝝ se cōfor-
mantis quo ad ꝓꝑetatē casualē mediata associatio. exemplū primi pe-
trus cū paulo regnāt vbi fit respectu verbi. exm̄ scdi video virū cum
muliere albos. multi tn̄ gramaticoꝝ dicūt qđ cōceptio casuū nō est po-
nenda. Dictū est em̄ añ ⁊ ꝓbatū ꝙ vna tercia ꝑsona non ꝯcipit aliam
quia vna ꝑcat ita in certe sicut alia. mō si ꝯceptio casuuʒ esset ponenda
vna tercia ꝑsona ꝯciperet aliā. Primū tn̄ est cōius qđ conceptio casuū
sit ponenda. ⁊ isti dicūt silr ꝙ eam ponūt qđ licet Alex. nō posuit eam
expresse tamē implicite eam non negauit.

## Notādū scđo ꝙ ꝯceptio generū descri-

bit sic est duoꝝ substantiuoꝝ diuersoꝝ generū diuersas vel tanqꝫ diuer-
sas res significantiū mediante ꝯiūctiōe copulatiua vel aliquo ei equi-
ualenter. respectu dictiōis adiectiualis pluralis numeri ꝯformantis
se in genere cū dictiōe concipiente ⁊ nō concepta immediata ⁊ ꝑmiss-
ua associatio. Cuius diffinitionis declaratio sufficenter potest haberi
ex precedentibus. Vicium aūt in ꝯceptione generū est disconueniētia
vnius substantiui cū adiectiuo in genere. vt vir ⁊ vxor sunt iuncti vbi
dictio concepta scilicet vxor discōuenit cum isto adiectiuo participa-



li iuncti in genere. Ratio autem excusans est duplex. Generalis ⁊ spe-
cialis. Generalis est triplex scilicet breuitas metrū ⁊ melior vel firmi-
or memoria vt dictū est circa appositionē. Ratio aūt excusans specialꝭ
est vt vnū ⁊ idē accidens ꝑ adiectiuū importatū scđm speciē significa-
retur in esse diuersis rebus. vt patet in ista vir ⁊ vxor sunt iūcti. vbi cō-
iunctio matrimonij significatur inesse viro ⁊ etiā mulieri.

## Notādū tercio ꝙ ex littera Alexandri

eliciūtur tres regule quibus habet fieri conceptio generū. Prima di-
ctio masculini generis apta nata est concipe dictionem femini generꝭ
mediante dictione copulatiua respectu adiectiui cōformantis se i ge-
nere cum dictiōe concipiente ⁊ nō concepta vt vir ⁊ vxor sunt iuncti.
Secūda regula. Dictio masculini generis apta nata est concipe dictio-
nē neutri generis mediante coniunctiōe copulatiua respectu adiecti-
ui pluralis numeri quod conformat se in genere cū dictione concipiē-
te ⁊ non concepta. vt bos ⁊ iumentū sunt ad presepe ligati. Tercia re-
gula. Dictio femini generis apta nata est concipe dictionem neutrius
generis mediante coniunctione copulatiua vel aliquo ei equiuolen-
te respectu adiectiui pluralis numeri conformantis se in genere cum
dictione concipiēte ⁊ nō concepta. vt leges ⁊ plebiscita sunt coacte ꝑ
vim. Unde lex est statutum generaliter omnes concernens qui sunt ca-
paces illius statuti. vt diligere deū ex toto corde. ex tota anima. ⁊ ex to-
tis viribus vt patet Deutronomij sexto ⁊ vndecimo. Sed plebiscituʒ
est statutū nō concernēs oēs hoīes sed aliquā certam cōitatem. ⁊ dr
plebiscitū quasi scīa plebis vel statutū ad plebē ptinens. Rō aūt istius
quare masculinū cōcipit femininū ⁊ neutrū est ista. quia dictio cōcipi-
ens debet esse dignior dictiōe cōcepta ex quo dictio concipiēs agit in
dictionem conceptaʒ. oē aūt agens nobilius ē passo. iij. de anima. ma-
sculinū aūt genus dignius est qꝫ femininū ⁊ neutrū. Quod masculinū
gn̄s sit dignius qꝫ femininū. ptʒ. qa masculinū ꝑcat sub ꝓꝑetate actiua
femininū aūt sub ꝓꝑetate passiua. modo actiuū est dignius passo. qđ
aūt masculinū sit dignius qꝫ neutrū. ptʒ qa masculinū ꝑcat aliqđ positi-
ue. neutrū aūt ꝑcat priuatiue. modo positiuū dignius est priuatiuo. sic
silr pōt dici de gn̄e feminio respectu neutrius.

## Notandū quarto ⁊ vltimo ꝙ conceptio

gn̄m est duplex. scʒ explicita ⁊ implicita. siue formalis ⁊ virtualis. Cōce-
ptio gn̄m explicita vel formalꝭ ē vbi dictio ꝯcipiēs ⁊ ꝯcepta ambe expꝭ-
se ponūt vt vir ⁊ vxor sūt iūcti. Alia ē aūt ꝯceptio iplicita. ⁊ ē qñ dictio
ꝯcipiēs ⁊ ꝯcepta nō expsse ponūt. sʒ in aliq̄ alia dictiōe icludūt. vt hic.
vterqꝫ iacet ꝓnꝰ vbi dictio ꝯcipiēs ⁊ ꝯcepta nō expesse ponūt. sʒ in ista
dictiōe distributiua vtqꝫ icludūt. qa valet tm̄ paris ⁊ helena iacet ꝓni.
vbi dcō masculini gn̄is scʒ pis vl' petrꝰ ꝯcipit dictionē femini gn̄is s. he

¶De conceptione gnm implicita est ista regula. dictio distributiua ꝓ duabus vel pluribus dictionibus quarū vna est masculini gnis. ⁊ alia feminini gnis causat conceptionē generū implicitā. vt vterq; iacet ꝓnus. que valet istā. petrus ⁊ helena iacent ꝓni. non est aūt intelligēdū ꝙ hec oratio. ꝓnus vterq; iacent scdʒ se vt sonat in verbis esset incongrua. qa in ea verbū habens vim verbi substantiui regit siles casus añ ⁊ post sed vult ꝙ est oratio incongrua ⁊ conceptoria quantū ad resolutionē ⁊ equiualentiā. valet em̄ istā. petrus cū helena iacēt ꝓni. ⁊ hec est oratio conceptoria. ⁊ quidā dicūt ꝙ in textu debet poni paris. qa ꝓpter paridē qui rapuit helenā troia desolata et destructa est. Cōiter tñ in littera legit̄ petro. vtrūq; bñ. sed primū conueniātius. Jstis notabilibus sic stantibus.

## Cōclusio rñsalis. determinatio Alexā.

de conceptione gnm est sufficiēter in littera assignata. pʒ conclusio ex his que dicta sunt.

**Arguit̄ primo.** Conceptio gnm non fit sicut conceptio ꝑsonaꝝ. igit̄ littera falsa. ꝓbat̄ añs. qa conceptio gnm fit inter dictiones eiusdē ꝑsone. ⁊ fit respectu adiectiui. Conceptio aūt ꝑsonaꝝ fit inter diuersas ꝑsonas ⁊ respectu verbi. igit̄ tenet consequētia. qa aduerbiū silitudinis denotat conuenictiā aliquorū omīmodā. Maior pʒ in isto exemplo. vir ⁊ vxor sunt iūcti. vbi dictio concipiēs scʒ vir. ⁊ dictio concepta scʒ vxor sunt eiusdē ꝑsone. qa t̄cie. ⁊ ibi ponit̄ hoc adiectiuū iuncti. Minor pʒ in isto exemplo. ego ⁊ tu damus. vbi dictio concipiēs est ꝑme ꝑsone. ⁊ dictio concepta tu secūde ꝑsone. ⁊ fit respectu verbi. Dico verū argumentū concluderet si hoc aduerbiū vt in littera positū diceret omīmodā silitudinē vel conuenientiā. sed debet dicere aliqualē. Uult ergo Alex. ꝙ aliqua est silitudo inter conceptionē gnʒ ⁊ ꝑsonaꝝ. sed non omīmoda. ⁊ est silitudo hec. qa sicut conceptio ꝑsonaꝝ fit inter dictiones diuersarū ꝑsonarum sic conceptio gnm fit inter dictiones diuersoꝝ gnʒ. oria at̄ ē dicta supi⁹

**Arguit̄ scdo.** Alex. impertinenter determinat de conceptiōe gnm. ꝓbat̄ sic. hic solū debet fieri determinatio de figuris que recipiūt regimē nti. sed hoc nō fit in conceptōie generū. igit̄ maior. qa hic est capitulū nti. ⁊ ꝑ consequēs in eo debēt determinari figure hee que respiciūt regimē nti. Minor pʒ qa conceptio gnm fit inter adiectiuū ⁊ substantiuū. modo adiectiuū non regit substantiuū. nec econuerso. vt ꝓbatū ē añ. Dico verū argumentū concludit ꝙ loquēdo absolute de conceptione gnʒ. non inconparatione ad conceptionē ꝑsonarū tūc de conceptione gnʒ determinatio quodā modo esset imptinēs. sed conceptio gnʒ hic consideraf vt habet conueniētiā ⁊ differētiā cū conceptione ꝑsonaꝝ. recto ordine hic de ipa determinatur. Sile em̄ vt pʒ ꝑmo de aīa. cognoscit̄ sili. recte ergo post determinatione de conceptione ꝑsonaꝝ hic determinat de conceptione gnm.



**Arguitur tercio.** Jn isto exemplo. virgo cū virgine iuncti nō est cōceptio geneꝝ. igit̄. Probat̄ antecedens. Jn ꝯceptione generū debēt esse dictiones diuersoꝝ generū. hic nō est sic. igit̄. Maior est nota ex diffinitiōe cōceptiōis generū. Minor patet. qa tam dictio cōcipiens ꝙ̄ ꝯcepta sunt eiusdē generis. Pater. qr rectus ⁊ obliquus sunt eiusdē generis. vt in plurimū: modo virgo est generis cōis. ergo etiā obliquus scʒ virgine. Dico verū argumentū ꝯcludit si in ꝑdicta oratiōe dictio concipiēs scʒ virgo caperet̄ absolute in exemplo ꝑdicto. modo virgo in ntō capit̄ in masculino genere tm̄ pro sctō iohāne. virgine aūt in obliquo capit̄ in feminino gñe tm̄ ꝓ v̄gine gloriosa maria. ⁊ sic masculinū ꝯcipit femininū. Dictio em̄ cōis gñis pōt accipi qñq; in masculino. quādoq; aūt in feminino.

**Arguit̄ quarto.** Jn isto exemplo: virgo cū virgine. nō est cōceptio geneꝝ. igit̄. ꝓbat̄ sic. minus dignū nō ꝯcipit magis dignū. sed hic minus dignū ꝯciperet magis dignū. igit̄. Maior patet ex declaris. Minor. qa hec dictio virgo ꝑcat sanctū iohannē. sed hec dictio virgine ꝑcat virginē gloriosam mariā. modo virgo gloriosa maria dignior fuit sctō iohāne. Dico verū argumentū ꝯcluderet si dignitas cōstructibiliū deberet attendi simplicit̄ ex ꝑte rerū significatarū. sed debet poti⁹ attendi ratiōe modoꝝ significandi ꝯstructibiliū. modo hoc ꝯstructibile virgo in ꝑdicta orōe habet modū significādi digniorē ꝙ̄ virgine. pʒ. qr virgo significat sub ꝓprietate actiua. sed virgine sub ꝓprietate passiua: mō ꝓprietas actiua est dignior passiua.

**Arguit̄ quinto.** Constructibilia in ꝯceptione generū nō significant diuersa. ꝓbat̄ in ista oratiōe. Petrus ⁊ sua reuerētia sunt honesti Jn qua oratiōe dictio ꝯcipiens petr⁹ ⁊ dictio ꝯcepta scʒ sua reuerētia significāt idē. Probat̄. qr petrus ⁊ sua reuerētia sunt idē. Probat̄ qr añs ⁊ subiectū numero sunt idē. ꝑmo topicoꝝ. modo illa que numero sunt idē. maxime ydemptitate sunt idem vt patet qnto methaphe. Dico licet in ista. petrus ⁊ sua reuerētia sunt honesti ꝯstructibilia nō ꝑcant diuersa materialiter ⁊ numero. tñ significant diuersa formaliter. qa accidēs ⁊ subiectū sunt diuersa formalit̄. Dicit̄ em̄ ꝑmo phicoꝝ. Accidēs ⁊ subiectū si sunt: duo sunt. Alij aūt dicūt ꝙ licet in dicta oratiōe ꝯstructibilia nō significant diuersa tamen significant tanq̄ diuersa.

**Arguit̄ sexto.** Ex littera alexandri sequit̄ falsum. igit̄. ꝓbat̄ qr sequit̄ ꝙ in ꝯceptione geneꝝ deberēt poni plura adiectiua. qđ est falsuʒ. Probat̄ sequela ⁊ ex textu cū dicit. Adiectiua tenet generis. Dico ꝙ in littera cōmittit̄ vna figura que dicit̄ alleotheca. que habet fieri qñ numerus ponit̄ ꝓ numero: vel casus ꝓ casu. ⁊ sic hic numerus pluralis ponit̄ pro singulari.

**Arguit septimo.** Alicubi est ꝯceptio generꝝ ꝫ tñ ibi nullū ponit adiectiuū. pꝫ in ista oꝛōe: Johēs ꝫ catherina sunt duo reges. q̄ videt esse ꝯceptoꝛia. et tñ ibi nullū ponit adiectiuū. Nō duo patet. quia duo reddit suppositū verbo. ergo nō ē adiectiuū. Tenet ꝯñā. adiectiuū nō reddit suppositū vbo. Añs pꝫ in ista oꝛōe: duo sedēt. Dico ꝙ in p̄dicta oꝛōe nō ē ꝯceptio generꝝ. ſꝫ ē simpliciter ꝯgrua Et dico ꝙ hoc nomē reges ponit ꝓcipalit ꝓ regnātes ꝫ sic p̄dicta oꝛō vꝫ tm̄. Johēs ꝫ catheria sūt duo reges. i. duo regnātes

**Arguit vltimo.** In ista oꝛōe. ꝓnus vterqꝫ iacet nō ē ꝯceptio generꝝ. igit. ꝓbat. oīs ꝯceptio generū includit aliqđ viciū sed in ista oꝛōe ꝓnus vterqꝫ iacet nullū est viciū. igit. Maioꝛ est nota. Minoꝛ patet. qꝛ in ista. vterqꝫ iacet ꝓnus verbū hñs vim verbi substātiui scꝫ iacet regit similes casus ante post Unde ista valet tm̄. vterqꝫ in iacēdo est ꝓnus vl' lasciuus. Dico verꝝ argumentuꝫ ꝯcludit ꝙ in ista oꝛōne. vterqꝫ iacet ꝓnus nullū est viciū quo ad vocē ꝫ p̄mariā ꝯsiderationē. sed qnantū ad resolutionē bñ est ibi viciū ꝫ incōgruitas ꝫ cōceptio generū implicita. ꝫ resoluit. petrus ꝫ helena iacent ꝓni.

## De ꝓlepsi.

Disiungit regimē qđ iunxerat ante ꝓlempsis
Hi metuūt: alius dominos, aliusqꝫ magistros

**Utrū sit** tera alexādri de ꝓlempsi sit bñ assignata. Pro intellectione littere. Notandū est p̄mo ꝙ ꝓlempsis est duplex. quedā est locutiōis ꝫ ē ꝯstructio in qua p̄mittit m'ltitudo grāmaticalis respectu vbi vl' adiectiui sub cōfoꝛmitate accidentiū gramaticalis. ꝫ postea fit subiunctio dictionū impoꝛtantiū ptes illi⁹ multitudinis etiā sub cōueniētia accidentiū grāmaticaliū. Exm̄ de adiectiuo. quatuoꝛ homies sunt coloꝛati. isti duo albedine. isti duo nigredine. Exm̄ de verbo. hoīes currunt. illi ꝫ viennā. illi Cracouiā. ꝫ de tali hic nihil ad ꝓpositūꝫ. Alia aūt est ꝓlēpsis ꝯstructiōis. Et describit sic. Est p̄acceptio alicui⁹ multitudinis grāmaticalis respectu vbi vl' adiectiui sub ꝯueniētia accidētiū grāmaticaliū ꝫ postea subiungunt dictiōes impoꝛtantes ptes illi⁹ multitudinis pꝛius impoꝛtāte respectu eiusdē verbi vel adiectiui vel sui cōdeclinei nō expꝛesse positi. sed subintellecti sub discōuenientia accidentiū grāmaticaliū. vt hi metuūt. alius dominos, alios magistros.

**Notādū scđo ꝓ intellectiōe diffinitiōis** Dicit p̄mo in diffinitiōe. est pꝛeaccepcio alicuius multitudinis grāmaticalis. Sciendū ꝙ ꝑ multitudinē grāmaticalē in ꝓposito debet intelligi dictio pluralis numeri. vel nomē collectiuū singularis numeri. Ratio illa em̄ s̄cant plura. Nomē em̄ collectiuū est qđ in singulari nūero si



gnificat plura. mō in ꝓlempsi debet esse pꝛeacceptio alicui⁹ multitudinis. Dicit scđo in diffinitiōe: respectu verbi vel adiectiui. ad denotandū ꝙ ꝓlempsis quādoqꝫ est ꝯstructio suppositi cū apposito: vt scolares studēt. ille p̄ma partē ille scđam ptē. Qñqꝫ aūt ꝓlempsis ē ꝯstructio adiectiui cū substātiuo: vt hoīes mali peccauerūt: ille pecceto supbie ille peccato auaricie. Sequit coꝛollarie p̄mo ꝙ falsa ē illoꝝ grāmaticoꝝ positio q dicūt oēm oꝛōem in qua fit diuisio esse oꝛōem ꝓlempticaꝫ. Patet hic. Sonoꝝ ali⁹ vox alius nō vox. Sil'r hic. Propositionū alia cathegoꝛica alia ypothetica. Patet. qꝛ licet ibi p̄mittit multitudo grāmaticalis. tñ hoc nō fit respectu vbi vel adiectiui qđ reqrit ad ꝓlempsim. Sequit coꝛollarie scđo ꝙ aliq oꝛō in q̄ fit diuisio est ꝓlemptica. Patet de ista. Hoim peccantiū ali⁹ moꝛtaliter alius venialiter. Sequit coꝛollarie tercio ꝙ ista simpliciter est ꝯgrua. Sonoꝝ alius est vox ali⁹ nō vox. pꝫ. qꝛ iste gtūs sonoꝝ regit a dictōe subintellecta. ꝫ valet tm̄. De nūero sonoꝝ ali⁹ vox ali⁹ nō vox. Sil'r est dicendum de ista. Propositionū alia cathegoꝛica alia ypothetica. q̄ valet tm̄. De nūero ꝓpositionū alia est cathegoꝛica alia ypothetica. Dicit tercio in diffinitiōe respectu vbi vel adiectiui subintellecti. ad denotandū ꝙ hic nō ē ꝓlempsis. Homines legūt iste rhetoꝛicā. iste poeticā. patet. qꝛ nō est respectu eiusdē verbi. sed alteri⁹. Dicit vltimo sub discōfoꝛmitate accidentiū grāmaticaliū. ꝑ hoc patꝫ differētia inter ꝓlempsim locutionis ꝫ constructiōis. vt dictū est in notabili pꝛimo.

**Notandū est tercio. Viciū in ꝓlempsi** est discōuenientia suppositi cū apposito subintellecto. vl' substantiui cū adiectiuo subintellecto. Exm̄ p̄mi. Aquile volauerūt hec ad oꝛientē hec ad occidentē. Hi metuunt ali⁹ dños ali⁹ magistros. Astra micāt illud in imis illud in summis. Exm̄ scđi. Hoīes mali peccauerūt ille peccato auaricie ille peccato supbie Rō aūt excusans hoc viciū est duplex generalis ꝫ specialis. Generalis est q̄ cōuenit cuilibet figure ꝯstructionis. Et sūt tres. bꝛeuitas. metrū ꝫ melioꝛ vel firmioꝛ memoꝛia. vt dictum est in appositiōe. Sed rō specialis est ydemptitas ptiū cū toto. Dicit em̄ p̄mo phicoꝝ. Totū nō est aliđ nisi sue ptes. Rōe illi⁹ ydēptitatis partiū in toto. tūc dictio s̄cans partē pōt ꝯstrui ꝫ oꝛdinari cū vbo toti⁹. Dicit aūt ꝓlempsis a pꝛo qđ est simul ꝫ lempsis captio. quasi simul captio alicui⁹ multitudinis sub ꝯueniētia. ꝫ postea eiusdē multitudinis per partes sub discōuenientia diuisio.

**Notādū q̄rto ꝫ vltio ꝙ ꝓlempsis est duplex** explicita ꝫ implicita. Explicita est vbi m'ltitudo grāmaticalis. sil'r dictiōes impoꝛtātes ptes illius multitudinis nō expꝛesse ponunt. vt alter alteri⁹ pedes lauate. q̄ valet. vos lauate pedes. iste isti⁹ ꝫ iste isti⁹

Similiter hec. alter alteri⁹ onera portare. que valet istā. vos portare onera. iste istius ⁊ iste isti⁹. Similiter hec. vana locuti sunt vnusquisq; ad ꝓximū suū. que valet istā. hoīes locuti sunt vana: ille ad istū ꝓximū iste ad istū. Sequit̄ corollarie ex dictis ꝙ hic nō est prolempsis. quātitatis aliud ꝯtinuū aliud discretum. Ratio. Est em̄ regula generalis in grāmatica. quādo diuisum ponit̄ in singulari numero relatiuū diuersitatis habet illud referre in neutro gn̄e. ⁊ valet hec oratio tm̄ Quantitatis. id est de genere quantitatis aliud scȝ gen⁹ est ꝯtinuū. aliud scȝ genus est discretū. Et sic patȝ ꝙ est oratio simpliciter ꝯgrua. Nō aūt opȝ ꝙ semꝑ relatiuū ⁊ antecedēs ꝯueniāt. sed hoc est verū quādo relatiuū nō est diuersitatis. Uel vt alij dicūt ꝙ hoc relatiuū aliud nō refert hoc antecedens quantitatis. sed hoc an̄s genus. vt patet ex resolutiōe orationis. Istis notabilibus sic stantibus est.

## Cōclusio respōsalis Alexādri de ꝓlempsi

determinatio est sufficiēter assignata. Patet veritas cōclusiōis ex his que dicta sunt.

## Arguit̄ primo.

Grāmaticus nō habet determinare de ꝓlempsi. ꝓbat̄. Grāmatic⁹ nō hȝ determinare de diuisiōe. sed in prolempsi est diuisio totius ꝑ partes. igit̄. Maior qꝛ cōpositio et diuisio ꝑtinent ad logicū. vt patet ꝑmo Periarmeniarū. Minor patet ex diffinitiōe. Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ determinare de diuisiōe q̄ ad esse diuisiōis. ⁊ q̄lis sit diuisio. scȝ vtrū sit gn̄is in species. vl' aliq̊ mō ꝑtinet ad logicū. sed determinare de diuisiōe q̄ ad ei⁹ ꝯgruitatē. hoc ꝑtinet ad grāmaticū. ⁊ sic ꝯtingit in ꝓposito.

## Arguit̄ scd̄o.

Ex diffinitiōe prolempsis sequit̄ incōueniēs ergo nō valet. ꝓbat̄. qꝛ sequeret̄ ꝙ hic esset prolempsis aīaliū comedenciū hō panē asinus auenā. patet sequela. qꝛ hic ꝑmittitur multitudo grāmaticalis. ⁊ postea eadē multitudo diuidit̄ ꝑ partes. ergo est ꝓlempsis. Tenet ꝯn̄a ex diffinitione. sed ꝙ hic nō sit ꝓlempsis patet. qꝛ in prolempsi dn̄t esse dictiōes importātes partes illius multitudinis: modo hic nō ponunt̄ dictiones importantes partes qꝛ ille sunt alius. alia: alter. aliud. modo nulla illarū hic ponit̄. Dico licet hic nō ponunt̄ signa. diuisiua expresse. tn̄ implicite. qꝛ ꝑdicta orō valet tm̄. animaliū comedentiū vnus homo comedit panē. vnus equ⁹ fenū. Alius em̄ cōuertit̄ cum vnus. Et q̄rto metheor. Idē est homo ⁊ vn⁹ homo. Et sic cū dico homo. intelligo hominē.

## Arguit̄ tercio.

Prolempsis nō est figura ꝯstructionis. ꝓbat̄. Omis figura ꝯstructionis nec est orō simpliciter ꝯgrua nec oratio simpliciter incōgrua. Maior patȝ ex his que dicta sunt prius circa appositionē. Minor ptȝ de ista. hi metuūt alius dominos ali⁹ magistros. Si intelligit̄ hoc verbū metuūt pluralis nūeri est simpliciter incōgrua. qꝛ valet tm̄. hi metuūt alius metuunt dominos. alius metuūt magistros. que est simpliciter incōgrua ex quo suppositū alius est singularis numeri ⁊ appositū metuūt pluralis nūeri. Si aūt subintelligit̄ ibi verbū metuit singularȝ nūeri tūc est simpliciter ꝯgrua. qꝛ valebit tantū. hi metuūt ali⁹ metuit dn̄os alius metuit magistros. que est simpliciter ꝯgrua. qꝛ suppositū ⁊ appositū ꝯueniūt. igit̄. Dico verū argumentū ꝯcluderet si ibi verbū deberet repeti vocaliter. sed debet tm̄ intelligi vel subaudiri. Simile ponit Seruī⁹ in ꝯmēto tercie Egloge Uirgilij. Est mihi domi pater est iniusta nouerca Bisq; die numerat ambo pecus alter ⁊ hedos. Ubi circa ly alter intelligit̄ vl' subaudit̄ nouerca ⁊ nō reperit̄ expresse ⁊ vocaliter. qꝛ alias nō esset incōgrua. sic ꝯtingit in ꝓposito.

## Arguit̄ quarto.

Ex littera alexandri sequit̄ falsuȝ. igit̄ ptȝ. qꝛ sequeret̄ ꝙ hic esset ꝓlempsis. hi metuunt alij dn̄os alij magistros. ptȝ ex textu. hic em̄ est ꝑcceptio multitudinis grāmaticalis. ⁊ postea eiusdē ꝑ dictiōes importātes ptes diuisio ergo est ꝓlemsis. nihil em̄ vltra addit textus. Sed ꝙ hoc sit falsum pȝ. qꝛ in ꝓlempsi debet esse discōformitas ⁊ discōueniētia. qd̄ nō ꝯtingit ī orōe ꝑdicta. Dico verū argumentū ꝯcluderet si littera alexādri absolute esset intelligēda. sed est intelligēda ꝙ ꝑmo ī ꝓlēpsi ē ꝑcceptio multitudinis grāmaticalis suo ꝯgruitate ⁊ postea eiusd̄ subdiuisio sub discōformitate. qd̄ nō ꝯtingit in orōe ꝑdicta.

## Arguit̄ quinto.

Aliqua est orō ꝓlemptica vbi nō ꝑmittit̄ multitudo grāmaticalis. igit̄ diffinitio nō valet. ꝓbat̄ sic in ista. Alter alteri⁹ onera portare. ꝙ in ista orōe sit ꝓlēpsis ptȝ ꝑ grāmaticos oēs q̄ hāc nō aliter soluāt orationē nisi ꝑ prolempsim. Sed ꝙ hic nō sit ml'titudo grāmaticalis ꝓbat̄. qꝛ ꝑ multitudineȝ grāmaticalē intelligit̄ dictio pluralis numeri. vel nomē collectiuū. sed nullū illorū hic ponit̄. igit̄. Dico verū argumē. ꝯcludit ꝙ nō ꝑmittit̄ ml'titudo grāmaticalis. sil'r dcōes importātes partē multitudinis nō ponunt̄ expsse. tn̄ implicite. Un̄ ista. Alter alteri⁹ onera portare resoluit̄ sic. vos portare onera. Iste isti⁹ ⁊ iste isti⁹. in q̄ orōe est ꝓlēpsis expssa.

## Arguit̄ sexto.

In exēplo. hi metuūt alios dn̄os alios mgros nō est ꝓlempsis. ꝓbat̄. qꝛ ē zeuma. g̊ nō ꝓlēpsis Lȝ ꝯn̄a. qꝛ zeuma ⁊ ꝓlēsis sunt figure realit̄ distīcte ⁊ g̊ hn̄t fieri ī diuersis orōnib⁹. ꝓbat̄ an̄s. Zeuma fit qn̄ plura supposita ponunt̄ in ordine ad vnū appositū. vt tu ludis ⁊ ille sed in exēplo ꝑdicto est sic. quia hic supposita duo alius ⁊ alius ponunt̄ respectu illius vbi metuūt. Dico licet in orōe zeumatica ⁊ etiā ꝓlemptica ponunt̄ duo vel plura supposita in ordine ad vnū appositū. nō tn̄ eodē modo hic fit. qꝛ in zeumate mediāte ꝯiunctione. in prolempsi sine coniunctione.

¶ Arguit̄ septimo. In prolempsi etiā ponit̄ ꝯiunctio. ergo solutio non

valer. Probaꝛ in isto exēplo. Scolares studēt iste bñ iste male. ꝙ hic fit ꝓlempsis notū est. vt pꝫ. ex diffinitiōe ꝓlēpsis est eñ hic multitudo grāmaticalis ⁊ diuisio eiusdē multitudinis ꝑ partes. Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ in prolempsi poniꝛ ꝯiunctio ſꝫ nō eodē modo. sicut in zeumate. q̄ꝛ in zeumate immediate debet poni post verbū principale. sed in ꝓlempsi nō statim: sed mediate. vt pꝫ in exēplo ṗdicto.

**Arguiꝛ octauo ⁊ vltimo.** Prolempsis nō disiungit regimē. qḋ prius ꝯiunxit. igiꝛ littera falsa. ꝓbaꝛ. idē solū facit idem. sed ꝓlempsis est vna ⁊ eadē figura ergo nō ꝯiungit ⁊ disiūgit. Maior est aristotelis scḋo de gñatione. Idē solū facit idē. Minor ē nota. q̄ꝛ ꝓlempsis est vna figura de quinq̄ꝫ figuris cōstructiōis. Tenet aūt ꝯsequētia prior. q̄ꝛ ꝯiungere ⁊ disiūgere sunt opposita. modo opposita nō ꝯueniūt vni: vt pꝫ in postṗdicamētis. Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ opposita nō ꝯueniūt vni respectu eiusdē: sed bñ respectu diuersoꝝ. ⁊ sic prolempsis ꝯiungit multitudinē grāmaticalē ṗmo sub cōgruitate quā postea disiungit ⁊ diuidit sub discōformitate. Idē agens solū facit idē eodē modo se hñs ⁊ respectu eiusḋ. ſꝫ idē diuersimode se hñs ⁊ respectu diuersoꝝ bene facit diuersa. vt sol indurat lutū ⁊ liquefacit cerā. Et tm̄ de prolempsi.

## De zeumate.

At q̄d ꝓposuit extra summēdo reducit
Hi ꝓperant & ego. tu ludis & ille sedēdo.

**Utrū alexādri** de zeumate in textu determīatio sit sufficiēs ⁊ cōpleta. Pro intellectione q̄stionis mote. Notandū est ṗmo ꝙ zeuma est duplex. scꝫ locutionis ⁊ constructiōis. Zeuma locutiōis est in qua ṗmittiꝛ suppositū cū apposito. vel adiectiuū cū substātiuo sub ꝯformitate accidētiū grāmaticaliū. ⁊ postea fit subiūctio alterius suppositi vel substantiui. etiā sub ꝯformitate accidentiū grāmaticaliū. vt iohānes legit ⁊ petrꝰ. Catherina est alba ⁊ barbara. ⁊ de tali nō est ad ꝓpositū. Sꝫ zeuma cōstructiōis est ꝯstructio in qua ṗmittiꝛ suppositū cū apposito vel adiectiuū cū substātiuo sub ꝯformitate accidentiū grāmaticaliuꝫ. ⁊ postea mediante aliquo signo scꝫ aduerbio vl̄ ꝯiunctiōe fit subiunctio alterꝰ suppositi vel substātiui respectu eiusdē vbi vel adiectiui expresse positi. sed subintellecti ſm̄ se vel eius ꝯdeclineū subdiscōformitate accidētiū grāmaticaliū. Exemplū de supposito vt vos studetis ⁊ ego. Exm̄ de adiectiuo. Iste est albus ⁊ mulier sua.

**Notandū scḋo ꝑ meliori intellectu diffinitiōis ipius zeumatis.** Zeuma differt a ꝓlempsi tripliciꝛ. Primo. q̄ꝛ ī zeumate reperiꝛ ꝯiunctio vel aduerbiū. sed in prolempsi nō. Scḋo differunt quia prolempsis fit per nomē distributiuū vel nomē collectiuū vl̄ aliā dictionē pluralis nūeri. qḋ nō requiriꝛ in zeumate. vt ego scribo ⁊ tu. Tercio differūt. quia in prolempsi semꝑ debent esse dictiones importantes partes multitudinis prius importate. sed ī zeumate nō oportet ꝙ ibi premittiꝛ multitudo grāmaticalis. vt hic. tu ludis ⁊ ille Sequiꝛ ergo corollarie ꝙ zeuma ⁊ prolēpsis sunt figure distincte. patet. quia nisi sic tunc nō essent quinq̄ꝫ figure cōstructionis. quod est contra floristā ⁊ omnes grāmaticos. Unde dicit florista. Plures structure nō sunt nisi quinq̄ꝫ figure. Sinthesis anthitesis ꝓlempsis zeuma silempsis. Et ꝓbatur ratiōe. quia zeuma ⁊ prolempsis sunt figure distincte. Illa que sunt idem quicquid cōuenit vni cōuenit ⁊ alteri primo phisicoꝝ. sed aliquid cōuenit prolempsi qḋ nō ꝯuenit zeumati. ergo zeuma ⁊ prolempsis sunt figure distincte. Minor declaraꝛ ex differentijs tribus inter zeumam ⁊ prolempsim.

**Notandū tercio ꝙ viciū in zeumate est** duplex: quādoq̄ꝫ eñ est discōuenientia suppositi cū apposito. vt tu ludis ⁊ ille. Quādoq̄ꝫ adiectiui cū substantiuo. vt petrus est albus ⁊ catherina. Rō aūt excusans est duplex. generalis ⁊ specialis. Generalis est triplex. breuitas. metrū ⁊ melior retentio vel memoria vt dictū est circa capitulū de appositiōe. Sed ratio excusans specialis ſm̄ aliquos est ꝯueniētia casualis posterius positi cū casuali prius locato ⁊ assumpto. ratione cuius ꝯuenientie casuale posteriꝰ potest addi adiectiuo vel verbo cui additū est casuale prius vt hebrei sunt ⁊ egō. Alij tñ ⁊ cōmunes grāmatici dicūt ꝙ ratio excusans in zeumate est ista. quia licet talis ratio vocalis ex ṗmaria eiꝰ impositiōe sit incōgrua. tñ ex cōi ꝯsensu grāmaticoꝝ in quantū subordinaꝛ vni mentali cōgrue ipsa admittiꝛ. vt hic. tu ludis ⁊ ille. Hec vocalis subordinaꝛ huic mentali ꝯgrue. tu ludis ⁊ ille ludit. que ēst simpliciter ꝯgrua. Sequiꝛ corollarie ꝙ hic ē zeuma. Neq̄ꝫ ille peccauit neq̄ꝫ parentes eius.

**Notandū quarto ⁊ vltimo. ꝙ zeuma fit** dupliciter: scilicet implicite ⁊ explicete. Zeuma explicitū est: quando ambe dictiōes casuales cum verbo vel adiectiuo expresse ponunꝛ. de quo dictum est sufficienter. Zeuma autē implicitū est quando casuale primū nō expresse poniꝛ. sed in verbo prime vel secunde persone subintelligiꝛ. vt currimus et Johannes. vbi subintelligiꝛ iste nominatiuꝰ nos. ⁊ valet tantū. nos currimus ⁊ Johānes. Et notandū ꝙ cōnenientius in littera poniꝛ coniunctio disiunctiua aut. q̄ꝫ copulatiua ⁊. patet q̄ꝛ maiorē diuersitatē importat hec ꝯiunctio aut q̄ꝫ ⁊. ꝯiunctio eñ disiunctiua maiorē diuersitatē ⁊ disiunctionē importat q̄ꝫ ⁊ ꝯiunctio copulatiua. q̄ꝛ ꝯiūctio disiūctiua ꝯiungit q̄dē dictiōes. sed disiungit sensus. ꝯiunctio copulatiua ꝯiungit dictiōes ⁊ etiā sensus. hic aūt debet significari diuersitas ⁊ differētia inter zeuma ⁊ ꝓlempsim. Uñ rectiꝰ in littera poniꝛ aut q̄ꝫ ⁊. Istis notabilibus sic stantibus est.

**Cõclusio respõsalis** De zeumate in textu determinatio ab alexandro est sufficiẽter assignata. Patet ꝯclusio ex his que dicta sunt.

**Arguit primo.** Processus alexādri est impertinēs. igit. ꝓbat añs. q̄ꝛ alexāder nō expressit nomē hui⁹ figure vltime. ergo ꝓcessus su⁹ est impertinēs. Tenet ꝯña. q̄ꝛ vbiqꝫ antea nomē figure expressit ꝛ possuit. hic aūt hoc nō facit. ergo. Dico licꝫ alexander nō posuit hic nomē illi⁹ figure vltime expresse tñ implicite dedit eā itelligere cū dixit. reducit. zeuma eñ grece est reductio latine

**Arguit scdo.** Zeuma non est figura distincta a ꝓlempsi. igit nō est specialis figura. ꝓbat añs ex ꝓcessu autoris cu dixit. aut quasi diceret aut tu intellige aliuꝫ mō ꝓlempsis. Videt ergo ex littera autoris q̄ zeuma nō est figura distincta a prolempsi Dico q̄ alexander dicēs in textu aut. nō voluit dicere q̄ zeuma esset specialis figura a ꝓlempsi sꝫ voluit oñdere poti⁹ diuersitatē ꝛ distinctionē zeumatis ꝛ ꝓlēpsis quā importat ꝯiūctio disiūctiua. alexāder aūt expresse nō dixit vel nominauit zeuma. q̄ꝛ tꝑibus suis diuersitates fuerant grāmaticoꝝ vtrū zeuma ꝛ ꝓlempsis essent figure distincte.

**Arguitur tercio.** Littera alexandri in intelligibilis ergo male imposita. Tenet ꝯña. q̄ꝛ determinatio autoꝝ debet esse clara ꝛ lucida. Antecedēs ptꝫ. q̄ꝛ autoꝛ ponit appositūꝫ sine supposito caūsat. patet. quia dicit. reducit. modo positio appositi sine supposito orationē imperfectam. Dico licet autoꝛ in textu ponit appositū sine supposito expresse. tñ implicite ponit suppositū vꝫ hoc vocabulū zeuma. ꝛ sic littera valet tm̄. zeuma reducit.

**Arguitur quarto.** Zeuma nō habet fieri ꝑ adiectiuū. ꝓbat sic. q̄ꝛ si sic maxime q̄ substantiuū posterius discōueniret in genere vel numero cū adiectiuo. sed hoc nō ꝓbat q̄ꝛ substantiuū posteri⁹ nō pōt discōuenire cū adiectiuo in casu. ergo neqꝫ in genere neqꝫ in nūero. Tenet ꝯña. q̄ꝛ nō est ratio diuersitatis. Dico q̄ ratio diuersitatis est ista. q̄ꝛ posterius substantiuū reducit ad primū mediāte ꝯiunctione copulatiua vel disiunctiua. q̄ ꝯiunctio semꝑ requirit similes casus. ꝛ ideo posteri⁹ ꝯstructibile debet ꝯuenire in casu cū adiectiuo. sed nō oportet in genere vel nūero. vt hic Johannes est albus ꝛ catherina.

**Arguit quīto.** Zeuma nō reducit verbū. igit littera alexādri falsa. ꝓbat añs. Reductio est passio silogismi: zeuma aūt nō est passio silogismi. ergo zeuma nō reducit verbū. Maioꝛ est aristotelis p̄mo prioꝝ Minoꝛ est nota. q̄ꝛ zeuma non est de ꝯsideratiōe logici. sed grāmatici. Dico veꝝ argumentū ꝯcluderet si hic caperet reductio logice vt reductio est p̄ncipiū reductiuū silogismi imperfecti ad ꝑfectū sed capit hic reductio ꝓ subintellectiōe.



**Arguitur sexto.** Tu ludis ꝛ ille. hic nō est zeuma. Probat ista oꝛōe est ꝯceptio ꝑsonaꝝ. ergo nō zeuma. Tenet ꝯña. q̄ꝛ zeuma ꝛ ꝯceptio ꝑsonaꝝ sunt figure distincte. Añs ꝓbat. q̄ꝛ hic scđa ꝑsona scꝫ tu ꝯcipit dictionē tercie ꝑsone scꝫ ille ad reddendū suppositū vbo scꝫ ludis. qđ ꝯuenit in ꝑsona cū dcōe ꝯcipiente ꝛ nō ꝯcepta. ergo in p̄dicta oꝛōe est ꝯceptio ꝑsonaꝝ. Tenet ꝯña ex diffinitiōe ꝯceptiōis ꝑsonaꝝ. Dico verū argumentū ꝯcluderet. si ambo supposita ponerent a ꝑte eiusdē extremi ante verbū. qđ nō est in ꝓposito qualiter tñ fit in ista. Tu ꝛ frater rogaris.

**Arguit septimo.** Hi properant ꝛ ego nō est zeuma. Probat sic. Est ꝯceptio nūeroꝝ. g⁰ nō zeuma. Tenet ꝯña. q̄ꝛ zeuma ꝛ ꝯceptio numeroꝝ sunt figure distincte. Añs ꝓbatur. q̄ꝛ in p̄dicta oꝛōe supposita diuersoꝝ nūeroꝝ ꝯiūgunt respectu vni⁹ vbi. g⁰ i p̄dicta oꝛōe est cōceptio numeroꝝ. Tenet ꝯsequētia ex diffinitiōe cōceptiōis nūeroꝝ. Dico verū argumentū ꝯcluderet si ambo supposita ponerēt a ꝑte eiusdē extremi. q̄lit fit hic. Johēs ꝛ asini currūt

**Arguitur vltimo.** Ex diffinitiōe zeumatis sequit q̄ hic esset zeuma. Johēs currit ꝛ petrus patꝫ ex diffinitiōe. q̄ꝛ verbū ibi reducit ad suppositū. sed hoc est falsuꝫ. q̄ ibi sit zeuma ptꝫ q̄ꝛ in oꝛōe zeumatica est aliqđ viciū ꝛ incōgruitas. sed in p̄dicta oꝛōe nullū est viciū. igit. Dico verū argumentū ꝯcludit q̄ in p̄dicta oꝛōe est zeuma locutiōis. sed nō constructiōis. ex quo in ea nullū est vicium.

## De absolutione nominatiui.

Inuenies rectum quandoqꝫ regente solutum.

**Utrum** Alexandri de absolutiōe nominatiui determinatio in littera sit sufficiēter assignata. Pro intellectiōe questiōis mote. Notandū est p̄mo q̄ ratio ordinis ē ista quare alexāder pri⁹ determinat de regimine nti. nūc aūt de absolutione. Regimē eñ hꝫ se vt positiuū. sed absolutio vt priuatiuū. modo positiuū digni⁹ est priuato. digniora aūt sunt priora. vt ptꝫ in postp̄dicamentis. Describit aūt absolutio sic. Absolutio est dictōis regibilis sine regēte positio. Dictionē aūt poni absolute intelligit dupl'r. Uno ꝑ ꝑuationē dictōis regētis exp̄sse ꝛ implicite simul. ꝛ sic ntūs nō regit absolute. licet eñ aliqñ ntūs ponit sine dictiōe regēte exp̄sse. tñ ibi subintelligi pōt verbū vñ regi pōt. vt hic benedicite dñs. subintelligit hoc verbū bñdicit. Scdo nominatiuū poni absolute intelligit quantū ad regens expressum ꝛ actuale. sic q̄ aliqñ ntūs ponit in oꝛōe. ꝛ nō habet regens expressum vñ regat. ꝛ sic possibile est ntm̄ poni absolute quomodo alexander hic loquit de absolutiōe nominatiui.

**Notandū scdo:** q̄ ntūs ponit absolute sex modis. Primo ꝓpter tollere ꝛ remouere dubiū. vt hic. In ꝯuertem

do dñs captiuitatẽ syon. in qua orõe ille ntũs dñs ponit absolute ⁊ sinẽ regente. ꝙ ponat absolute patet. q2 in p̄dicta oratiõe iste ntũs dñs nõ potest regi ab illo infinitiuo vl' gerũdio ꝯuertẽdo. gerundiũ em̃ regit actm̃ a pte post sicut infinitiu9 nec etiã potest regi ab allo v̄bo. q2 nullũ ibi ponit. pt3 ergo ꝙ ponit absolute. Fit aũt hoc ꝑpter remouere et tollere dubiũ. Si em̃ ibi poneret actũs dñm. dubiũ esset si dñs ꝯuertisset captiuitatẽ syon vel captiuitas syon cõuertisset dñm. Est em̃ vna regula in grãmatica quãdo infinitiu9 ponit inter duos accusatiuos vnũ a parte ante ⁊ aliũ a parte post tũc causat oratio amphibologica. hoc est dubia. q̄ põt habere plures sensus. vt hec. scio canẽ comedere panẽ vnus sensus est ꝙ canis comedit panẽ. ⁊ hic est verus. scd̃us sensus est. ꝙ panis comedit panẽ. ⁊ hic sensus falsus est. Sic silr̄ fuisset in ꝓposito. vnus sensus fuisset ꝙ captiuitas syon ꝯuertisset dñm. scd̃us sensus fuisset ꝙ dñs ꝯuertisset captiuitatem syon. ergo ꝑpter remouere tale dubiũ d2 in ntõ. in ꝯuertẽdo dñs captiuitatẽ syõ. vt certe det intelligi. ꝙ dñs deus ꝯuertit captiuitatẽ syon ad penitentiã. ei ꝯcedendo grãm vt sua peccata agnosceret. vnde ꝑ captiuitatẽ syon intelligit captiuitas iudaica que fuit ducta a hierusalẽ in babiloniã. Scd̃o ntũs ponit absolute causa breuitatis. vt dicẽdo. Benedicite ⁊ respõdẽdo. Dñs. iste nominatiuus dominus ponit absolute. tñ subintelligit ibi verbũ benedicit implicite. vt valeat. Benedicite. dñs benedicat. Tercio ntũs ponit absolute causa relationis faciẽde ⁊ facilius agnoscende. vt hic. Dñs in celo sedes eius. ille nominatiuus domin9 ponit absolute. vt scilicet facilius ⁊ cicius ꝯgnoscat ꝙ hoc relatiuũ eius ꝑtineat ad hoc antecedẽs dominus. Si em̃ in predicta oratione poneret verbũ expresse tũc relatiuũ longius distaret ab antecedẽte. vt dicendo dñs est in celo ⁊ sedes eius scilicet dñi est in celo. modo de quãto relatiuũ plus distat ab antecedẽte de tanto relatio fit incertior ⁊ difficilior ad cognoscendũ. Hec tamẽ ratio satis parua est. vnde ⁊ iste modus tercius posset ꝯprehendi sub scd̃o scilicet ꝙ in p̄dicta orõe etiam nominatiuus poneret absolute causa breuitatis. ⁊ ibi subintelligeret hoc verbum substantiuũ est quẽ ad modũ dictũ est.

**Notandũ est tercio ꝙ quarto ntũs po**nit absolute causa suprascriptiõis. vt in imaginibus ⁊ supra imagines scribimus. Sctũs Johãnes. virgo maria. Quinto nomiatiuus ponit absolute causa tituli. vt iesus nazarenus rex iudeoꝝ. vbi subintelligit. hoc verbũ est. Similr̄ hic Liber Aristotelis. que valet istam. Liber est aristotelis. Sexto causa nũeri. vt vnũ duo tria. que valet istam. vnum est. duo sunt. tria sunt. Ultra tamẽ istos modos sex p̄dictos adhuc ponuntur alij tres. Quoꝝ vnus est ꝙ ntũs ponit absolute causa declinatiõis. vt ntõ hic mgr̄. vbi subintelligit hoc verbũ d2 vel ponit. ⁊ valet tm̃. ntõ d2 vel ponit hic magister Alter modus est causa comparatiõis





vt doctus doctior doctissimus. que valet istam. in positiuo dicitur doctus. in comparatiuo doctior. in superlatiuo doctissimus. Additur etiã adhuc alter modus. scilic3 causa motiõis. vt hic doctus. hec docta. hoc doctũ. que valet istã. in masculino genere d2 hic doctus. in femino dicit hec docta. in neutro genere dicit hoc doctũ. Un̄ versus. Absoluit rectum dubiũ. breuitas atq3 relatũ. Atq3 suprascriptũ numerũ titulũ superadde. Quod declinat. qd̃ comparat associat. Sequit corollarie ex dictis ꝙ ꝓprie loquẽdo de absolutiõe nominatiui solũ sunt duo modi principales. scilicet ꝙ ntũs ponit absolute causa dubij remouendi: ⁊ causa breuitatis. Om̃es em̃ alij modi possunt reduci ⁊ comprehendi sub breuitate. Sequit corollarie ꝙ licet alij modi sunt positi. tamẽ nõ supflui. Patet. q2 ponunt ꝑpt̃ maiore3 declarationẽ absolutionis ntĩ.

**Notandũ quarto ⁊ vltimo. ꝙ absolutio** s̄m grãmaticos ponit multiplex. Quedam em̃ est absolutio trãsitiõis. quomodo verba absoluta ⁊ neutralia possunt poni absolute. qui scilicet pro sui actus specificatione nõ indigẽt obliquo casu a parte post. intelligẽdo de obliquo aliene significationis. incõgrue em̃ dicit. curro iohannẽ vel ciuitatẽ. cõgrue em̃ dicit. curro cursum. viuo vitã. Alia est absolutio adiectiualis determinatiõis. ⁊ sic quedã nomina substãtiua dicũtur absoluta que ex se importãt laudẽ vel vituperiũ. q̃bus nõ est necesse addere adiectiuũ laudis vel vituperij. vt sunt ista nomina. pax discordia. nõ em̃ oport3 dicere. bona pax: q2 pax semꝑ est bona ⁊ laudabilis. Similiter non oportet dicere mala discordia. q2 discordia semꝑ est mala. Sic hoc nomẽ deus est absolutũ nomẽ. nõ enim oportet dicere. bonus deus. iustus deus. Deus enim semꝑ est bonus ⁊ iustus. Alia aũt est absolutio discretionis. ⁊ sic s̄m Priscianũ primo minoris obliqui ꝓnominales aliqui sunt soluti a discretione. quia ꝑ ipsos discretio fieri nõ potest. sed in ꝓposito est intentio determinare de absolutiõe regiminis quõ ntũs dicit absolutus qui nõ habet regẽs vnde regat. vt dictũ est in notali p̄mo. Istis notalibus sic stantibus est.

**Cõclusio respõsalis. Littera alexandri** de absolutiõe ntĩ est sufficienter assignata. Patet veritas ꝯclusiõis ex his que dicta sunt. Et ꝙ ntũs potest poni absolute ꝓbat ratiõe. Om̃e prius potest absolui a posteriori. sed regimẽ est posterius respectu nominatiui. igit nominatiuus potest absolui a regimine. ⁊ per ꝯsequens potest poni absolute. Maior est nota. quia prius nõ habet esse a posteriori. ergo prius potest absolui a posteriori. Minor. quia regimen accidit nominatiuo et est eius accidens. si em̃ regimen esset de essentia nominatiui nunquã posset ei abesse. Dicitur enim septimo methaphisice. Essentia rei nunq̃ separat a re cuius est essentia. Constat aũt ꝙ accidens est posterius substantia. Dicit em̃ septimo methaphe. Substã

tia est prior accidẽte. natura tpe ꝛ diffinitiõe. Patet igit̃ veritas ꝯclusiõis. scꝫ ꝙ ntũs potest poni absolute. potest etiã ꝓbari hoc alia rõne ꝑriuatiue opposita hñt fieri circa idẽ sed regimẽ ꝛ absolutio sunt ꝑuatiue opposita. igit̃ hñt fieri circa idẽ sed regimẽ fit circa ntm̃. ergo etiã absolutio. Maior est Aristotelis in postp̃dicamentis. Minor est nota ꝛ patuit ex p̃mo notabili.

**Arguit̃ primo.** Processus ꝛ ordo alexãdri nõ valet. igit̃. ꝓbat̃ añs. Sicut est in natura sic debet esse ĩ arte. sed in natura nõ esse precedit esse. ergo etiã in arte pri⁹ debuit determinare de absolutiõe que dicit nõ esse. ꝛ postea de regimine qđ dicit esse. Maior est aristotelis scđo. phisicoꝝ. q₂ ens imitat̃ naturã. Minor est aristotelis in postp̃dicamentis cũ diffinies generationẽ đr. Generatio est ꝓcessus a nõ esse ad esse. ꝙ aũt absolutio dicit nõ esse. q₂ đr carentiã ꝛ priuationẽ. mõ priuatio đr nõ esse. regimẽ aũt dicit esse. Dico veꝝ argumentũ ꝯcludit ꝙ ordine nature nõ esse p̃cedit esse. sed via perfectiõis tũc esse p̃cedit nõ esse. mõ alexander hic tenuit ordinẽ pfectionis. prius determinãdo de regimine ꝛ postea de absolutiõe.

**Arguit̃ scđo.** Ntũs nõ põt poni absolute. igit̃ ꝯclusio falsa. ꝓbat̃ añs. Illđ ꝙ ponit̃ absolute ponit̃ sine regẽte. sed ntũs nunꝙ̃ ponit̃ sine dictiõe regẽte. igit̃. Maior ẽ nota. Minor ptꝫ inductiue in oĩbus orõnibus. ꝛ ptꝫ in ista. Dñs in celo sedes ei⁹ vbi intelligit̃ hoc verbũ est. q̃ orõ valet tm̃. dñs est in celo. Dico veꝝ argumentũ ꝯcludit ꝙ ntũs nõ ponit̃ absolute simpliciť. sic ꝙ nullũ haberet regẽs nec expressum nec subintellectũ. sed ponit̃ absolute ad istũ intellectũ ꝙ ntũs nõ habet regens expressum.

**Arguit̃ tercio.** In ista orõe. In ꝯuertẽdo dñs. iste ntũs dominꝰ nõ ponit̃ absolute. ꝓbat̃ sic. q₂ cõstruit̃ cuꝫ isto gerundio ꝯuertẽdo. sed in constructione actuali nõ est absolutio. Probatur. quia illud ponitur absolute quod ponitur sine verbo. Dico verũ argumentũ concludit ꝙ in ista oratione predicta iste nominatiuus dominus nõ ponit̃ absolute absolutione constructionis. quia construit̃ cum isto verbo conuertẽdo: cuius dependentiam terminat. sed bene ponit̃ absolute absolutiõe regiminis. stat ergo constructibile cõstrui ꝛ tamẽ nõ regi. dictũ est em̃ ꝙ vtũs cõstruitur cũ verbo impari ui modi ꝛ tamẽ nõ regit̃ ab eo.

**Arguit̃ quarto.** Autor contradicit̃ sibiipsi. ergo processus suus nõ valet. probat̃ antecedens. q₂ in vna parte dicit nominatiuũ esse rectũ ꝛ in alia pte dicit eũ absolutũ. modo dicere ntm̃ esse rectũ et ntm̃ esse absolutũ est ꝯtradictio. videt̃ ergo ꝙ ꝓcessus autoris nõ valet. Dico verũ argumentũ cõcluderet si rectũ hic caperet̃ participaliter ꝓ illo qđ regit̃. sed capit̃ hic rectũ nominaliter ꝓ ntõ. mõ rectũ noial'r. sumptũ ꝛ absolutũ nõ contradicũt.



**Arguit̃ quito.** Alex. nõ bene determinat de absolutiõe nominatiui ꝓbat̃ sic. Priscia. nihil determinat de absolutiõe nti ergo nec Alex. hoc debuit facere. tenet ꝯñia qa alias Priscia. fuisset diminutus in gramatica qđ tñ ẽ falsuꝫ cũ ipe sit p̃nceps gramaticoꝝ. sed añs quia nec in maiori nec in minori volumine legim⁹ Priscianũ locutũ esse de absolutiõe nti. Dico ꝙ hoc argumentũ nõ concludit quia locus ab auctoritate negatiue nõ valet vt nõ sequit̃ Priscianus hoc nõ ponit ergo hoc nõ est ponẽdũ sed ab auctoritate affirmatiua bene valet vt Priscia. hoc ponit. ergo hoc est ponendũ. omi em̃ autori in sua facultate est credendũ ꝛ licet expresse nihil Priscia. dixit de absolutiõe nti tñ implicite bene dedit eam intelligere in eo em̃ qđ determinat de regimĩe nti ꝛ ꝯstructõe dedit etiã ĩtelligere ei⁹ absolutiõꝫ

**Arguitur sexto.** Ntũs nõ põt poni absolute ergo ꝓbatur autoritate Prisci. p̃mo minoris cũ đr qđ vtũs ponit̃ sine verbo. sed ntũs nũꝙ̃ ergo ntũs nõ ponit̃ absolute. Tenet ꝯñia quia ntũs đr tũc poni absolute qñ ponit̃ sine verbo. Dico quod Priscia. voluit ꝙ ntũs nũꝙ̃ ponit̃ sine verbo verũ est expresso vel sub intellecto. Rõ ntũs em̃ ꝑcat subaꝫ mõ nulla suba est exps ꝛ carens alicuius actus verbũ aũt ꝑcat actũ.

**Arguit̃ septimo.** Ntũs nũꝙ̃ põt poni sine dcõe regente ergo ntũs nũꝙ̃ ponit̃ absolute. tenet ꝯñia: qa ntũs đr tũc poni absolute qñ ponit̃ sine regente. sed añs ꝓbat̃ regẽs ꝛ rectũ sunt relatiua sed posito vno relatiuoꝝ ponit̃ ꝛ aliud. ergo si ponit̃ in orõne ntũs qui est casus rectus etiã debet poni verbũ qđ dictio regens. Maior est nota. qa dictio regens ꝛ rectũ ĩportãt respectũ adinuicẽ. minor est Arestot. in predicamẽtis. Dico verũ argumentũ ꝯcludit ꝙ posito vno relatiuorũ ponit̃ ꝛ aliud exp̃sse vel implicite. ꝛ sic licet qñꝙ̃ in orõe nõ ponit̃ verbũ regẽs exp̃sse tñ ponit̃ ĩplicite q̃re aũt exp̃sse nõ ponit̃ dicte sũt cause quarũ principalis est breuitas.

**Arguitur vltimo.** In ista orõe liber Ouidij iste ntũs liber nõ ponit̃ absolute igit̃ ꝓbat̃ añs qa iste ntũs liber regit istũ gtm̃ scꝫ Ouidij igit̃ nõ ponit̃ absolute. tenet ꝯñia qa dcõ ponit̃ absolute qñ caret regimine modo in predicto exemplo ntũs habet regimẽ. Dico verum argumentũ ꝯcludit ꝙ in isto exemplo liber ouidij. iste ntũs liber nõ resoluit̃ a regimine actiuo sed bñ passiuo mõ littera Alex. intelligit̃ de regimine passiuo ꝛ nõ actiuo:

Ecce tibi rectũ quartũue solet dare casum.

**Utrũ ptes** indeclinabiles regimẽ habeãt actiuũ. Pro intellectiõe questiõis notẽ

**Notandũ est primo.** Quod de materia p̃ñtis questõis magna est ꝯtrouersia inter grammaticos. Aliqui em̃ dicũt ꝙ ptes indeclinabiles nõ regũt quoꝝ rõnes ponũt̃ infer⁹. Alij aũt ecõuerso dicũt ptes indeclinabiles regũt quoꝝ

ratões ponent̄ ⁊ dicent̄ circa ꝯclusionē. Utile itaqȝ est vt hui⁹ materie difficultas absoluat̄. ⁊ ideo de materia p̄sentis oportet questiōis videre ⁊ p ꝯñs erit dicendū an hoc aduerbiū ecce habeat regere ntm̄ vł accusatiuū a pte post vt alexāder videt̄ dicere in littera. q̄ꝛ de isto silr̄ est ꝯtrouersia magna grāmaticoꝝ. vt patebit inferi⁹ in notabilib⁹. Pro fundamēto itaqȝ hoꝝ que dicent̄ inferi⁹ sciendū ꝙ ptes declinabiles significāt rem. sed ptes indeclinabiles significāt modū ⁊ circūstantiā rerū. Unde p̄scianus diffiniēs partē oratiōis dixit ptes declinabiles ſcare p se. sed indeclinabiles dixit significare in toto vel cū alio. Dixit em̄ Pars orōis est dictio significās in se vel in toto. Logicus etiā dicit ptes declinabiles p̄ncipales ⁊ significatiuas. sed partes indeclinabiles minus principales ⁊ sincathegreumaticas vel consignificatiuas.

**Notandū scd̄o ꝙ antiquoꝝ grāmaticorū** est sentēcia ꝙ ptes indeclinabiles nullū casū regūt. Quo posito nec aduerbiū nec p̄posito nec interiectio habȝ regimē actiuū. ⁊ pbāt hoc p̄mo sic. Dictio regēs sp est digni⁹ recto ⁊ quandā dignitatē habet supra rectū. sed ptes indeclinabiles sunt min⁹ digne q̄ȝ ptes declinabiles ⁊ casuales. quare ꝯcludit̄ ꝙ ptes indeclinabiles nō regūt aliquē casum. Maioꝛ. q̄ꝛ agēs p̄stanti⁹ est passo. vt pȝ tercio de aīa. Modo dictio regēs agit in dictionē rectā. q̄ꝛ limitat eā ad certū casum. Minoꝛ patȝ. q̄ꝛ pars īdeclinabilis ſcat dispositionē ⁊ circūstantiā rei. sed ps declinabilis semp rem significat. modo pl⁹ est res q̄ȝ modus rei. Scd̄a ratio. Om̄e regimē orit̄ ex p̄portiōe modoꝝ significādi inter dictionē regentē ⁊ rectā. sed in partibus indeclinabilib⁹ nō reperiunt̄ modi significādi requisiti ad regimē igit̄ partes indeclinabiles nō regūt Maioꝛ est nota ex p̄ri⁹ dictis circa diffinitionē regiminis. Minoꝛ patet. q̄ꝛ inter dictionē regentē ⁊ rectā sepius requit̄ p̄portio nūeri psonē. modo hec accidētia nō reperiunt̄ in partibus indeclinabilib⁹. ⁊ etiā partes indeclinabiles ſcant dispositionē rei. modo a dispositione rei nō oriūt̄ modi significādi: ratiōe cui⁹ dictio regeret casum. Tercia rō. Regimē in grāmatica trāslatū est a regimine politico in natura. sed in regimie pollitico semp illud qd̄ est formali⁹ ⁊ vigorosi⁹ regit illud qd̄ est in potencia ⁊ min⁹ formale. ergo silr̄ ita deberet esse in arte qd̄ illud ⁊ ē formalius plus de actualite ⁊ virtute hn̄s regeret illud qd̄ est min⁹. constat aūt ꝙ partes declinabiles plus hn̄t de entitate ⁊ actualite. q̄ȝ indeclinabiles. que ⁊ min⁹ p̄ncipales dicūtur. vt em̄ dictū est ptes declinabiles ſcant rem. indeclinabiles aūt solū ſcant dispositionē rerū. q̄re ꝯcludunt ꝙ ptes indeclinabiles nō regūt aliquē casum. Alie rōes ponent̄ inferi⁹. In oppositū aūt sunt alij grāmatici. qui pbant ꝙ ptes īdeclinabiles regūt post se casuȝ ⁊ pbāt etiā hoc mltiplicit̄. P̄rio sic Illa dicō regit aliā q̄ aliā sub certo casu regrit. sic ꝙ nō sub q̄libet alio. sȝ



partes indeclinabiles dictiōes ⁊ ꝯstructibilia sub certo casu post se requirūt. ita ꝙ nō sub quolibet alio. ergo ptes indeclinabiles regūt. maioꝛ patet ex diffinitiōe regiminis. Minoꝛ pȝ de p̄pōnibus ⁊ de certis aduerbijs. silr̄ interiectiōib⁹. Hec em̄ p̄pō ad requirit post se illā dictionē patrē in certo casu. q̄ꝛ a ctō. ita ꝙ nō in quolibet alio. hec em̄ est incōgrua. ad patris. Alia rō. Dictio ſcans partē regit gtm̄ ſcantem totū sed aliq̄ ps indeclinabilis significat partē. ergo regit post se ꝯstructibile qd̄ ſcat totū. Maioꝛ est alexādri. vt patebit in regimine gti. Minoꝛ patet in isto exēplo. Tūc tpis. hoc aduerbiū tūc ſcat partē tpis. ⁊ regit illū gtm̄ scȝ tpis q ſcat totū. Tercia pbatio est ista. Dictio ſcans ꝯparationē regit post se ablt̄m casum. sed aliqua pars orōis indeclinabilis ſcat ꝯpatiue vel designat ꝯpationē. igit̄ aliqua pars orōis indeclinabilis regit. Maioꝛ est donati. q dicit ꝙ ꝯpatiu⁹ regit abltm̄. Minoꝛ patȝ ī isto metro floriste cū dicit. Me melius studuit petrus cū in vrbe remansit. Possunt ⁊ ratiōes plures adduci. tn̄ iste patebūt circa ꝯclusionē.

**Notādū tercio: q̄ꝛ he positiōes grāmaticoꝝ** sunt extreme. ⁊ int̄ extrema debet esse mediū. de regimine priū īndeclinabiliū a grāmaticis talis assiguat̄ vel ponit̄ distinctō. Partes indeclinabiles ꝯsiderant̄ duplr̄. Unō ſm se ⁊ in virtute p̄pria vt indeclinabiles sunt ⁊ sic nō regūt. Rō q̄ꝛ si sic. i. si regeret̄ vt indeclinabiles tūc q̄libet ps indeclinabilis regeret qd̄ est falsuȝ. ꝯiūctio em̄ nō regit neqȝ regit̄. Illud em̄ qd̄ ꝯuenit alicubi ſm se. ꝯuenit cuilibet ꝯtēto sub eo. vt hoī ꝯuenit ſm se ꝙ est rōnalis. ⁊ ergo oīs hō est ratiōalis. vt pȝ p̄mo posterioꝝ. Alio mō ꝯsiderant̄ ptes indeclinabiles vt scȝ vltra dispositionē rei vel circūstantiā quā designāt: importāt ꝯparionē. de mōstrationē vel partitionē vel aliā p̄prietatē. ⁊ sic bn̄ regūt. ⁊ ſm hoc possunt ꝯcordare positiones ⁊ opiniones grāmaticoꝝ p̄dicte.

**Notandū quarto ⁊ vltimo ꝙ de regimine** hui⁹ aduerbij ecce alexā. ī lr̄a vult talē regulā. Hoc aduerbiū ecce vł etiā aliud aduerbiū demōstrandi. vt en. vel ei⁹ silr̄a indifferēter potest regere a pte post rectū: hoc ē ntm̄. ⁊ vt aliq etiā volūt vtm̄ ⁊ actm̄. exm̄ de ntō. ecce agn⁹ dei. exm̄ de vtō. ecce dn̄e duo gladij hic. exempluȝ de accusatiuo. vt ecce agnū. Est tn̄ iterū ꝯtrouersia inter grāmaticos. aliq em̄ dicūt ꝙ hoc aduerbiū ecce nō regit post se nominatiuū vł actm̄ virtute p̄pria. sed potius virtute verbi subintellecti. vt in ista ecce magister. subintelligit̄ hoc verbū venit. quia predicta oratio valet tantum. ecce venit magister. Similiter in ista oratione. ecce magistrum. subintelligit̄ hoc verbū video vel simile. quia predicta oratio valet tantuȝ. ecce video magistrū. Alij autem dicunt ꝙ hoc aduerbiū ecce per se regit ntm̄ ⁊ actm̄ a parte post ⁊ virtute p̄pria. ⁊ hoc est verius ⁊ melius.

Dicendū ergo ꝙ in ꝑdictis orōib⁹ nō intelligit verbū venit vel video causa regiminis. sed potius subintelligit causa ꝑfecte sentencie faciende que sine verbo fieri nō potest. Sequit corrollarie ꝙ licet multi per rectuꝫ in ꝓposito intelligūt tā rectū ꝑmariū. vt ntm̄ q̄ꝫ rectū scōariū vt vtm̄ tn̄ melius ꝑ rectū intelligit tm̄ rectus ꝑmarius vt ntūs ⁊ nō vtūs. Ratio. q: vt dictū est vtūs nunq̄ꝫ potest regi. Vn̄ dictuꝫ est. Accipias qntuꝫ tu quēlibet esse solutū. Tamē iuxta. expositionē cōem grāmaticorū aduerbiū ecce etiā regit nominatiuū. vt ecce duo gladij hic. ꝑmū ē verius. scōm aūt cōmunius. Istis notabilibus sic stantibus est.

**Cōclusio ꝑma. Partes indeclinabiles** vt indeclinabiles sunt ⁊ scōm se ꝯsiderate nō regunt post se aliquē casum. ꝓbat ꝯclusio ꝑ ratōes tres positas in notabili scōo cū recitabant opiniones ambaꝝ viaꝝ. Et ꝓbat etiā tali ratiōe. Illud qđ ꝯuenit alicui scōm se ⁊ absolute. ꝯuenit cuilibet ꝯtēto sub eo. si ergo partib⁹ indeclinabilibus ꝯueniret scōm se ⁊ absolute ꝙ regerēt tūc quelibet ps indeclinabilis regeret. qđ est falsum de ꝯiūctione. Maior est aristotelis ꝑmo posterioꝝ. Hoi em̄ scōm se ꝯuenit ꝙ sit rationalis in ꝑmo modo dicēdi. ꝑ se ergo ꝯuenit oī. Alie rōes posite sunt in notabili scōo.

**Cōclusio scōa. Partes indeclinabiles** cōsiderate vt vltra circūstantiā et diposītionē rei quā importãt designāt demonstrationē ꝑtem tempis. aut compatiōnē. aut similē aliquaꝫ ꝓꝑetatē regūt. De demōstratione. vt ecce magistrū. De compatiōe vt Me melius studuit petr⁹ cū in vrbe remāsit. De ꝑte tpis vt tūc tempis Alie positiones similiter dicte sunt iu notabili scōo ⁊ posite.

**Arguitur primo.** Partes indeclinabiles nō regunt. igit. ꝯclusio male posita. ꝓbat antecedēs minus dignū nō regit magis diunū. ſꝫ ꝑtes declinabiles sunt digniores indeclinabilibus. ⁊ indeclinabiles minus digne. igit ꝑtes indeclinabiles nō regūt declinabiles. Maior est nota. Minor patet. q: ꝑtes declinabiles ꝑ se significāt res. sed indeclinabiles ꝯsignificāt res tm̄. mō significatiuū est digni⁹ nō significatiuo. Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ considerādo partē declinabilē ⁊ indeclinabilē absolute. sed si vnū ꝯsiderat i ordie ad aliō tūc min⁹ dignū pōt regere mai⁹ dignū. Patꝫ q: ps min⁹ digna pōt aliqn̄ ꝑticipare ⁊ habere aliquā ꝓꝑietatē ratōe cui⁹ regit ꝑtem digniorē quā ps ꝑncipalior nō habet. oīe ergo agēs est digni⁹ passo. vt sic. pedagogus em̄ filij regis regit filiū regis q est dignior pedagogo. sed pedagogus habet virtutē participatā ⁊ datā a rege.

**Arguitur scōo.** Partes indeclinabiles nō regūt. ꝓbat ad regimē requirit ꝓportio modoꝝ significādi accidentaliū inter dictionē regentē ⁊ recta sed partes indeclinabiles nō hn̄t mōs ſcandi accn̄tales respectios. igr̄ ꝑtes īdeclinabiles nō regūt.



Maior patuit circa diffinitionē reginis. Minor patet. q: modi significandi accidētales respectiui sunt numerus. ꝑsona casus. que accidētia nō ꝯueniunt partib⁹ indeclinabilibus. Dico veꝝ argumentū ꝯcludit ꝙ regimē orit ex vi ꝯuenietie similitudinis aut ꝓportiōis. modo licet inter partes indeclinabiles ⁊ casum sequentē nō est ꝯuenietia similitudinis est tn̄ ꝯuenietia ꝓportiōis. Vn̄ duplex est ꝯuenietia. quedā est conuenientia similitudinis que ꝯsurgit ex ꝯuenietia nūeri. ꝑsone et casus inter ꝯstructibilia ⁊ ista ꝯuenietia est inter suppositū ⁊ appositū inter adiectiuū ⁊ substantiuū. Alia aūt est ꝯuenietia ꝓportiōis que ꝯsurgit ex alijs modis qb⁹ ꝯstructibilia adinuicē dependēt. ⁊ talis ꝯuenientia bn̄ reperit inter ꝑtes indeclinabiles. ⁊ ꝯstructibilia q̄ ab ipsis regunt.

**Arguit tercio.** Partes indeclinabiles nō regūt. Sicut est in natura sic est in arte. sed in natura regēs semꝑ digni⁹ est recto. ꝯstat aūt ꝙ partes indeclinabiles sunt minus digne declinabilibus. ergo partes indeclinabiles nō regūt ꝑtes declinabiles. Maior est aristotelis scōo phisicoꝝ. vbi dicit ꝙ ars imitat naturā. Minor est aristotelis tercio de aīa. vbi ostendit ꝙ agens est ꝑstantius passo. Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ ꝑtes indeclinabiles vt sic. id est vt indeclinabiles sunt nō regūt. vt dictū est in ꝑma ꝯclusione. tn̄ ꝑtes indeclinabiles ꝯsiderate vt aliquaꝫ ꝓꝑietatē supaddūt vel importanr. tūc bene regūt vt dictū est conclusiōe scōa. et sic min⁹ dignū vt sic nō regit magis dignū. tn̄ minus dignū participās aliquā ꝓꝑietatē a magis digno potest regere magis dignū. vt patet de filio regis ⁊ eius pedagogo.

**Arguit quarto.** Partes indeclinabiles non regūt. ꝓbat sic. tm̄ vna est pars que regit tm̄. igit ꝑtes indeclinabiles nō regunt. Tenet ꝯn̄a. q: partes indeclinabiles nō sunt vnū. Antecedēs patet. q: due sunt ꝑtes que regunt tm̄. vt nomē ꝓꝑium ⁊ ꝓnomen. vna est q̄ regit tm̄ vt verbū. si ergo ꝑtes indeclinabiles regerent plures. essent ꝑtes que regerēt tm̄ q̄ꝫ verbū. qđ est ꝯtra floristaꝫ. Unde aduerbiū habet determinare verbū. ꝓpositio deseruire. interiectio affectū animi exꝑmire. Dico verū argumentuꝫ ꝯcludit ꝙ tm̄ est vna pars que regit tm̄ inter partes declinabiles. tn̄ ꝑ hoc nō negat quin plures ꝑtes indeclinabiles sunt que regūt. ⁊ maxime vt ꝯsiderantur sub ꝓꝑietate aliqua supperaddita.

**Arguittur quinto.** Partes indeclinabiles nō regunt. ꝓbat. Si partes indeclinabiles regerent vel ergo similiter vel dissimiliter cū parte ꝑncipali. Nō dissimiliter patet. q: alias sequeret ꝙ ꝑtes indeclinabiles regerent ꝑ se ⁊ ex se. qđ est falsum. Nō etiā similiter. ꝓtꝫ. q: ꝑtes declinabiles nō sunt similes ꝑtibus indeclinabilib⁹. ergo partes indeclinabiles nō regunt eodē modo casus sicut declinabiles. Dico verū argumentū cōcludit ꝙ partes indeclinabiles regūt casum a parte post sicut declinabiles eadē simili

## De absolutōe Nominatiui.

rudine generali. sed nō speciali. hoc em̄ est generale in regimine ꝙ dictio regens debet significare dependentiā. ⁊ dictio recta debet terminare dependentiā dictiōis regētis. ⁊ hoc reperit̃ vbiqꝫ. sed speciales modi cause specialiū regiminū reperiunt̃ in ꝑtibus declinabilibus. q̄ nō reperiunt̃ in partibus indeclinabilibus. ⁊ plures in partib⁹ declinabilibus ⁊ pauciores in partibus indeclinabilib⁹. vt dictū est in ꝑncipio de regimine.

**Arguit̃ sexto.** Aduerbiū nō regit post se casum. ꝓbat̃. Coniunctio nō regit aliquē casuz. ergo nec aduerbiū. Tenet ꝯña. q2 nō videt̃ ratio diuersitatis. Dico ꝙ ratio diuersitatis est hec. quia cōiunctio nō participat aliquā ꝓprietatē a ꝑtibus declinabilibus. Unde cōiunctio nō diriuat̃ ab eis sicut aduerbiū. Et etiā coniunctiones sunt minime entitatis. quia soluz important copulationem. Alie autē partes vt aduerbia ⁊ interiectiones maiorē entitatez designat ratione cuius eis competit regimen.

**Arguit̃ septimo.** Partes indeclinabiles nō regunt. Probatur sic. Omne regens debet esse plus in actu ⁊ formalius q̄ꝫ rectū. sed partes declinabiles habent formaliores ⁊ actualiores modos significādi q̄ꝫ indeclinabiles. ergo partes indeclinabiles nō regūt declinabiles. sed potius debet fieri ecōuerso ꝙ partes declinabiles regerent indeclinabiles. Maior. quia regere conuenit forme. ⁊ est cōditio forme. regi autē est conditio materie. forma aūt est ens plus in actu q̄ꝫ materia. vt declarat̃ ꝑmo phisicoꝝ. Minor. quia partes indeclinabiles habent imperfecta significata ⁊ modos significandi modicos. ꝑtes aūt declinabiles habēt significata ⁊ modos significandi perfectos. Dico verum argumentū cōcludit ꝙ partes indeclinabiles non regunt absolute ꝯsiderata sed si considerant̃ ratione alicuius proprietatis superaddite eis sic bene regunt. vt dictū est in secunda conclusione.

**Arguit̃ octauo.** Hoc aduerbiū ecce nō regit a parte post ntm̄ vel accusatiuū. igit̃. Probat̃ añs. q2 si sic sequeret̃ ꝙ oīe aduerbiū regeret ntm̄ vel accusatiuū. ꝓbatur idē ꝑtificata causa idēꝑtificat̃ effect⁹. sed oīa aduerbia hn̄t eundē modū significādi. g̊ hn̄t idē regimē. Tenet ꝯña. q2 mōi ſcandi sunt ꝑncipia regiminis. Maior. q2 causa est ad quā sequit̃ aliđ. Minor. q2 oīa aduerbia significāt ꝑ moduz determinātis alteꝝ. qđ ſcat per moduz flux⁹ ⁊ fieri. Dico veꝝ argumentum ꝯcludit ꝙ omnia aduerbia habent eundē modum significandi generalem. sed non specialem. ⁊ sic dico ꝙ modi significandi generales nō sūt ꝑncipiuz regiminis nisi remote ⁊ dispositiue. sed modi ſcandi speciales sūt ꝑncipiuz regiminis ꝓximū ⁊ ꝓpinquum. Et tantū de regimine nominatiui.

¶Est obliquorū regimen quod scire laboras

## De regimine genitiui.

In primis regimē quod fit per nomina. post hec
Quod fit ꝑ verba. de hinc quod fit ꝑ cetera dicā
Hic exempla notes quibus ista videbis aperte:
Nomen significans possessum da genitiuo
Dicere si vere possis: istud mea res est
Cum nihil adiungas tunc est possessio pura
Dentur in exemplis tibi, equus regis, aula ducis
Si petis adiungi, non est possessio pura
Per plures species huius diuisio fiet
Pars propriūqꝫ regunt genitiuos: atqꝫ regunt
Dum tamē attendas laudē vel crimen vtrimqꝫ
Dextera viri fortis speciē superat mulieris
Vir fortis dextre: speciei femina mire
Vir duri capitis, & forme femina turpis.

**Utrū** inter regimina genitiui ꝑncipal'a regimen ex vi possessionis ⁊ demonstratōis essentie ab alexandro ī littera ē bene assignatū. Pro intellectōe questionis mote. Notandū est p'o ꝙ questio hec tria q̄rit. P'o q̄rit vtrū ipi⁹ gt̄i sint aliqua regimina principalia. Scd̄o q̄rit vtruz aliqđ sit regimē genitiui ex vi possessiōs. Tercio q̄rit vtꝝ aliqđ sit regimē genitiui ex vi demōstrationis essentie. Pro parte ꝑma questōis intelligenda. Rō ordinis quare alexāder pri⁹ determinat de regimine nt̄i ⁊ postea de regimine obliquoꝝ. Causa em̄ ꝑcedit effectum. ntūs aūt est causa obliquoꝝ. ergo prius determinat de regimine nt̄i. q̄ habet se vt causa obliquoꝝ. ⁊ postea de regimine obliquoꝝ. q̄ hn̄t se vt effect⁹. Est etiā hic sciendū ꝙ ſm aristotilem. x. methaphe. In oīm genere rerū est dare vnū primū qđ est metrū ⁊ mensura oīm alioꝝ. vt in gn̄e lucidorū est dare primū lucens. ⁊ hoc est sol. Et in genere calidoꝝ est dare vnuz primū scꝫ ignem. a quo oīa alia dicunt̃ calida ꝑ ꝑticipationem. sic in ꝓposito multa sunt regimina ipius genitiui. vt ꝑꝫ inferi⁹. ergo oportꝫ dare vnū generale regimen ipi⁹ gt̄i qđ est metrū ⁊ mensura oīm seq̄ntium. ⁊ hoc est regimen ex vi possessiōis. regimen ergo ex vi possessionis est cōmunissimū regimen. quo ipe gt̄us habet regi. ⁊ ergo alexander nominat primū regimen gt̄i ex vi possessiōis ideo. q2 oīe regimē est denominandū a regente ꝑncipaliter in cōparatione ad rectū. sed dictio regens gtm̄ ex vi possessiōis ſcat rem ꝑ modū rei possesse. ergo tale regimen denominat̃ ex vi possessiōis. Regimina ergo gt̄i sunt duplicia. quedā ꝑncipalia. ⁊ quedā min⁹ ꝑncipalia. Principalia sunt sex. Primū regimen ex vi possessiōis ꝯmunissimū. Scd̄m ex vi partis. Tercīū ex vi demōstratiōis essentie. Quartū ex vi actus ꝯuersi in habitū

Quintū ex vi cause. Sextū ex vi relatiōis. Unde vrsus. Posses. pars. actus. essentia causa relatus. Hec sex ꝑdicta gtm̄ iure gebernant. Alia aūt sunt regimina ipsius gti minus ꝑncipalia. que scꝫ reducunt ad ista sex principalia iam dicta. De quibꝰ sufficienter dicet inferiꝰ.

## Notandū scd̄o ꝙ primū regimē princi-

pale est regimē ex vi possessiōis. De quo alexander in littera ponit duas regulas. Prima. Dictio ſcans possessorē regit a pte post genitiuū significantē rem possessam. vt dn̄s vinee. dux aule. Scd̄a regula. Dictio ſcans rem possessam apta nata est regere post se gtm̄ significantē possessorē vt aula ducis. vinea dn̄i. Ex littera etiā alexādri habet ꝙ possessio est duplex scꝫ pura ⁊ impura. Pura est quādo demōstrata aliqua re vere possuꝫ dicere. hec res est mea. nihil amplius addēdo. vt equꝰ martini si equꝰ est ꝓpriꝰ martini. Possessio aūt impura est quādo res possessa nō pure pertinet ad possessorē. sic ꝙ demōstrata aliqua re nō possum vere dicere. hec res est mea. vt dicēdo. meus equus si equus sit accomodatꝰ mihi. Sequit corollarie ꝙ possessio pura aliter exꝑmitt ⁊ aliter impura. Impura exprimit ꝑ gtm̄ huiꝰ ꝓnois ego scd̄ꝫ scilicꝫ mis Sed possessio pura exprimit ꝑ gtm̄ primū huiꝰ ꝓnois ego scilicet mei. Priscianus aūt ita diffinit possessionē purā. Possessio pura est quādo potest fieri resolutio orōis. sic ꝙ gtūs mutari potest in nominatiuū. ⁊ ntūs in accusatiuū mediāte hoc verbo habet vel possidet. vt manꝰ petri. que resoluit sic. petrus habet manū. Equꝰ regis. resoluit sic. rex habet equū. Sed possessio impura est qn̄ nō potest fieri resolutio orationis. sic ꝙ gtūs posset mutari in ntm̄. ⁊ ntūs in accusatiuū mediāte hoc verbo habet vel possidet. vt vir fortis dextre. hec em̄ resolutio nō valet. dextra habet virū fortē. qꝛ dextra nō habet virū. Pars em̄ nō habꝫ totum. sed potius ecōuerso totū habet partē.

## Notandū tercio: ꝙ scd̄m regimen ꝑnci

pale ipsius gti est regimen ex vi demōstratiōis essentie. Cuiꝰ alexāder in littera ostēdit quattuor regulas. Prima. Dictio ſcans partē ꝯgrue potest regere gtm̄ significantem totū illius partis mediāte adiectiuo qd̄ importat laudeꝫ vel vituperiuꝫ ex vi demōstrationis essentie. Exemplū de laude. Dextera fortis viri. De vituperio. Dextra debilis viri. Scd̄a regula. Dictio ſcans ꝓprietatem accidentalem apta nata est regere ex vi demōstrationis essentie gtm̄ significātem subiectum illius ꝓprietatis mediante adiectiuo laudis vel vituperij. Exemplū de laude. Iste superat specieꝫ pulchre mulieris. Exemplū de vituperio Species turpis mulieris. Tertia regula. que ꝯuertit primaꝫ. Dictio ſcans totū apta nata est regere ex vi demōstrationis essentie gtm̄ significantem ptem. mediante. adiectiuo laudis vel vituperij. Exemplū de laude. Uir fortis dextre. De vituperio. Uir fragilis dextre. Quarta regu



la que est cōuersiua scd̄e. Dictio significās subietū apta nata est regere ex vi demonstratiōis essentie gtm̄ significātem ꝓprietatem illius subiecti. mediāte adiectiuo importante laudem vel vituperiū. Exemplū de laude. Femina mire speciei. De vituperio. Femīa turpis forme. Sequit corollarie ꝙ si in his orōnibus nō poneret adiectiuuꝫ laudis vel vituperij genitiuꝰ nō regeret ex vi demōstrationis essentie. sed potiꝰ ex vi parti totius subiecti aut ꝓprietatis. vt patebit in alia questione vt manus iohannis.

## Notandū quarto ⁊ vltimo. ꝙ regimen

vocat ex vi demonstratiōis essentie ideo. qꝛ per. talem orōnem in qua fit tale regimen demonstrat ⁊ ostendit ⁊ significat essentia rei ⁊ natura ꝑ accidentia. Dupliciter ergo nntura alicuiꝰ rei demonstrat aut notificat Unō a priori. ⁊ hoc fit ꝑ diffinitioneꝫ quiditatiuā que exꝑmit essentiā ⁊ naturā rei. Diffinitio em̄ est sermo quiditatis ⁊ essentie. vt dicit cōmentator septimo methaphisice. ⁊ ꝑmo topicoꝝ. Et septimo methaphisice dicit aristoteles. Diffinitio est sermo indicās qd est esse rei. vt aīal rationale exprimit naturā hoīs cū dico. hō est aīal ratiōale. Secūdo essentia vel natura alicuiꝰ rei demonstrat vel notificat a posteriori ꝑ accidētia ⁊ ꝓprietates rei. Dicit em̄ ꝑmo de aīa. Accidentia magnā partem cōferunt ad ꝯgnoscendū ꝙ qd est. id est substātie. ⁊ sic est in ꝓposito. hoc regimen vocat ex vi demonstratiōis essentie. Notandū est etiā ꝙ noīa sunt duplicia. quedā nomina q̄ ꝑ se. ⁊ ex se importāt laudem vel vituperiū. vt pax. iusticia. pietas ꝑ se important laudem. ſꝫ odiū. discordia ira ꝑ se importāt vituperiū. Alia aūt sunt nomina q̄ ꝑ se nō importāt laudem vel vituperiū. sed indifferenter possunt trahi ꝑ adiectiua que ſcant laudem vel vituperiū. Ut vir. Possum em̄ dicere. bonus vir. Similiter malus vir. Silr̄ homo. Possum em̄ dicere. bonus homo. ⁊ possum dicere. malus hō. Quādo ergo in orōe ponit nomen qd̄ ꝑ se importat laudeꝫ vel vituperiū nō oportet addare adiectiuum laudis vel vituperij. vt homo pacis. nō oportet dicere. homo bone pacis. Silr̄ sufficit dicere. homo peccati. ⁊ nō oportet dicere. homo mali pcti. Peccatū em̄ de se ꝑ est maluꝫ. Istis notabilibꝰ sic stātibꝰ est.

## Cōclusio responsalis. Inter regimina

gti ꝑncipalia regimen ex vi possessiōis ⁊ ex vi demōstratiōis essentie sunt sufficiēter assignata. Ptꝫ vitas ꝯclusiōis ex notabilibus.

**Arguit primo.** Autor male ꝓcedit determinādo de regimine obliquoꝝ. Probat. qꝛ priꝰ debuit determinare de regimine obliquoꝝ. quod habent a verbis q̄ꝫ a nominibus. ⁊ tamen ipe facit oppositū. Probat. qꝛ cōmuniora sunt priora ꝑmo phisicoꝝ. Et de prioribus prior est speculatio. tercio phisicoruꝫ. sed regimen genitiui a vbis est cōmunius q̄ꝫ regimen. genitiui a noībus.

igitur. Probat. quia verbū regit gtm̄ casum a pte ante vt multi dicunt vt regis interest. Similiter a parte post. vt recordor lectionis. sed nomen solū regit gtm̄ a parte post. vt filius petri. Dico verū argumentū ꝯcluderet si alexander istū respectū habuisset. sed alexāder habuit respectū ad hoc. quia nomē est pars ꝑncipalior q̄ȝ verbū. ꝛ nomen ꝑcedit verbū. ergo ꝑus determinauit de regimine obliquorū qḋ habet a nominibus. ꝛ postea de regimine gtī: qḋ habet a verbis.

**Arguit scḋo.** Littera alexādri est insufficiēs. Probat sic. qa obliqui etiā regunt a participijs. vt legens lectionē. Similit obliqui regunt a ꝓnoib⁹. vt hec volucrū. vt postea patebit. ꝛ alexander de his nihil dicit. igit est insufficiēs. Tenet ꝯña. quia nō ponere necessaria ē īsufficiēter ꝓcedere. Dico q licet alexander nō dixit de regimine participiorū. tñ hoc intellexit de regimie verborū. qꝛ participiuȝ habet regimen sui verbi a parte post. sed regimē ꝓnominū comprehendit sub regimine nominū. quia tam nomen q̄ȝ ꝓnomen significant substantiā.

**Arguit tercio.** In ista orōne. aula ducis: hoc regimē nō habet denominari ex vi possessiōis. Probat. in ꝑdicta oratione ꝯstructibile ſcans possessorē est vltimū. ergo ab eo debet denominari ꝑdictū regimē. Tenet ꝯña. quia a fine oīa sunt denomināda. scḋo de aīa. Antecedēs aūt est notū. Dico verū argumentū ꝯcluderet si in regimine possessiuo possessor esset causa totalis regiminis. sed nec possessor nec possessa res est causa regiminis sed vtrūqȝ simul quibus ꝯuenit possessio. possessori ꝯuenit possessio actiue. ꝛ res possessa passiue. ꝛ g̊ regimē ꝯueniētius denominat ab illo qḋ ꝯuenit vtriqȝ q̄ȝ ab vno tm̄. ꝛ oīa denominant a fine in moralibus ꝛ reb⁹ hūanis. Dicimus em̄ cū finis bonus est. totū opus laudandū est.

**Arguit quarto.** Dictio ſcans rem possessam nō regit gtm̄ significantē possessorē. igit. Probat qꝛ vt hoc fieret cū verbo vel sine v̄bo. Nō cū verbo. qꝛ alias alexāder in lrā esset insufficiēs q non apponit verbū. Sed q nō sine verbo ꝓbatur ꝑ Priscianū primo minoris. qui ostendi q cū ntūs regit gtm̄ ibi necesse verbū subintelligit. vt tunica petri. valet. Tunica est petri. Dico q ibi subintelligit verbū substantiuū nō de necessitate regiminis. sed ꝓpt orationē perfectā exprimendā. ꝛ hoc voluit priscianus.

**Arguit quito.** Dictio ſcans rē possessaȝ regit ablm̄ igit. nō gtm̄. ꝓbat in ista orōe. Hec res est possessa a me. ꝓbatur. qꝛ hec dictio possessa ſcat rē possessaȝ. qꝛ est participiū ꝑteriti tpis. ꝛ ſcat rē possessaȝ. ſi g̊ regit ablm̄ nō regit gtm̄ Tenet cōsequentia. quia idē solū facit idem scḋo de gñatione. Dico q regula alexandri intelligit de dictione ſcante rem possessam. q̄ dictio est nomē. modo possessa in ꝑdicto exēplo est ꝑticipiū ꝛ regit. ablm̄ mediāte ꝑpositione in virtute sui verbi passiui.



**Arguit sexto.** Per hāc orōnē Uir duri capitis. nō significat vel demonstrat eēntia rei. ergo in ꝑdicto exēplo nō est regimen ex vi demōstratiōis eēntie. ꝓbatur antecedēs. Essentia rei illa ostendit ꝛ exprimit per genus ꝛ differentiā. sed in predicta orōe nō ponit genus ꝛ differētia. nec ꝑdicta oratio est diffinitio ergo per predictā orationeȝ nō demōstratur essentia rei. Maior est Boetij in libro diffinitionū. qui ostendit q essentia rei exprimit per diffinitionē. Et est etiā aristotelis septimo methhaphisice sententia. ꝛ primo topicorum. Minor est nota. Dico verum argumentū concludit q per dictam orationē nō significatur vel demonstratur essentia rei a priori. qꝛ solū fit per diffinionē. sed per predictam orationeȝ demonstrat rei essentia a posteri per accidens vt declaratum est in notabili quarto.

**Arguit septimo.** In isto exemplo. Uir fortis dextre non exprimitur vel importat laus. igit prima regula falsa. ꝓbatur. quia fortis non importat laudem. ꝓbatur sic. Propter illud quod inest nobis a natura. non laudamur nec vituperamur. sed fortitudo inest nobis a natura. igitur. Maior est Aristotelis primo ethicorū. Minor est nostra. quia fortitudo nō est aliud q̄ȝ quedā vigor corporis inexistēs homini a naturā. sicut debilitas est quedā defectus ꝛ naturalis impotentia inexistēs homini etiā a natura. Dico verum argumentū ꝯcludit q hic laus vel vituperiū nō capitur vt capit ꝑmo ethicorū. vbi dicit. Laus est sermo elucidās magnitudineȝ v̄tutis sed capitur hic laus vulgariter quo aliquis laudat etiā apud vulgū. et sic populus cōis laudat hoīem forteȝ. Proprie ergo laus est a virtute. laus tñ cōiter dicta potest esse ab illo quod inest a natura.

**Arguit vltimo.** In isto exemplo. vir magni ingenij. hic nō importatur laus. ꝓbat. qꝛ hoc adiectiuuȝ magnus nō importat laudē ꝓbatur. quia importat mediū. vt patet secūdo minoris in diffinitiōe adiectiui. vbi priscianus dicit q hoc nomē magnus importat mediū. Dico licet hoc nomen magn⁹ quantū ē ex se nec importat laudē nec vituperiū. tamen ex adiunctione cū substantiuo importat laudē vel vituperiuȝ. De laude. vt vir magni ingenij. De vituperio. vt vir magne nequicie.

Et debet parti quod pars fuit annumerati
Clausum sub parte dices tunc tempis esse
Contentū regit hos: & res que cōtinet illos
Vt vinum vasis: & sunt duo dolia vini
Contentis suberunt ea que contenta fuerūt
Tempus qui fiunt in eodē continet actus

**Utrū alia** regimina gtī. scȝ ex vi ptis ꝛ ex vi act⁹ ꝯuersi i hitū sint bñ assignata. Pro itellectiōe q̄stiōis more. Notandū est ꝑmo q terciū regimen ꝑncipale ipi⁹

His adiungatur prelatio cum famulatu
Rex huius populi venit regisq minister
Proximitas contrarietas genus his socief
Huius vicinus. hostis regis, pater eius
Verbū qđ transit dat in or verbale vel in trix
Presens participans pro nomine ponit istos
Ista regūt casus, vt amās amator vel amatrix
Cuilibet istorū poteris cōiungere vini
Suntq regendo pares predictis equi parātes
Vt cupidus ludi puer est: timidusq flagelli

gti ē regimen ex vi partis. Cuius dantur ab alexandro i textu quatruor regule implicite Prima. Dictio fcans ptem apta nata ē regere a pte post genitiuū significantē totuz ex vi ptis. vt manus iohis. pes porci. Scđa regła. Dictio fcans pprietatē accidentalez apta nata est regere a parte post genitiuū significantē totuz ex vi ppzietatis. vt colo: parietis. Tercia regula est cōuersiua prime. z est ista. Dictio fcans totū est apta nata regere a parte post gtm̄ significantē ptem. vt homo capitis mozitur. Quarta regula q ē ɔuersiua scđe. z est. Dictio fcans subiectū apta nata est regere a parte post gtm̄ significantē ppzietatem illi⁹ subiecti. vt paries albedinis. Et est notandū q in oibus his ozōnib⁹ potest fieri regimen ex vi demonstrationis essentie. si ibi expzimeretur nomen adiectiuuz. vt dicit iohānes monachi. Si aūt obticetur z dimittitur nomen adiectiuum absolute erit regimen ex vi partis vel ppzietatis.

## Notādū scđo: q quartū regimē gti est

regimen ex vi actus ɔuersi in habitū. Pzo quo intelligendo notanduz q habitus est qualitas acquisita ex multis actibus frequenter reiteratis difficulter mobilis a subiecto. vt dicit Aristotelis in pdicamentis. vt cuz qs frequenter bibit vinū generatur in eo inclinatio quedā que inclinat eū sp ad hoc faciendū z hec inclinatio vocaf habit⁹. Sic similiter dicatur de studio vel alio actu. Actuz ergo trāsmutari in habitū nō est aliđ nisi ex actibus frequent reiteratis causari habitū. Genitiuū ergo regi ex vi actus ɔuersi in habitū nō est aliud nisi gtm̄ regi a dictione que fcat id p modū habitus qđ suū verbū fcat p modū fluxus z fieri. vt amato: vini. Amato: fcat actū amandi sub habitu. quem actum significat hoc verbū amo: sub fluxu.

## Notandū tercio. q ex littera Alexādri

eliciuntur quattuo: regule de regimine ex vi actus ɔuersi in habitum Prima. Nomen verbale terminatū in o: descendens a vbo trāsitiuo. ɔgrue potest regere a parte post gtm̄ ex vi actus ɔuersi in habitūm. vt amato: vini. Scđa regula nomē verbale terminatū in trix descendens a verbo transitiuo aptū natū est regere a pte post gtm̄ ex vi actus ɔuersi in habitū vt amatrix vini. Tercia regula vox sil'is pticipio transiens in vim nois apta nata est regere gtm̄ a pte post ex vi actus ɔuersi in habitū vt amans vini. Quarta regula dictōes hñtes sil'ez fcationez cū pdictis noibus verbalibus in to: vel in trix terminatis regunt gtm̄ casum a pte post ex vi actus ɔuersi in habitū vt puer est timidus flagelli. puer est cupidus ludi. Que aūt dictiōes sunt sil'es pdictis verbalib⁹ in fcando sunt oīa noīa que hñt resolui in nomē infinitū scz qui z in verbū pñtis tpis indicatiui mōi tercie psone a quo formaf. vt cupidus ludi valet illā q cupit ludū timidus flagelli valet illā q timet flagellum

## Notandū est etiā.

Quot dr̄ia est int istas duas amans vini z amans vinū in prima em̄ amās est nomē in scđa vero pticipiū. Ad veritatē ergo istius. amans vini. regritur q quis amat vinū ex ɔsuetudine longa z habitu. Sed ad veritatez istius amans vinū sufficit q aliquis amat vinū absolute nō sub ɔsuetudine trāsmutata in habitū. Cōiter aūt gramatici sic diffiniūt nomē verbale. Nomē verbale est qđ fcat actionē vel passionē verbi a quo descēdit sub ppzietate noiali. i. nomē verbale fcat illud p modū habitus z p manētie qđ verbū fcat p modū fluxus z fieri. Priscia. aūt de formatione noīm verbaliū ponit tres regulas. Prima oē verbū hñs vltimum supinū format de se nomē verbale terminatū in o: mutādo u in o z addendo illā litterā r vt ab amatu venit amato:. a cursu venit curso:. Secūda regula a quolibet noīe verbali terminato in to: formaf nomē verbale terminatū in trix mutando to: in trix. vt a docto: venit doctrix a lecto: venit lectrix z ab ista regula excipif hoc nomē verbale nutrito: qđ format de se nutrix. deponendo tri z addēdo x causa boni soni. Tercia regula. z nullo noīe verbali terminatio in so: natū ē formari nomē verbale terminatū in trix excipiūf tñ ab ista regula ista duo tonso: z ostensor que mutant so: in trix vt tonso: tontrix. ostenso: ostentrix.

## Notanduz quarto et vltimo. quia dr in

tercia regula vox pticipalis transiēs in vim nois regit post se gtm̄ ex vi actus ɔuersi in habitū. Notandū pticipiū transire in vim nois intelligitur dupliciter. Uno mō materialit z quo ad esse materiale sic q eadem materia z eadē vox aliqñ ponif sub pticipio. aliqñ ponif sub noīe z hoc est possibile. ptz p sil'e sicut em̄ in natura eadē materia pōt stare sub diuersis formis. dr em̄ pzio pbisi. q materia est indrñs ad oēm formā. z pmo de gñatiōe dr q oim co:ruptibiliū eadē est materia. Alio mō intelligif formaliter z quo ad esse formale sic q eadē vox vel dictio poneretur sub noīe z pticipio sub eadē fcatōe z mō fcandi z q modus fcandi vnius ptis ozōis mutaref in modū fcandi alterius ptis ozōis z sic nō est possibile. Nō quia illa que differūt specifice. vnū nō potest fieri aliud.

constat autem ꝙ partes oratiōis differūt specifice. ergo vna pars orōis
nō potest fieri alia ⁊ ergo dixit Albertus spēs rerū transmutari nō pñt
qō itelligitur priori forma remanēte. sed abiecta priori forma spēs rez
trāsmutari pñt. dicitur em̄ j. methauroꝝ ꝙ de vno pugillo terre fiunt
decem aque: centum aeris ⁊ mille ignis ꝑ rarefactionem. Sequit corollarie
ꝙ cū gramatici dicunt pricipiū transire in vim nois hoc est intelligendū ƀm esse materiale ⁊ nō formale sic ꝙ eadem dictio que ponitur sub pricipio. eadem dictio in specie licet sub alio modo ƀcandi ponitur sub noie. Istis notabilibus sic stantibus est.

## Conclusio respōsalis: regimen genitiui

ex vi partis. silr ex vi actus conuersi in habitū sunt ab Alex. bene assignata patet conclusio ex his que dicta sunt.

## Arguit primo.

Regimen ex vi partis nō distinguitur a regimine ex vi demōstratiōis essentie. igitur regimen ex vi partis nō est speciale regimen gtī añs ꝑbatur. quia in eadem orōe in qua fit regimen ex vi demonstratiōis essentie in eadē etiā fit regimen ex vi partis. ptꝫ in ista orōe. vir duri capitis in qua est regimē ex vi ptis. ptꝫ quia dcō ƀcans totū scꝫ vir. regit gtm̄ scꝫ capitis qui ƀcat partē. Similit̄ in ista orōe. est regimē ex vi demonstratiōis essentie qa ꝑ istam orōeꝫ demonstrat̄ essentia viri. Dico verum argumentū concludit ꝙ in eadem oratione potest esse regimen ex vi partis ⁊ etiaꝫ ex vi demonstrationis essentie materialiter. sed non formaliter cū em̄ in predicta oratione ponitur adiectiuū laudis vel vituperij est regimē ex vi demonstratiōis essentie. si autem in tali oratione dimittit̄ adiectiuū laudis vel vituperij est regimen ex vi partis. hec ioānes monachi.

## Arguit scdo.

Gtūs nō regitur ex vi actus conuersi in habitum. igitur ꝑbatur antecedens actus non pōt conuerti in habitum igitur genitiuus nō regitur ex vi actus cōuersi in habitum. ꝑbatur antecedens. quia verbum non potest fieri nomen. gͦ nec actus potest mutari in habitum. tenet consequentia quia modus verbi est actus. sed modus nominis est habitus. añs aūt patet. quia nomen ⁊ verbum differunt specifice. modo illa que differūt specifice vnū nō fit aliud. Dico verum argumentum concludit ꝙ nomen non fit verbum neqꝫ modus verbi fit modus nominis. tamē res verbi que est actus potest aliquando intelligi sub habitu ⁊ noialit̄. eo ꝙ ex actibus generatur habitus. vt patet in predicamentis.

## Arguit tercio.

Actus nō potest transire in habitum igit̄ ꝑbatur antecedens. eadem est via ab athenis ad thebas. ⁊ a thebis ad athenas. vt patet tercio phisicoꝝ. si ergo actus transmutatur in habitum. ergo habitus potest transmutari in actum quod est falsum. tenet ꝯsequētia quia non videtur ratio diuersitatis. Dico ꝙ nō est simile. quia imperfectuꝫ ⁊ indignū possunt bene trāsmutari impꝑfectius ⁊ dignius. modo actus est impꝑfectior habitu. ergo actus transmutatur in habitum sed nō econuerso.



## Arguit quarto.

Nomina verbalia non regunt genitiuum ex vi actus conuersi in habitum igitur ꝑbatur antecedens. quia si sic vel ergo omnia vel aliqua. non oīa probatur quia ista amatio lectio nō regunt gtm̄ ex vi actus conuersi in habitum sed ꝙ non aliqua quia nō videtur que regunt ⁊ que non regunt Dico ꝙ illa regunt que ƀcant actum transmutatum in habitum concretiue. vt amor amatrix. sed illa que ƀcant abstractiue nō regunt.

## Arguit quinto.

Nullum est nomen verbale terminatum in trix ꝑbatur. Illud nomen dicitur verbale quod deriuatur a verbo. sed nomina terminata in trix nō deriuant̄ a verbo igitur. Maior est nota quia nomen verbale denoiat̄ a verbo. Minor quia noīa verbalia in trix terminata formantur a noībus terminatis in tor vt amatrix ab amator. Dico licet nomina terminata in trix non formant̄ a verbis immediate ⁊ proxime tamen mediate quia mediante nomine. dicit em̄ autor de causis. quicquid est causa cause etiam est causa causati.

## Arguit sexto.

Noīa verbalia nō regunt gtm̄ ex vi actus conuersi in habitū. ꝑbatur quicquid est in effectu verius est in causa. sꝫ nomen verbale est effectus verbi. sed verbū nō regit gtm̄ ex vi actus conuersi in habitū. ergo nec nomen verbale. Maior est vnuꝫ ꝑncipiū cōe. Minor est nota ꝑ ambabus ptibus. Dico ꝙ quicqd est in effectu verius est in sua causa actu vel virtute. ⁊ sic dico ꝙ nomen verbale est effectus verbi quo ad ƀcationē sed nō quo ad modū ƀcandi. quia habēt modos ƀcandi specifice distinctos regimen auteꝫ principalius oritur ex modis ƀcandi q̄ꝫ ex ƀcatione.

## Arguit septimo.

Littera Alexādri est in sufficiens probat̄ quia plura sunt nomina verbalia q̄ꝫ ista hic posita. vt aliqua terminant̄ in bilis aliqua in tiuus. exemplū primi vt amabilis. exm̄ scdi vt amatiuus igitur Alexander est insufficiens. tenet ꝯsequentia quia nō ponit ponenda. Dico verū argumentum concludit ꝙ plura sunt nomina verbalia q̄ꝫ ista hic enumerata. sed Alexander hic determinat de istis que regit genitiuū ex vi actus conuersi in habitū gͦ nō optet ponere alia.

## Arguit octauo.

Gramaticus nō habet determinare de actu ⁊ habitu. ꝑbat̄ sic. diuersi artifices hñt considerare diuersa obiecta. sed logicus determinat de actu ⁊ habitu igitur nō gramaticus. Maior est nota. minor qa Aresto. in ꝑdicamentis determinat de actu ⁊ habitu ponēs dr̄iaꝫ int̄ dispōeꝫ ⁊ habitū. Dico verū argumētū ꝯcludit ꝙ diuersi artifices hñt ꝯsiderare diuersa obiecta formalia. sꝫ bñ pñt ꝯsiderare idē obiectū materiale. gramaticus. ergo determinat de actu ⁊ hītu quo ad regimē. sed logicus quo ad generationē. q: hītus gñat̄ ex multꝫ actibꝰ frequēt̄ reiteratꝫ.

Artifici regimen dat hic. vt epistola pauli
Quodq; fit ob cām regit hos: velut ara triūphi
Effectus nomen iunges cause genitiuo
Effectus culpe pudor est & pena reatus
Illud quod regit & rector idem tibi signant
Virtus vera dei nos crimine purget ab omni
Materiā signans iungat vt annulus auri
Aut ablatiuū dabit ex vel de preeunte
Adde relatiuū vt sunt dupla quaterna duorꝝ
Sic speciem generis: dic atq; genus speciei,

## Utrū ali

a duo regimina gti principalia s. regimē ex vi cause quadruplicis ꝛ relatiōis ab alexandro sint bñ assignata. Pro intellectiōe questōis more.

## Notādū

primoq; hec questio duo qrit. primo querit vtruz regimen ex vi quadruplicis cause ab Alex. sit sufficienter assignatum. Scdo querit vtrū regimē ex vi relatiōis ab Alex. sit bñ assignatū. Pro primo intelligendo. Notandū q causa est ad quā sequit aliud scz effectus. effectus em dr quasi factū ab alio. Causa aūt ſm Aresto. ij. phisi: est quadruplex scz efficiēs formalis materialis ꝛ finalis. Causa materialis est ex qua aliqd fit materialiter ꝛ subiectiue quō dicimus lignū esse materiā domus ꝛ ferrū cultelli. Causa formalis est que dat esse rei quo mō aīa dr forma corpis. Aīa em dat esse corpi. Causa efficiēs est vñ est pncipiū motus ꝛ vñ fluit motus. Causa finalis est ppter quā aliqd fit vt finis de ambulatiōis est sanitas. silr pax est causa finalis belli. dr em ij. politicoꝝ. Nō bellamus vt bellemus sed vt pacē habeamus. Que cause q̄tuor ꝯsiderant aliter a phico. ꝛ aliter a gramatico. a gramatico quo ad regimen. a pho naturali quo ad esse q̄libet em res naturalis habet esse ex quatuor causis que sunt principiū essendi rerū ꝛ cognoscēdi. dr em ij. metha. eadem sunt principia essendi rerū ꝛ cognoscendi.

## Notādū scdo: q causa efficiēs ē duplex

quedā em est causa efficiēs artificialis vt artifex. vel ars in artifice que mouet artificē ad opandū. Alia aūt est causa efficiēs naturalis. ꝛ ē quedam vis insita rebus ex silibus silia pducēs vt hō gñat hoīem. ꝛ arbor pducit arborē. ꝛ planta plantaz. vt ptz ij. de aīa. Alex. de causa artificiali ponit duas regulas. Prima dcō ſcās rem artificialiter factā regit a parte post gtm̄ ſcantē artificē ex vi effectus. vt epl'a pauli. Scda regula que est ꝯuersiua prime dcō ſcās artificē regit a pre post gtm̄ ſcantē rez artificialit' factā ex vi cause efficientis vt scriptor libri. De causa silr naturali ponit duas regulas. Prima dcō ſcans effectū naturalē pductuz a causa naturali regit a pte post gtm̄ ſcātē illā causaz naturalē. vt pudor culpe. Scda regula est ꝯuersiua prime dcō ſcans causaz naturalē apta nata est regere a pte post gtm̄ ſcātē effectū illius cause naturalis. vt culpa pudoris. De causa etiam finali Alex. vult duas regulas. Prima dcō ſcans rem q̄ fit ppter aliquē finē regit gtm̄ ſcantē causaz finalē vt ara triumphi. Scda est ꝯuersiua prime ꝛ est dictio ſcans finē alicuius cause regit gtm̄ a pte post ſcātez rem factā ppt' talē finē vt triūphus are.

## Notandū tercio: q Alex. volens determinare de regimine ex vi cause formalis oñdit q dictio regens ꝛ rectā ſcant idē nō vult Alex. loqui vl'iter sic q dcō regens ꝛ recta semp idez ſcarent cū em dr filius regis hic dcō regens scz filius ꝛ dcō recta scz regis nō ſcant eandē rē hec em est ꝯstructio transitiua filius regis mō in ꝯstructiōe transitiua ꝯstructibilia ſcant diuersa sed intelligitur littera Alex. pticularit' sic q in regimine ex vi cause formal' aliqñ dictio regēs ꝛ recta ſcant idē vt in regimine ex vi cause formalis in predicatis diuinis vt virtus dei iusticia dei. virtus em dei non est aliud nisi deus met Ratio dr em. xij. metha. deus est actus purus. mō actus purus nō pōt substare alicui accñti. dr em Boeti⁹ in libro de trinitate. forma simplex subiectū esse nō pōt. Ex littera ergo Alex. de regimie ex vi cause formalis habent due regule. Prima dcō ſcans effectū cause formalis regit a pte post gtm̄ ſcantē causaz formalē vt deus virtutis. Scda regula dictō ſcans causaz formalē regit a pte post gtm̄ ſcantē effectū illius cause formalis vt virtus dei. Et [illegible] st notandū q hec ꝯstructio virtus dei est itrāsitiua ſm rem. Justicia em dei est deus met. dr em Dyonisius. oīa que sunt in deo sunt deus met ꝛ. xij. metha. Aresto. oñdit q in deū nullum cadit accñs. tñ pdicta ꝯstructio est transitiua ſm modū q: gtūs regit a pte post a noīe. Sequit; corrollarie q pdicte ꝯstructiōes potius dicēde sunt transitiue q̄z intransitiue. Rō q: ꝯstructio nō attendit penes ſcata sed potius penes modos ſcandi vt pus est declaratū in his ergo cōstructiōibus est diuersitas ꝯstructibiliū ſm modū intelligendi licet nō ſm rem. Nos em intelligimus deū ꝛ suā iusticiā quasi essent diuersa ꝛ distincta licet em deus ſm se sit simplex tñ nos intelligimus deū se habere diuersis mōis. vt qñq; esse piū qñq; iratū. De regimine aūt ex vi cause materialis Alex. in littera oñdit duas regulas. Prima dictio ſcās rē factā ex materia ꝯgrue regit a pte post gtm̄ vel ablatiuū ſcantē causaz materialē illius rei mediāte ppositiōe e. vel ab. exm̄ de gtō. vt annulus auri. exm̄ de ablatiuo vt annulus ex auro. Scda regula dictio ſcās causam materialē ꝯgrue regit a pte post gtm̄ ſcantē rem factā ex tali materia vt aurū annuli. vel aurū de annulo. Et est notādū q hec littera alex intelligit de materia ex quā. vñ triplex est materia. vna est materia ex q̄ scz res fit ꝛ ꝯponit. vt lignū respectu mēse. Alia est materia in qua ꝛ ē subiectū accñtis vt paries respectu albedinis. Tercia est materia circa q̄z vt subiectū scie. ꝛ ferrū est materia circa q̄z fabri. q: tota intentio fabri versat circa ferrū.

**Notandū quarto ⁊ vltimo. Ultimū re**gimen principale gti ex vi relatōis. ⁊ Alex ex ista littera vult hr̄e duas regulas. Prima regula dcō relatiua logicalis disquipentie tam sm esse. qꝫ sm dici regit a prepost gtm̄ sui correlatiui ex vi relatiōis. exm̄ primi de relatiuo sm esse. vt pater filij pat. exm̄ scōi de relatiuo sm dici vt sciētia scibilis scientia. Scda regula dcō correlatiua disqpantie tam sm dici qꝫ sm esse regit a prepost gtm̄ sui correlatiui ex vi relatiōis. exm̄ primi filius patris filius. exm̄ scōi scibile scīe scibile. Pro intellectu regularū notandū ꝙ relatiuū est duplex scꝫ gramaticale ⁊ logicale. Relatiuū gramaticale est añ late rei recordatiuū. vt hō currit qui mouet. Relatiuū aūt logicale est dictio que rōe sue scatiōis formalis importat respectū essentialiter rōe cuius respectus refert ad suū correlatiuū sub habitudine obliqui casus vt pater filij pater ⁊ de isto intelligit regula et tale relatiuū logicale est duplex scꝫ equipantie ⁊ disqpātie. Relatiuū eqpantie est qd̄ refert ad suū correlatiuū sub habitudine eiusdē vocis vt sitis sili sitis. Relatiuū aūt disqpantie est qd̄ refert ad suū correlatiuū sub diuersa voce vt pater filij pater. ⁊ relatiuū logicale adhuc ē duplex quoddā sm esse ⁊ quoddā sm dici. Relatiuū sm esse est qd̄ importat rē ⁊ natura predicamenti relatiōis res aūt pdicamenti relationis est respectus vt pater filius dn̄s seruus. Sed relatiuū sm dici est qd̄ nō importat rem ⁊ naturā predicamenti relatiōis essentialiter licet referat ad aliā dictionē sub habitudine obliqui casus vt scia refert ad scibile. tn̄ scia essentialiter importat qualitatē qa scia est habitus. mō habitus est prima spēs qualitatis. Istis notabilibus sic stantibus est.

**Cōclusio vnsalis. Regimē ex vi quadru**plicis cause sitr regimē ex vi relatiōis ab Alex. est sufficienter ⁊ bn̄ assignatū patet ꝯclusio ex his que dicta sunt.

**Arguit primo.** Gramaticus non hꝫ determinare de causis. igit ꝓbat añs diuersi artifices hn̄t ꝯsiderare diuersa obiecta. sed phisicus habet determinare de causis. ergo non gramaticus. tenet ꝯn̄a qꝛ phisicus ⁊ gramaticus sunt artifices diuersi. Maior est nota. minor est Aresto. ij. phisi. vbi Arestō. ꝓbat ꝙ gn̄a causarū sunt quatuor. Dico ꝙ diuersi artifices hn̄t ꝯsiderare diuersa obiecta formalia sed bn̄ pn̄t ꝯsiderare idē obiectū materiale ⁊ sic dico licet phisicus hꝫ determinare de causis. ⁊ gramaticus etiā tn̄ nō eodē mō qꝛ gramaticus determinat de caus quo ad regimē ⁊ ꝯgruitatē. sed phisicus quo ad esse rerū naturaliū.

**Arguit scdo.** Processus Alex. in ordinatione regis ex vi cāe nō vꝫ ꝓbat tal ordo dꝫ esse in regie ex vi cāe. qlis est ordo in causis. sed cā finalis ē pcipua cāx g̊ ꝑus autor debuit determinare de regie ex vi cāe finalis. maior est nota. qꝛ si regimē est ex vi cāe. g̊ regimē cāx dꝫ ita ordinari. qlis est ordo in cāis. minor est Aresto. ij. phisi. vbi ondit ꝙ finis est potissima cāx. Dico verū argumētū ꝯcluderet si Alex. hūc ordinē inspexisset sed Alex. habuit aliū respectū vcꝫ istū ꝙ efficiēs mouet materiam materia disposita introducit forma. forma introducta cessat ⁊ est finis gn̄atiōis. ⁊ g̊ prius determinauit de regimine ex vi cause efficientis

**Arguit tercio.** Nullū regimē debꝫ dnoiari ex vi effect9 igit ꝓbat añs. a digniori debꝫ fieri dnoiatio. sꝫ semp causa est dignior ⁊ pncipalior effectu g̊ nūqꝫ regimē dꝫ denoiari ex vi effectus sed potius semp ex vi cāe. maior est Aresto. viij. phisi. minor qꝛ causa dat esse sed effectus recipit esse mō prestantius ⁊ nobilius est agere ⁊ dare esse qꝫ suscipe. Agēs etiā pstantius est passo. iij. de aīa. Dico verū argumētū ꝯcludit ꝙ a digniori debet fieri denoiatio ceterꝫ paribus mō hic cetera nō sunt paria ptꝫ qꝛ aliqn̄ dcō scās effectū regit gtm̄ scantē cām. mō dcō regēs est dignior dcōe recta. ex quo dcō regēs agit in rectā ptꝫ g̊ ꝙ ꝯuenit aliqn̄ regimē pōt denoiari ex vi effectus.

**Arguit quarto.** In ista orōe liber scriptoris nō est regimē ex vi effectus igit ꝓbat qꝛ in orōe pdicta ē regime ex vi possessiōis. ꝓbat. hec resolutio bn̄ valet scriptor habet librū ergo in ista scriptor libri nō ē regimē ex vi cause sed poti9 ex vi possessiois. tenet ꝯn̄a. quia regimen possessionis fit qn̄ pōt fieri resolutio orōis sic ꝙ gtūs pōt mutari in ntm̄ ⁊ ntūs in actm̄ mediāte hoc verbo habet vel possidet vt deductū est añ. Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ in ista liber scriptoris est regimē ex vi possessiōis vi generali sed vi speciali est regimen ex vi cause effectus ⁊ sic in eadeꝫ orone possunt esse diuersa regimina materialit licet nō formalit.

**Arguit quito.** Regens ⁊ illud qd̄ regit nō scant idē. igitur ꝓbat. In ista orone sapientia salomonis ꝓbat sic. Illa q̄ scant pmo diuersa nō scant idē sed sapientia ⁊ salomonis scant pmo diuersa igitur. Maior est nota quia diuersa nō scant idē. minor qꝛ sapiētia scat accn̄s salomonis subaꝫ. mō suba ⁊ accn̄s sunt primo diuersa ex quo drn̄t genere. Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ littera Alex. nō intelligit vlr sed pticulariter tm̄ vult ergo Alexa. ꝙ in certo regimine dcō regēs ⁊ recta scant idē in regimine ex vi cause formalis in terminis diuinis. vt virtꝰ dei. in alijs aūt hoc nō optet.

**Arguit sexto.** In oratiōe virtus dei ꝯstructibilia non scant idem ꝓbatur. vbicūqꝫ est ꝯstructio transitiua ꝯstructibilia scāt diuersa. sꝫ hec est ꝯstructio trāsitiua virtus dei igitur Maior patet ex diffinitiōe ꝯstructioni trāsitiue. minor quia obliquus regit a noie. ergo est ꝯstructio transitiua. tenet ꝯn̄a. quia qn̄cunqꝫ obliquus regit a noie est ꝯstructio transitiua vt dicūt gramatici. Dico verū argumentum concludit ꝙ in ista virtus dei est constructio transitiua scdm modū ⁊ formaliter et quo ad modos significandi tn̄ materialiter quo ad scata ⁊ sm rem est ꝯstructio intransitiua.

**Arguit septimo.** In ista virtus dei nō ē regimē ex vi cause formalis. pbaṫ sic deus nō hȝ causam igiṫ in ista virtus dei iste gtūs dei nō regiṫ a dcōe ꝑcante causaȝ. pbaṫ aňs. qcq̄d habet causaȝ habet ꝑus. sed deus nō habet pri⁹ igiṫ. Maior. qa omis causa ꝑcedit effectū adminus natura vel tpe. Minor quia deo nihil est prius ex quo ipe est prima causa. Dico verū argumētū ꝯcludit ꝙ in gn̄e cause efficientis. deo nihil est prius. nec deus est effectus i genere cause efficientis tn̄ in gn̄e cause formalis quo ad denoīationē nostraȝ nos imaginamur aliq̄d denoīare deū ꝛ sic deus quo ad nos habȝ causam formalem ipm̄ deū denoīantem.

**Arguit octauo.** Gtūs nō regiṫ ex vi relatiōis. pbaṫ aňs: Relatiua logicalia nō regūt gtm̄ pbaṫ relatiua gramaticalia nō regūt gtm̄ nec relatiua logicalia. tenet ꝯn̄a. qa nō videṫ racio diuersitatis. Dico ꝙ rō diuersitatis est diuersitas modoꝝ ꝑcandi ipoꝝ relatiuorum gramaticaliū ꝛ logicaliū rōe cuius vni pōt ꝯpetere vnū ꝛ nō alteri et sic ꝯtingit in ꝓposito. qa vero multi gramaticoꝝ dicunt regimen gti ex vi ptitiōis esse vnū regimē ꝑncipale gti. ꝛ hi nō distinguūt regimen ex vi ptis ꝛ demonstratiōis essentie vt scia de regimine gti si ꝑfecta

Cum partitiuis numerum serimꝙ locabis
Quilibet alter vter neuter duo quartus eorum
Pone gradum medium partitio quando notaṫ
Vt partitium pones vbicūꝙ locorum
Sub partitiuis pronoīa terna locabis
Vt volucrū canit hec, gēit illa, tacēs manet ista
Da gradui sumo genitiuū plura notantem
Est salomon populi ditissimus atꝙ viroꝝ
Iste gradus geminos quandoꝙ regit gtōs
Esse solet nemoꝝ regū ditissimus iste
Expositum poterit regimē tibi notificari
Idꝙ quod esse solet de consuetudine iungam
Vt caupo pistor hoꝝ scola siue capella
Læticie cathedram sub consuetudine ponam
Additur excellens: flos floꝝ virgo maria
His preciū iunges, vt salmo triū solidorum

**Querit** Utrū lr̄a Alex. de regīe ex vi ptitiōis sit sufficienter assignata Prosit ellectiōe questiōis more

**Notādū** est primo: ꝙ ex littera Alex. de regīe ex vi pticionis tres eliciūtur regule. pria dcō ꝑcās ptitionē int̄ multa cōgrē regit a pte post gtm̄ ꝑcantē illud vel illa, int̄ que fit talis ptitio vt quelibet illoꝝ currit. Secūda dcō ꝑcans ptitioneȝ inter



Etatem iungo, velut annorum puer octo
Mensuramꝙ notans: vt vasa trium modiorū
Remꝙ repsentans regit hāc aut signa figurās
In crucis hoc signo vel regis imagine signo
Per supplementum propriis iunges genitiuū
Dalida sampsonis probat hoc iacobiꝙ maria
Multaꝙ comperies cum possessiua resolues
Addiṫ oblitus memini memor atꝙ recordor

multa cōgrue regit a pte post genitiuū significantem res numeratas. vt vnus illorum currit. Duo eoꝝ scribūt ꝛ licȝ vnus ꝓprie nō significat numeꝝ. tamē vn⁹ vl' vnitas significat ꝑncipiū nūeri. Sicut eīm pūctus ē ꝑncipiū quātitatis ꝯtinue. sic vnitas est principiū quātitatȝ discrete. Tercia regula. dictio significās ordinē ꝯgrue potest regere ab parte post gtm̄ significantē rem respectu cuius habeṫ talis ordo, vt quartus eorū sextus illorum.

**Notandū scdo. Nomē partitiuū vel diuisiuū** scdm̄ Priscianū describiṫ sic. Est quod significatū suū partiṫ vel diuidit in plura Oīs eīm distributio fit in actu vel aptitudine. Unde dicit petrus hispanus. Distributio est multitudo rei cōmunis ꝑ signuȝ vniuersale facta. Et qnādoꝙ fit distributio affirmatiue. vt quilibet illorū. quādoꝙ negatiue: vt ibi. Psallat altitudo celi. ꝛ nulla linguaꝝ sileat. Quādoꝙ etiā diuisio fit particulariter. vt quidam illoꝝ. Sed nomen ordinale est vel ordinis quod significatiōe formali vltra multitudinem quā importat ordinis rationem superaddit. vt sextus illorum. quartus illorum.

**Notandū tercio. Licet dictū sit ante ꝙ** adiectiuū nō regit substantiuū. hoc est intelligendū de adiectiuo adiectiue tento. qr adiectiuū partitiue tentum potest regere substantiuū ꝑ se. vt hic. quartus illoꝝ. sextus illoꝝ. Unde notandū adiectiuū regiṫ dupliciter. Uno modo adiectiue. quādo scilicet ꝯuenit cū suo substantiuo in accidentibus gramaticalibus. vt albus homo. ꝛ vt sic vnū non regit aliud. Scdo adiectiuū teneṫ partitiue vl' diuisiue. ꝛ sic potest regere substantiuū. Et licet hic. vnus illorū adiectiuū ꝛ substantiuū disconueniunt in numero. tamē hoc nō est cōtra regulā adiectiui ꝛ substantiui. qr talis regula intelligiṫ ꝙ adiectiuū ꝛ substantiuū debēt ꝯuenire in tribus. verū est hoc de adiectiuo adiectiue tēto. sed qn̄ adiectiuū teneṫ partiue nō oportet ꝙ ꝯueniat in tribus qualiter est in ꝓposito

**Notandū quarto et vltimo ꝙ gtm̄ regi**

ex vi partitiōis est ipm regi ex modo significādi fundato supra particiōnē. q partitio denotat fieri p dictionē partitiuā in ordine ad aliqđ totū. vt qlibet istoꝝ currit. Ista dictio qlibet importat partitionē fieri i ordine ad illū gtm̄ hoim q significat totū. ⁊ talis multitudo debet exprimi p gtm̄ pluralē vel p nomen collectiuū. Sequit corollarie ꝙ hic. qlibet hō nō est regimē ex vi partitiōis. Rō. qꝛ licꝫ ponit hic signū ptitiuū tn̄ nō tenet ptitiue qꝛ signū ptitiuū cū tenet ptitiue dꝫ poni circa gtm̄ q iportat multitudinē modo hic nō est sic. Istis notalit us sicstātibꝰ ē.

## Cōclusio respōsalis. Ista regimina gti

ex vi partitiōis ab alexādro in littera est bene assignatū. Patet ꝯclusio ex his que dicta sunt.

**Arguit primo.** Ex littera sequit falsum. igit. Probat antecedēs. qꝛ sequeret ꝙ adiectiuū regeret substantiuū. qđ est falsum ⁊ ꝯtra prius dicta. Probat sequela. qꝛ cū dico. quartus eoꝝ. quartus est adiectiuū ⁊ eoꝝ est substantiuū. ⁊ vnū regit aliud. ⁊ p ꝯn̄s adiectiuū reheret substantiuū. Dico ꝙ bene adiectiuū regit substantiuū dummodo nō tenet adiectiue. sed partitiue. qualit hic ꝯtingit. sed adiectiuū adiectiue tentū nunq̄ꝫ regit substantiuū.

**Arguit scđo.** Hec nō est ꝯgrua. Alter eoꝝ. quartus eorum. Probat. qꝛ peccat ꝯtra pn̄cipia grāmatice. ergo nō est ꝯgrua. Tenet ꝯn̄a. qꝛ oratio peccans ꝯtra principia grammatice nō est ꝯgrua. Probat antecedēs. qꝛ in ista. quartus eoꝝ adiectiuū ⁊ substantiuū discōueniunt in numero. Probat. qꝛ adiectiuū quartus est singularis nūeri. ⁊ substantiuū eoꝝ est pluralis nūeri. Dico verū argumentū ꝯcluderet si adiectiuū partitiue tentū deberet cōuenire cū substantiua. modo adiectiuū partitiue tentū. nō debet conuenire cuꝫ substantiuo. qꝛ tunc adiectiuū nō tenet pure adiectiue. sed addit vltra hoc partitionē ratione cuius partitionis regit genitiuū.

**Arguit tercio.** Iste dictiōes. qlibet. alter nō significāt partitiue vl' partitionē. igit nō regūt gtm̄ ex vi partitiōis. Probat an̄s. Iste dictiōes nihil ꝑcant. igit nō ꝑcant partitiue. Tenet ꝯn̄a a supiori negato ad inferius. Antecedēs ꝓbatur. Nullū sincathegreuma significat. ſꝫ p̄dicte dictiōes sunt sincathegreumata igit. Maior est aristotelis primo periarmeniarū cū dictōis nō est vl'e sed vliter ꝯsignificare. ⁊ sic sincathegreuma per se nō ꝑcat. Minor est nota. qꝛ denomiat naturā ꝓpositionē accidēraliter ꝑm qualitatē vt dicunt logici. Dico licet p̄dicte dictiōes nō significāt capiēdo significare ꝓpe. tn̄ ꝑcāt capiēdo ꝑcare cōiter. vt nō distinguit ꝯtra ꝯsignificare.

**Arguit quarto.** Cū dicit. quilibet hoim. hec dictio quilibet nō regit istū gtm̄ hoim ex vi partitōis. Probat an̄s. oīs gt̄us regit aut trāsitiue aut intrāsitiue. ſꝫ i ista. qlibet hoim nec iste gt̄us hoim regit transitiue nec intransitiue. igit. Maior patet ex sufficiēti diuisione. Minor ꝙ nō trāsitiue. patet. qꝛ adiectiuū ⁊ substantiuū faciūt ꝯstructionē intrāsitiuā ꝑsonaꝝ. vt dicūt grāmatici. modo in ista. quilibet hoim. qlibet est adiectiuū. ⁊ hoim substātiuū. Sed qđ nō intrāsitiue. patet. qꝛ qn̄ pars casualis ꝯstruit cū pte casuali est ꝯstructio trāsitiua. Dico ꝙ p̄dicta ꝯstructio est trāsitiua. patet quia in ea ꝯstructibilia ꝑcāt diuersa. Cū em̄ dico qlibet hoim planū est ꝙ diuersa significant. Adiectiuū aūt ⁊ substantiuū faciunt ꝯstructionē intrāsitiuā. in qua ꝯstructibilia ꝑcant idē ⁊ hoc est veꝝ qn̄ adiectiuū tenetur adiectiue. modo in p̄dicta orōe quilibet hominū hoc adiectiuū qlibet nō tenet adiectiue. sed partitiue.

**Arguitur quinto.** Hoc signū qlibet nō regit genitiuū ex vi partitiōis. igit. Probat an̄s hoc signū oīs nō regit gtm̄ ex vi partitiōis. ergo nec qlibet. Tenet ꝯn̄a ab eodē ad idē. qꝛ oīs ⁊ qlibet equiualēt. Probat an̄s. qꝛ nihil est dicere. oīs hoim. Dico licet oīs ⁊ qlibet equiualēt. nō tn̄ simplicit' ⁊ omī modo. ergo nō oportet ꝙ si qlibet regit gtm̄ ꝙ ⁊ omīs. plus em̄ determinate qlibet importat partitionē q̄ꝫ oīs. qꝛ omīs aliqn̄ potest teneri collectiue vt ibi omēs apl'i dei sunt duodecim. sed quilibet nūq̄ꝫ tenet collectiue

**Arguit sexto.** In ista oratiōe: vnus illoꝝ currit. Dictio significās numerū nō regit gtm̄. Probat. qꝛ vnus nō ꝑcat numerū. ꝓbat. illud qđ significat pn̄cipiū numeri nō ꝑcat numerū. sed vnus ꝑcat pn̄cipiū numeri. igit nō ꝑcant numerū. Maior qꝛ pn̄cipiū numeri nō est numerus. Minor quia sicut punctus est pn̄cipiū quātitatis ꝯtinue. sic vnitas est pn̄cipiuꝫ quantitatis discrete. Dico ꝙ in ꝓposito significare numerū capit cōmuniter vt scꝫ illud dicit significare numeꝝ qđ ꝑcat nūerū vel pn̄cipiū numeri. ⁊ nō ꝙ absolute ꝑcat solū numeruꝫ. ⁊ sic licet vnꝰ nō ꝑcat numerū. tamē ꝑcat pn̄cipiū nūeri.

**Arguit septimo.** Regimē possessionis pure habet fieri p partē. vt supradictū est qn̄ dicebat. Dictio significās partē regit gtm̄ a pte post significantē totū. ergo nō debet poni regimē ex vi partitiōis. ergo ista regula est sup̄flua. Tenet cōsequētia. qꝛ habitudo partis ad totū fundat regimē partitionis. Dico verū argumentū cōcludit de pte magnitudinis vel integralis. vt pes hoīs caput iohis. nō aūt de pte mltitudinis ꝑm quā fit regimē ptitōis

**Arguit octauo.** Quilibꝫ ꝑcat vl'r. g nō particularit. ꝓbat an̄s. qꝛ est signū distributiuū. vt oīs. Dico veꝝ argumentū ꝯcludit ꝑm collectionē. nō aūt ꝑm ptitionē. vt clariꝰ et diffusiꝰ declarat i ꝯmēto iohis monachi. ⁊ i maiori ope ꝛvilhelmi ꝛvert

## Utruꝫ regimina gti minꝰ pn̄cipalia ad

pn̄cipalia reducibilia ab alexandro in textu sint bn̄ assignata. Pro huius q̄stiōis intelligētia sciendū est p̄mo ꝙ hec q̄stio q̄rit vtrū sint aliqua regimina gti minꝰ pn̄cipalia vn̄ dictū est ante ꝙ regimen gti est duplex.

principale ꝛ minꝰ ꝑncipale. Principalia fuerũt sex vt determinatũ est
superiꝰ. Minꝰ aũt ꝑncipale dr̃ regimẽ gti qḋ reducit ad regimẽ ꝑnci-
le. minus em̃ ꝑncipale semꝑ ordinẽ habet ad ꝑncipale. sicut imꝑfectum
ad ꝑfectũ. ꝛ talia regimina minꝰ ꝑncipalia gti sunt decẽseptem diligẽ-
ter ẜm alexãdrũ ꝯputãdo. Primũ est ex vi ꝯtinẽtie. Et sunt quatuor re-
gule. Prima. Dictio ẜcans rem ꝯtentã. ꝯgrue regit a ꝑte post gtm̃ signi-
ficantẽ rẽ ꝯtinentẽ. vt vinũ vasis. aqua vrne. Scḋa regl'a. Dictio ẜcans
rẽ ꝯtinentẽ ꝯgrue regit a parte post gtm̃ significantẽ rẽ ꝯtentã. vt vas
vini duo dolia vini. Et hec duo tangit alexãder cũ dixit. Cõtentũ regit
hos ꝛ res q̃ ꝯtinet illud. Ut vinũ vasis ꝛ' sunt duo dolia vini. Tercia re-
gula. Dictio ẜcans rem q̃ olim fuit ꝯtenta ꝛ iam actu nõ ꝯtinet ꝯgrue
regit a ꝑte post gtm̃ significãtẽ rem q̃ priꝰ ꝯtinebat. vt vinũ vasis fluit
in plateis si vinũ esset effusum. Quarta regl'a. Dictio ẜcans rem q̃ priꝰ
ꝯtinebat. licet iam actu nõ ꝯtinet regit a ꝑte post gtm̃ casum ꝯsignifi-
cantẽ rem q̃ prius ꝯtinebat licet iam actu non ꝯtinet. vt vas vini est
destructũ si vas iacet ꝛ in angulo vacuũ. Et has regl'as tãgit alexãder
cũ dicit: Cõtentis suberũt ea que ꝯtenta fuerũt. Scḋm regimẽ minus
ꝑicipale gti est ex vi actꝰ. ꝛ sunt due regule. Prima. Dictio ẜcans accũ
in tꝑe regit a parte post gtm̃ significantẽ tps in quo fit ille actus. vt la-
bor diei. Scḋa regula. Dictio ẜcans tẽpus ꝯgrue regit a ꝑte post geni-
tiuũ significantẽ actũ factũ in tali tempe. vt dies laboris. hora resump-
tionis. Et tangit alexãder hoc cũ dicit. Tẽpus qui fiat in eodẽ continet
actꝰ. Terciũ regimẽ minꝰ ꝑncipale gti est ex vi dominij ꝛ ex vi ꝑlatõis
Et eius sunt due regl'e. Pria. Dictio ẜcans dominiũ vl' ꝑlatione ꝯgrue
regit a ꝑte post genitiuũ significantẽ illud respectu cuiꝰ est tale domi-
niũ. vt rex huius populi. Scḋa regula. Dictio significãs famulationez
siue seruitiũ congrue regit a ꝑte post genitiuũ significantẽ illud respe-
ctu cuius habet tale seruitiũ. vt minister regis ex vi seruitij Et hoc tan-
git alexander cũ dicit. His adiũgatur ꝑlatio cũ famulatu. Quartũ re-
gimẽ minꝰ ꝑncipale gti ex vi ꝓximitatis. Et est regula ista. Dictio ẜcãs
proximitatẽ regit a ꝑte post gtm̃ significantẽ rẽ circa quã est talis pro-
ximitas ex vi ꝓximitatis. vt vicinꝰ huius. Quintũ regimẽ est ex vi ꝯtra-
rietatis. Et est regl'a ista. Dictio significãs ꝯtrarietatẽ regit a ꝑte post
gtm̃ significantẽ illud respectu cuiꝰ est talis ꝯtrarietas. vt hostis regis
inimicus crucis cristi. Sextũ regimẽ est ex vi genealogie. Et est dictio
ẜcans ꝑncipiũ genealogie vl' generatiõis tam actiuũ q̃ȝ passiuũ ꝯgrue
regit a ꝑte post gtm̃ significantẽ illud respectu cuiꝰ habet tale ꝑncipiũ
gentratiõis vel genealogie. Exemplũ de ꝑncipio passiuo. vt mater io-
hãnis. De ꝑncipio actiuo. vt pater iohãnis. Et hoc tangit alexãder cuȝ
dicit. Proximitas ꝯtrarietas genus his sociatur.

## Notandũ scḋo. Septimũ regimẽ minꝰ

ꝑncipale gti est ex vi ordinis. Et est regula ista. Dictio ẜcans ordinẽ cõ-



grue regit a ꝑte post gtm̃ significantẽ illud respectu cuius habet talis
ordo. vt quãtus eoꝝ. Octauũ regimẽ ex vi numeri. Et est regla. Dictio
significas numerũ ꝯgrue regit a ꝑte post gtm̃ significantẽ res numera-
tas. vt duo illoꝝ. quatuor illoꝝ. ꝛ de his regulis dictũ est in ꝑcedẽti q̃-
stione. Nonũ regimẽ minꝰ ꝑncipale gti est ex vi partitiõis. licet alij vo-
lunt ex vi partiõis esse ꝑncipale. vt patuit in q̃stione ꝑcedenti. Et regi-
minis ex vi partitiõis ab alexãdro ponunt quatuor regule. Prima. Di-
ctio ẜcans partitionẽ ꝯgrue regit a parte gtm̃ significantẽ illud vl' illa
inter que fit talis partitio. vt q̃libet illoꝝ scribit. Scḋa regl'a. Cõparati-
uus partitiue vl' diuisiue tẽtus regit a ꝑte post gtm̃ significantẽ multi-
tudinẽ respectu cuius talis est partitio. vt maior hoꝝ charitas. in quo
exẽplo charitas que est maxima virtutũ ꝯparat ad fidẽ ꝛ spem. valet
ergo exemplũ ꝑdictũ tm̃. magna ṽtus est spes ꝛ magna ṽtus est fides
maxima aũt inter has est charitas. Rõ q2 fides ꝛ spes soluȝ hic sunt in
mũdo ꝛ in futuro mũdo cessabũt. sed charitas hic incipit ꝛ in eternuȝ
durabit. Ergo dixit paulus ꝑmi Corinth. xij. Maior hoꝝ charitas. Ter-
cia regula. Aduerbia partitiua id est distrubutionẽ importantia. vel
aduerbia locoꝝ ꝯgrue regũt a ꝑte post gtm̃ ex vi partitiõis. vt vbicũ-
q̃ȝ locoꝝ. nullibi locoꝝ. Quarta regula. Ista tria ꝓnoĩa hec illa ista con-
grue regũt a ꝑte post gtm̃ tam in masculino q̃ȝ feminino q̃ȝ neutro ge-
nere ex vi partitiõis. vt hec volucrũ. ista volucrũ. illa volucrũ canit. Et
has regulas tãgit alexãder cũ dicit. Cũ partitiuis numerũ seriẽq̃ȝ loca-
bis. Quilibet alter vter neuter duo quartus eoꝝ. Pone gradũ mediũ
partitio quãdo notat. Ut partitiuũ pones vbicũq̃ȝ locoꝝ. Sub parti-
tiuis ꝓnoĩa trina locab. Hec volucrũ canit gemit illa. tacẽs manet ista

## Notãdũ tercio. Decimũ regimẽ gti mi-

nus ꝑncipale est ex vi suplatiõis. Et sunt due regule. Prima. Suplati-
uus suplatiue tentus regit ꝯgrue a ꝑte post gtm̃ significantẽ plura. vt
genitiuũ singularẽ nois collectiui. vl' gtm̃ pluralẽ nois nõ collectiui. ex-
emplũ ꝑmi. optimus plebis exemplũ scḋi. fortissimꝰ hominũ. doctissi-
mus poetarũ. Scḋa regula. Suplatiuus gradus quãdoq̃ȝ regit duos
genitiuos. vnũ virtute ꝓpria. Aliũ virtute positiui. vt salomon est di-
tissimus nemoꝝ regũ. que resoluit sic. salomon est diues nemoꝝ ꝛ ditis-
simus reguȝ. vbi iste gtũs nemoꝝ regit virtute positiui. ꝛ ille gtũs re-
gum virtute suplatiui. Et ꝑmã regulã tetigit alexãder cũ dixit. Da gra-
dui summo gtm̃ plura notantẽ. Est salomon populi ditissimus atq̃ȝ vi-
rorũ. Scḋam regulã alexãder tetigit cũ dixit. Iste gradꝰ geminos quã-
doq̃ȝ regit gtõs. Undecimũ regimẽ genitiui minꝰ ꝑncipale est ex vi cõ-
suetudinis. Et sunt tres regule. Prima. Dictio ẜcans rem q̃ solet aliqd
agere ex ꝯsuetudine regit gtm̃ significantẽ rem ꝯsuetã ꝑ istam fieri. vt
pistor panis. caupo vini. Scḋa regl'a. Cõstructibile ẜcans locũ in quo
solet aliqd fieri ex ꝯsuetudine regit gtm̃ significantẽ reȝ in tali loco cõ-

ſuetā fieri. vt ſcola ſtudij. eccleſia oratiōis. Tercia regula. Dictio ſcans locū in quo ſolet aliquid fieri ex ɔſuetudine regit gtīm ſignificantē illō qō eſt de laude vel triſticia illi⁹ loci. vt cathedra leticie. ſedes triſticie. Et has regulas tāgit alexāder cū dicit. Jdq; qō eſſe ſolet de ɔſuetudine iungā. Ut caupo piſtor hoꝝ ſcola ſiue capella. Leticie cathedraꝫ ſub ɔſuetudine ponā. Duodecimū regimē genitiui min⁹ p̄ncipale eſt regimē excellētie. ꝛ eſt iſta. Dictio ſingularis nūeri pōt regere gtīm pluralis numeri. vel etiā aliū genitiuū a ſuo gtō plurali in ſignificato. tn̄ ei equiualentē. ſic ꝙ ꝓ totale aggregatū importat excellētia. Exm̄ p̄mi. vt maria eſt flos floꝝ. Exm̄ ſcōi. vt rex p̄ncipū. Et hāc tāgit alexander cū dicit Addit excellēs flos floꝝ virgo maria. Tredecimū regimen gti eſt ex vi precij. Et ſunt due regule. Prima. Dictio ſcans rem appreciabilē regit duos gtōs vnū adiectiualē ſignificantē quātitatē illi⁹ p̄cij aliū ſubſtantiualē ſcantē illud preciū. vt ſalmo triū ſolidoꝝ. Scōa regula. Adiectiuum importās quātitatē alicui⁹ p̄cij regit gtīm ſignificantē rem appreciabilē mediāte noīe ſubſtātiuo ſcāte illud preciū. vt tres ſolidi ſalmonis. Et hoc regimē tāgit alexāder in textu cū dicit. His preciū iungas vt ſalmo trium ſolidorum.

## Notandū quarto ꝛ vltimo. Decimum

quartū regimē eſt ex vi etatis. Et eſt regula iſta. Dictio ſcans rem alicui⁹ etatis ɔgrue regit a pte poſt duos gtōs. vnū adiectiualē ſcantem quantitatē illius etatis. ꝛ aliū ſbſtantialē ſcantem illaꝫ etateꝫ vl' tpus illius etatis. vt puer octo annoruꝫ. Et hoc tangit alexander cum dicit. Etatem iungo velut annoꝝ puer octo. Decimūquintuꝫ regimē minus p̄ncipale eſt ex vi mēſure. Et ſūt due regule. Prima. Dictio ſignificans rem mēſurabilē ɔgrue pōt regere duos gtōs quoꝝ vn⁹ eſt adiectiualis ꝛ ſcat quantitatē illius meſure. ꝛ alt' ſbſtātiualis. ꝛ ſcat illaꝫ menſuraꝫ. vt vas triuꝫ modioꝝ. Scōa regula. Dictio ſcans rem mēſuratā ɔgrue regit a parte poſt genitiuum ſignificanteꝫ menſuraꝫ. vt triticū modij. Et hoc tāgit alex. cum dr. Menſurāq; notans. vt vaſa trium modiorū. Sedecimū regimē gti minus p̄ncipale eſt ex vi repſentatiōis. Et ſunt due regl'e. Prima. Dictio ſignificās reꝫ repreſentantē aliā reꝫ regit cōgrue a pte poſt gtīm ſignificantē rem repreſentatā. vt ſignū crucis. Secūda regl'a. Dictio ſcans rē figurantē aliā rem cōgrue regit a pte poſt gtīm ſignificantē rem figuratā. vt imago regis. Et hoc tetigit alexāder cū dicit. Remq; repſentans regit hos aut ſigna figurās. Jn crucis hoc ſigno vel regis imagine ſigno. Decimūſeptimū ꝛ vltimū regimē min⁹ p̄ncipale gti eſt ex vi ptinentie. ꝛ ſunt due regl'e. Prima dictio ſcans ptinentiaꝫ apta nata eſt regere a pte poſt gtīm ſcantē illud reſpectu cui⁹ habet talis ptinētia. vt capuciū capitis. cuſtos reꝝ. Scōa regl'a dictio dictio ſcans officiū ɔgrue regit a pte poſt gtīm ſignificantē rem reſpectu cui⁹ habet tale officiū vt cuſtodia reꝝ. ꝛ hoc tāgit alex. Dat regimē



ſimile qō ptinet officiūq;. Ut cuſtos reꝝ ſimulq; cuſtodia rerū. Utrū ſāt nomē ꝓpriū habeat regere aliquē caſuꝫ. de iſto ſunt ɔtrouerſie grāmaticoꝝ. Floriſta dicit ꝙ nō. vn̄ dixit. Tantū ꝓnomen regit. ꝓpriū quoq; nomē. alex. aūt dr ꝙ ſic. vn̄ dixit in tex. Per ſupplementū ꝓprijs iunges gtīm. Dalida ſampſonis ꝓbat hoc iacobiq; maria. Ubi vult talē regulā Nomē ꝓpriū ɔgrue pōt regere a pte poſt gtīm caſum nō curādo an ſit ꝓprie vl' appellatiue q̄litatis cū ſubintellectiōe noīs appellatiui. Exm̄ primi. vt Dalida ſampſonis. Exm̄ ſcōi. Filius piſtoris. Et eſt notanduꝫ ꝙ noīa ꝓpria ɔſiderant dupliciter. Uno modo ſm ſe ꝛ abſolute vt ꝓpa ſunt ꝛ ſic nō regūt aliquē caſum. Rō. q: illud qō dꝫ regere debet ſcare ɔfuſe ꝛ generalit' ꝛ dependēter. Nomē aūt ꝓpriū nō ſcat depēdenter ꝛ ɔfuſe. ſed certe. g̊ nomē ꝓpriū nō regit. ꝛ hoc voluit floriſta cū dixit. Tm̄ ꝓnomē regit ꝓpriū quoq; nomē. Alio modo ɔſiderant noīa ꝓpa vt aliquā ꝓprietatē ſupaddūt vltra ſcatū ſuū vt ſcant rē peſſeſſaꝫ vel poſſeſſionē. ꝛ ſic bene regūt. ꝛ hoc voluit alex. in lr̄a. qō etiā nō eſt ɔtra floriſtam. Un̄ ꝛ floriſta ſubiunxit. Si ſint p̄dicta ꝓpria virtute retenta. Jſtis notabilibus ſic ſtantibus eſt.

## Cōcluſio reſpōſalis iſta. Regimina gti

minus p̄ncipalia ab alexādro in lr̄a ſunt bn̄ aſſignata. ptꝫ ɔcluſio ex his que dicta ſunt.

**Arguit primo.** Dictio ſcans rē ɔtinentē nō regit gtīm ſignificātē rē ɔtentā ex vi ɔtinētie igr̄ p̄ma regl'a falſa. ꝓbat regit em̄ ex vi relatiōis. igr̄ nō ex vi ɔtinētie. Tenet ɔña. q: ideꝫ ɔſtructibile nō regit ex diuerſis virib⁹. ꝓbat añs. Int' rē ɔtinenteꝫ ꝛ reꝫ ɔtentā eſt relatio. igit talis gtūs regit ex vi relatiōis. Añs pꝫ. q: ɔtinēs dr locū ꝛ ɔtentū rē locatā: mō locus dr relatiue ad locatū. Dico veꝝ argu. ɔcludit ꝙ int' ɔtinēs ꝛ ɔtentū eſt reſpect⁹ ꝛ relatio gn̄alis q̊ mō oīs res dr relatiue: q: oīe ens aut eſt creator aut creatura. mō creator dr ad creaturā. ſic etiā creatura dr ad creatorē. ſꝫ ab illa relatiōe gn̄ali ꝛ cōi n̄ denoīat regimen ex vi relationis. ſed regimen relationis denominat a relatione ꝓpria ꝛ ſpeciali q̄ꝫ importat dictio ɔtinens reſpectu dictionis que ſignificat rem contentā.

**Arguit ſcōo.** Jſta lr̄a eſt icōgrua. Tps q fiūt. igr̄. male poſita ꝓbat añs. Jn ea relatiuū ꝛ añs diſcōueniūt in gn̄e. igr eſt incōgrua. ꝓbat añs. q: tps eſt antecedes ꝛ gn̄is neutri⁹. et relatiuū q eſt generis maſculini. Dico verū argumentū ɔcluderet ſi tēpus eſſet añs hui⁹ relatiui q. ſed dico ꝙ antecedens hui⁹ relatiui q eſt actus. vt tps ɔtinet actus. q ſcꝫ actus fiūt in eodē tpe.

**Arguit tercio.** Dictio ſcans ꝓximitatē nō regit gtīm. igit ɔcluſio falſa ꝓbat ſic q: regit dtīm. igr̄ n̄ gtīm ꝓbat añs p iſtā regulā alexādri in caplo de regimine dti cū dixit. His ɔtrarietas ſociat proximitaſq;. Tenet ɔña. quia idem ſolū facit idem.

vt patet scđo de gn̄atione. Dico ꝙ idē eodē modo se habēs facit idem modo aliter dictio ſcans ꝑximitatē regit dtm̄ ⁊ aliter gtm̄. quādo em̄ dictio significās ꝑximitatē regit genitiuū nō ponit pure adiectiualiter. sed aliqualiter substātiue. vt vicin⁹ huius. sed quādo regit datiuū tunc ponit pure adiectiualiter vt postea dicet.

**Arguit quarto.** Cōparatiu⁹ nō regit gtm̄. igit ꝯclusio falsa ꝓbat antecedēs. Cōparatiuus regit ablm̄ sine ꝑpositiōe vtriusq̧ nūeri. igit nō gtm̄. Tenet ꝯsequētia. q2 idem solum facit idē. sed antecedēs patet autoritate donati q dicit ꝙ ꝯparatiu⁹ regit ablm̄ vtriusq̧ nūeri sine ꝑpositione. Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ cōparatiuus ꝯparatiue tentus regit ablm̄ vtriusq̧ nūeri. Hic aūt fit mentio ꝙ cōparatiuus partitiue tentus regit post se genitiuū.

**Arguit quīto.** Gtūs reflexus sup nominatiuū nō causat regimē ex vi excellētie. ergo ꝯclusio falsa. ꝓbat antecedēs. q2 si sic. maxime in ista orōe. Latro latronū. ꝙ hic importaret excellentia ex regula. sed hoc est falsum. ꝓbat. q2 significat quedā vilipensio. ⁊ depressio cū dico. latro latronū. ergo nō est excellētia. Tenet ꝯn̄a. quia depressio ⁊ excellētia sunt opposita. Dico licet in p̄dicta oratiōe nō importat excellētia in bonitate. sufficit tn̄ ꝙ in malicia.

**Arguit sexto.** Hec dictio puer nō significat etatē. igit ꝯclusio ⁊ vna regula falsa. ꝓbat añcedēs. q2 puer ſcat substantiā. sed etas est accidēs. ergo puer nō ſcat etatē. Maior est nota. q2 puer est substantia. Minor. q2 etas adest ⁊ abest. ⁊ res ꝯtinue mutat de vna etate in aliā. Dico ꝙ alexāder nō vult absolute in littera ꝙ puer ſcaret etatē abstractiue. sed vult ꝙ puer significat etatē cōcretiue. id est rem alicuius etatis.

**Arguit septimo.** Nomē ꝓpriū nō regit aliquē casū. igit ꝯclusio falsa. ꝓbat antecedēs. Omis dictio regēs debet significare ꝯgrue ⁊ dependēter. sed nomē ꝓpriū ſcat certe ⁊ determinate. igit. Maior est nota. Minor. q2 nomē ꝓpriū significat rem singularē. modo res singularis est certa ⁊ determinata. Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ hic nomē ꝓpriū vt sic tentū nō regit aliquē casum. sed nomē ꝓpriū captū vt importat possessionē vel rem possidētem vel possessorem. ⁊ sic bene regit.

**Arguit vltimo.** Nomē ꝓpriū nō regit gtm̄ ꝑ subintellectionē. igit. ꝓbat. q2 potest regere sine subintellectiōe. ꝓbat in ista. Dalida sampsonis. vt dicit. Johānes monachi. Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ nomen ꝓpriū nō regit gtm̄ sine subintellectiōe quo ad orationē perfectā constituendam. sed quo ad regimen non requiritur nomen subintellectum.

Interest & iunge. demas pronomina quinq̧
Intererit regis vt regnum iure gubernat
Regine refert. vt viuat crimine pura
Est intellectū pro pertinet additur istis
Est patris matrisq̧ pie succurrere nato
Dat regimē simile quod ꝑtinet: officiūq̧
Vt custos rerum sic & custodia rerum.

**Vtrum** verba ipsonalia actiue vocis regant obliquos. casus ante vel post. Pro intellectiōe q̄stionis more. Notādū est p̄mo ꝙ postq̄ alexāder determinauit de regimine gti: ostendē do quō gtūs regit a nominib⁹. iā ꝯsequēter ostendit quō gtūs regit a ṽbis. ⁊ p̄mo ostēdit quō gtūs regit a ṽbis ꝑsonalib⁹. Et scđo ostēdit quō regitur a ṽbis impsonalib⁹. Quantū ad p̄mā partē alexāder vult talē regulā ex littera. Ista ṽba recordor. obliuiscor. memini. memoror. Similiter iste dictiōes oblit⁹. memor ꝯgrue regūt gtm̄ a parte post Similiter eoꝝ ꝯposita. vt obliuiscor lectōis. recordor lectionis. Et est notandū ꝙ ista verba indifferēter regūt gtm̄ vel accusatiuū. sed nō eodē modo. Rō. q2 quādo actus significat⁹ ꝑ ista ṽba denotat trāsire in totū tūc regūt accusatiuū. vt obliuiscor lectionē. valet tantū. ego obliuiscor totā lectionē. sed quando actus illoꝝ verboꝝ denotat transire in partē tunc regūt genitiuū: vt obliuiscor lectionis. id est partem lectionis.

**Notādū scđo: ꝙ de materia ꝓposite q̄stiōis** apud grāmaticos duplex est positio. quidā em̄ dicūt. vt cōes grāmatici ꝙ ista verba impsonalia in littera posita. immo oīa ṽba impsonalia actiue vocis regūt obliquos a ꝑte ante intrāsitiue. sicut em̄ verbū ꝑsonale regit ntm̄ a ꝑte ante intransitiue ⁊ est suppositū directū. sic verba impsonalia actiue vocis regūt obliquū a ꝑte ante ⁊ sunt supposita indirecta. Et ſm eos ex littera alexādri format talis regl'a. Ista tria ṽba impsonalia actiue vocis in littera posita. scʒ interest. refert. ⁊ est captum ꝓ pertinet. ꝯgrue regūt a ꝑte ante gtm̄. exceptis tamē q̄nq̧ genitiuis ꝓnoīm possessiuoꝝ. vt regine refert vt viuat crimīe pura. Patris est est succurrere pio nato. que valet istā. Ad patrē ꝑtinet succurrere pio nato. Alij aūt grāmatici dicūt oppositum. ⁊ dicūt ꝙ ista tria ṽba impsonalia in littera posita. ⁊ generaliter oīa ṽba impsonalia actiue vocis regūt obliquos casus a ꝑte post. vt patebit inferi⁹. Etiā probant hāc positionē ex littera alexādri. Dicit em̄ alexander in textu ꝙ tu debes iūgere ista verba interest. refert ⁊ hoc verbū impsonale est. captum ꝓ pertinet ad regendū gtm̄. Sicut iste dictiōes oblitus. memini. memor ⁊ recordor. Cōstat aūt ꝙ predicte dictiōes regūt gtm̄ a parte post. ⁊ ergo ipi ꝯcludūt ꝙ p̄dicta verba impsonalia etiā regūt obliquum a ꝑte post. Et ipsi dicūt ꝙ licet aliquādo in scriptis autenticis inuenitur ꝙ verba impsonalia actiue vocis habeāt obliquū a ꝑte ante ſm modū loquēdi. tn̄ ſm regimē debet regi a ꝑte post. vt ibi. Me oportet crescere. illū aūt minui. dicūt ꝙ iste actūs me ſm vocem ꝑponit huic

ꝟbo oportet. tñ ſm modū regendi regit͛ a parte poſt.

**Notandū tercio ſm Priſcianū ꝑmo minoris.** Rō quare iſta tria verba impſonalia nō regūt iſta gnqꝫ ꝓnoīa ī gtō. ſed in ablrō eſt duplex. Prima ꝓpter coincidentiā ⁊ ꝯuenientiaꝫ vocū. Grāmaticus em̄ debet euitare duo. Primū coincidentiā vocum Scdm̄. malū ſonū. modo ideꝫ eſt gtūs ꝑmitiui ſcdm̄ voceꝫ etiā deriuatiui. Scdo hoc fit ꝓpter dubiū remouendū. ſi em̄ dicerē. mei intereſt dubiū eſſet an ſermo fieret de poſſeſſore vel re poſſeſſa. Non ergo regunt in gtō poſſeſſiua. ſed in ablrō: vt mea intereſt. tua intereſt. vt dicet͛ in caplō de regimine ablri. Ratio aūt q̄re regunt in ablatiuo ꝓpt͛ magnā coincidentiā quā habet genitiuus cuꝫ ablrō. Uñ ⁊ greci carentes ablrō loco eiꝰ poſuerunt gtm̄. Alia ratio eſt iſta. qꝛ iſta poſſeſſiua includunt illū ablrm̄ re vel vtilitate ⁊ ergo regunt͛ in ablrō. Unde iſta mea intereſt valet tantuꝫ. id eſt ad meā vtilitatem ꝑtinet. tua intereſt id eſt ad tuā vtilitatem ꝑtinet.

**Notandū quarto ⁊ vltimo ꝙ hoc ꝟbuꝫ** eſt tenet͛ impſonaliter quattuor modis. Primo quando valet tantum ſicut ꝯtingit. vt ibi eſt quādo tercia ꝯiungatio. vbi hoc verbum eſt valet tantū ſicut ꝯtingit. Scdo quādo adiungitur gerundijs vel ſupinis verboꝝ impersonaliū. vt a me legendū eſt a te loquendum eſt. Tercio qñ ſumitur ꝓ ꝑtinet: vt in ꝓpoſito. Quarto quādo ſ͛cat ſtatum. vt ita eſt de Johāne ſicut de eo dicit͛. id eſt iohannes eſt in illo ſtatu ⁊ cōditione ſicut de eo narrat͛. Jſtis notabilibus ſic ſtantibus eſt.

**Cōcluſio reſponſalis. Verba impſonalia** actiue vocis regunt a parte poſt obliquos caſus. Probat ꝑmo concluſio autoritate grāmaticoꝝ ꝯmuniū hoc dicentiū. Licet antiqui grāmatici oppoſitū huius tenent ⁊ docēt. Ratione aūt ꝓbat͛ tali. Omne ſuppoſitū regit͛ a ꝑte poſt. ſed obliquus eſt ſuppoſitū verboꝝ impſonalium. ergo verba impſonalia regūt obliquū a parte poſt. Maior. qꝛ nō eſt intelligibile ꝙ ſuppoſitū ſequeret͛ illud cuiꝰ eſſet ſuppoſitū. immo in natura ſemꝑ ſuppoſitū precedit. ad minus natura ⁊ via generatōis appoſitū. vt materia formā. ſic etiā in arte cū ars imitat͛ naturaꝫ ſcdo phiſicoꝝ. Minor qꝛ obliquus eſt ſuppoſitū indirectū reſpectu verbi impersonalis. ſicut nrūs eſt ſuppoſitū directum reſpectu verbi ꝑſonalis. Scdo ꝓbat͛ ꝯcluſio. Quēcūqꝫ caſum regit aliqđ verbū cū eſt ꝑſonale a parte poſt. eundē caſum regit a parte ante cū eſt impſonale. ſed verba impſonalia actiue vocis cū ponunt͛ ꝑſonaliter regūt a parte poſt. obliquos. ergo cū eadē verba ponunt͛ impſonaliter deberēt regere obliquos a parte ante. Maior eſt regula priſciani ꝑmo minoris. ⁊ Johannis ianuenſis in catholicon cū loquitur de verbis impſonalibus Licet



plurimi dicant hāc regulā nō eſſe Priſciani. nec Johānis ianuēſis. qđ eſt falſum. Minor declarat inductiue. hoc em̄ verbū iuuat cū ponit͛ ꝑſonaliter regit accuſatiuū a parte poſt. vt iuuo te. ergo cū ponit͛ impſonaliter debet regere accuſatiuū a parte ante. vt me iuuat legere. id eſt delectat. Tercio probat͛ cōcluſio. Omne principiū ⁊ cauſa eſt ante principiatum. ſed obliquus ſ͛cat rem que eſt principium ⁊ cauſa actus importati per verbū impersonale. ergo verbū impersonale regit obliquum a parte poſt. Tenet ꝯſequētia. quia ſicut eſt in eſſendo ita etiā eſt in intelligendo. alias intellectio eſſet falſa. Maior. quia principium influit eſſe principiato. Modo dans ⁊ in fluens eſſe. precedit illud quod ſuſcipit eſſe. Minor patet in iſta. Me iuuat canere. in q̊ exemplo actus delectatōis ꝓcedit a re ſ͛cata ꝑ me. ergo iſte actūs me regit͛ a ꝑte ante.

**Arguit͛ primo.** Nullum verbū poteſt imperſonari. ⁊ ergo nullum eſt verbū impſonale. Probatur ſic. Omne verbū eſt alicuius ꝑſone. igit͛ nullum verbum eſt imperſonale Tenet ꝯſequentia. qꝛ ideo dicit͛ impſonale. quia nō habet ꝑſonā. Antecedēs. qꝛ om̄e verbū ſignificat actū. ⁊ om̄is actus aut ſignificat͛ vt attribuit͛ rei que facit mentionē de ſe vt de ſe. ⁊ ſic eſt prima ꝑſona. vel de alio vt de alio. ⁊ ſic eſt ſcda ꝑſona. vel ad aliū vt ad aliū. ⁊ ſic eſt tercia ꝑſona. Concludit͛ ergo ꝙ nullū eſt verbū impſonale. Dico verū argumētum ꝯcludit ꝙ verbū nō dicitur ideo impſonale ꝙ nullius eſſet perſone. ſed quia quantū eſt de ſe nullā perſonā certā includit. ſed eſt indifferens ad omnē perſonā vt iuuat cū ponit͛ impſonaliter poteſt eſſe omnium perſonarū indifferenter. Sequit͛ corollarie ꝙ cū dicit͛ impſonale illa negatio non. non negat: omnē perſonā. ſed negat certitudinē ꝑſone vt declaratū eſt.

**Arguit͛ ſcdo.** Non eſt poſſibile ꝙ vnum verbuꝫ includeret omnes ꝑſonas. Probat͛. vnū nō includit oppoſita. ſed ꝑſone tres habent oppoſitas ratiōes ſpecifice diſtinctas. ergo vnū verbū nō poteſt includere om̄es ꝑſonas. quare ſequit͛ ꝙ prior ſolutio nō valet. Maior. quia oppoſita ſe mutuo expellunt. vt ꝑꝫ in poſtꝑdicamentis. Minor eſt autoris modoꝝ ſignificandi. qui dicit ꝙ tres ꝑſone differunt ſpecifice. Dico ꝙ idē nō includit oppoſita actu. ſed bene potentia. vt genus includit duas differentias oppoſitas poteſtate vt dicit porphirius. ſed nō actu. ſic in ꝓpoſito verbū impſonale includit oēs tres ꝑſonas poteſtate verbū ergo impſonale nullā certā ꝑſonā quantū eſt de ſe habet. ſed eſt indifferēs ad om̄es. ſed certitudinē recipit a ſuppoſito. Si em̄ ꝟbo impſonali addit͛ ſuppoſitū prime ꝑſone ipꝫ etiā erit ꝑme ꝑſone. vt me decet. Si addit͛ ſuppoſitū ſcde ꝑſone. ipſuꝫ erit ſcde ꝑſone. vt te decet. Si tercie. ipꝫ erit tercie ꝑſone. vt illū decet

**Arguit͛ tercio.** Nullū eſt verbū impſonale. probat͛ ſic. Diffinitū nō pōt abſolui a mēbris diffiniētibus ſed ꝑſona eſt mēbrū diffiniēs verbū. igit͛ verbū nō pōt abſolui a ꝑſona

⁊ ꝑ ꝯsequēs nullū est verbū impꝑsonale. Maior. qꝛ partes diffinitionis ostendūt ⁊ indicāt quiditatē diffiniti. vt declarat̄ septimo methaphisice ⁊ p̄mo topicoꝝ. Minor est donati. q diffiniēs verbū dicit. Uerbuꝫ est pars orōis cū tpe ⁊ ꝑsona. Dico ꝙ diffinitū nō absoluit̄ a mēbꝛꝫ diffinientib⁹ veꝝ est essentialibus. sed bene accidētalib⁹. modo ꝑsona est accidēs verbi. ⁊ verbū etiā nō dꝛ impꝑsonale simpliciter sed eodē modo vt dictū est in solutiōe p̄mi argumenti.

## Arguit̄ quarto.

Hoc verbū recordor nō regit gtm̄. igit̄. littera alexādri falsa. Probat̄ an̄s. Recordor regit accusatiuū igit̄ nō genitiuū. Tenet ꝯsequētia. qꝛ idē solū facit idē. vt patet scōo de generatione. sed hoc verbū recordor est solū vnū ⁊ idem. ergo regit tm̄ vnū casum. Antecedens patet. qꝛ hec est ꝯgrua. recordor lectionē. Et patebit hoc idē in caplo de regimine acti. Dico ꝙ verū argumentū ꝯcludit ꝙ idem eodē modo se hn̄s solū facit ideꝫ. modo hoc verbū recordor alio modo regit accusātiuū ⁊ alio modo gtm̄. quādo em̄ regit genitiuū tūc significat partē. sed quādo accusatiuū tunc ꝑcat totū. vt recordor lectionis. valet tm̄. i. recordor partē lectionis. sed ista recordor lectionē valet tantū. id est recordor totam lectionē.

## Arguitur quinto.

Hoc verbū interest nō regit gtm̄. igit̄. ꝯclusio falsa. ꝓbat̄ antecedens. Interest regit ntm̄. igit̄. Probat̄. qꝛ hec est ꝯgrua. Johānes interest huic concordie. in qua hoc verbū interest regit nominatiuū scꝫ Johānes. Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ quādo interest valet tantuꝫ sicut p̄sens est tūc regit ntm̄. sed ita nō capitur hic. sed hic capit̄ interest vt tm̄ valet sicut pertinet.

## Arguit̄ sexto.

Hoc verbū est captū ꝓ pertinet nō regit genitiuū igit̄. Probat̄. qꝛ ꝑtinet nō regit gtm̄. ergo nec hoc verbū est captū ꝓ pertinet. Tenet ꝯsequētia. qꝛ de equiualentibus idē est iudiciū. Dico ꝙ de equiualētibus ideꝫ est iudiciū que in oībus ꝯueniunt. modo sic nō est in ꝓposito. pertinet em̄ ⁊ est captuꝫ impꝑsonaliter ꝯueniūt solū quo ad significatū. sed nō quo ad modū significādi. modo regimē oritur ex proportiōe modoꝝ significādi ⁊ non ex significatis.

## Arguit̄ septimo.

Uerba impꝑsonalia in littera posita etiā regūt genitiuos possessiuos. Probat̄. quia hec est ꝯgrua. mei socij interest legere. vt oēs ꝯcedūt. in qua orōe mei est gtūs possessiuus. Dico ꝙ ista verba impꝑsonalia bene possunt regere gtm̄ possessiuum addito substātiuo. sed ꝑ se nō. ꝓpter ratiōes p̄dictas in tercio notabili.

## Arguit̄ octauo.

Uerbū impꝑsonale nō regit obliquū casuꝫ a pte ante. igit̄ ꝯclusio falsa. Probat̄ an̄s. sicut ꝯtingit intelligi. ita ꝯtingit exp̄mi. sed cōtingit intelligi absolute actū verbi sine supposito. ergo ꝯtingit etiā sic exp̄mi. ⁊ ꝑcōsequēs verbū impꝑsonale nō requirit vel regit obliquū a parte ante in ratiōe sui.



Maior est nota. qa modus loquēdi p̄supponit modū ꝯcipiendi. nihil em̄ possumus exprimere nisi ꝯcipiamus illud antea in mēte. qꝛ ea que sunt in voce sunt signa eoꝝ q̄ sunt in aīa. vt patet primo periarmeniaꝝ. Minor patet. quia actus verbi ꝑcat accidens Accidēs aūt in se ꝯsideratum habet ꝯceptū absolutū distinctū a ꝯceptu substantie. vt ꝓbat. Auicenna. Ergo ꝯtingit intelligere actum verbi sine substātia ꝯsiderādo actū verbi ſm suā essentiā ⁊ ꝓpriā naturā. ⁊ ꝑ ꝯn̄s etiaꝫ ꝯtingit ita exprimi. Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ absolute loquēdo bene ꝯtingit exprimere significatū verbi sine supposito. sed habēdo respectū ad finē grāmatice. videlicet quo ad orationē perfectā ⁊ sententiā ꝑfectaꝫ tunc nō potest hoc fieri quomodo in dyasinthetica ⁊ in ꝓposito ꝯsideratur verbū in ordine ad suppositū cū quo ꝯstituit orationē ꝑfectā.

## De absolutiōe Genitiui.

Et rectore caret genitiuus sepe locabis
Cum nullū motum designes, dū precutis
Sit numeri nomen: & prime siue secunde
Rothomahi studeas vl' rōe deide moreris
Milicie tamen atqꝫ domi residebis humiqꝫ
Vespere pascalis hoc poni more videbis.

**Utrū littera** alexādri de absolutōe gti sit bene assignata. Pro intellectione qstionis more. Notadū est est prio ꝙ absolutio gti diffinit̄ sic. Est ꝯstructio gti cū verbo nō significāte motū localē exteriorē ⁊ absqꝫ expressiōe vel subintellectione alterius ꝯstructibilis ipm regentis. vt sum Cracouie. Dico notāter p̄mo in diffinitiōe cū verbo nō significāte motū localem exteriorē. qꝛ gtūs positus absolute potest ꝯstrui cū verbo significante motū localē interiorē. vt ego spacior Cracouie. Ego transeo Cracouie. Dico scōo. ⁊ absqꝫ expressione vel subintellectione alterius ꝯstructibilis ipsum regētis. ꝓpter istaꝫ vel ꝯsimilē. Pater sortis dormit. vbi iste gtūs sortis ꝯstruitur cū verbo scꝫ dormit qđ significat quietē in loco. nō tn̄ ponit̄ absolute. qꝛ ibi ponit̄ exp̄sse dictio regēs scꝫ pater.

## Notandū scōo. ꝙ sex ꝯditiones requiruntur

ad gtm̄ q debet poni absolute. Prima ꝙ ille gtūs debet esse ꝓpriū nomē. ⁊ ergo in ista studeo ciuitatis iste gtūs ciuitatis nō ponit̄ absolute. vel in ista suꝫ ecclesie. Sequit̄ corrollarie ꝙ ista ꝯn̄a nō valet. ego studeo rome. ergo studeo ciuitatis. ⁊ nō arguit̄ ab inferiori ad superi⁹ quia regula ab inferiori ad superius tenet in oratōe ꝯgrua. modo ista nō est congrua. studeo ciuitatis. Scōa ꝯditio ꝙ talis gtūs debet significare locū minorem. ergo male dꝛ. studeo polonie. sed est dicendū. studeo in polonia Tercia ꝯditio est talis. Gtūs debet esse singularis nūeri. ⁊ ergo male dꝛ. Studui athenarū. sed debet dici in ablatiuo. studui

athenis. Quarta ɔditio ꝙ talis gtūs sit simplicis figure. ⁊ ꝗ nō bn̄ dr̄. studeo montis pessani. sed est dicendū. studui in mōte pessano. Unde mons pessanus est nomē ciuitatis in hispania. ⁊ ɔponit a noīe pes et mons ⁊ lanus. ⁊ lanus est fluuius fluēs circa partē inferiorē mōtis. Similiter mediolanū est cōposite figure. ⁊ cōponit a medius ⁊ lana lane. In ɔstructiōe em̄ ⁊ edificatiōe ciuitatis apparuit porcus habēs ꝑ media pte corporis lanā. Quinta ɔditio ꝙ talis gtūs sit p̄me vel scd̄e declinatiōis. ⁊ ergo male dr̄. studui carthaginis. sed studui carthagine. Sexta ɔditio ꝙ talis gtūs ɔstruat cū verbo significāte quietē in loco. vel saltē motū interiorē in loco. q: verba significātia motū de loco ad locū construnt cū accusatiuo vl' ablatiuo. vt vado romā. male ergo dicit curro rome. vado rome. nisi intelligeret de motu interiori.

**Notādū tercio. Regula ex littera alexādri** elicit ista. Gtūs ꝓprij noīs loci minoris singularis nūeri. p̄me vl' secunde declinatiōis simplicis figure ɔstructus cū verbo significāte. gerez vel motū interiorē in loco ponit absolute. vt studeo prage. moror Cracouie. Huius regule declaratio patet ex notabi scd̄o. Sequit correlarie ex dictis ꝙ aliter ntūs ponit absolute ⁊ aliter gtūs. Ntūs em̄ ponit absolute. q: nō habet regēs expressum. tamen habet subintellectū. vt p3 i ista. bn̄dicite dn̄s. s3 gtūs ponit sic absolute. q: nec h3 regēs exp̄ssu3 nec s̄bintellectū. vt sū rome. Utrū āt i ista su3 romē sit aduerbiū vel nomē ⁊ generalit. an dictio posita absolute sit nomē vel aduerbiū. vt quidam volunt patet de regimine ablatiui.

**Notandū quarto ⁊ vltimo alexander i** fine istius capituli adiūgit aliā regulā. ⁊ est hec. Illi tres gtī humi. milicie ⁊ domi ɔstructi cū verbis significātib⁹ quietē in loco. etiā ponunt absolute. vt residebis milicie.. Et est notandū ꝙ alexāder i ista additione nō facit mentionē de isto noīe rus. q: hoc nomē rus est tercie declinatiōis. ⁊ nō habet ɔstrui cū p̄dictis verbis in gtō. sed potius in ablrō vt patet in caplo de regimine ablatiui. Et est etiā notandū ꝙ ista quatuor noīa rus. domus. milicia ⁊ humus sunt noīa appellatiua: tamē antiqui vsi sunt ipis tāqȝ ꝓprijs. Ista em̄ quatuor noīa s̄cant specialia loca. rome distincta. vbi em̄ habitabāt milites ⁊ nobiles dicebat milicia vbi mechanici dicebat humus vbi ciues dicebat humus. vbi rustici dicebat rus. In fine alexāder subiūgit ꝙ in anthiphona q̄ canit in vigilia pasche. videlicet in ista. Uespere aūt sabbati venit maria magdalena. Iste gtūs vespe ponit absolute. ⁊ venit ille gtūs vespe a noīe vespera. qd̄ s̄cat tps matutinū. Est aūt sensus oratōis p̄dicte iste. Maria magdalena ⁊ maria iacobi veniūt ad sepulchrū vespe sabbati. id est in p̄ma hora vl' in matutina hora in die festo. Est etiā notandū ꝙ vespe in textu supponit ⁊ accipit materialiter. nō ꝓ se. sed ꝓ sibi simili. videlic3



ꝓ illa dictiōi vespere posita in antiphona paschali. que canit. vespere aūt sabbati. si em̄ in littera caperet ꝑsonalr tunc esset gtūs casus noīs p̄me declinatōis. gtūs autē casus prime declinatiōis est vltima longa. q: talia desinūt in ae dipthongon idest in e productū. ɔstat aūt ꝙ hui⁹ dictionis vespere in metro vltima syllaba est breuis. vt patet in scandēdo metrū: Et vespere in textu pōt eē indr̄nter ntī vel accusatiui casus Si em̄ in textu ponit videt tūc est nomiatiui casus. si aūt videbis tunc est accusatiui casus. Istis notabilibus sic stantibus est.

**Conclusio respōsalis. Littera alexādri** de absolutiōe genitiui est sufficient assignata. Patet veritas ɔclusiōis ex his que dicta sunt.

**Arguitur primo.** Genitiuus non pōt poni absolute. igit ɔclusio falsa. ꝓbat añs. qa si sic maxime in ista orōe sum rome respectu huius verbi sum. sed hoc est falsum. Probat sic. Habitus ⁊ priuatio habent fieri circa idē. modo regimē ⁊ absolutio hn̄t se sicut habit⁹ ⁊ p̄uatio. vt prius est dictū. sed hoc verbum sum nō regit gtm̄. sed potius regit ntm̄. vt dictū est ante. ergo nec potest causare absolutionē genitiui. ergo in ista sum rome iste gtūs rome non ponit absolute. Dico ꝙ habitus ⁊ priuatio habent fieri circa idem specie. sed non nūero. vt visio ⁊ cecitas habēt fieri circa oculū. ⁊ nō circa vnū ⁊ eundē oculū singularē. ⁊ sic in ꝓposito nō oportet ꝙ idem verbum numero sit causa regiminis ⁊ etiā absolutionis.

**Arguit scd̄o.** Hec est inepta sum rome. ergo nō admittit ratiōe absolutiōis. Añs ꝓbat. q: sequit bn̄. sum rome. ergo sum ciuitatis. Tenet ɔn̄a ab inferiori ad superi⁹. Dico ꝙ cōsequētia ab inferiori ad superius bene valet in oratiōe cōgrua. modo hec est īgrua. sum ciuitatis. ergo ɔsequētia nō valet.

**Arguit tercio.** In ista oratōe sum rome nō est absolutio genitiui igit. Probat añs. vel ergo rome esset nomē vl' aduerbiū. nō aduerbiū. q: dictio absolute posita nō est aduerbiū. sed nomē vt alexāder ꝓbat in fine de ablrō. Sed ꝙ nō sit nomē. ꝓbat. q: gtūs absolute positus resoluit in aduerbiū loci sc3 in ablm̄ mediāte p̄positōe. ergo est aduerbiū. Tenet ɔn̄a. q: de equiualētibus idē est iudiciū. Antecedēs patet de ista. Ego sum hic. q̄ resoluit sic. ego su3 in isto loco. Similiter ista. Ego su3 Cracouie resoluit sic. Ego su3 in Cracouia. Dico ꝙ de equiualentib⁹ idē est iudiciū nō vniuersaliter. sed ꝑticulariter. resolutio em̄ non potest arguere ydemptitatē dictionū sub pte. In s̄ili ista. Johānes currit resoluit sicut ista. homo currit. ⁊ tn̄ vna est singularis ⁊ alia indefinita. ⁊ ergo argumentū nō ɔcludit.

**Arguit quarto.** Sū rome. hic nō ponit absolte gtūs igit ꝓbat. vbi ē regimē ibi n̄ ē absolto s3 hic sū rome ē regimē. igr̄. n̄ absolutio. Añs ꝓbat. vbi dcō exigit s̄b certo casu.

sub certo casu. ergo hic. sum rome est regimē. Maior patet ex diffinitione regiminis. Minor. q2 in alio casu nō admittit. vt in actō vel ablatō. quia hic nō admittit. sum roma. Dico verū argumentū ꝯcluderet. si in isto exēplo exigeret iste gtūs rome sub ratiōe casus. sed exigitur sub ratione specificātis ꝛ determinātis.

**Arguit quinto.** Gtūs nō ponit absolute. igit. Probatur. Quicqd ꝑcat ꝑ modū dependētis ad alterū nō absoluit a regimine. sed gtūs ꝑcat ꝑ modū dependētis ad alteꝝ. igit. Maior. q2 dependētia est causa regiminis. Minor. q2 omnis obliquus dependet a suo recto ex quo deriuat a recto sicut effectus a causa. Dico veꝝ argumentū ꝯcludit ꝙ quilibet obliquus dependet depēdentia deriuatiōis. sed nō dependētia regiminis ꝛ hec colligit in absolutione genitiui.

**Arguit sexto.** Ista nomia. milicia. hum⁹. domus nō possunt poni absolute. pbatur. Nullus genitiuus ponit absolute nisi loci ꝓpriū minoris. sed milicia. domus non sunt ꝓpria nomina. igit nō ponūt absolute. Maior est alexādri in textu. Minor. quia milicia humus domus sunt noīa appellatiua. Dico verū argumētum ꝯcludit ꝙ ista nomina sunt appellatiue qualitatis. sed tamen vtimur eis vt propriis inquantū significat loca specialia rome.

**Arguit septimo.** Littera alexādri est incōgrua. igit. Probat. q2 adiectiuū ꝛ substantiuū in ea discōueniunt. Probatur. q2 vespe substantiuū est generis neutrius. ex quo ponit materialiter. modo dictio materialiter posita est generis neutrius. ꝛ adiectiuū paschalis est gnīs cōmunis. Dico verū argumentū ꝯcluderet si vespere esset substantiuū hui⁹ adiectiui paschalis: sed ei⁹ subm est anthiphone. ꝛ valet tm̄. vespe iste gtūs. i. antiphone pascalis.

**Arguit octauo.** Uespe nō ponit absolute. Probat. Nullum aduerbiū ponit absolute. sed vespe est aduerbiū igit. Maior est nota. Minor. q2 si esset nomē tūc esset gti casus vltima longa. Probat. quia noīa pme declinatiōis termināt genitiuū singularē in e ꝓductam. sed vespere in textu est vltima breuis. vt patet in scādendo versum. Dico verū argumentū ꝯcluderet si vespere in textu esset genitiui casus: sed dico ꝙ est accusatiui casus vel nominatiui. vt patet in vltimo notabili.

## De regimine Datiui.

¶ Possessum debes sociare genusqꝫ datiuo
Cum verbo per quod substantia significat
Sicqꝫ relatiue voces hunc sepe gubernāt
His contrarietas sociatur proximitasqꝫ
Isti dissimilis vicinus siue propinquus
In bilis aut in dus verbalia iungis eisdem
Sic nobis christus amabilis est & amandus
Damnū significans aut vtile pone datiuo
Hic patri gratus: hostiqꝫ grauis dare debes
Patri si prosit illud quod subtrahis hosti
Istius regimen dabit acquisitio casus
Nobis est passus qui nobis cuncta creauit
Nobis surrexit qui nobis tartara fregit
Verbo sepe duos dabis acquirendo datiuos
Hec mihi sunt lucro: sunt vobis cetera damno
Acquisita notes, quibus acquisita videbis

**Utꝝ littera** alexādri de regimie datiui vsqꝫ ad istaꝫ litterā. Sepe resoluisi ab sit bn̄ assignata. Pro intellectiōe questionis more.

**Notādū** est primo. ꝙ alex determinans de regimine datiui ponit plures regulas quaꝝ pria est ista. Dictio significans rē possessaꝫ cōgrue pōt regere a pte post dtm̄ ꝑcātē possessorē cū interpositiōe verbi substātiui vt equus est mihi. Scda regula dcō ꝑcās rem q̄ est principiū alicuius genealogie ꝯgrue regit a pte post dtm̄ ꝑcantē reꝫ respectu cuius est talis genealogia ꝑ interpositionē verbi substantiui. vt pater est mihi. ꝛ est notādū qd in istis regiminibus nō addit verbū substantiū causa regiminis. sed ꝓpter ꝑfectā ꝛ ꝯpleram sentenciā faciendam. ꝛ he regule tangunt cum dr. Possessum debes sociare genusqꝫ dtō. Cū verbo ꝑ quod suba ꝑcat. Tercia regula est ista dcōes relatiue logicales tam equiꝑantie q̄ʒ disquiꝑantie ꝯgrue regūt a pte post dtm̄ sui correlatiui mediante verbo substantiuo ex vi relatiōis. exm̄ de relatiō. equiꝑantie. vt simil' sili silis. exm̄ de relatiuis disqꝑarantie vt pater filij pater. ꝛ dr Alex. notant in textu sepe quia etiā aliqn̄ regunt gtm̄. vt dictū est prius in capitulo de regimine gti.

**Notādū scdo:** pro intelligētia istoꝝ que dicta sunt in regulis ꝑcedētibus. ꝛ etiā q̄ dicet in regulis sequētib⁹ alex dr in tex. Cū vbo ꝑ qd suba ꝑcat. Sciēdū suba capit dupl'r. vno mō ꝓpe ꝛ sic suba est res ꝑ se exn̄s. vel ꝑs rei ꝑ se exn̄tꝫ. exm̄ pmi vt hō. exm̄ scdi vt aīa. ꝛ isto mō verbū subm nō ꝑcat subaꝫ. Alio mō capit suba cōit' ꝓ essentia ꝛ sic iterū dupl'r. vno mō ꝓ essentia q̄ ꝑcat ꝑ modū habitus ꝛ ꝑmanētie. ꝛ sic capit in dcōe nois. cū dr nomē ꝑcat ꝑ modū entis hoc est sube ꝛ ita etiā verbū subm nō ꝑcat subaꝫ. Alio mō capit suba cōiter pro essentia pura q̄ʒ verbū subm ꝑcat. verbū eni subm ꝑcat essentiā purā sine ꝯnotatiōe actiōis vel passiōis ꝑ modū fluxus ꝛ fieri ꝛ sic capit i tex.

cū dr̄ vbo p qd̄ suba ꝭcat.i.pm⁹ actus scʒ esse.ꝛ nō res p se substās ꝭcat.

**Notandū tercio. Quarta regula ē ista**

Dictio ꝭcans ꝯtrarietatē regit a pte post dtm̄ ꝭcantē rem cui attribuit talis ꝯtrarietas.vt iste est hostis mihi. Quinta regula dictio ꝭcans pximitatē regit a pte post datiuū ꝭcantem rem cui attribuit talis pximitas. Et est notandū ꝙ noia ꝭcantia pximitatē regunt gtm̄. sed nō eodem modo sicut dtm̄. Quando em̄ talia noia regunt gtm̄ nō tenent pure adiectiualiter sed aliqualiter subē.ꝛ dant circa se intelligere certa suba.vt vicinus est qui ppe aliū habitat.ꝛ sic mouent tm̄.sed qn̄ regunt datiuū tunc sunt pura adiectiua mobilia ꝛ ꝯpabilia. Sexta regula est ista.noia verbalia terminata in bilis aut in dus ꝯgrue regunt a parte post dtm̄. vt christus est amabilis nobis christus est amandus nobis. Et est notādū ꝙ noia verbalia terminata in dus qn̄qʒ resoluunt. vł exponunt per suuʒ verbuʒ finiti mōi.ꝛ tunc sunt pticipia.vt christus est amādus nob i.christus amabit a nobis.liber est legendus.i.liber legit. Sed qn̄ exponunt p dignuʒ. vel debet tunc sunt noia.vt christus est amandus nobis i.dignus.vt amet a nobis. Septia regula. Dcō ꝭcans ꝯmoduʒ vel vtilitatē regit a pte post dtm̄ ꝭcantē rem cui attribuit talis vtilitas. exm̄ de noie vt gr̄tus pri.exm̄ de verbo pdest tibi. Octā regula. Dcō ꝭcās damnū vel incōmoduʒ ꝯgrue pōt regere dtm̄ ꝭcantē rem cui attribuit tale damnuʒ.exm̄ de noie grauis hosti. exemplū de verbo subtrahis hosti.

**Notādū quarto ꝛ vltimo ꝙ regimē generalissimuʒ dti est ex vi acqsitiōis sicut regimen gti ex vi possessiōis.**

in omī eni gn̄e reruʒ est dare vnuʒ pmuʒ.qd̄ est metruʒ ꝛ mensura oim̄ alioꝝ.vt oñdit Aresto.x.metha.g̃ etiā in regimine dti est dare vnuʒ primuʒ regimen cōissimuʒ qd̄ est metruʒ ꝛ mensura oim̄ alioꝝ. est em̄ hec regula gn̄alis. Oē verbuʒ psonale cuiuscunqʒ ꝯiugatiōis fuerit siue actiuuʒ siue passiuuʒ siue absolutuʒ siue transitiuum pōt a pte post regere dtm̄ dummodo p talē dtm̄ ꝭcat aliquid acquiri dari vel inferri.vᵒ Non est in mōo vbuʒ qdcunqʒ sit illud. Quin pōt post se casum locare dtm̄. vt christus natus est nob q nob cuncta creauit. Nob surrexit q nob tartara fregit. Nona regula ē ista multociēs vbuʒ subʒ regit a pte post duos dtōs ex vi acqsitiōis quoꝝ vn⁹ ꝭcat rē q̄ acqrit ꝛ aliud ꝭcantē rē cu. aliqd acqrit vt hec sunt mihi lucro. lucro ꝭcat rē q̄ acqrit ꝛ mihi ꝭcat cui aliqd acq̄rit.ꝛ dr̄ Jo.ianu.ꝙ pm⁹ regit ex vi acqsitiōis acqrentʒ.ꝛ scd̄us regit ex vi acqsitiōis acqsite.ꝛ vbū subʒ silr̄.pōt tn̄ aliqn̄ regere tres datiuos vt hec sunt mihi cordi lucro. Istis notabilibus sic stantibus est.

**Conclusio rn̄salis.** **Regule predicte** nouem de regimine dti sunt bn̄ assignate.ptʒ ꝯclusio ex his q̄ dicta sunt.

**Arguit primo.** Verbuʒ subʒ nō ꝭcat subaʒ.igit lr̄a Alex. falsa cuʒ dr̄.Cuʒ vbo p qd̄ suba ꝭcat.anš pbat





Quia illud qd̄ ꝭcat subaʒ est nomē.sed verbū subm nō est nomē igitur. Maior qꝛ ppū est noim ꝭcare subm.vt dr̄ Priscia.pmi minoris. Minor silr̄ est nota.qa verbū subm ꝭcat actū essendi qui est accn̄s. nomen autē ꝭcat subaʒ.mō accn̄s ꝛ suba sunt pmo diuersa. Dico ꝙ verbū subʒ nō significat subaʒ noialē.sed bene verbalē si ꝭcat purā essentiā rei. qa vbuʒ subʒ ꝭcat essentiā purā sine ꝯnotatiōe actiōis ꝛ passiōis p modū fluxus ꝛ fieri vt dictū est in scd̄o notabili in fine.

**Arguit scd̄o.** Dictio ꝭcās rem possessam nō regit dtm̄ cū verbo subo igitur. pbat qa pōt regere sine verbo substantiuo. pbat. quia dictio ꝭcās rē possessam regit dtm̄ ex modo ꝭcādi suo. sed verbuʒ subm nihil facit ad modū ꝭcandi dictiōis q̄ ꝭcat rem possessam igitur tale regimen nō fit mediante verbū substātiuo. Maior est nota silr̄ minor. Dico verū argumētū ꝯcludit ꝙ ad tale regimē nō reqrit verbū subʒ de necessitate sed potius reqritur ppter pfectā suiaʒ faciendā.

**Arguit tercio.** Dcō ꝭcās rē possessaʒ nō regit dtm̄ ꝭcantem possessorē. igit pbat anš. Dcō ꝭcās rē possessaʒ regit gtm̄ igr̄ nō dtm̄.tenet ꝯn̄a.qa idē solū facit idē. vtʒ ij.d gn̄atōe. anš ptʒ ex his q̄ dicta sunt in regimine gti. Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ dcō ꝭcās rē possessaʒ regit dtm̄ ꝛ etiā gtm̄ sed nō eodē mō qa dcō ꝭcās rē possessaʒ ꝯsiderata sub rōe acqsitiōis vł vt p talē orōeʒ ꝭcat acqsitio in possessione tūc regit dtm̄ sed qn̄ ꝭcat absolute possessioneʒ tūc regit genitiuū.

**Arguit quarto.** Nullū nomē potest regere dtm̄ mediante verbo substātiuo.igit pbat anš.qa al's verbū subm non mediaret int̄ sil'es casus. vt hic tunica est ioāni. Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ verbū subm absolute captū sub ratione copulationis. tūc mediat int̄ sil'es casus.sed captū sub ꝯceptu acqsitiōis. tūc bn̄ mediat inter diuersos casus.vt equus est mihi.

**Arguit quinto.** Noia ꝭcantia pximitatē nō regūt dtm̄ pbat.qa sequit bn̄ noia ꝭcantia ꝯtrarietatē regūt dtm̄.ergo noia ꝭcātia pximitatē nō regūt dtm̄.tenet ꝯn̄a. ex oppositis.ꝛ iiij. topicoꝝ. sicut ppositū in pposito.sic oppositū in oppositis. Dico ꝙ ꝯn̄a ex oppositis bene valet in supp̄oe psonali. sed in materiali nō valet qualiter hic arguit.silr̄ hic nō valet albū nō est bissillabū.g̃ nigrū nō est bissillabum.

**Arguit sexto.** Noia verbalia terminata in bilis nō regunt datiuū igit pbat anš de illis hinibilis risisibil. Dico ꝙ regula intelligit de noibus vbalibus nō absolute de oibus. sʒ de his q̄ veniūt a verbis trāsitiuis vel passiuis. sed pdicta nō veniūt a verbis transitiuis nec passiuis.

**Arguitur septimo** Aliqua sunt verba q̄ importāt vtilitatē ꝛ tn̄ nō regūt dtm̄ pbat de istis. doceo lego. pbat ꝙ ꝭcāt vtilitatem qa informatio sp est ad vtilitatē. sed p scd̄a pte ꝙ nō regūt dtm̄ qꝛ hec est inepta ꝛ impfecta doceo tibi. Dico licʒ hoc vbū doceo nō regit dtm̄ p se tn̄ regit addito actō. vt doceo tibi filiū.

**Arguit octauo.** Idez verbū nō potest regere duos casus a pte post. pbat regimen oritur ex pportione modoꝝ ſcandi. sed idez verbū habet vnū modū ſcandi. ergo solū regit vnū casuz. Maior est nota. Minor quia modus ſcandi est forma dictiōis. sed vnius rei est vna forma. Dico qd vnū verbū habz vnū modū ſcandi gnalez. sed bn̄ habet diuersos modos ſcandi ⁊ dependētias speciales rōe quarū potest bene regere diuersos casus.

Sepe resoluis in ab: huic visus, visus ab illo
His preceptiua quartisue potes dare verba
Iungesq̧ fari signant aut significari
Hec tibi clarifico signo vel denoto scribo
Erudio iubeo doceo simul instruo disco
Ac introduco debes coniungere quarto
Dum tamen acqris decet hec sociare datiuis
Obuius atq̧ viam vio ve sil' heu quoq̧ iūgam
Cōtingit accidit euenit & placet adde datiuo
Et libet atq̧ licet liquet & vacat addit' istis

**Utrū lr̄a** Alexādri de regīe datiui vsq̧ in finē capituli sit bn̄ assignata. Pro intellectione qnestionis mote.

**Notandū** est primo. ex littera. sepe resoluis in ab Alex. ponit istā regulā. Omīs dtūs rctūs ex vi aqsitionis pt sepe resolui in ablatiuuz mediante prepositione a vel ab. vt equus est visus petro. id est a petro. Similiter hic. vt natus est christus est stella magis visa lucida idest a magis. ista tamen resolutio nō valet vniuersaliter. quia hic nō valet liber legitur mihi. id est liber legitur a me. In his eñ duabus variatur sensus. prima videlicet tantum liber legitur mihi id est ad vtilitatem meā. sed ista liber legitur a me. valet tantū ꝙ ego lego librum. Intelligitur ergo ista regula maxīe de participijs que veniūt a verbis passiuis. ⁊ ratio quare talia pticipia regunt datiuū quē possunt resolui in ablatiuū mediante prepositione a vel ab. ppter conformen significationem talis participij cum verbo passiuo. modo dicitur scdo minoris ꝙ ablatiuus est pprius casus verboꝝ passiuoꝝ.

**Notandū scdo. ꝙ Alexander in ista littera** his preceptiuis vult talem regulam. Uerba significantia actum pcipiendi vel mandandi congrue regūt a parte post datiuū vel accusatiuum. datiuū ex vi acquisitionis. actm̄ vero ex vi transitiōis. vt precipio tibi hec. ⁊ licet in istis oratiōibus aliquando additur infinitiuus nō tm̄ est hoc propter regimen sed potius propter perfectam sentenciam faciendam. Cum vero Alexander subiungit. Junges que fari signant aut significari. vult tres regulas.



Prima verba ſcantia expressionē ſmonis ꝯgrue regūt a parte post datiuū ⁊ actm̄ vt loquor tibi veritatē. Scda regula verba ſcantia manifestationē ꝯgrue regūt a pte post dtm̄ ⁊ actm̄. vt scribo tibi hoc. Tercia regula. ista verba. erudio iubeo disco doceo istruo introduco pn̄t regere dtm̄ ⁊ actm̄. actm̄ ex vi trāsitiōis. dtm̄ ex vi acqsitōis. vt doceo tibi filiū

**Notandū tercio: ꝙ Alex. in littera pn̄ti** cū dt O hui⁹ atq̧ viā vio ve sil' heu quoq̧ ingā. vult talē regulā hoc nomen obuius ⁊ hoc verbū obuio. ⁊ iste due iteriectiōes heu ⁊ ve ꝯgrue regūt a pte post dtm̄. vt pueri hebreoꝝ venerūt obuiā xpo. ⁊ est notādū ꝙ obuiā ſm aliquos sunt due dictiōes melius tn̄ dr ꝙ obuiā est aduerbiū loci. Postea Alex. in fine ondit qnō verba ipsonalia pn̄t regere datiuū ⁊ vult talē regulā. Uerba impsonalia actiue vocis in littera posita ꝯgrue regūt a pte an̄ dtm̄ vt mihi placet comedere. ⁊ rō ſm Priscianuz scdo minoris est hec ⁊ ioānes ianuenſ in catholicon qa quecūq̧ casum regit aliquod verbū a prepost qn̄ est psonale eūdez casum tale verbum regit a pte an̄ qn̄ est impsonale sed ꝯstat ꝙ hoc verbū placeo qn̄ est psonale regit a pte post dtm̄. vt ioānes placet petro. ergo hoc verbū placz qn̄ ponit' impsonalr dz regere a pte an̄ dtm̄ vt mihi placz ꝯmedere ⁊ p maiori specificatiōe ⁊ certitudine facieda. cū hoc sumūt infinitiuū a parte post ⁊ licet Alex. nō ponit oīa verba impsonalia actiue vocis q̄ regūt dtm̄ ponit tn̄ pncipalia. Florista āt ponit vndecim. vn̄ dt Casibus vndena sunt ternis associanda. Suppetit accidit euenit ⁊ placet expedit atq̧. Cōperit ⁊ liquet ⁊ libet licet ⁊ vacat adde. Contingit que mō debes ꝯiungere quinto. Hec si nō iūgis tūc psonalia ponis.

**Notandū quarto ⁊ vltimo: scdm iutentionē** Joānis monachi Alex. nō determinat de absolutiōe dti qr absolutio dti sumit' quasi eodē mō sicut absolutio nti sicut eñ ntūs ponit' absolute qn̄ nō habet regens expressuz tn̄ subintellectū sic etiā cōtingit in dtō scz ꝙ dtūs ponit' absolute qn̄ nō habet regens expressuz. licet bene subintellectū vt ibi. gloria patri ⁊ filio ⁊ spirituisancto. vbi subintelligitur hoc vbū substātiuū sit valet eñ pdicta orō tm̄ glia sit patri ⁊ glia sit filio ⁊ spūisancto. Silr ibi gloria in excelsis deo. q̄ vz tm̄. gloria sit in excelsis deo. Silr in suprascriptiōibus lr̄aꝝ vt ibi venerabili viro vbi subītelligit' hoc verbū scribit valet eñ tm̄ ioānes scribit venerabili viro tali ⁊ tali. Item ibi nihil tibi ⁊ iusto huic que valet tm̄ nihil sit tibi ⁊ iusto. huic ⁊ absolutio dti fit causa breuitatis etiā modi absolutiōis dti sunt pauci mō ppter pauca nō optet ponere nouū gn̄s demonstratiōis. vt paret primo posterioꝝ. Istis notabilibus sic stantibus est.

**Conclusio respōsalis: Littera alexādri** iuxta declarationem regularum est sufficienter assignata.

**Arguit primo.** Dtūs nō resoluitur in ablatiuū. igitur conclusio falsa. ꝓbatur añs. illa que differūt specifice vnū nō resoluit in aliud. sed datiuus ⁊ ablatiuus differūt specifice igitur. Maior quia illa que differunt specifice vnū nō mutat in aliō quia species rerū transmutari nō possunt. vt dicit Albertus primo de generatiōe. Minor est autoris modoꝝ ſcandi qui dicit ꝙ casus sex nominū differūt specifice. Dico verū argumentū concludit ꝙ formaliter dtūs quo ad modū significandi suū nō mutat in ablatiuū. sed datiuus bene mutat in ablatiuū materialiter sic ꝙ oratio in qua regitur dtūs declarat ꝑ oratiōnē in qua ponit abltūs. vt patuit in notabili primo.

**Arguit scdo.** Oratio ī qua ponitur dtūs nō resoluitur in ablatiuū. igit ꝯclusio falsa ꝓbatur antecedens in ista oratiōe liber legit mihi vbi resolutio talis non valet liber legitur a me. Silr hic laus cantat deo vbi nō valet resolnere dtm̄ in abltm̄ vt sic laus cantat a deo. Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ. illa resolutio nō valet semp. ⁊ ergo Alex. dixit sepe. sed tūc quādo dtūs ꝯstruct⁹ a prepoſt ſcat rem a qua passio verbi denotatur oriri vel principiari.

**Arguit tercio.** Dtūs nō resolnit in ablatiuū mediāte ꝑpositiōe a vel ab. ꝓbatur eadem sunt principia ꝯpositiōis ⁊ resolutiōis. sed datiuus nō ꝯponit ex ablatiuo mediāte ꝑpositiōe a vel ab. ergo dtūs nō resoluit in ablatiuū mediante ꝑpositiōe a vel ab. Maior est Aresto. ꝑmo de gñatiōe. Minor est nota. qa om̄e ꝙ fit ex sibi silr fit. vij. metha. mō dtūs ⁊ ablatiuus differūt specifice ergo dtūs nō ꝯponit ex ablatiuo. Dico verū argumentū ꝯcluderet si hic resolutio caperet ꝑhice. ⁊ realiter quo modo ēntia naturalia resolnnrur in materiā ⁊ formā ⁊ ꝯponunt ex materia ⁊ forma vt patet 1. phisicoꝝ. sed capit hic resolutio cōiter ꝑ declaratiōe vel expositiōe sic ꝙ oratio in qua ponit datiuus exponit ⁊ declarat ꝑ orōēz in qua ponit ablatiu⁹ mediante ꝑpositiōe a vel ab.

**Arguit quarto.** Uerba ſcantia preceptionem non regunt dtm̄ ⁊ actm̄ ꝓbatur sic. quia vel hoc fieret in eadem oratione vel in diuersis. Nō in diuersis quia Alex. dr ꝙ fit in eadem cum exemplificat precipio tibi hec. Similiter nō in eadē qr hec est inepta precipio tibi te legere ymo nugatoria quia tibi ⁊ te ſcant eādem rem. Dico ꝙ verba ſcantia preceptionē regūt dtm̄ ⁊ actm̄ in eadē oratione ⁊ in diuersis. In diuersis vt precipio tibi legere. precipio te legere. In eadem precipio tibi hec. ⁊ hoc est verū dūmodo illi casus scilicet datiuus ⁊ accusatiuus nō sunt condeclinea ⁊ sinonima quia tunc cōmitteretur nugatio.

**Arguit quinto.** Uerba significātia preceptionē nō regūt accusatiuū vel datiuū in diuersis orationibus. ꝓbatur quia hec est inintelligibil ⁊ imꝑfecta precipio tibi precipio te. Dico verū argumentū concludit ꝙ predicte oratiōes sunt imꝑfecte



⁊ inintelligibiles quo ad perfectā sententiam faciendā sed nō sunt imꝑfecte ⁊ inintelligibiles quo ad regimē.

**Arguit sexto** Ue ⁊ heu nō regunt dtm̄ igitur littera falsa. ꝓbatur quia interiectio nō regit neqꝫ regit. sed ve ⁊ heu sunt interiectiōes. igitur. Maior est Floriste qui dicit. Interiectio coniungens carebit vtroqꝫ id est nec regit nec regit. Dico veruꝫ argumentū concludit ꝙ interiectio vt interiectio non regit dtm̄. quia sic quelibet regere datiuū quod est falsum. sed interiectio vt habet ⁊ ꝑticipat specialē quendam modum significādi sic bene regit. modo ve ⁊ heu habent specialē modum significandi quia important dolorem ratione cuius possunt regere datiuum.

**Arguit septimo.** Uerba imꝑsonalia actiue vocis non regunt datiuuꝫ a parte ante igit ꝓbatur antecedens. quicquid regitur a parte ante significat in ratiōe principij sed om̄is obliquus ſcat in ratione termini igitur verba imꝑsonalia nō regunt datiuuꝫ a parte ante. Maior est nota quia suppositūꝫ ⁊ casus a parte ante rectus debent significare rem que est principiū ⁊ causa act⁹ verbi significati per ipm verbū. Minor est autoris modorum significādi qui diffiniens obliquos dicit ꝙ obliqui significant in ratione termini. Dico verum argumentum concludit ꝙ obliqui significant in ratiōe termini respectu verborum cum quibus construuntur a parte post. vt dicendo do tibi vbi iste datiuus tibi significat in ratione termini ꝑ hoc tamen non negat quin obliquus a parte ante constructus significat in ratione principij.

**Arguit octauo.** Alexander est diminutus. igitur suus processus nō valet. probatur antecedens. qa nihil determinat de absolutione datiui vt clarum est ⁊ tamen constat. ꝙ datiuus ponitur absolute. vt cum dico gloria patri ⁊ filio. Isti datiui patri ⁊ filio ponuntur absolute vt patuit in vltimo notabili. Dico licet Alexander nō determinat de absolutione datiui expresse tamen eius absolutionem ostendit fore notam ex absolutione nominatiui. vt declaratum est circa vltimū notabile.

## De regimine Accusatiui.

¶ Accusatiui regimen subiungitur istis
Sepe quod est partis toti datur & regit illam
Est ibi sinodoche, quando facie: nigra dentes
Albet: nuda pedes: mulier redimita capillos

**Utrum regi**men acti ex vi sinodoches sit bene ab Alex. in textu assignatū. ꝑ intellectione questiōis mote.

**Notandū est primo. post ꝙ Alex. deter**
minauit de regimine duoꝝ obliquoꝝ scʒ gti ⁊ dti. Jam ꝯñter determi-
nat de regimine tercij obliqui scʒ acti. ⁊ ratio quare ꝯuenient regimen
acti sequit regimē dti. qa dtūs ⁊ actūs sunt casus opposit. mō opposi-
ta iuxta se posita magis elucescūt dr em ꝑmo de aīa. Rectū est iudex ob
liqui ꝙ aūt dtūs ⁊ actūs sunt casus oppositi. dt Joānes ianueñ in ca-
tholicon dicens ꝙ dtūs est casus amicoꝝ qr amicoꝝ est dare. Cū mune-
ra placant hoīes ⁊ deos. Actūs aūt est casus inimicoꝝ. Jnimici em ac-
cusant se inuicē. Est em sciendū ꝙ actūs regit gñaliter ex sex ptibus. pri
mo a noīe vt albus dentē de quo querit pñs questio. Scdo a verbo vt
lego librū. Tercio a pticipio vt legens lectionē. Quarto ab ad verbio.
vt ecce magistrū. Quinto a ꝑpōe vt ad patrē. Sexto ⁊ vltimo ab inter
iectiōe vt o virū ineffabilē ꝰm illū modū q dictus est quō ptes indecli-
nabiles pñt regere post se obliquos vt patuit in prima pte huius exer-
cicij de regimine nti.

**Notādū scdo: ꝙ Alex. volēs detmiare**
de regimine acti: ꝑmo oñdit quō actūs regit figuratiue et postea quō
regit sine figura ⁊ simplr cuiꝰ ratio ꝰm henricū d campo est hec qr ꝑus
vicia sunt extirpanda ⁊ demū vtilia plātanda: quemadmodū agricola
facit ꝯstat aūt ꝙ regimē figuratiuū includit vicium vt oñsum est circa
figuras ꝯstructōis ꝑdictas. Regimem aūt simplicit ꝯgruū est sine vicio
merito alex. ꝑus determinat de regimine acti oñdendo quō regit cum
figura ⁊ postea quō regit sine figura. Vult ergo alex. talē regulā ex tex
tu. Dcō ꝰcans ꝓꝑetatē inexistentē ⁊ ꝯuenientē pti a qua totū habet de
noīari ⁊ denoīat regit a pte post actm̄ ꝰcantē illā ptē ex vi sinodoches.
vt mulier est nigra faciē in quo exemplo hoc adiectiuū nigra ꝰcat ꝓꝑe-
tatē que iexistit pti a qua tn̄ nigredine cū inexistit facie totus homo de
noīat niger regit illū actm̄ scʒ faciē q ꝰcat ptē. Sequit corrollarie ꝙ in
regimine ex vi sinodoches dñt esse tria ꝑmo dcō ꝰcans totū scdo dictio
ꝰcans ptē tercio dcō ꝰcās ꝓꝑetatē accñtalē patet in istis exemplis mu-
lier nigra faciē mulier redemita. i. ornata capillos mulier nuda pedem

**Notandū tercio. ꝙ sinodoche ē duplex**
scʒ locutiōis ⁊ ꝯstructiōis sinodoche ꝯstructiōis fit duplicit. Prio qñ
pars ponit ꝓ toto vt animus mulieris est mihi nuptus. i. desponsatus
Jn quo exemplo animus mulieris ponit ꝓ tota muliere nō solum aīa
vel animus mulieris despōsat sed tota mulier. Scdo sinodoche fit qñ
ecōuerso totū ponit ꝓ pte vt cū dicimus sancte petre ora ꝓ nobis. Jn
quo exemplo hoc totū sancte petre ponit ꝓ pte. sanctus em petrus nō
orat quia est mortuus sed aīa sancti petri q est in celo orat silr cū dico.
auffer mihi fontē totū scʒ fons ponit ꝓ pte ga ꝓ aqua fontis. Sinodo



che aūt ꝯstructiōis fit qñ ꝓꝑetas ptis attribuit toti sub discōueniētia
accidenciū gramaticaliū vt hic albus dentē dr aūt sinodoche a sin qd ē
con ⁊ doches vel dochen captio quasi captio ptis ꝓ toto vel ecōuerso
captio totius ꝓ pte. Viciū aūt in sinodoche ꝯstructiōis est discōueniē-
tia adiectiui ⁊ substantiui in gñe. Rō excusans est breuitas qr breuius ē
dicere nigra faciē q̄ȝ nigra ꝰm faciē. Sequit corrollarie ex dictis ꝙ plu-
res sunt figure ꝯstructiōis q̄ȝ qnqȝ ꝯputando minus principales qua-
lis est sinodoche sed principales solū sunt qnqȝ vt ꝓbatū est prius.

**Notandū quarto ⁊ vltimo. ꝙ accusati-**
uus regit ex vi sinodoches quatuor mōis. Primo a noībus adiectiuis.
vt albus dentē. Scdo a verbis neutralibus. vt doleo caput. Tercio a v̄
bis passiuis. vt truncat caput. frāgit crus. Quarto a pticipijs pti tpis
deriuatis a verbis passiuis vt lesus pedem: indutus dñs fortitudineȝ
Joānes tn̄ ianueñ. adhuc addit duos modos. Primus fit respectu no
minis infiniti vt quis gñs q̄ valet istam quis ē iste ꝰm gñs. Scdo a no-
minibus gentilibus vt grecus gentē. teutonicus gentē. vñ dr Florista
⁊ q sic positū poteris repire locatū. Qui genus vñ estis quo tenditis
vnde venistis dat etiā talem gentile patria legē hildenieñ patriam
normā dedit istā. teutonicus gentē q dr esse ludolfus. Jstȝ nota. sic stan

**Cōclusio rñsalis. littera Alex. de regie**
Acti ex vi sinodoches est bñ assignata ptȝ ꝯclusio ex dictis.

**Arguit primo.** Jn ista orōne albus dentē hoc non est regi-
men igit ꝓbat añs vbicūqȝ est regimēn ibi
est ꝯgruitas. sed hoc nō ē ꝯgruitas albus dentē igit. Maior est nota qa
regimen orit ex ꝓportiōe modoꝝ ꝰcandi vt ꝓbatū est añ. Minor ptȝ.
quia in ista albus dentē adiectiuū ⁊ substantiuū discōueniūt in casu. Di
co verū argumentū ꝯcludit ꝙ in ista albus dentē nō est regimen sub cō
gruitate simplicit. sed ē regimē cū figura vt patuit in notabili vltimo.

**Arguit scdo.** Albus dentē hic nō est regimen cū figura ꝓba-
tur sic quia si sic sequeret ꝙ plures essent figu-
re ꝯstructiōis q̄ȝ qnqȝ qd ē falsuȝ. ꝓbat sequela qa sinodoche esset quin
ta mō Florista dt. plures ꝯstructure nō sunt nisi qnqȝ figure. Dico verū
argumentū ꝯcludit ꝙ figure ꝯstructiōis solū sunt qnqȝ principales tn̄
pñt esse plures minus principales vt sinodoche.

**Arguit tercio.** Si nomen adiectiuū nti casus haberet rege-
re actm̄ ex vi sinodochis tūc sequeret ꝙ eiꝰ
obliqui etiā sic regerent actm̄ ex vi sinodoches qd tn̄ est falsum hāc em̄
nullus admittit. vel ꝯsilēȝ mulieris nigre faciē. sed ꝓbat sequela ex au
toritate Priscia. ꝑmo minoris cū dt. Quecūqȝ casuȝ regit ntūs eundeȝ
regūt oēs eius obliqui. Dico verū argumētū ꝯcludit ꝙ sicut ntūs ad
iectiual regit actm̄ ex vi sinodoches sic qlibet eius obliquus hoc posset

agere quantū esset de natura licet hoc nō sit in cōi vsu.

**Arguit quarto.** Etiam adiectiua possunt regere accusatiuum sine figura. ergo falsuʒ est dicere ꝙ nullum nomen regit actm̄ sine figura probatur antecedens. In ista orōne deus est exosus peccata. vbi exosus est nomē ⁊ regit accusatiuū. Similiter perosus est nomē. ⁊ tamen regit accusatiuū sine figura. ꝙ aūt exosus ⁊ perosus sunt nomina est Priscia. capitulo vndecimo de ꝑticipio. Dico verum argumentū concludit ꝙ exosus ⁊ perosus regunt accusatiuum nō inquantum noīa. sed inquantū ꝑticipia. vnde exosus ⁊ posus quando resoluūt ꝑ verba tūc sunt ꝑticipia vt iste est exosus. i. habet in odio sed quādo exponit ꝑ dignū tunc est nomen nec sic regit actm̄.

**Arguit quinto.** Adiectiuum nō regit accusatiuū ex vi sinodoches ꝓbatur quia vel ergo omnē vel nō oēm nullū illoꝝ est dicēdū: nō oēʒ quia hic est simpliciter inepta nec admittitur. Joannes est niger virū. nec etiā nō omnē quia nō videtur maior ratio de vno ꝙ̃ de alio. Dico ꝙ nomina adiectiua regunt accusatiuum non omnē sed illum qui significat partem cui inest proprietas a q̃ ratio potest denominari. sic autem non est in isto exemplo. Joannes est niger hominem.

**Arguit sexto.** Alexander est diminutus determinando de de regimine ex vi sinodoches. probatur quia etiaʒ verba regunt accusatiuū ex vi sinodoches. Similiter participia. ⁊ de illis modis nō dt. igr̄ Alexander est diminutus. Tenet ꝯsequentia quia nō ponit ponenda. Dico ꝙ Alexāder ponit modos plus vsitatos mōs autē iste ꝙ accusatiuus regit a verbo ex vi sinodoches nō est cōiter vsitatus. Similiter dicatur de proprijs sed a noībus adiectiuis ē plus vsitatus.

**Arguit septimo.** Proprietas partis non potest attribui toti igitur conclusio falsa. ꝓbatur sic. Illud quod inest parti nō potest inesse toti ergo idem quod est partis nō potest attribui toti. Tenet cōsequentia qa si illud quod est partis debet attribui toti tunc vtiqꝫ illud quod inest parti debet inesse toti. antecedēs patet q̄a si sic sequeret ꝙ idem accn̄s esset indiuersis subiectis quod est ꝯtra Aresto. vij. merba. cū dixit. ꝙ accidens nō migrat de subiecto in subiectum. Dico ꝙ illud quod inest parti non potest inesse toti. verū est scd̄m numerum sed bene scd̄m speciem ⁊ sic idem accidens est in diuersis secūdū speciem. sed non scd̄ʒ numerū.

**Arguit octauo.** Sinodoche nō est figura ꝯstructiōis igitur ꝓbatur quia sequeretur ꝙ plures essent figure constructionis quam quinqꝫ quod est ꝯtra Floristam cū dicit. Plures structure non sunt nisi qnqꝫ figure. Dico verū argumentū concludit ꝙ tantū quinqꝫ sunt figure ꝯstructiōis principales. mō sinodoche est figura constructionis minus principalis. vt declaratum est superius.



Multociens verbum fert significata duoꝝ
Voce gerundiui solet vnum significari
Accusatiuos hoc verbum dat tibi binos
Dum manet actiuū, sed & alter habet eoꝝ
Qui si iungatur passiuo nō variatur
Infinitiui natura modi sociatur
Impersonalis tamen hinc modus excipiatur
Hinc dat exemplū tibi triplex. dico magistrū
Discipulos mores placitos de iure docere
Infinitiui natura regit precuntem
Doctrinā capiens regit vi transitiōis
Hoc ꝙ gerundiuū tradendo dic ibi clausum
Cuius vi regitur casus qui nō variatur
Dum per passiui vocem volo dicta resolui
Aut illic positi regit hunc vis propria verbi

**Utruʒ regimen** accusatiui a ỽbis duo significata habentibus. In textu ab Alex. sit bene assignatū. Pro intellectione questionis more.

**Notandū** est primo: quia titulus questionis innuit vnū verbū habere significata duorum. Sciendū verbum vnū gerere significata duorum intelligit dupliciter. Uno modo formalit sic ꝙ tale verbum ex impositione primaria habʒ duo significata isto modo verba cōmunia ⁊ equiuoca dicuntur habere significata duorū verboꝝ vt criminor. Unde ⁊ Donatus dicit ꝙ verba cōmunia cadunt in duas formas id est in duas significationes. Criminor em̄ absolute positum significat actiue ⁊ passiue simul sed quando regit accusatiuum tantuʒ tunc significat actiue vt criminor te. que valet tantū. ego confundo ⁊ vilipendo te sed quando regit ablatiuū tunc significat passiue tantum vt criminor a te que valet tantuʒ ego confundor vel vilipēdor a te. ⁊ isto modo hic Alexander nō loquitur de verbo quod habet significata duoꝝ verboꝝ. Secundo intelligitur verbum gerere significata duoꝝ verborū expositiue ⁊ declaratiue vel resolutiue cuius scilicʒ significatio exprimitur per duo verba vt patebit inferius. Joānes monachi in scripto suo dicit. Illud verbum dicitur gerere significata duoꝝ verboꝝ quod pertinet ad diuersos actus qui diuersi actus exprimunt ⁊ resoluunt per duo verba vt hoc verbum doceo habet significata duorum verboꝝ. Ille em̄ qui docet duo agit. Agit enim in discipulum. et similiter in artem quam docet. vt patet in isto exemplo doceo te grammaticam. te significat rem que suscipit sed grammaticam significat scientiam ⁊ artem quam informator informat,

**Notādū scḋo: ꝙ verba sunt triplicia ſm** intencionē Joānis Januenſ in gramatica quedā eñ sunt debilis transitiōis que scꝫ regūt tm̄ actm̄ ꝓpe ſcatiōis ⁊ nō aliene ⁊ hec vocanť verba absoluta. vñ verba absoluta sunt que ꝓ sui actus specificatiōe nō indigent obliquo casu a pte post. hec eñ est inepta curro ciuitatē tñ actm̄ ꝓpe ſcatiōis regūt. vt curro viā. Alia sunt verba vehemētis trāsitōis i. maioris transitiōis que scꝫ ꝓ sui actus specificatiōe indigent obliquo casu a pte post vt lego librū. Alia sunt verba vehementissime transitionis que scꝫ ꝓ sui actus specificatiōe indigēt duobus actiuis a pte post vt doceo te gramaticā. ⁊ illoꝝ verboꝝ ſcatio nō sufficienť exꝑmiť per vnū actm̄ sed requirit duos cū eñ dico. doceo te, est. sensus incōpletus sed cū dico doceo te gramaticā est sensus ꝑfectus ⁊ de regimine omnium istoꝝ verboꝝ Alexander determinat in littera pñti.

**Notandū tercio. Ex littera Alex. eliciū**tur quatuor regule. Prima regula verbū qḋ habet ſcationē duoꝝ verboꝝ tale verbū sub voce actiua regit a pte post duos actōs vt doceo te gramaticā. Scḋa regula verbū passiuū qḋ descēdit a verbo actiuo qḋ regit duos actōs tale verbū passiuū solū regit vnū actm̄ scꝫ illū q manet inuariabilis cū orō actiua mutať in passiuā vt hic doceo te gramaticā. resoluiť sic. tu doceris a me gramaticā. Tercia regula est ista. Infinitiuus veniēs a verbo actiuo qḋ pōt regere duos actōs talis infinitiuꝰ pōt regere tres actōs vnū a pte añ. ⁊ duos a pte post. vt dico mgr̄m docere discipulos placidos mores. in quo exemplo iste actūs magistrū regiť a pte añ. ⁊ isti duo discipulos ⁊ placidos mores regūť a pte post. ⁊ ab ista regula excipiť infinitiuus verbi imꝑsonalis passiue vocis q non regit actm̄ a pte añ. sed ablatiuū. vt a me doceri gramaticā est bonum. Quarta regula actūs rectus a pte añ ab infinitiuo regiť ex vi nature istius infinitiui. sed scḋs actūs q ſcat rem capientē doctrinā. vt discipulos regiť ab eodē infinitiuo ex vi transitiōis sed actūs scḋus q manet inuariabilis dūmodo oratio actiua mutať in passiuā regiť a gerundio tradendo sub intellecto vel a ꝓpria natura verbi quod ibi poniť.

**Notandū quarto ⁊ vltimo. ꝙ infinitiuꝰ** verbi ꝑsonalis passiue vocis excipiť quo ad regimen a pte añ qa nō regit actm̄ a pte añ. sed ablm̄. Nō tñ excipiť quo ad regimē a pte post. qꝛ talis infinitiuus etiā pōt regere duos actōs a pte post. vt hoc verbum passiuū amor regit ablm̄ a pte post. vt ego amor a petro. ergo eius verbū imꝑsonale passiue vocis scꝫ amať regit ablm̄ a pte añ dicendo a me amari deū est bonū. ⁊ rō quare regit ablm̄ a pte añ est ista qꝛ quēcunqꝫ casuꝫ regit verbū ꝑsonale a pte post eundē casuꝫ eius verbū imꝑsonale passiue vocis regit a pte añ ⁊ qa verbū passiuū regit ablm̄ a pte post.



ergo infinitiuus verbi imꝑsonalis passiue vocis debꝫ regere ablatiuū a pte añ. Rō aūt istius quare vnus actūs regiť a verbo tradendo sub intellecto qꝛ qñ magister informat bonos mores tūc tradit eos. ergo regit vnū actoꝝ rōne illius gerūdij subintellecti scꝫ tradēdo. Est etiā notandū ꝙ cū orō actiua resoluiť in passiuam talis resolutio debꝫ sic fieri: sic ꝙ actūs in orōe actiua positꝰ q ſcat rem recipiētē dꝫ mutari in ntm̄ qui debꝫ reddere suppositū verbo passiuo. Suppositū aūt verbi actiui debet mutari i ablꝫ mediant prepositione a vel ab. ⁊ verbum actm̄ debet mutari in passiuum ſm cōgruitatē suppositi. ⁊ scḋus actūs debet manere inuariabilis vt doceo te gramaticā. resoluiť sic tu doceris a me gramaticā. Istis notabilibus sic stantibus est.

**Conclusio respōsalis: littera Alex. de re**gimine verboꝝ que habent ſcata duoꝝ verboꝝ est sufficienter ⁊ bene assignata. patet ꝯclusio ex his que dicta sunt.

**Arguiť primo.** Uerbū ꝙ gerit ſcata duoꝝ non regit duos actōs. ꝓbať añs. quia sequereť ꝙ solū vba equoca regerēt duos actōs qḋ est falsuꝫ. ꝓbať illud verbū regit duos actōs qḋ gerit ⁊ habet ſcata duoꝝ verboꝝ. sed solū verbū equiuocum habet ſcata duo igiť. Maior ē nota ex textu. Minor qa equiuocū ſcat plūra vno noīe ⁊ diuerſ rōibus vt patet in predicamentis. Cōstat aūt ꝙ verba que regūt duos actōs sunt vniuoca vt doceo instruo informo Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ verbū in ꝓposito nō dr̄ gerere ſcata duoꝝ verboꝝ formaliter rōe ſcatiōis primarie. sed solū declaratiue et expositiue. vt dictū est in pmo notabili quare argumentū nō ꝯcludit

**Arguiť scḋo.** Unū verbū nō regit duos actōs igiť ꝓbať añs qa vnus actūs regiť a gerūdio tradendo vt dr̄ Alex. in tex. cū dr̄ Luius vi regiť casus qui nō variať. si ergo regiť a gerundio tūc nō regiť a verbo alio. Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ regiť a gerundio cū expresse poniť gerūdiū. si aūt gerundiū nō poniť expresse tūc regiť a verbo ipō qḋ gerit ſcata duoꝝ verboꝝ. ⁊ etiā ſm veritatē tūc regiť a verbo qḋ gerit ſcata duoꝝ verboꝝ. sed ſm opinionem aliquoꝝ tūc regiť a gerundio tradendo qḋ nō intelligiť causa regiminis sed potius causa certitudinis ſcatiōis ⁊ melioris expressionis.

**Arguiť tercio.** Unū verbū nō regit duos actōs a pte post. igiť ꝓbať añs. qa vnū verbū nō regit duos ntōs a pte ante. ergo nec etiā duos actōs a pte post: tenet ꝯñā qa nō videť rō diuersitatis. añs patet. qa vnus ntūs pōt sufficienter esse causa actus verbi ſcati p verbū. Dico ꝙ rō diuersitatis est ista qa mōs ſcādi illius verbi repugnat duplici ntō nō aūt duplici actō qa vnū suppositū pōt efficere actū illius verbi. sed vnus actūs nō pōt terminare actū illius verbi a pte post qḋ dr̄ vehementissime transitiōis.

**Arguiť quarto.** Uerbū passiuū veniēs ab illo verbō actiuo nō regit actm̄ a pte post. igiť ꝓbať añs. ꝓ

ꝑria passio nō derelinquit suū subiectū. sed ablatiuus casus est ꝓprius casus verboꝝ passiuoꝝ. igit̄ verbū passiuū regit ablatiuū ⁊ nō accusatiuū. Maior est nota. quia ꝓpa passio insepabiliter sequit̄ subiectum. Minor est Prisciani. ij. minoris vbi ostendit ꝙ abltūs est ꝓpus casus verboꝝ passiuoꝝ. Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ verbū passiuum vt passiuum solū regit ablatiuū mediante prepositiōe a vel ab. sed verbū passiuum ꝑticipans vltra passionē aliquā aliā naturā etiā potest regere accusatiuū vt in ꝓposito quia deriuatur a verbo vehementissime transitionis cuius naturam ꝑticipat.

**Arguitur quinto.** In exemplis predictis nō subintelligit̄ verbū tradendo. ꝓbatur aῆs. quia in ista orōe. exuo te tunicā. in qua oratiōe nō subintelligit̄ hoc gerundiū tradendo. ꝓbat̄ quia esset sensus ꝯtrarius. ꝓbatur quia valeret tm̄. exuo te tradendo tibi tunicam. quod est falsū. Cū em̄ aliquē exuo nō trado ei tunicam sed potius aufero. Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ non semꝑ in hmōi orationibus intelligitur hoc verbū tradendo sed aliquādo etiā eius oppositum vt recipiendo. nec Alexander hoc voluit. Sed solū in isto exēplo. doceo te gramaticā vbi intelligit̄ hoc v̄bū tradēdo.

**Arguit̄ sexto.** Hoc verbū doceo regit tres accusatiuos a parte post ergo nō duos. ꝓbatur in ista oratione doceo discipulos placidos mores. in qua oratiōe sunt tres actī scꝫ discipulos placidos ⁊ mores Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ absolute sūt tres. sed duo ꝯputant̄ ꝓ vno scꝫ placidos mores quia hn̄t se vt adiectiuum ⁊ substantiuū ⁊ vt determinatio ⁊ determinabile. modo determinatio ⁊ determinabile faciunt vnū sicut actus ⁊ potencia.

**Arguit̄ septimo.** Unū verbū nō regit duos accusatiuos a parte post igitur ꝓbatur aῆs vni dependentie correspondet vnus terminus ⁊ finis. sed vnius verbi ē vna dependētia. ergo vnū verbū solū regit vnū actm̄. Maior est nota quia cōstructibile regens ⁊ rectū ꝓportionat̄. ⁊ ergo vni dependentie correspondet vnus terminus. Minor quia sicut verbū est vnū ita etiā eiꝰ dependentia est vna multiplicato em̄ subiecto multiplicant̄ etiam accidentia subiecti. Dico verū argumentū cōcludit ꝙ vnius verbi ē vna dependentia vltima tamen vnius verbi possunt esse plures dependentie subordinate. vt patet in ista exemplo. doceo te grammaticam.

**Arguit̄ vltimo.** Infinitiuus nō regit accusatiuū a ꝑte ante igitur. ꝓbatur. nec transitiue nec intransitiue igitur. Tenet ꝯsequentia ex sufficienti diuisiōe. Aῆs ꝓbatur ꝙ nō transitiue. ꝓbatur quia ꝯstructio transitiua fit a parte post. modo accusatiuus construit̄ a parte ante respectu infinitiui. sed ꝙ nō intransitiē. quia accusatiuus ēst casus transitionis. videtur ergo ꝙ construitur trāsitiue. Dico ꝙ accusatiuus est casus transitiōis. verū est respectu verbi a parte post ꝯstructi nō aūt a ꝑte ante qualiter hic contingit.



Accusatiuis data per vim transitionis
Si vox concordat, actiua frequenter habebis
Verbo composito casum qn̄q; locabis
Quem dat componēs. vt vis exire penates
Penitet & tedet miseret & piget & pudet ista
Accusatiuos sibi iungunt & genitiuos
Accusansq; modo damnansq; locatur eodem
Verbaq; sūpta foris xp̄i bonus ardet amorem

**Utrū litera** Alex. incipiēdo ibi. Actis data vsq; ad istā litterā Que sine personis sit bn̄ assignata. ꝓ intellectōe questionis mote.

**Notandū** est p̄io. ꝙ i precedenti qstōe determinatū est quomō verba vehementissime transitiōis regunt duos accusatiuos. hic autē determinat de regimine actī ꝓut regit̄ a verbis vehementis transitionis et vult istam regulā. Uerba actiua frequēter regūt actm̄ a ꝑte post ex vi trāsitōis et hoc est veꝝ si vox ꝯcordat illius v̄bi actiui cum actō vt lego libꝝ. Due g̊ ꝯditōes ₛm ioannē monachi requirunt̄ ad regimē actī ex vi transitōis. Prima ꝙ sit v̄buꝫ qd̄ ₛcat ꝑ modū transeuntis vel transitōis in alteꝝ. Scd̄a reqrit̄ ꝙ actūs significet rem ꝓportionatā tali transitōi q̄ res poterit terminare talē fluxū ⁊ g̊ h̄ non est ꝯgrua lego lapideꝫ. Seqt̄ corrollarie p̄mo ꝙ v̄bum actiuū nō regit quemliber actm̄. sed actm̄ ꝓportionatū ⁊ aptū. Dicitur em̄ scd̄o de aīa. Actus actiuoꝝ sunt in paciente bene predisposito. Sicut in ₛ̄ti signum vniuersale requirit terminū quē distribuat. sed nō requirit quemliber terminū quia nō quēliber distribuit. dr̄ em̄ qnto metha. Nemo dr̄ bene omis socrates nō em̄ termino singulari addit̄ ꝯuenient̄ signū vl̄e affirmatiuū. Sequit̄ corrollarie scd̄o ꝙ Alex. dicēs in littera. Si vox ꝯcordat vult tm̄. i. si modus ₛcandi importatus ꝑ vocē verbi actiui ꝯcordat ⁊ ꝓportionat̄ actō hoc est rei ₛcate ꝑ actm̄. Scd̄m itaq; intentionē Joannis monachi est hec regula gn̄alis. Ome verbū actiuū transitiue positum regit a ꝑte post actm̄. vel actōs in quē vel in quos denotat̄ transitiue actus illius verbi. Un̄ ⁊ Alex. dixit frequēter qr aliqn̄ verbū transitiuū nō regit actm̄. vt hic ego amo. Silr̄ hic quotidie docebat i tēplo. Seqnitur corrollorie ꝙ ista regula nō intelligitur tm̄ de verbis actīs. sed absolute de omibus verbis transitiuis transitiue positis ₛcantibus actionē nō curādo cuiuscūq; gn̄is sint siue actiui siue deponētꝫ siue cōis.

**Notanduꝫ scd̄o: ꝙ Alexander in ista lit**tera sequēti scꝫ v̄bo ꝯposito casuꝫ qn̄q; locabis determinat de regīe v̄boꝝ debilis trāsitiōis vt em̄ ostensuꝫ ē aῆ v̄ba debilis transitiōis ñ pn̄t regere actm̄ aliene ₛcatiōis qa male dr̄ curro ioānē. Actm̄ tn̄ ꝓpe ₛcationis regere pn̄t vt curro viā. sto statione. Un̄ ₛm Joannem Monachi. Uerba debil' trāsitiōis pn̄t regere actm̄ aliene ₛcatiōis quatuor mōis.

primo p sinodochē. vt doleo caput. ꝛ de isto mō dictū est implicite cū
determinatū est de sinodoche. Scđo hoc potest fieri p trāssumptionē
vt sitio diuitias ꝛ hoc tāgit Alex. cū đr. Uerbaqꝫ sumpta foris. Tercio
qñ talis actūs ponit aduerbialit. vt hic viuit asinū. i. asine. ꝛ hoc tangit
ibi. Sepe regente caret vite modus. Quarto mediāte ppositōe vt iste
anhelat ad bellū. Silr hic exire penates ꝛ istū modū tangit Alex. i tex.
cū đr. Uerbo ꝯposito ꝛ vult tale regulā. Multotiēs verbū ꝯp osite fig-
ure regit actm̄ rōe ppositiōis ꝯponentis quē tale verbū p se regere nō
potest. vt vis exire penates. penates aūt apud antiquos ſcabat loca in
quibus celebrant dij. vel etiā penates dicūt dij domestici ꝛ dicūt pena
tes quasi penes nos geniti. Sic silr posset poni regula de verbo debilr
transitiōis qđ regit actm̄ cū ppōe in appōe vt vado ad patrē. Sequit
corrollarie ꝙ exeo ꝯponit ab extra ꝛ eo. ꝛ nō ab ex ꝛ eo. ptꝫ qa alias ex
ire regeret ablm̄ ꝛ nō actm̄. ꝛ hanc regulā tāgit Alex. cū đr. Uerbo cō-
posito casum qñqꝫ locabis. Quē dat ꝯponens vt vir exire penates. Se
cūda regula est ista verba transsumptiue extra ppā ſcationez sumpta
regunt a pte post actm̄ cū gtō. vt bonus hō ardet amorē christi. vbi hoc
verbū ardet capit transsumptiue p desiderare. Unde notandū dictio
vel verbū capit dupliciter. vno mō ppe vel in ppa ſcatiōe. vñ termin⁹
tūc accipit ppe qñ capit p illo p quo imponit ad ſcanduꝫ. vt ardere i
ppa ſcatiōe ſcat igne ꝯburi. Scđo ardere capit transsumptiue p desi
derare ꝛ sic capit hic. Uñ ſm Joannē monachi silitudo est inter ardere
ꝛ desiderare. qā sicut cū hic ignis ardꝫ semp fit maior. Dr em̄ scđo đ aīa
ignis crescit infinitū p appositionē ꝯbustibiliū sic amor ꝛ desiderium
in bonō hōe semp crescit ꝛ augeт. ꝛ hanc regulam tangit Alex. cum đr.
Uerbaqꝫ sumpta foris christi bonus ardet amorē.

**Notādū tercio. Autor in textu quomō** ostendit verba impsonalia regunt obliquos casus. ꝛ vult hanc regulaꝫ.
Uerba qnqꝫ impsonalia in littera posita regunt actm̄ cuꝫ gtō. actm̄ a p-
te añ ex vi nature ꝛ gtm̄ a pte post ex vi transitiōis. ꝛ ratio quare illa v-
ba impsonalia regunt actm̄ ꝛ gtm̄ quia orō in qua ponuntur talia verba
impsonalia regunt actm̄ ꝛ gtm̄ vt hic me tedet vicij resoluitur sic tedi-
um habet me de vicio ꝛ pctō penitet me tui. i. penitēcia hꝫ me de te.

**Notandū.** Joānes monachi đr ꝙ pmū in littera nō đr ordinē casuū qa sic gtūs esset primus casus. sed debet dice
re vel importare prioritatē situs vel ꝯstructiōis ꝛ sic in ista. me penitet
pcti. iste actūs me est primus casus. sed gtūs scꝫ pcti ē scđus casus. Alij
tñ dicūt ꝙ etiā Alex. tenuit hic ordinē casuū ꝛ dicūt ꝙ p pmum casum
Alex. intellexit gtm̄. sed p scđꝫ actm̄ ex quo ordine casuū gtūs pcedit ac
cusatiuū. ꝛ dicūt ꝙ actūs importat passionē. sed gtūs actionē. ꝛ etiā di
cunt ꝙ quartus regit transitiue. ꝛ gtūs intransitiue. ꝯstat aūt ꝙ regi-
men transitiuū fit a pte post. sed intransitiuū a pte añ vñ vsus. Passio



per quartum dat actio per gtm̄. Sic trāsit quartus: sed nō trāsit gtūs.
Et hanc regulā tetigit alexander cū dixit. Penitet ꝛ tedet miseret ꝛ pi-
get ꝛ pudet ista. Accusatiuis iungunt cū gtīs. Natura primū: sed trā-
sitione secundum.

**Notādū quarto ꝛ vltimo ꝙ alexāder in** textu ponit adhuc duas regulas. Prima. Uerba importātia actū accu-
sandi regunt a pte post actm̄ cū gtō. Accusatiuū ex vi trāsitionis ꝛ ge-
nitiuū ex vi cause materialis. vt accuso te sceleris. Scđa regła. Uerba
importantia actū damnādi ꝯgrue regūt a pte post actm̄ cū gtō. vt dā-
no te sceleris. Et est notandū ꝙ alexāder in ista littera cū dixit eodem.
nō intelligit omnimodā similitudinē: sed aliqualē. Rō: qꝛ verba impso
nalia pdicta regunt accusatiuuꝫ. vt cōiter dicit a pte ante ꝛ gtm̄ a pte
post. sed iste dictiones de qbus dicit littera regunt tam accusatiuū qꝫ
gtm̄ a parte post. Uult ergo alexander dicere similitudinē generalem.
sic ꝙ dictiōes significātes accusationē et damnationē etiā regunt gtm̄
ꝛ accusatiuuꝫ. licet nō eodē modo ꝛ specialiter sicut verba impsonalia
pdicta. Istis notabilibus sic stantibus est.

**Cōclusio respōsalis. Littera alexādri p**dicta est bene assignata. Patet ꝯclusio ex his que dicta sunt.

**Arguit primo.** Uerbū actiuū regit ablatiuū. ergo nō accu-
satiuū. Tenet ꝯñā. qꝛ actūs ꝛ ablatiu⁹ sunt
casus specifice distincti. antecedēs patet in isto exēplo. Quottidie do-
cebam in tēplo. vbi hoc verbū actiuū scilicet docebā regit ablatiuum
in tēplo. Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ licet nō semp verbū actiuū
regit accusatiuum. sufficit tamen ꝙ aptum natum est regere accusati-
uum vt patuit in alio exemplo.

**Arguit scđo.** Aliqđ est verbū actiuū quod nō regit accusa-
tiuum. pbat sic. qꝛ do est verbū actiuū ꝛ tñ re-
git dtm̄. igit nō accusatiuum. Tenet ꝯñā. qꝛ idē solū facit idem. scđo de
gñatione. Antecedēs patet in isto exemplo. do tibi. vbi hoc verbū do
regit a pte post dtm̄ scꝫ tibi. Dico verū argumentuꝫ ꝯcludit ꝙ verbum
actiuum trāsitiue positum regit accusatiuum. modo in ista orōe do ti-
bi hoc verbū do nō capit trāsitiue. sed acqsitiue. ꝛ ergo regit dtm̄.

**Arguit tercio.** Uerbū transitiuū nō regit a pte post accu-
satiuum. igit. pbat antecedēs in ista. Johā-
nes videt acute. vbi hoc verbū videt est verbū trāsitiuū. ꝛ tñ nō regit
actm̄. sed potius habet post se aduerbium scilicet acute. Dico licet hoc
verbum videt nō habet post se accusatiuum actu. tamē aptitudine. qꝛ
in alia oratione potest habere.

**Arguit quarto.** Autor male dicit i textu. Si vox ꝯcordat
pbat. qꝛ vox nihil facit ad regimē. pbat.

om̄e regimē oꝛit̄ ex ꝓpoꝛtōe modoꝝ significādi. sed vox nō est ꝓpoꝛtio modoꝝ significādi. igit̄. Maioꝛ est nota. ⁊ patuit ex p̄cedētibꝰ. Minoꝛ est nota sīr. Dico veꝝ argumentuꝫ ꝯcludit ꝙ vox absolute dicta nihil facit ad regimē. sed hic in ꝓposito capit̄ vox ꝑ modo s̄candi. valet ergo tm̄. Si vox ꝯcoꝛdat. id est si est ꝓpoꝛtio modoꝝ s̄candi. ꝯsiderat em̄ grām̄aticus p̄ncipaliter modos s̄candi. ⁊ ex ꝯsequēti voces ⁊ dictiōes significatiuas in q̄bus sunt illi modi significandi.

**Arguit quinto.** hoc verbū exeo nō regit act̄m ratiōe p̄positionis ꝯponentis. igit̄. Probat̄ sic. qꝛ si sic tūc illa ꝓpositio ex deberet regere accusatiuū. qd̄ tn̄ est falsum. Donatꝰ em̄ dīc ꝙ illa ꝓpositio ex regit ablatiuū. ꝓbat̄ aūt sequela. qꝛ q̄cq̄d est in effectu veriꝰ est in causa. Dico verū argumentū ꝯcluderet si hoc verbū exeo ꝯponeret̄ ab ex. sed potiꝰ ab extra. vt dictū est in notabili scd̄o. Ubi nota ꝙ hoc verbū exeo dupl'r ꝯsiderat̄. Uno mō vt ꝯponit̄ ab extra et eo. ⁊ sic vult habere accusatiuū iuxta regulā alexādri. Alio mō vt cōponit̄ ab ex ⁊ eo. ⁊ sic regit ablatiuū. Un̄ Uirgilius in p̄ma Egloga. Quāuis multa meis exiret victima septis.

**Arguit sexto.** Si veeba imꝑsonalia in litera posita regerēt accusatiuum ⁊ genitiuū tūc sequeret̄ ꝙ nō differrēt a v̄bis ꝑsonalibus. Probat̄ sic. qꝛ v̄ba ꝑsonālia habent certos casus sed imꝑsonalia incertos. modo hic dicit̄ ꝙ verba impersonalia regunt certos casus. quia accusatiuuꝫ ⁊ genitiuum. Dico verum argumentum concludit ꝙ verba impersonalia habent certos casus absolute. tamen quo ad numerū ⁊ personam bene possunt regere casus incertos. vt quandoqꝫ regunt casus p̄me persone. aliquādo scd̄e. aliquādo tercie. simil'r aliquādo regunt casus singularis numeri. aliquādo pluralis.

**Arguit septimo.** Uerba significātia accusationē nō regūt accusatitiuū ⁊ gtm̄ sicut verba imꝑsonalia. igit̄. ꝓbat̄ añs. qꝛ v̄ba iꝑsonalia accusatiuū regūt intrāsitiue ⁊ gtm̄ trāsitiue. iuxta expositionē illoꝝ q̄ dicūt ꝙ ꝑ primū dꝫ ītelligi actūs. ⁊ ꝑ scd̄m gtūs. Uel ecōuerso s̄m aliā expositionē. Uerba aūt significātia accusationē regūt tam genitiuū q̄ꝫ actm̄ ex vi trāsitiōis. Probat̄. qꝛ ambo ꝯstruunt̄ a p̄te post casus aūt a p̄te post ꝯstructꝰ ꝯstruit̄ trāsitiue. Dico veꝝ argu. ꝯcludit ꝙ eodē modo in textu positū nō dꝫ dicere omnimodā similitudinē. sed aliqualē. Dicit ergo similitudinē generalem. sed nō specialem. vt dictum est in vltimo notabili.

**Arguit octauo.** Aliqd̄ ē verbū trāsumptiue positū qd̄ nō regit accusatiuū. Probatur in isto exemplo. Pratum ridet. capiendo ridet ꝓ floꝛere. Dico verū argumentum concludit ꝙ nō omne verbū transūptiue positū regit accusatiuuꝫ. sed solū illud qd̄ transummit̄ in oꝛdine ad verbū transitiuū. qualiter non ē de isto ridet: qd̄ transsumit̄ ꝓ floꝛere. qꝛ floꝛere nō est v̄bū trāsitiuū.



Que sine persona sunt: atqꝫ gerundia iungis,
Si tamen a verbo quod transeat illa creabis,
Matheum legit̄: psalmos erat ante legēdum,
Postulo posco peto doceo rogo flagito zelo,
Exuo cum vescit monet induo calceo cingo,
Accusatiuos geminos hec verba requirunt
Hunc dant passiua: quē v̄ba volūt ibi clausa
Seu quem vis verbi sibi postulat asociari
Qui verbi regitur vi passiuis sociatur
Ornatus verbnm spacij moreqꝫ gubernant
Accusatiuos vocum: qne talia signant
Te vesti tunicam perges iam milia septem

**Ut℞ littera** alexandri de regimine accusatiui incipiēdo. Que sine ꝑsonis atqꝫ gerundia iūgis. vsqꝫ ad absolutionē accusatiui sit bene assignata. Pro intellectōe questionis more.

**Notandū** est primo ꝙ alexāder ꝓsequēdo regimē actī iteꝝ subiungit duas regulas. Prima est ista Uerba imꝑsonalia passiue vocis deriuata a verbis transitiuis regunt accusatiuū casum a p̄te post ex vi trāsitionis. vt a me legit̄ matheū. Secunda regula est ista. Omne gerundiū descendēs ⁊ deriuatū a verbo transitiuo congrue regit a parte post accusatiuum ex vi trāsitionis. vt vado ad legendū psalmos. Et est ratio huius regule ista. quia quemcūqꝫ casum regit indicatiuus eundem casum ⁊ regunt a parte post omnes eius modi. namente enim eadem causa manet ⁊ ideꝫ effectus. sed quia indicatiuus ⁊ eius modi significant idem. licet nō eodem modo. ergo etiā regunt eundem casum a parte post.

**Notandum est etiam circa primam regu**laꝫ ꝙ verba impersonalia passiue vocis deriuant̄ a verbis duplicis generis. vt a verbis neutralibꝰ ⁊ a verbis actiuis. Unde versus. Hec gerundioꝝ verba possunt generare duoꝝum. Neutra vel actiua. sed nunq̄ꝫ cetera. sicut viuit̄. cantatur. legitur. statur. amatur. Et est notandum ꝙ verba impersonalia passiue vocis solum coniugātur in tercijs personis. cuius ratio est ista. quia verba imꝑsonalia passiue vocis sunt confusa quo ad supposit. aquia possunt habere pro supposito dictionē cuiuscunqꝫ persone. Unde congrue dicitur. a me legitur. a te legitur. ab illo legitur. sed tercia ꝑsona etiam significat confuse. prima autem ⁊ secunda significant certe ⁊ determinate. ⁊ ergo verba impersonalia passiue vocis. similiter actiue vocis solū ꝯiungat̄ in tercijs personis.

**Notandū secūdo. ꝙ alexander in textu**

repetit quō verba vehemētissime trāsitionis regunt a pte post duos
actōs ꝛ enumerat talia verba ꝛ vult istā regulā. Jsta verba postulo po
sco rogo peto doceo flagito zelo. Exuo vescio moneo induo calceo cin
go. regunt a pte post duos accusatiuos. Unde aūt regant tales actī. ꝛ
quō talis oratio resolui habeat. patet in pcedentib⁹ in qstone scda de
regimine actī. ꝛ vt dictū est talia verba regētia duos actōs habēt ꝛ ge
rūt fcata duoꝝ verboꝝ. Ad illū intellectū q dict⁹ est ī eadē qstiōe scda.

## Notandū tercio ꝙ in littera sequēti cū

alexander dicit. Ornatū subdis indutū vestibus albis alexander tāgit
tres regulas. Prima. Uerba fcantia actū ornandi ꝯgrue regunt a par
te post duos accusatiuos. vnū fcantē talē habitū. ꝛ aliū significantem
rem in quā trāsit talis actus ornādi. vt vestio te tunicā. pmus actūs scꝫ
te regit ex vi trāsitionis. sed scdus scꝫ tunicā regit ex vi cause materia-
lis. Scda regula. Uerba fcantia modū mouēdi in aliquo spacio regūt
a pte post duos actōs vnū significantē illud spaciū. ꝛ aliū significanteꝫ
quantitatē illius spacij. vt iā trāsia milia feptē. ꝛ capit hic milia pro mi
liaria causa metri. Tercia regula. Uerba fcantia actū morandi vel du-
randi regūt ꝯgrue a pte post duos actōs. vnū significantē illā duratio
nē. ꝛ aliū fcantem quantitatē illius duratiōis. vt ego sum morat⁹ Cra-
couie tres annos. Moror hic tres menses.

## Notandū quarto ꝛ vltimo Alexāder in

littera sequēti ponit alias regulas de regimine accusatiui. Et est pma
ista. Jste dictiōes obliuiscor memini memor ꝛ recordor. silr eoꝝ sinoni
ma ꝯgrue regunt a pte post actm̄. vt recordor lectionē. memini lectio-
nem. Et sciendū quō iste dictiōes aliqñ regunt accusatiuū. ꝛ aliqñ gtm̄
dictū est sufficienter in capitulo de regimine gtī. Scda regula est ista.
Uerba impsonalia in littera posita iuuat decet delectat oportet regūt
a pte post accusatiuū. vt me decet studere. te decet laus ꝛ honor dñe.
Et est sciendū ꝙ iuuat aliter fcat quādo est verbū actiuū ꝛ psonale. et
aliter quādo est impsonale. Unde versus. Si iuuat actiuū fuerit tunc
auxiliat. Si impsonale tunc delectat vbiqꝫ. Tercia regula est ista. Jlle
ppositiones a apud ꝛ alie eis similes regunt a pte post actm̄. ꝛ tales p-
positiones fm grāmaticoꝝ positionē sunt triginta. Unde versus. Con-
strue ter denas cū quarto ppositiuras. Quarta regula. Jlla ppositio in
quādo valet tm̄ sicut ꝯtra: regit etiā accusatiuū a pte post. vt ille vadit
in hostes. id est ꝯtra hostes. Et est notandū ꝙ illa ppositio in valet tan
tum sicut ꝯtra tam in ꝯpositione qꝫ extra. Jn ꝯpositione. vt inuado ho
stes. extra cōpositionē. vt Salustius scripsit in catelinā id est ꝯtra cate-
linā. Quinta regula. Jlle interiectiōes o ꝛ heu regunt actm̄ a pte post
vt O virū ineffabilē. Heu me miserū peccasse. Alij tñ dicūt ꝙ illa inter
iectio o nō regit accusatiuum. sed verbū subintellectū scꝫ dico. vel lau



damus. ꝛ sic pdicta orō valet tantū. O laudamus ineffabilē virū. vel. o
dico ineffabilē virū. Sexta regula. Actūs regit a gerūdio a parte post
in rātiōe suppositi. vt comendentē habendū est panes. Silogisanteꝫ
ponendū est terminos. Johānes tñ ianuensis ostēdit ꝙ gerundia hñt
diuersam ꝯstructionē. Gerundia eni formata a verbis trāsitiuis assu-
munt vnum accusatiuum a pte ante. ꝛ aliū a parte post ꝛ trāsitiue. vt
magistrū virgiliū est legendū. id est magistrū dignuꝫ est legere virgi-
lium. Si vo gerundiū descēdit a vbis passiuis. tūc assumit ablm̄ a pte
post mediāte ppositiōe a vel ab ꝛ actm̄ a pte añ. vt magistrū honoran-
est ab oībus. i. dignū est vt magister honoret ab oībus. Sed gerūdia
verboꝝ impsonaliū seruāt ꝯstructionē suoꝝ verboꝝ. vt a me curritis.
id est a me currendū est. Jstis notabilibus sic stantibus est.

## Cōclusio respōsalis: littera. Alex. de re

gimīe actī incipiēdo ibi. Que sine psonis sunt. vsqꝫ ad absolutionē actī
est bñ assignata. patet veritas ꝯclusiōis ex his que dicta sunt.

**Arguit primo.** Nullū verbū est sine psonis. igit. pbat nul
lum diffinitū intelligit esse sine ptibus diffi
nientib⁹. sꝫ psona diffinit ipm verbum. igit nullum verbū est sine pso-
nis. Maior. q: ptes diffinitiōis exprimunt essentiā diffiniti. modo res
nō est sine essentia. vt patet septimo methaphice Minor pꝫ p donatū.
q diffiniēs verbuꝫ dr. Uerbū est pars orōis cum tpe ꝛ psona. Dico ꝙ dif
finitū nō absoluit a mēbris diffinientib⁹. veruꝫ est essentialibus. ꝯstat
autē ꝙ psona est mēbrum diffiniēs accidētale. ꝛ ergo verbū pōt absol-
ui a psona. nec tñ est intelligendū ꝙ verbum absolueret a psona ꝙ nul
lius esset psone. sed quia nullius est psone certe.

**Arguit scdo.** Uerba impsonalia sunt certe psone. igit. pbat
auctoritate ꝛ rōe Prisciani q dicit ꝙ vba impsonalia si intrinsice respiciant penitus sunt tercie psone. Et ratio. q: re
soluunt in tercias psonas. vt legit. id est lectio fit. modo nihil resoluit
in aliqd nisi fuerit in eo. Dico verū argumentuꝫ ꝯcludit ꝙ vba impso
nalia terciā habēt psonā intrinsice. sed ꝯpando ea q ad extrinseca incō
paratione ad actuale suppositum. ꝛ sic generaliter possunt esse omniū
personarum indifferenter.

**Arguit tercio.** Uerba impsonalia simpliciter sunt tercie
psone pbat. qa sunt tercie psone. pbat. qa
terminant in t vel in tur. ergo sunt tercie psone. Tenet ꝯña. q: p cōmu
ne metrum. T vel tur terne psone dr esse. Dico ꝙ hec regula nō intelli
git de verbis psonalib⁹ ꝛ nō impsonalibus. vel possumus dicere veruꝫ
argumentuꝫ ꝯcludit ꝙ vba impsonalia quo ad psonā intrinsecā sunt
bene tercie psone. sed nō ad extrinsecam.

**Arguit quarto.** Nulla sunt vba numeralia. igit nec impso
nalia. Tenet ꝯña. q: psona et numer⁹ sunt

acciđētia ꝯiugata. vt đr Priſtian⁹ p̄mo minoris. ⁊ nō etiā videt̄ ratio diuerſitatis quare verba debent dici impſonalia ⁊ nō innumeralia. antecedēs aūt eſt notū. q: nō eſt cōmune apđ grāmaticos dicere aliqua verba innumeralia. Dico ꝙ ratio diuerſitatis eſt iſta. q: pſona eſt accidens magis p̄ncipale v̄bo ⁊ ꝯueniēs q̄ȝ numerus. ⁊ ergo ꝓpter illam principalitatem aliqua verba poſſunt dici impſonalia. licet aliqua nō dicantur innumeralia.

**Arguitur quinto.** Proceſſus autoris eſt nugatorius vel ſuperfluus. igit̄. Probat̄ q: etiam. hoc idē prius poſuit cū antea dixit ꝙ verbū gerēs ſignificata duoꝝ verborū regit duos actōs. Dico ꝙ antea alex. bn̄ pri⁹ poſuit regulā. ſȝ hic ponit exēpla de priori regl'a. ⁊ ſic iſtā litterā reperiuit incidētaliter.

**Arguit̄ ſexto.** Ex littera alexādri ſequit̄ falſum. igit̄ ipſa falſa ꝓbat̄ añs. q: ſequeret̄ ꝙ hoc verbū ſupplico regeret duos actōs qđ eſt falſum. q: ſupplico regit dtm̄. ꝓbat̄ ſequela. q: peto regit duos actōs. ergo ⁊ ſupplico. Tenet ꝯña. q: de ꝯuertibilib⁹ idē eſt iudiciū. modo ſupplico ⁊ peto ꝯuertunt̄. Dico verū eſt ꝙ ſupplico ⁊ peto ꝯuertunt̄ quo ad ſignificatū. ſed nō quo ad modū ſ̄cādi modo regimē orit̄ ex ꝓportione modoꝝ ſ̄candi. ⁊ nō ſ̄cata. ⁊ ſic ſupplico ⁊ peto nō oīno ſunt ſynonima. nec habent idem regimē.

**Arguit̄ ſeptimo.** Nullū eſt verbum ornatus. igit̄ littera alexēdri falſa. ꝓbat̄ añs. Nullū verbū ſignificat ornatū. ergo. Probat̄. q: nullū verbū ſ̄cat ſubſtantiā. modo ornatus eſt ſubſtātia. vt tunica vel palliū. Dico ꝙ alexāder dicēs in textu Verbū ornatus nō voluit dicere ꝙ verbū abſolutū ſignificaret ornatū. ſed voluit dicere ꝙ verbū ſ̄cat ornatū. i. actū ornādi. Silr̄ verbum ſignificat inornatū. id eſt actum inornandi.

**Arguit̄ octouo.** Actūs nō redit ſuppoſitū gerūdio. ergo littera alexandri falſa. Probat̄ añs.. nulli nomini fit redditio ſuppoſiti. ſed gerūdia ſunt noīa. igit̄ actūs nō reddit ſuppoſitū gerūdio. Maior. q: ſolū verbū eſt appoſitū. Minor ptȝ. autoritate Priſciani ⁊ floriſte q dicūt gerūdia eſſe noīa. Unde floriſta dicit ꝙ gerūdia habēt oēs caſus preterq̄ȝ vocatiuū. Dico verū argumentū ꝯcluderet ſi gerundia haberēt caſum exiſtenter. ſed ſolū caſuȝ ſimilitudinarie. i. terminatiue. Floriſta ergo nō vult ꝙ gerūdia nō ſunt alicui⁹ caſus. ſed bn̄ habēt ſimilē terminationē dictionum caſualiū.

## De abſolutione Accuſatiui.

Sepe regēte caret vite modus: idq̄ȝ probato
Vir bone viue deum: ſic viues ſecula cuncta
His obliuiſcor iunges meminiq̄ȝ recordor.

**Utꝛ** littera alexandri de abſolutiōe acti ſit bene aſſignata. Pro





His iungas iuuat atq̄ȝ decet delectat oportet.
Oq̄ȝ ſibi quartū ſolet heu q̄q̄ȝ iungere caſum
Adde per & ſimiles per vicos itur ad vrbes,
Inq̄ȝ notans contra quarto ſolet eſſe locata
Huncq̄ȝ gerundiuis caſum veteres poſuere,
Vt ſupponentem quod multoꝝ tenet vſus,
Sepe regēte loci nomen caret vt babilonem
Rus domū vel militiam rex vadit hummq̄ȝ
Nomina que villis ſunt appropriata locoque,
Qui minor eſt ſeruāt hāc normā ſūt & eiſdē
Rus & militia domus ac humus aſſocianda

intellectiōe q̄ſtionis more.

**Notandū** primo ꝙ alexāder poſtq̄ȝ determinauit de regimine accuſatiui iaȝ ꝯſequēter determinat de abſolutione acti. ⁊ ponit duas regl'as. Prima regl'a ē iſta Accuſatiu⁹ imporrans modū viuēdi ſepe caret regente expreſſo. vt vir bone viue deū. i quo exemplo iſte accuſatiu⁹ deuȝ ponit̄ abſolute. Alij tn̄ dicunt ꝙ talis accuſatiuus regit̄ a ꝓpoſitōe ſ̄m ſubintellecta: vt valet tm̄. bone vir viue deum. i. ſ̄m deuȝ. Aliqui etiā exponunt talē actm̄ aduerbialiter. ⁊ ſic dicunt iſtē valera tm̄. bone vir viue deum. id eſt deifice. Iſta tn̄ reſolutio nō ſemꝑ valet. quia hec nō valet. ſic viues cuncta ſecula. quia reſolueretur ſic. viues cuncta ſecula. id eſt ſeculariter. Et illuȝ modum tangit alexander cum dicit. Sepe regēte caret vite modus idq̄ȝ probato. Uir bone viue deum ſic viues ſecula cuncta.

**Notandū ſecundo ꝙ abſolutio accuſatiui** ſ̄m intentionē iohannis monachi deſcribit̄ ſic. Eſt cōſtructio accuſatiui in oratione perfecta abſq̄ȝ regēte expreſſe. vt viues ſecula cuncta. vel eſt ꝯſtructio accuſatiui ꝓprij noīs loci minoris cū verbo abſoluto ſignificante motum localē exteriorē de loco ad locum vt vado romam. Et elicit̄ ex littera alexandri talis regula. Accuſatiuus ꝓprij nominis loci minoris ſimplicis figure ⁊ declinabilis conſtructus cū verbo ſignificāte motum de loco ad locū talis ponit̄ abſolute vt vado romam. Cuius regule declaratio ſatis patet ex his que dicta ſunt ſuperius de abſolutione genitiui.

**Notandū tercio ꝙ abſolutio acti nō ſo**lū fit penes actōs ꝓprij noīs loci minoꝝ. ſȝ etiā fit ꝑ illos q̄tuor rus dom⁹ milicia hum⁹. Uñ ⁊ dixit in textu. Ruſq̄ȝ milicia dom⁹ ac hum⁹ aſſociāda. Licet em̄ iſta quattuor noīa ſ̄m ſe ſumpta ſint noīa appellatiua. tamē qa rome ſignificabāt ſpecialia loca in quib⁹ hoīes diuerſaꝝ conditionū morabant̄. ⁊ ꝰ illa quattuor noīa accipiūt̄ a grāmaticis q̄ſi ꝓpa.

ꝛ per consequens cum construunt cum verbis que significant motum de loco ad locum ponuntur absolute.

**Notanduꝫ quarto ꝛ vltimo ꝙ iohānes** monachi in suo scripto mouet dubiū quare alexāder nullā mentionē facit de vocatiuo. quare scꝫ alexāder nō ponit regimē ipsiꝰ vtī vel cōstructionē vel si nō habet quare de eiꝰ absolutiōe nō determinat. Respondet ipe ꝛ dicit ꝙ alexāder credit fuisse illius opinionis ꝛ scīetie ꝙ vocatiuus sit rectus. ꝛ ꝓcipue secūdariꝰ. ꝛ ꝙ ꝓcipat officiū ntī in reddēdo suppositū respectu vbi ꝑsonalis. qꝛ ergo dictū est de ntō sufficiēter alexander etiā dedit intelligere. ꝛ regimē ipius vtī. Subiūgit ꝙ vtūs dupl'r ponit in oꝛōe. Unomō absolute. qñ scꝫ nomē habet regēs expssum. ꝛ hoc fit ꝭm eū tribꝰ modis. Pꝛimo causa dubij. vt dicendo petre. Ubi est magister. Scōa causa interrogatiōis. vt dn̄e qꝫ filiis tibi. Tercio causa exclamatiōis. vt o dn̄e qꝛ ego seruꝰ tuus. Un̄ ꝟsus. Absoluūtur dubiū ꝛ q̄stio clamās. Respectiue aūt ponit dupl'r. Unomō respectu verboꝝ ꝑsonaliū impatiui modi. vt petre fac ignē. Scōo respectu aduerbij vocādi. excitandi vel hortādi. vt o petre o deꝰ. Sequit coꝛollarie ꝙ ista q̄ hic dicunt nō sunt ꝯtra pꝛiꝰ dicta. ptꝫ. pꝛiꝰ em̄ est ostēsum ꝙ vtūs ponit absolute semp. qꝛ dictū est. Accipias quintū tu quēlibet esse solutū. ꝛ nō ditat ꝙ ab vlla pte regat. Hic aūt dicit ꝙ vtūs regit. hoc em̄ dicit respectu diuersoꝝ. ꝭm em̄ grāmaticaꝫ cōmunē vtūs regit a pte ante a verbo vel aduerbio. ꝭm aūt veritatē vtūs semp ponitur absolute. vt ꝓbatū est superꝰ circa questionē qua querebat vtꝝ vtūs reddit suppositū. Istis notabilibus sic stanribus est.

**Cōclusio respōsalis Littera alexandri** de absolutiōe actī est sufficsenter assignata. patet veritas conclusionis ex his que dicta sunt in notabilibus.

**Arguit pꝛimo.** Littera alexādri est incōgrua. igit male posita. Añs ꝓbat. qꝛ suppositū ꝛ appositū discōueniūt in nūero. ꝓbat sic. qꝛ suppositū q est singularis numeri. ꝛ appositū seruāt plis nūeri. dt em̄ alex. q minoꝛ est seruāt. Dico veꝝ argu. ꝯcluderet si qui esset suppositum huius verbi seruant. sed eius suppositum est nomina ꝑdicta. ꝛ sic sensus est. nomina predicta seruāt etiā talē modum absolutionis vt dictum est.

**Arguit scōo.** Uado romā. iste actūs romā nō ponit absolute. Pꝛobat. Nulla dictio ponit absolute. sed in ista oꝛōe vado romā lꝫ romā regit. igr̄ nō ponit absolute. Maioꝛ est nota. qꝛ poni absolute ꝛ regi sunt opposita. modo opposita se expellūt. Minoꝛ ꝓbat. qꝛ illa dictio romā exigit ab illo ꝟbo in certo casu. ita ꝙ nō i q̄libet alio. g̊ regit ab illo ꝟbo vado. Tenet ꝯña. per diffinitione regiminis. quia regimē est exigentia dictionis recte sub certo casu. ita ꝙ nō sub quolibet alio.



vt dictū est circa diffinitionē regiminis añs patet de se quia hic nō admittit vado rome. Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ in ista oꝛōe vado romā: iste actūs romā exigit sub certo casu nō exigentia regiminis sed absolutiōis hoc em̄ verbū vado nō potest regere accusatiuū. ergo non exigit hunc accusatiuū romaꝫ sub ratiōe regiminis.

**Arguit tercio.** Uado romā hic est regimē igit ille actūs romā nō ponit absolute añs ꝓbat. quia vbicūqꝫ est dependentia ꝛ terminatio dependentie ibi est regimē. sed cū dico vado romā hic est dependentia ꝛ terminatio illius dependētie igit hic est regimē vado romā. Maioꝛ est nota ex ꝯditiōe requisita ad regimen. Minoꝛ patet quia hoc verbū vado ꝭcat ꝯfuse sed cū adiungo accusatiuū tūc illa dependentia ꝛ ꝯfusio specificat. Dico ꝙ argumentum nō ꝯcludit quia hec ꝯña nō valet hic est determinatio vnius ꝯstructibilis ꝑ aliud. ergo hic est regimē quia arguit a supioꝛi ad inferius affirmatiue ꝛ sine distributiōe que ꝯña nō valet bene ergo alicubi est dependētia vnius ꝯstructibilis ad aliud. ꝛ tm̄ ibi nō est regimē. vt patet de adiectiuo ꝛ substantiuo ꝛ sic maioꝛ nō intelligit vl'r sed ꝑticulariter qꝛ est instancia de adiectiuo ꝛ substantiuo vt dictū est.

**Arguit quarto** ꝛ vltimo. Uado humū iste actūs humum nō ponit absolute igit ꝓbat añs. Actūs q debet poni absolute debet esse actūs ꝓpꝛij nois. sed humus nō ē actūs ꝓpꝛij nois igit nō ponit absolute. Maioꝛ est Alex. in tex. Minoꝛ patet quia humus est nomē appellatiuū. Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ humus ꝭm se est nomen appellatiuū tm̄ hoc nomen humus ex speciati acceptiōe ꝛ ꝭcatiōe accipit vt ꝓpꝛiū rōe cuius etiā ponit absolute vt dictū est in notabili tercio

¶Ablatiuoꝝ regimen subiungit istis
Tres notat esse gradus q compat; inde notabit
Multimodū regimē q rem discernit aperte
Ditior est auro sapiens Salomone Sibilla
Per magis expone regimen ꝙ videbis aperte
Est auro diues regina magis Salomone
Est ablatiuus demonstrans quantus habetur
Excessus: regit hunc excessum dictio signans
Hoc lignū digitis excedit quatuor istud
Hoc lignū digitis est maius quatuor isto
Remq̧ notans fieri. regit id quo res ea fiet

**Utrū lr̄a** Alexandri de regimine ablīī incipiendo ibi. Ablatiuoꝝ regimē subiūgit istis. vsqꝫ ad litterā verbū materiā causaꝫ spacium ꝑciū ve sit bn̄ posita. Pꝛo intellectiōe questiōis mote.

**Notādū** est pꝛimo. ꝙ postq̄ꝫ Alex. determi

Orator verbis vincit: vir bellicus armis
Mobile mensurā disignans addere debes
Lignū sex pedibus: longū latumqȝ duobus

nauit de regimie ac cusatiui. iam finalr incipit determina re de regimie abla tiui. Et regitur abla tiuus ex sex viribus. Primo ex vi cōparatiōis. vt Joannes est fortior pla tone. Scd'o regitur ex vi quadruplicis cause sm qȝ quatuor sunt gene ra causaꝝ. Tercio ex vi demonstrationis essentie. Quarto ex vi transi tiōis. Quinto ex vi sinodoches. Sexto ex vi excessus ⁊ hoc regimen ex vi excessus est cōmunissimū regimē ablatiui. vt em dictū est añ. In omi genere rerū iuxta Aresto. x. metha. oportet dare vnū principiū quod est metrū ⁊ mēsura omniū sequentiū. ergo etiā in regimine ablatiui debz esse vnū regimē cōissimū ad quod oīa alia reducunt. ⁊ quo oīa alia mensurant. ⁊ hoc est regimen ex vi excessus.

**Notandū scd'o: qȝ Alex. volens determi**nare de regimine ablatiui. Primo ponit notabile in tex. ⁊ dicit qȝ tres sunt gradus cōparatiōis scȝ positiuus cōparatiuus ⁊ suplatiuus. ⁊ hoc ē verū de cōparatiōe cōpletā. quia in cōparatiōe incompleta sunt solum duo gradus cōparatiōis. Uult ergo talē regulam ex littera. Omis cōparatiuus cui' po sitiuus regit vnū ablatiuū talis cōparatiuus potest regere duos. vnū vir tute positiui. ⁊ aliū virtute cōpria. vt sapiens Sibilla est ditior auro sa lomone. q aūt ablatiuus regit' virtute positiui. ⁊ qui virtute cōpa patȝ p resolutionē oratiōis in qua ponit' talis cōpatiu'. resoluit' em talis orō p suū positiuū. ⁊ p hoc aduerbiū magis. vt ista sapiens sibilla est ditior auro salomone resoluit' sic. Sapiens sibilla est diues auro magis salo mone in qua resolutione ille ablatiuus auro regit' virtute positiui ⁊ il le ablatiuus salomone regit' virtute cōparatiui. quia circa ipm ponitur hoc aduerbiū magis ⁊ hoc regimen Alex. tangit cū dt. Tres notat esse gradus qui cōpat inde notabit. Multimodū regimē qui rem discernit a pte. Ditior est auro sapiēs salomone sibilla. est auro diues. ⁊c.

**Notandum tercio: Scd'a regula quam** ponit Alex. est ista cōstructibile scās excessum pōt regere duos ablt'os. vnū scantē rem que exceditur ⁊ aliū scantē quātitatem illius excessus' exm de noīe vt hoc lignū est maius illo quatuor digitis. exm de verbo. hoc lignū excedit id quatuor digitis. ⁊ hoc regimē tangit Alex. cū dixit est abltūs demōstrās quantus habet. excessus regit hūc excessuȝ dictio signās. Deinde Alex. ponit terciā regulā ⁊ est ista. Cōstructibile scās a liquid fieri vel factū esse regit ablt'm scāte rē vl' instrumētū quo illa res habeat fieri vel habuit fieri ex vi cāe efficientis. vt orator vincit vbis ⁊ nō intelligit' solū ista regula de verbis. sed etiā de noib'. ⁊ maxie adie ctiuis vt orator est victoriosus verbis. miles est bellicosus armis. ⁊ hāc regulā tangit Alex. cū dt. Remqȝ notans fieri regit id quo res ea fiert.



Orator vincit verbis vir bellicus armis.

**Notandū quarto ⁊ vltimo Alex. ponit** quartā regulā ⁊ est ista. Nomen adiectiuū scans mensurā vel dimensio nem regit abltm̄ scantē quantitatē illius mensure. vt lignū est longum sex digitis. ⁊ nō intelligitur hec regula de noībus scantibus mensuraȝ certe ⁊ determinate vt bipedale tripedale sed intelligitur de his noib' que scant mensurā indeterminate ⁊ cōfuse vt longū latum pfundū. Jo annes etiā monachi dt qȝ ista regula intelligit' de verbis ⁊ pticipijs. v ba em̄ que scant actū extendendi mensurandi vel dimensionandi etiā regūt a pte post abltm̄ sm pdictȝ vt lectio plongatur tribus ho ris. tunica ampliat' tribus simbrijs ⁊ hanc regulā tāgit Alex. cū dt. Mo bile mensurā designans addere debes. Lignū sex pedibus latūqȝ duo bus. Jstis notabilibus sic stantibus est.

**Cōclusio rūsalis. Littera alex. de regi**mine ablatiui iuxta regulas declaratas est sufficienter assignata patet veritas cōclusiōis ex his que dicta sunt.

**Arguit primo.** Ablatiuus nō est casus igit' Alex. male det' minat de regimine ablti pbat' añs greci nō hūt abltm̄. ergo nec latini. tenet cōña. qȝ oīs latinitas ortū habet a gre cis. añs patet qȝ greci loco ablti posuerūt gtm̄ vt vbi nos dicimus te nus cruribus greci dixerūt tenus crurū. Dico licet non ponit' abltūs a grecis expresse tn̄ implicite qȝ cōprehendūt sub gtō. ⁊ etiā latini plus di stincte volentes exprimere mentis cōceptum qȝ greci inuenerunt abltm̄ casum ab alijs distinctū.

**Arguit scd'o.** Ablatiuus male ponit' in fine ergo ordo Alex nō valet pbat' añs qa si sic sequeret' qȝ abltūs esset pfectissimus casuuȝ qd' est falsuȝ. ntūs em̄ est casus pfectior qȝ abltūs eo qȝ ntūs est causa a lioꝝ casuuȝ. mō causa est pfectior ⁊ dignior effectu. añs pbat' qȝ finis ē dignissimuȝ. vt ptȝ ij. phisicoꝝ. causa em̄ finalis est dignissima ⁊ potissi ma causaꝝ. Dico veruȝ argumentuȝ cōcludit qȝ causa finalis est potissi ma causarū. licet nō oīs finis est causa. sed finis sepius est effectus. Jn a ctibus em̄ humanis ignobiliora tenēt sepius fine. vt dt. x. Ethicoꝝ.

**Arguit tercio.** Ablatiuus nō pōt regi a noīe. pbat' sic abla tiuus ⁊ actūs sunt casus actus sicut gtūs et dtūs sunt casus subē vt dicūt gramatici. sed actūs nō pōt regi sine figu ra a noīe vt pbatuȝ est supiꝰ. ergo nec abltūs. tenet cōña qȝ nō est rō diuersitatȝ. Dico qȝ nō ē simileȝ tā actūs qȝ abltūs sȝ casus actus tn̄ hoc ē diuersimode qȝ actūs scat p moduȝ vt in quē aliqd trāsit. ⁊ g' dcō q dȝ regere actm̄ dȝ scare p moduȝ trāseuntȝ in alteꝝ q mōs nō repit' i noīe sȝ abltūs scat p moduȝ vt a quo. ⁊ g' oē illud qd' depēdet p moduȝ vt ab altero regit abltm̄. ⁊ ille mōs repit' in noīe. igit' nomē regit abltm̄ ⁊ nō accusatiuum.

**Arguit quarto.** Abltūs non regit a noīe: ꝓbat sic ꝓprius nō derelinquit suuz sbiectū ʒ ablatiu⁹ est ꝓpus cas⁹ verborū passiuoꝝ igit abltūs nō regit a noīe: Maior ē nota quia ꝓpa passio insepabiliter sequit subiectū. Minor est Prisciani dicentis primo minoris. ꝙ ablatiūs est ꝓpus casus verboꝝ passiuoꝝ. Dico si ablatiuus esset ꝓpus casus verboꝝ passiuoꝝ quarto mō. sed est ꝓprius casus verboꝝ passiuoꝝ tercio modo quia ꝯuenit omi sed nō soli.

**Arguit quito.** Cōpatiuus nō regit ablatiuū ergo ꝓbat añs ꝯpatiuus regit gtm̄ ergo nō ablatiuū añs ꝓbat in ista orōe. maior boꝝ caritas. Dico verū argumentū ꝯcludit ꝯpatiuus partitiue tentus regit gtm̄ modo regula hic intelligit de ꝯpatio ꝯpatiue tento.

**Arguit sexto.** Cōpatiuus nō regit duos abltōs. igit ꝓbatur añs idē solū facit idē. sed ꝯpatiuus est vnus gradus igit tm̄ regit vnum casuz. ꝓbat añs autoritate Aresto. ij. de gñatiōe idē solū facit idē Dico ꝙ idē eodē mō se hñs facit idē sed ꝯpatiuus regēs duos ablatōs diuersimode se habet quia regit vnū ablatm̄ vtute positiui ꝛ aliū vtute ꝓpa

**Arguit septimo.** Adiectiua ficātia res mensurabiles nō regūt ablm̄ patz quia hec est inepta bicubicū duobus patet quia est nugatoria si em̄ aliqd est bicubicū tūc includit duo. Dico ꝙ regula nō intelligit absolute de omibus adiectiuis sed intelligit de adiectiuis que ficant rem mensurabilē carentē mensura determinata ꝛ certa vt sunt longū latū. modo ista noīa bicubicū tricubicuz ficant quantitatē determinate.

**Arguit octauo.** Adiectiuū nō regit ablm̄ igit regula falsa ꝓbat sic. qa cōiter dr̄ ꝙ adiectiuū nō regit subm vt ꝓbatū ē circa diffinitionē regiminis. Dico ꝙ adiectiuū adiectiue tentū nō regit subm. ʒ adiectiuū nō tentū pure adiectiue pōt regere subm qualr̄ ē in ꝓposito

Verbū materiā causam spaciū preciumue
Aut tempus signans: ablatiuos regit horꝝ
Que predicta notant: vt frenū fabricat ere
Ista pudore tacet, stadijs sex distat ab vrbe
Nocte morans tota, panē nummis tribus emi
Nomē eis adiūge modū quod signat agendi
Accentu plura proferre solemus acuto
Sepe potestatis nomen subiungitur istis
A rex hierusalem domino dono b salutem
Sinecdochen iungas vt vultu virgo decora

**Ut3 littera** Alex. incipiendo ibi. Verbū materiā vsq3 ad illā litteram Aut instrumenti vel cause noīa iunge sic bñ assignata. Pro intellectiōe littere q̄stiōis more.

**Notanduz** primo. ꝙ ex littera Alex. qnq3 regule eliciūt. Prima ꝯstructibile vel verbum



Ornatum subdes, indutus vestibus albis
Toti da partem subiecto proprietatem
Sed laudem iunge vel vituperamen vtrinq3
Vir manibus validis & virgo crinibus albis
Vir dextra fragili. vel forma femina turpi
Mobile vel verbū designans proprietatem
Sextis construit per quos ea significatur
Aut instrumenti vel cause nomina iunge
Cursu festinus. fulget virtute modestus
Est velox pedibus. blando sermone facetus
Viribus īuictus, ꝓperat pede voce benignus

ficans aliqd fieri ex materia congrue regit a pte post ablm̄ ficantē illā materiaz vt faber fabricat frenū ere. Iste facit cultellū ferro Scd̄a regula verbū ficās actū q̄ ꝓuenit ex aliq̄ causa ꝯgrue regit a pte post ablm̄ ficantē talem causam. vt virgo tacet pudore Tercia regl̄a verbū ficās actū apreciādi ꝯgrue regit a parte post ablm̄ ficantem quātitatē illius precij. vt ego emi panē tribus nūmis. Quarta regula. verbū ficans actū distandi siue extendendi aliqd̄. spaciū ꝯgrue regit a pte post ablm̄ ficantē quantitatē illius distancie. vel illius spacij. vt villa distat ab vrbe sex stadijs. Quinta regula verbū ficās actū durandi in aliquo tpe ꝯgrue regit a pte post ablm̄ ficātē illud tpus vt iste fuit morans in isto loco tribus annis. Seqt corrollarie ex istis regulis ꝙ Alex in tex. nō cepit verbū ꝓpe vt verbū est vna ꝑs orōis ab alia distincta. ʒ capit verbū cōiter ꝓ vocabulo vel dcōe vel ꝯstructibili nō em̄ tm̄ verba regūt sic ablm̄ vt dictū est. sed etiā noīa vel pticipia.

**Notandū scd̄o. Scd̄a regula q̄ Alexā.** tangit in tex. est hec. verbū vel ꝯstructibile ficans rem que agit ꝯgrue regit a pte post ablm̄ ficantē modū quo talis res agit vel fit vt nos solemus ꝓferre multa vocabula acuto accentu. ille cantat benigna voce ille cātat alta voce. ꝛ ē ītelligēdū ꝙ iste regule nō solū ītelligūt de vbis ʒ etiā ītelligit de eoꝝ pticipijs. Silr̄ de noib⁹ eis ī ficādo silib⁹ Tercia regl̄a q̄z ponit Alex. ī tex. Nomē ficās ptātem vel dignitatē regit ablm̄ significantē rē vel causaz a qua ꝓcedit vl̄ orit talis ptās. vt albertus rez ir l'ez dono dei. optat Bernardo salutē in quo exēplo iste abltūs dono regitur ab illo noīe rex.

**Notandū est hic ꝙ abltūs ɓm intentio**nē Joannis monachi regit ex vi quadruplicis cause. Primo ex vi cause materialis vt faber fabricat frenū ere. Scd̄o ex vi cause efficientis. vt scia crescit studio. Tercio ex vi cause finalis vt ieiuno causa habendi vitā eternā. Quarta ex vi cause formalis ꝛ sic quodlibet adiectiuū regit

ablt̄m sui abstracti idez significātz cū ꝯcreto vt homo humanitate bōꝰ albus albedine albus.

## Notanduz tercio: Quarta regl'a quam

autoꝛ ponit in textu est ista. Dictio ſcans ꝓꝑetatē ꝑtis attributaz toti vel econuerſo regit abltm̄ ſcantem illam ꝑtem: vt v̄go vultu decoꝛa. ⁊ hoc regimen aliqui denoīant ex vi demonstratiōis eſſentie qꝛ ꝑ hoc regimen demonſtraꝶ eſſentia virginis a posterioꝛi. ſm em̄ Aresto p̄io ꝺ aīa. Accidentiā magnā ꝑtē ꝯferūt ad cognoſcendū ꝙ quid est licet alij dicūt ꝙ hoc regimen ſit ex vi ſinodoches i predicta tn̄ oꝛōe nō est ſinodoche ꝯſtructiōis. qꝛ nullū est viciū. ſed est ſinodoche locutiōis in qua nullū est viciū. Quinta regula est ista. Cōſtructibile ſcans oꝛnatum vel etiam deoꝛnatū regit ablatiuū a ꝑte post ſcantē illud ꝑ qd̄ ſit talis oꝛ⸗tus. vt iste est indutus vestibus albis. ⁊ hanc regulā tangit Alex. cū d̄r. Oꝛnatum ſubdes indutū vestibus albis.

## Notādū quarto ⁊ Ultimo. ſexta regl'a

q̄ꝫ Alex. ponit est ista. Dcō ſcans totū potest regere ablatiuū ſcantē ꝑtem illius totius mediante adiectiuo quod impoꝛtat laudez vel vituperiū. exm̄ de laude vir validis manibus. exm̄ ꝺ vituperio vir fragili dextra. Septima regula dcō ſcans ſubiectū alicuius ꝓprietatis ꝯgrue regit ablatiuū a ꝑte post ſcantē ꝓprietatē illius ſubiecti mediante adiectiuo laudis vel vituperij de laude vt virgo albis crinibus de vituperio femina turpi foꝛma. Octaua regulū. Nomē adiectiuū vel verbū deſignas ꝓꝑetatē accn̄talē ꝯgrue regit a ꝑte post abltm̄ ſcantē rē qua illa ꝓꝑetas exercetur. exm̄ de noīe cursu festinꝰ de verbo modestus fulget v̄tute. Nona regula nomē vel verbū deſignās ꝓꝑetatē ꝯgrue regit a ꝑte post abltm̄ ſcantē instrumētū illius ꝓꝑetatis. exm̄ de noīe velox pedibus. de v̄bo. ꝓperat pede. Decia regula dcō ſcās ꝓꝑetatē cōgrue regit a ꝑte post abltm̄ ſcantē cauſaz illius ꝓꝑetatis vt facetus ſmone inuictus viribus. Istis notabilibus ſic stantibus est.

## Cōcluſio reſpōſalis Littera alex. de re-

giminibus ablt̄i p̄dictis est ſufficiēt ⁊ bn̄ aſſignata v̄itas huiꝰ ꝯcluſiōis ꝑtꝫ ex his q̄ dicta ſunt in notabilibus.

## Arguit primo.

Uerbū nō ſcat materiā igit p̄ia regula falſa ꝓbat an̄s. Illud qd̄ ſt materiā ſcat ſubaz. ſꝫ oē v̄bū ſcat accn̄s. igitur nullū v̄bū ſcat. materiā. Maioꝛ qꝛ materia ē ſuba. vtꝫ ij. de aīa. Minoꝛ qꝛ v̄bū ſcat actū mō actus ē accn̄s. Dico veꝝ argumētū ꝯcluderet ſi lr̄a Alex. eſſet abſolute itelligēda ſꝫ Alex. vult ꝙ v̄bū ſt materiā ſcat actuꝫ q v̄ſaꝶ circa materiā vt fabrico ſcat actū fabricādi q ē circa materiā qꝛ ferrūꝫ vl' v̄bū ſcat actū q ſt aliqd fieri ex matia.

## Arguit ſcd̄o

In ista oꝛōe fabricat ere iste abltūs ere nō regit a verbo fabricat igit lr̄a Alex. falſa. ꝓbat an̄s. qa regit a ꝓpōe ſubintellecta. ꝓbat qꝛ p̄dicta oꝛō vꝫ tm̄ fabricat ere. i. fabricat ex ere. ſic ſil'r poſſet dici de alijs exēplis. Dico verū argumētū ꝯcludit ꝙ in isto exēplo fabricat ere ſubintelligit ꝓpō ex vel de nō de neceſſitate regiminis ſed ꝓpter ꝑfectā ſentencia exꝑmēdā hec em̄ fabricat ex ere est certioꝛ ⁊ ꝑfectioꝛ q̄ꝫ ista fabricat ere.

## Arguit tercio.

In isto exēplo. ista pudoꝛe tacet. nō ſcat aliquis actus fieri ꝓpter aliquā cauſaz igit regula Alex. falſa. ꝓbat an̄s. quia hoc verbū tacet est verbū ⁊ nō ſcat aliquē actū fieri ꝓbat qa ſcat purā carentiā ⁊ ꝑuationē actus loquēdi. Dico verū argumētū ꝯcludit. ꝙ hoc v̄bū taceo nō ſcat aliquē actū fieri poſitiue ſufficit tn̄ ꝙ ꝑuatiue

## Arguit quarto.

Nomē p̄tātis nō regit abltm̄ ergo regula falſa ꝓbat an̄s qꝛ ꝺs ſil'r creatoꝛ ſunt noīa ꝑtātis vt notū est ⁊ tn̄ nō regūt abltm̄. ꝓbat qa hec est incongrua creatoꝛ hoīe ⁊ creatoꝛ natura in abltō ſed bn̄ regūt gtm̄. vt creatoꝛ hoīs vel nature. Dico ꝙ regula Alex. intelligit de noīe ꝑtātis qd̄ ſcat ꝑtātez dependentē mō deus ſil'r creatoꝛ ſcāt ꝑtātez independentē. qꝛ deus a nullo depender ſed oīa a deo.

## Arguit quinto.

Uirgo decoꝛa vultu nō est regimē ex vi ſinodoches igit ꝓbat an̄s. qa ibi ē regimē ex vi demōſtratiōis eſſentie. g̊ nō ex vi ſinodoches. tenet ꝯn̄a qa in eadē oꝛōe nō ſunt diuerſa regīa. an̄s ꝓbat qa hic demōſtraꝶ eſſentia regis cū d̄r decoꝛa vultu a posterioꝛi ꝑ accn̄tia. Dico verū argumētū ꝯcludit in eadē oꝛōe ſm eandē rōez nō ſunt diuerſa regimina. Sed ſm diuerſos reſpectus tūc in eadē oꝛōe ſunt diuerſa regimina qualiter hic ꝯtingit. quia ꝯſiderando vt dictio ſignificās totū vcꝫ virgo regit abltm̄ ſcantē ꝑtem ſcꝫ vultu tūc est regimen ex vi ſinodoches. ⁊ hoc voluit Alex. ſed ꝯſiderando illā oꝛationez vt ꝑ eā ſcaꝶ eſſentia ⁊ ꝓprietas virginis tūc est regimē ex vi demōſtratiōis eſſentie. ⁊ hoc voluit Joannes monachi.

## Arguit ſexto.

Hic non est ſinodoche virgo decoꝛa vultu. hic nullū est viciū. igit hic nō est ſinodoche. Maioꝛ qꝛ vt dictū est. Sinodoche est figura ꝯſtructiōis. mō figure ꝯſtructiōis includūt aliqd̄ vicium vt ꝓbatū est ſupius. Maioꝛ est nota. Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ in ista decoꝛa vultu nō est ſinodoche ꝯſtructiōis ſaltez ꝓꝑe. ſed potius locutiōis quia a ꝓꝑetate ꝑtis qꝛ facies denoīat totū. ⁊ hoc pōt aliqn̄ fieri ſine vicio.

## Arguitur ſeptimo.

Unius cauſe tm̄ vnus est effectus vt d̄r primo posterioꝝ. ſed dcō ſcans totū vel ſubiectū regit gtm̄ ergo nō abltm̄. Tenet ꝯn̄a. virtute maioꝛis. Maioꝛ quia vnū ſolū facit idē. mō oīs cauſa est vna. Minoꝛ patet ex capitulo de regimine gt̄i vbi ostenſum est. ꝙ dcō ſcans totū vel ſubiectū regit gtm̄. Dico verū argumētū ꝯcludit ꝙ vnius cauſe eodē mō ſe habētis est tantū vnus effectus. Sꝫ cauſa diuerſimode ſe habens potest habere plures effectus. Quia mutatio in cauſa facit mutationem in effectu.

**Arguit octauo.** Si dictio ꝑcās totū ⁊ subiectū regeret ablatiuū casuꝫ ⁊ gtm̄ vel hoc fieret eodē mō vel diuersis nō potest dici ꝙ eodē modo q꞉ idē eodē mō se hn̄s solū facit idē vt patet ij. de gn̄atiōe. nec pōt dici diuersis mōis. qa nō videtur quo modo. Dico ꝙ dictio ꝑcans totū regit abltm̄ ꝑcantē ptē ⁊ etiā gtm̄ diuersimode: qn̄ em̄ totū ꝯparat ad ptes. vt ptes sunt p̄ncipia essendi. vel ꝯstituendi totū tūc regit gtm̄. sed qn̄ totū ꝯpat ad ptes. vt ipe ꝯtinent a toto tūc totū regit ptē in ablatiuo, sed quādo subiectū ꝯpat ad ꝓprietatē tanqꝫ ad p̄ncipiū cognoscendi tūc regit gtm̄. sed qn̄ ꝯpatur ad ꝓprietates vt ꝓpetates ꝯtinent a subiecto tūc totū ꝑcās subiectū regit dictionē ꝑcantē ꝓpetatem in ablatiuo.

Remqꝫ carere notans ablatiuū regit eius
Vt pena careat hō purus sine crimine viuat
Inter & est iuncta tibi dant ꝓnoīa quina
Intererit nostra vestrqꝫ meaqꝫ tuaqꝫ
Atqꝫ sua: normam refert seruabit eandem
Plenus inops casum dant istum siue secundū
Vini vel vino duo dolia plena videto
Pauper egenus inops vino vel panis egebit
Dignus cū potior fungor vescor fruor vtor
Et careo iungo casui tantummodo sexto
Hos casus de pre coram socieqꝫ gubernant
Cum sup est pro de sexto decet hāc sociare
Iste datur casus passiuis ab preeunte
Cernitur hic a me quādoqꝫ videbor ab illo
Vel si susceptū quod signes siue recessum
Sic a te disco libros a teqꝫ recedo.

**Utrū littera** Alex. incipiendo ibi. Reqꝫ carere notans vsqꝫ ad absolutionē ablti sit bn̄ assignata. Pro intellectiōe littere.

**Notanduꝫ** p͛io. ex lr̄a elicit regl'a talis. Verba ꝑcātia carentiā aut p̄uationē ꝯgrue regunt a pte post abltm̄ significantē rem respectu cuius est talis carentia. vt augustin⁹ caret pecunia. ⁊ a sē ꝯtrario regl'a ista intelligit etiā de dictiōibus ꝑcantibus plenitudinē. vt ioānis abūdat pecunia tn̄ de isto dicet inferius ponit Alex. exm̄ in tex. vt hō caret pena viuit purus crimine. Rō q͛a scd̄m Boetiū. qnta. de ꝯsolatiōe. sicut nullū bonū irremuneratum. ita nulluꝫ maluꝫ impunitum. Scd̄a regula est ista. Ista tria verba impsonalia interest refert ⁊ est captuꝫ ꝓ ptinet regunt a prepost quinqꝫ abltōs ꝓnoīm possessiuoꝝ in feminino gn̄e. vt mea interest. i. ad me pertinet. tua interest lectio. i. ad me ptinet lectio. quare aūt ista verba impsonali regūt abltōs qnqꝫ noīm possessiuoꝝ in feminino gn̄e huius rōem



iohānes monachi assignat istam. q꞉ in ablatiuis possessiuoꝝ cōstructis cū verbis impsonalib⁹ intelligit abltūs re vel vtilitate. sed isti ablti solū addunt in femnino gn̄e ⁊ ergo regūt abltōs possessiuoꝝ in feminīo genere. licet alij dicāt ꝙ ibi intelligit ille abltūs cura. vt sit sensus. mea interest. id est ad meā curam ptinet.

**Notandū scd̄o. Secūda regula est ista.** Uerba significātia plenitudinē vel etiā inopiā ꝯgrue regūt a pte post abltm̄ vel gtm̄. Exemplū de plenitudine. Plenū gratia ⁊ veritatis. Exēplū de inopia. indigeo pane vel panis. careo pecunia vel pecunijs Un̄ dicit in textu. Plenus inops. vnde ops opis ꝑcat terrā. Inde opisus. licet alij dicunt opicus. ⁊ est idē ꝙ terrestris. vnde opisi mures sunt terrestres. Unde Iuuenalis satyra tercia. Et diuina opici rodebāt carmina mures. Tercia regula est ista. Iste dictiōes dign⁹ potior vescor fungor fruor vtor careo regūt a pte post abltm̄. vt dign⁹ honore: vtor pane. Et hoc est veruꝫ vt frequēter q꞉ etiā alique dictiōes ex his possunt regere actm̄ vel gtm̄ vt hoc verbū vtor regit actm̄. vt vtor hanc reꝫ sil'r gtm̄. vt vtor huius rei. similiter abltm̄. vt vtor hac re.

**Notādū tercio. Quinta regula est ista** Iste p̄positiōes de. pre. coram. et eis similes in ꝑcando possunt regere ablatiuū a parte post ⁊ tales oēs sunt quindecim. Unde v̄sus. Sed sūt ter qnqꝫ cū sexto associande. Et subinfert alexā. Ista p̄positio sup capta ꝓ de regit a pte post abltm̄. vt dico hoc sup te. id est de te. similiter hec Multa sup priamo rogitās sup hectore mlta. Et est notandū ꝙ illa p̄positio sup aliqn̄ importat circumstantiā localē tunc regit actm̄ vel ablatiuū indifferēter. vt maria est exaltata sup celos. Quandoqꝫ aūt importat excessum ⁊ tūc regit actm̄. vt ibi. Desiderabilia mādata tua sup aurum ⁊ topasion.

**Notandū quarto ⁊ vltimo. Quinta regula** quam alexānder ponit in textu est hec. Uerba passiua regūt a pte post abltm̄ mediāte p̄pōe a vel ab. vt diligor a sorte. ⁊ intelligit ista regula nō solū de verbis passiui generis. sed generaliter de omibus v̄bis passiuam significationē habētibus nō curando cuius generis. vt osculor a te. similiter hic. Nascor a te.

**Notādū etiā ꝙ iohānes monachi ostē**dit hic differentiā inter istas duas p̄positiones a vel ab. q꞉ illa p̄positō a preponit dictiōibus incipiētib⁹ a ꝯsonāte. vt a petro. sed ab p̄ponitur dictionib⁹ incipiētibus a vocali. vt ab andrea: ⁊ licet cū dico ab homine illa p̄positio ab p̄ponit h tn̄ q꞉ h nō est littera eque bene p̄ponit dictiōi incipiēti a vocali. Sil'r cū dico a iohāne illa p̄positio nō p̄ponit

vocali. q2 illa vocalis i trāsit in vim ꝯsonātis. Sexta regula est ista. Verba significātia receptionē vel susceptionē vni9 rei ab alia ꝯgrue regūt a parte post abltm̄ mediāte ꝑpositiōe a vel ab. Exemplū de susceptiōe. vt disco a te libros. De separatione. vt recedo a te. Unū hoc verbuȝ disco duo significat. Primo significat scientiā alteri tradere. ꝛ sic docti ꝛ sciētes discūt. Scdo disco ẜcat scientiā suscipere. ꝛ sic ignorātes discūt. q a scientiā ab alijs recipiūt. Unū ẜm hoc peccat iste paralogism9. Quicūqȝ discūt sunt ignorātes. sciētes discūt ergo sciētes sunt ignorātes. q ideo nō vȝ. q2 in maiori disco capit passiue ꝓ scientiā suscipe sed i minori capit actiue ꝓ sciētiā informare ꝛ tradere. Istis notabilib9 sic stantib9 ē.

**Cōclusio respōsalis.** **Regule ab alex. in** textu posite sunt bene assignata. Patet veritas ꝯclusiōis ex regulis.

**Arguit primo.** Littera alexādri est incōgrua. ergo. ꝓbat. q2 infinitiu9 debet regere actm̄ a pte ante. sed hic regit abltm̄. igit. Maior. q2 patuit ex his que dicta sunt in capitulo de regimine acti. Minor. q2 dicit. Reqȝ carere notans. Dico verum argumentū ꝯcluderet si infinitiu9 carere hic ꝯsideraret sub ratiōe infinitiui. sed hic ꝯsiderat vt importat specialiter carentiā. q2 dictuȝ est in qnta regula. Dictio significās carentiā regit ablatiuū. modo denominatio habet fieri a specialiori.

**Arguit scdo.** Dictio significās carentiā nō regit abltm̄ ꝓbatur. oīs abltus regit ex aliqua vi. sed dictio significas carentiā nō regit abltm̄ ex aliqua vi. igit. Maior est nota. Minor. q2 nō videt ex qua vi. Dico ꝙ regit ablatiuum ex vi cause efficiētis ꝓuatiue. Abltūs em̄ sic rect9 ẜcat rem q̄ ꝓpt sui absentiā efficit carētiā: quēadmodū nauta ꝑ sui absentia dr̄ efficere periclitationē nauis.

**Arguit tercio.** Littera alexandri nō est intelligibilis. ergo male posita. Probat āns. q2 in ea ponit relatiuū scȝ ei9 sine antecedēte. Dicit em̄ in textu. abltm̄ regit ei9. modo positio relatiui sine antecedēte causat orationē i'intelligibilē. vt dicūt grāmatici. Dico licet nō exprimit antecedēs expresse. tñ bene subintelligit ꝑ dictionē in principio positā. ꝛ sic est sensus. Dictio significās carentia regit ablatiuum eius carentie.

**Arguit quarto.** Ista verba interest: refert ꝛ est captū ꝓ ptinet regūt genitiuū a parte ante. ergo nō ablatiuū. Tenet ꝯsequētia q2 vnius appositi debet esse vnū suppositū. Antecedēs patet. q2 in istis orōnib9. regis interest. regine refert. Dico verū argumentū ꝯcludit. ꝙ ista verba impsonalia possunt regere gtm̄ nō possessiuū. sed gtm̄ possessiuū nō possunt regere. ꝛ vni9 appositi est vnū suppositū. verꝫ ē in eaō orōe. ſȝ i diuersis vnū appositū pōt hr̄e diuersa supposita. ꝛ sic ē i ꝓposito.

**Arguitur quinto.** hec est incōgrua. mea refert. igit littera alex. falsa. ꝓbat nullū adiectiuū reddit suppositū v̄bo. sed ꝓnoīa dꝛiuatia sūt adiectiua. ğ hec ē inepta. mea refert. Maior ē vnū ꝑncipiū grāmatice. vt ꝓbatū est supius. Minor est grāmaticoꝝ oīm q dicūt ꝓnoīa deriuatia eē mobilia ꝛ adiectiua. Dico verꝫ argu. ꝯcludit ꝙ nullū adiectiuū ꝑ se reddit suppositū ſȝ bñ cū substātiuo. mō vt dictū ē i illis possessiuis in feminio gñe positis intelligit ille abltūs re vl' vtilitate.



**Arguit sexto.** Si interest regeret abltm̄ seq̄ret ꝙ hec respōsio nō esset ꝯgrua qñ q̄rit. cui9 int'est. ꝛ rñdet mea interest. ptȝ seq̄la. q2 lra dr̄ ꝙ interest regit abltm̄ a pte añ. sed respōsio nō est ꝯgrua. q2 interrogatiuū ꝛ responsiuū dñt ꝯuenire in casu. Probat. q2 interrogatiuū esset gti casus. scȝ cui9. ꝛ responsiuū mea eēt ablti casus. Dico ꝙ interrogatiuū ꝛ respōsiuū dñt ꝯuenire in casu. verꝫ est qñ regunt ab eodē regēte qō nō pōt regere diuersos casus. mō i ꝓposito hoc v̄bū iterest pōt regere diuersos casus. q2 gtm̄ ꝛ etiā abltm̄.

**Arguit septimo.** Illa v̄ba potior. vescor non regūt abltm̄ tantū. igit lra alex. falsa. Probat āns. q2 etiā regūt gtm̄ vel actm̄. vt vescor panis. vel fruor panis Silr regūt accusatm̄. vt fruor pane. Unū ꝛ grāmatici dicūt Ista regūt cas9 ğrtū sextūqȝ scdȝ. Dico verꝫ arg. ꝯcludit ꝙ alex. vult ꝙ ista v̄ba vt freq̄nt' regunt abltm̄ tm̄. tñ etiā possunt regere actm̄ vel gtm̄. licȝ ñ ita vsitate ꝛ coīt'.

**Arguit octauo.** Verba passiua nō regūt abltm̄ mediāte ꝑpōe a vel ab. igit. ꝓbat āns in ista orōne. spolior tunica truncor capite. vbi v̄ba passiua regūt abltm̄ sine ꝑpōne Dico ꝙ regula alexādri intelligit ꝙ verba passiua nō regūt abltm̄ sine ꝑpōne. verū est de abltō q significat rē a qua egredit act9 verbi. vt dicēdo. ꝑcutior a platone. in qua ꝑcussio orit a platone.

Sunt ablatiui plures rectore soluti
Discere discipuli debent doctore legente
Atqȝ loci nomē quandoqȝ regente carebit
Roma milicia vel humo vel rure domoqȝ
Rex venit: atqȝ meās normā seruabit eandē
Roma rothomago vernone meabit athenis
Seruat idē verbum sine motu: dum sociat
Nomen plurale: vel cui sit regula terne
Qui mō rure canit vernone canit vl' athenis
Ad nomē positū sic sepe relatio fiet
Vt vado romā: que menibus eminet altis

**Utrū lra** alexandri de absolutione ablatiui sit bñ assignata. Pro itellectiōe questionis more.

**Notandū** est pmo. Alex. postq̄ȝ determinauit d' regimie ipsius ablatiui. iam in fine istius capituli determinat de eius absolutōe. ꝛ ponit i textu tres modos

# De regimine Ablatiui.

Queris si possit adiectiuum sociari
Vt debet doctas bonus ire scolaris athenas
Per quo qua vel vbi sit questio siue p vnde
His intro iungas; hac illac pone meando
Hic illic istic intus foris est & vbiq
Hinc illinc istinc remeat foris intus & vnde

absolutionis ablti Primus modus: plures ablti in oratione positi sepius ponũt absolute sic q carent dictiõe a qua dñt regi. et tales ablti sic absolute positi dicũt poni in disignatõe ꝯsequentie. vt discipuli debẽt discere doctore legẽte.

**Pro quo notandũ. Ablatiuũ vl' abltõs** poni in designatiõe ꝯñe est ipm ablatiuũ vel ablatiuos equalere cõsequẽtie bone. Et hoc potest fieri qnq; modis. vt dt Heinric⁹ de campo. Primo qñdo vnus abltũs est noialis vl' pnoialis. ⁊ alter pticipialis expsse. vt me legẽte pueri pficiunt. Scdo qñ vnus est noialis vel pnoialis ⁊ alter participalis implicite. licet sit noialis explicite. vt me doctore discunt discipuli. que valet illã. me docẽte discunt discipuli. Tercio qñ abltũs vbi impsonalis passiue vocis ponit solitarie. vt dicto de regimine nũc dicendũ est de ꝯstructiõe. que valet illã. postq; dictũ est de regimine. nũc dicendũ est de ꝯstructione. Quarto qñ abltũs est vbi gerundiui exempte actionis. vt pluẽre fugiendũ est. Quinto qñ est ablatiuus verbi gerũdiui absolute. vt audiẽdo missaz vado ad ecclesiã. Sequit corrollarie q semp in his modis quãdo ablatiuus ponit absolute in designatiõe ꝯsequẽtie tunc debet esse pticipialis expresse vel implicite. Resoluunt aũt ablti positi in designatione ꝯñe tripliciter. Vñ v⁹.
Per dum ꝯ si per quia iure resolui. Abltũs habet q rectore caret. Sequit corrollarie scdo q ablatiui absolute positi faciunt ppositionẽ ypoteticã. patet corollarium ex resolutione.

**Notandum scdo. Alex. in textu postea** ostendit quõ vnus ablatiuus ponit absolute. Et vult talẽ regulã. Nomẽ ppriũ loci minoris in abltõ ꝯstructum cũ verbo absolute significãte motũ localẽ exteriorẽ de loco ad locũ etiã ponit absolute. vt rex venit roma. Et subiungit in textu q ad illã regulã etiã adiungunt ablatiui illoꝝ quattuor nominũ appellatiuoꝝ. Rus domus milicia humus. Hui⁹ regule declaratio sufficiẽt habet ex his q̃ dicta sunt superi⁹ de absolutiõe gti ⁊ acti. alexãder postea in textu ponit terciũ modũ de absolutiõe ablti. ⁊ est. Ablatiuus pprij nois loci minoris ptis nũeri tm̃. vel abltũs pprij nois loci minoris tercie declinatiõis ꝯstructus cuz vbis significatibus motũ vl' quietẽ. etiã ponit absolute. Exm̃ pmi rex canit. athenis. Exm̃ scdi. rex venit vernone. Et ad illã regulaz addit ablatiu⁹ huius nominis rus ruris. qui similiter ꝯstructus etiã ponit absolute.

# De absolutione Ablatiui.

Harũ regularũ dclaratio sufficiẽt pz ex p̃dictz de absolutiõe gti ⁊ acti⁹

**Notãdũ tercio Alex. in tex. mouet vnũ** dubiũ ⁊ est vtrũ dcõ posita absolute sit aduerbiũ vel nomen. ⁊ hoc mouet ideo quia multi gramaticoꝝ dixerũt q dictio absolute posita esset aduerbiũ ⁊ pbat duabus rõibus q dictio absolute posita est nomen ⁊ nõ aduerbium. Prima ratio est ista. Ad nullum aduerbium fit relatio grammaticalis. sed ad dictionẽ absolute positam fit relatio grammaticalis. ergo dictio absolute posita non est aduerbium. sed nomen. Maior quia antecedẽs ⁊ relatiuũ debẽt ꝯuenire in gñe ⁊ in numero ⁊ aliqñ in casu modo aduerbiũ nõ habet talia accñtia. Minor patz in exemplo littere cũ dr. Vado romã que menibus eminet altis. vbi hoc relatiuuz q̃ refert dcõnẽ absolute positã scz romã Scda ratio est isto. Ad nullũ aduerbiũ põt addi adiectiuũ sed ad dictionẽ absolute positã addit adiectiuũ ergo dictio absolute posita nõ est aduerbiũ sed nomẽ. Maior qa adiectiuũ ⁊ subm dñt ꝯuenire in tribus in numero in gñe ⁊ in casu. mõ aduerbiũ nõ habz talia accñtia. Minor patet in exemplo littere. vt dz doctas bonus ire scolaris athenas ⁊ capit hic in littera athenas nõ p ꝯtinente sed p ꝯtentis. Ciuitas eñ athenis nõ fuit docta. sed hoies in ciuitate fuerũt docti. Vñ Athenis dr ab a qd est sine ⁊ thene mors quasi sine morte ppt ppetuã sciaz ⁊ sic ꝯmittit figura q̃ dr metonomia.

**Notandũ quarto ⁊ vltimo q Alex. i tex** in fine subiũgit vnũ notabile ostendẽdo q aduerbia interrogatiua locoꝝ sunt quatuor scz quo qua vbi ⁊ vñ qd notabile habet veritatem de simplicibus. qa ꝯposita sunt plura vt quorsũz quousq;. ad quousq; rñdetur actũs cũ p̃põe vsq; vt quousq; vadis rñdet vsq; ad montẽ dñi. sz ad quorsuz rñdet actũs cũ p̃põe vsus vt quorsuz vadis rñdet versus ciuitatẽ. Dupliciter aũt possumus rñdere ad talia aduerbia interrogatiua locoꝝ gñalit. Vno mõ noialit ⁊ sic ad quo rñdet actũs cũ p̃põe ad vt q̃ vadis rñdet ad ciuitatẽ. Ad qua rñdet actũs cũ p̃põe p vt qua vadis. rñdet p ciuitatẽ. sed ad vñ rñdet abltũs cũ p̃põe de vt querẽdo vñ venis rñdet de monte. Sed ad interrogationẽ factã p vbi rñdet abltũs cũ p̃põe in vt vbi es rñdet in domo. vsus. Quo petit ad qua p. in vbi. sed depetit vnde. Alio modo possumus rñdere ad interrogationẽ factam p ista aduerbia aduerbialiter ⁊ sic ad quo rñdet huc illuc istuc. Ad qua rñdet hac illac istac. Ad vbi rñdetur hic illic istic. Ad vñ rñdetur. hinc illinc istinc. quõ tamẽ specialiter sit respondendũ ad interrogationẽ factã p ista aduerbia p noia ppria locoꝝ maioꝝ ⁊ minoꝝ docet circa Donatũ. Istis notabilibus sic stantibus est.

**Conclusio responsalis Littera Alex. de** absolutiõe ablatiui est sufficiẽt assignata. pz veritas ꝯclusiõis ex dictz.

# De absolutiõe Ablatiui.

**Arguit̄ primo.** Jllud quod regit̄ nõ ponit̄ absolute. sed oĩs obliquus regit̄ igit̄ ablr̄us nõ ponit̄ absolute quia est obliquus. Maior est nota quia regi ⁊ absolute poni sunt opposita. mõ opposita expellũt se mutuo. Minor est Prisciani pri̇o minoris ꝙ om̄is obliquus habet referri ad verbũ. si ergo om̄is obliquus refert ad verbũ videt̄ ꝙ om̄is obliquus regat̄ a verbo. Dico verũ argumentũ ꝯcludit ꝙ om̄is obliquus fert̄ ad verbũ nõ sub rõe regiminis. sed ꝯstructõis. sic ꝙ si obliquus dꝫ ꝯstituere orõeꝫ ꝑfectã dꝫ ei addi verbũ. q̄a sine verbo orõ ꝑfecta ꝯstitui nõ põt.

**Arguit̄ scd̄o.** Ablatiuus nõ ponit̄ in designatiõe ꝯsequentie igitur ꝓbatur. om̄is ꝯsequentia habet antecedens ⁊ consequens. sed ablatiuus nõ habet antecedens ⁊ ꝯsequẽs igit̄ Maior patet ex diffinitiõe ꝯsequentie. Minor patet quia ablatiuus ẽ simplex dictio. modo simplex dictio nõ habet antecedens ⁊ consequẽs. Dico ꝙ ablatiuus positus absolute non sic ponitur in designatiõe cõsequentie ꝙ ip̄e haberet antecedens ⁊ ꝯsequens. sed quia ip̄e equiualet orationi in qua oratiõe est antecedens ⁊ ꝯsequens.

**Arguit̄ tercio.** Ablatiuus proprij nominis loci minoris nõ ponitur absolute igitur probatur in isto exemplo a roma. probatur quia iste ablatiuus roma regitur a prepositione a parte post. Dico ꝙ Alexander nõ voluit ꝙ semꝑ ablatiuus ꝓprij nomiuis ponit̄ absolute sed voluit. ꝙ ponit̄ absolute quando ꝯstruit̄ cum verbo qð ꝑ̄cat motũ de loco ad locũ vt rex venit roma.

**Arguit̄ quarto.** In istã magistro legente pueri proficiunt magistro legente nõ ponuntur absolute. igitur probatur antecedens quia regunt̄. ergo nõ ponuntur absolute. Tenet consequentia ex oppositis. antecedens patet quia predicta oratio valet tantũ pueri proficiunt propter magistrũ legentẽ in qua illi accusatiui magistrũ legentem reguntur a prepositiõe ꝓpter. Dico veruꝫ argumentũ concludit ꝙ considerando predictam orationẽ in sensu cathegorico tunc bene reguntur. sed in sensu ẏppothetico tũc bene ponũtur absolute vt patet in declaratione.

**Arguit̄ quinto.** Hic est regimen magistro legente pueri ꝓficiunt. probatur sic vbicunqꝫ dictio cogit̄ stare in certo casu ita ꝙ nõ in quolibet alio. est regimen sed hic est sic. g̊ hic est regimen. magistro legente pueri ꝓficiunt. Maior patet ex diffinitiõe regiminis. Minor patet. quia si hee dictiones ponerentur in alio casu nõ ponerentur absolute. Dico verum argumentũ concludit ꝙ in ista magistro legente pueri proficiunt. illi ablatiui coguntur in certo casu sed non a dictione regente. sed potius ideo quia equiualent antecedenti ~~⁊ ꝯsequenti.~~ antecedens em̄ habet se vt terminus a quo. modo ablatiuus significat per modũ vt a quo. ⁊ ergo ablatiui absolute positi potius coguntur stare in ablatiuo casu q̃ȝ in alio.

# De regimine ꝑticipioꝝ.

**Arguit̄ sexto.** Dcões absolute posite nõ sunt noĩa igit̄ añs ꝓbatur. qcq̄d determinat verbũ est aduerbium sed dcõnes absolute posite determĩant verba. igit̄ dcõnes absolute posite nõ sunt noĩa sed aduerbia. Maior ꝓpriũ aduerbij est determinare verbũ. mõ ꝓp̄a passio nõ derelinquit suũ subiectũ. Minor est Priscia. in maiori volumine in capitulo de aduerbio vbi oñdit ꝙ in his orõib⁹ venio roma. vado romã. dcõnes absolute posite specificant verba. Dico ꝙ Priscia. nõ voluit ꝙ dcões absolute posite essent aduerbia. sed voluit ꝙ dcõnes absolute posite hñt hñ ꝯditiões aduerbioꝝ. nõ tñ sequit̄ ꝙ sunt aduerbia. ⁊ sic ponũt̄ ꝭm eum loco aduerbioꝝ.

**Arguitur septimo.** Plura sunt aduerbia interrogatiua locoꝝ q̃ȝ quatuor. ergo littera Alex. falsa ꝓbat̄ añs: quia quorsum quousqꝫ etiã sunt aduerbia interrogatiua locoꝝ vt dicunt gramatici. Dico ꝙ tm̄ quatuor sunt aduerbia interrogatiua locoꝝ simplicia. sed ꝯposita ꝯputando plura sunt q̃ȝ quatuor.

**Arguit̄ octauo.** Autoris ꝓcessus est imꝑtinens igit̄ ꝓbatur quia intencio autoris est velle determinare de regimine ablatiui. hic aũt determinat de aduerbijs interrogatiuis locoꝝ. igit̄ ꝓcessus suus est imꝑtinens. Maior est nota minor siľr. Dico verũ argumentũ ꝯcluderet si hic determinaret de aduerbijs interrogatiuis locoꝝ principaliter. sed hoc solum facit incidentaliter ⁊ nõ intentione principali.

¶Participãs qđ in ans vľ in ens sit dicito pñs
Tus sus xus dat preteritũ: rus dusqꝫ futurum
Quere per actiua presens in rusqꝫ futura
Que dabit actiuũ dabit hoc eadem tibi neutꝝ
Sunt per passiua tibi cetera significanda
Deponens terna tibi dat: cõmune quaterna
Lex tamen est talis: ꝙ que caruere supinis
Nõ possunt rectũ per rus formare supinuum
In verbi genere que sit significatio quere
Hinc tibi multimodũ: credas regimẽ referãdũ
Dum mutat regimen fit participãs tibi nomen
Dum perdit tempus: dum cõparat: associamus
Istis cõpositũ: dum simplex sit tibi verbum

**Utꝝ littera** Alex. de ꝑticipijs sit bene assignata. Pro intellectiõe littere.

**Notandũ** ẽ prio. Alex. postq̃ȝ determinauit de regimine oĩm casuũ vt artẽ de regimie ꝑfecte traderet iã naturã ⁊ ꝑ̄cationẽ ꝑticipioꝝ declarat. vñ regimẽ ꝑticipioꝝ intelligi faciliꝰ põt. In primis ergo certas regulas de ꝑticipijs ponit quarũ prima est ista.

Participia in ans vel in ens terminata sunt pn̄tis tp̄is vt amans legēs quod intelligendū est essentialit᷑. quia accn̄talit᷑ ꝑticipium pōt trahi ad tp̄us ptm̄ vel futurū. vt eñ cōiter dr̄ in gramatica ꝑticipiū ſcat cū tp̄e limitabiliter q̄ꝛ p dictionē aliā importantē tp̄s pōt trahi accn̄taliter ad aliā dc̄ones tp̄is. vt cū dico absolute. legens est pn̄tis tp̄is. cū aūt dico fui legens est preteriti tp̄is. cū dico ero legens est futuri tp̄is. Scd̄a regula. Participia terminata in tus sus vel xus sunt preteriti tp̄is. de tus vt amatus. de sus vt visus. de xus vt nexus. ⁊ sic Alex. vult ꝙ terminatiões ꝑticipioꝝ p̄teriti tp̄is sunt tres. alij aūt gramatici plus distīcte loquentes de terminatiōibus ꝑticipioꝝ p̄ti tp̄is adhuc adiūgūt quatuor stus. vt pastus psus. vt lapsus. ptus vt captus ctus vt lectus tn̄ Alex. cō ꝓhendit istas sub terminatiōie tus. Tercia regula ꝑticipia terminata ī rus ⁊ in dus sunt futuri tp̄is vt amaturus ⁊ amandus.

## Notandū secundo Alex. in textu ponit

quinq̄ꝫ regulas ostēdendo quot ⁊ que ꝑticipia deriuant᷑ a quolibꝫ v̄bo. Prima regula a verbo actiuo actiui gn̄is deriuant᷑ duo ꝑticipia scꝫ pn̄s in ans vel in ens. ⁊ futurū in rus. vt ab amo venit amans ⁊ amaturus. Formant᷑ aūt ꝑticipia pn̄tis tp̄is in ans vel in ens terminata s̄m Pris. a p̄ma ꝑsona preteriti imꝑfecti indicatiui modi mutando bam vel bar in ns. vt amabā muta bam in ns erit amans. loquebar mutando bar in ns erit loquens. Rō aūt quare format᷑ a p̄ma ꝑsona. q̄a p̄ma ꝑsona ē dignior q̄ꝫ scd̄a ⁊ tercia mō a digniori fit denoīatio. ꝙ autē p̄ma ꝑsona sit dignior scd̄a ⁊ tercia ptꝫ quia prima ꝑsona concipit scd̄aꝫ ⁊ terciā ⁊ nō ecōuerso. om̄e aūt agens prestantius est passo. iij. de aīa. Participia aūt terminata in rus veniunt ab vltimo supino ꝓducendo ū ⁊ addēdo rus erit amaturus. Scd̄a regula a verbo neutrius generis formant᷑ etiaꝫ duo ꝑticipia pn̄s in ans vel in ens ⁊ futurum in rus. vt a sto venit pn̄s stans futurū staturus ⁊ intelligitur hec regula de verbis neutralibus que tam voce q̄ꝫ ſcatione. ⁊ etiā formatiōe tp̄m sunt neutralia. ⁊ hoc dr̄ ꝓpter verba neutro passiua q̄ hn̄t tria ꝑticipia. vt gaudeo habet gaudens gauisus ⁊ gauisurus. sed gaudeo nō est simpl'r neutrū. Tercia regula. a verbis passiuis veniūt duo ꝑticipia preteritū in tus sus vel xus ⁊ futurū in dus vt ab amor venit amatus ⁊ amandus. Formant᷑ autēꝫ participia preteriti tp̄is in tus terminata ab vltimo supino addendo simpliciter s vt amatu addendo s erit amatus. Participia aūtē futuri tp̄is ī dus terminata formāt᷑ a gtō singulari ꝑticipij ī ans vel in ens terminati. vt amandus format᷑ a genitiuo singulari amantis mutando tis in dus erit amādus. Quarta regula verbū deponētis generis format de se tria participia vt loquor habet presens preteritū ⁊ futurū vt loquēs, locutus ⁊ locuturus. Quinta ⁊ vltima regula verba cōis gn̄is formāt d̄ se quatuor ꝑticipia presens preteritū ⁊ duo futura. vt criminor habet criminans criminatus criminaturus criminandus. Sequit᷑ cor



larie ꝙ baccalariandus doctorandus magistrādus loquendus nō sunt ꝑticipia sed noīa. Ratio q̄a si essent ꝑticipia tūc deberent deriuari a v̄bis cōis gn̄is qd̄ est falsuꝫ. quia magistor doctor baccalarior sunt v̄ba deponentis gn̄is a quibus nō veniūt ꝑticipia terminata in dus. vn̄ dixit Petrus helie. rursus de neutris vel deponentalibus in dus noīa ꝓcedunt que participantia nō sunt.

## Notandū tercio ꝙ Alex. ponit in textu

vnā regulā de formatiōe ꝑticipioꝝ ⁊ vult talē regulā. Uerba carētia supinis nō pn̄t de se formare regularit᷑ ꝑticipia futuri tp̄is in rus t̄minata. Ratio quia deficiente causa deficit ⁊ effectus. mō vltimū supinū est causa ꝑticipij futuri tp̄is in rus terminati. si ergo aliquod verbū caret supinis etiā tale verbū caret futuro terminato in rus. vt om̄ia verba q̄ ſcant splendorē carent supinis om̄ia etiā talia carent futuro ꝑticipij in rus terminato excepto hoc verbo fulgeo qd̄ habet fulsum in supino ⁊ fulsu in vltimo supino. v̄ Om̄ia splendorē dicas caruere supinis. Excepias vnū quod tibi fulgeo fulsuꝫ. Sil'r hoc verbū studeo caret supino. quod etiā caret ꝑticipio ī rus terminato q̄a caret supino. Postea Alex. de significatiōibus ꝑticipioꝝ assignat regulā ⁊ dr̄ ꝙ ꝑticipiū est illi⁹ ſcatiōis cuius generis est ip̄m verbū a quo descendit vt si ꝑticipiū descendit a verbo actiui generis est actiualis ſcatiōis. Si a verbo passiuo est passiualis ſcatiōis. ⁊ intelligit᷑ illa regula vt in plurimū quia hoc veritatē nō habet in ꝑticipijs descendentibus a verbis cōis generis vn̄ dr̄ Florista. Uerbū cōe q̄ꝫuis agit ⁊ patiat᷑ Sola p ans ens rus actō ſcatur. Tus solū patitur per dus vtrūq̄ꝫ ſcatur. ⁊ subiūgit Alex. in textu ꝙ ex ſcatiōe ꝑticipij ex ꝯn̄ti cognoscit᷑ regimen ip̄ius ꝑticipij. Ratio q̄a quēcūq̄ꝫ casum regit verbū a pre post eūdē etiā regit eius ꝑticipiū vt sicut ꝯgrue dr̄ amo deum. sic ꝯgrue dr̄ amans deum. ⁊ sicut ꝯgrue dr̄ amor a deo sic ꝯgrue dicitur sum amatus a deo. Intelligitur tamē hoc ꝙ ꝑticipium regit eundē casum a pte post quē verbū dūmodo participiū ē ita latum in ſcando sicut verbū a quo descendit ꝙ dr̄ notanter ꝓpter hoc participiū criminās quod regit tm̄ actm̄ a parte post vt criminās te licet eius verbū criminor regit tam accusatiuū q̄ꝫ ablatiuū. sed hoc non est contra regulā. quia ꝑticipiū criminās nō est ita latū in significando sicut hoc verbū criminor. criminās eñ ſcat actiue tm̄ sed criminor ſcat actiue ⁊ passiue simul. ⁊ ergo dicit Donatus ꝙ verba cōia ſꝫ se sumpta cadunt in duas formas. i. duplicē ſcationē quia ſcāt actie ⁊ passiue sil'.

## Notandū quarto ⁊ vltimo. Alex: in fine

huius capituli ostendit quomodo participiū quatuor modis trāsit in vim noīs. Pro quo notandū participiū transire in vim nominis intelligitur dupliciter. Uno modo materialiter vt scꝫ ꝙ eadeꝫ vox in specie que reperitur in participio, etiā reperitur in noīe. ⁊ sic possibile est partici

piū trāsire in vim nois Scđo hoc intelligitur formaliter sic ꝙ modus significandi participij mutaretur in modū ſcandi nois ⁊ sic nō est possibile. ratio quia nomen ⁊ participiū differunt ⁊ distinguūtur specifice. modo illa que differunt specifice vnū nō fit aliud. species em̄ rerū transmutari nō possunt priori forma manente. Quatuor ergo modis pticipium dicit transire in vim nois. Primo transmutatiōe regiminis quādo scʒ vox similis participio regit alium casum ꝗ̄ʒ verbū. vt amans vini amo em̄ regit a parte post accusatiuū. Amans aūt regit gtm̄ cum dico. amans vini. Scđo quando nō significat tpus vt natus meus pulcer est in qua oratione natus est nomen ⁊ valet tm̄ sicut filius. sed ibi christus natus est ibi natus est participiū ⁊ ſcat cū tpe preterito. Tercio quando vox similis participio compat. vt amans amantior amantissimus. Participiū em̄ nō compatur ratio quia illđ quod debet compari debet suscipe magis ⁊ minus sed significatū participij nō potest intendi ⁊ remitti. patet quia participiū ſcat p modū fluxus ⁊ fieri. fluxus aūt est de genere successiuoꝝ ⁊ continuoꝝ continuū autē ⁊ successiuū est de genere quantitatis. quantitas aūt nō intenditur nec remittit. Quarto quādo vox similis participio componit cū prepositione cum qua suuʒ verbum cōponi nō potest vt indoctus. nō em̄ dicimus indoceor. Istis notabilibus sic stantibus est.

## Conclusio responsalis. Littera Alexandri

de participijs est bene assignata. patet conclusio ex his que dicta dicta sunt in notabilibus.

**Arguit primo.** Participia terminata in ans vel in ens non sunt presentis temporis igitur probatur. Illud quod limitatur a pñti tpe nō est presentis tpis. sed pticipia terminata in ans vel in ens limitantur a presenti tpe ergo nō sunt presentis tpis. Maior est nota. quia illud quod absoluit ⁊ spoliatur ab aliquo nō habet illud. Minor patet quia dicendo fui legens. hoc participium legens limitatur ad tempus preteritū. sed cum dico. ero legens hoc pticipiū limitatur ad tempus futurū. Dico ꝙ licet participiū limitatur a tempore nō tamen sic ꝙ fieret alterius temporis. vel quod vnū tpus mutaret in aliud sed ꝙ participiū significat actum qui aliquando fuit respectu alicuius presens licet nunc sit preteritus. vt Adam fuit legēs ⁊ sic participium limitatur a tpe accñtaliter solū ⁊ nō essentialiter.

**Arguit scđo.** Plures sunt terminatiōis participioꝝ preteriti temporis quam tres ergo littera Alexandri est insufficiens. probatur antecedens quia aliqua terminantur in ptus vt captus aliqua in stus vt pastus. Aliqua in ctus vt lectus. Aliqua in psus vt lapsus. ⁊ istas terminatiōes Alexander nō enumerat videtur ergo ꝙ est diminutus. Dico licet plures sint terminatiōes preteriti tēporis quam tres tamen Alexander ꝯprehendit illas sub istis. ⁊ etiam



ponit tres principales. scʒ. tus. sus. xus.

**Arguit tercio.** Processus Alexandri est supfluus igitur littera male posita. probatur antecedens. Intencio Alexandri est velle determinare de regimine ⁊ constructione. sed hic Alexander determinat de participijs. ergo littera Alexandri est male posita. Maior est nota quia determinare de significatione pticipiorū non est determinare de regimine. Minor est nota. Dico veruʒ argumentum concludit ꝙ principalis intencio Alexandri est determinare de regimine tamen ex consequenti hic determinat de significatione participioꝝ vt per hoc regimen pticipioꝝ potest perfecte intelligi.

**Arguit quarto.** Aliquod est verbū preteriti temporis ꝙ non terminatur in aliquam istaruʒ terminationum. Probatur de isto participio mortuus quod est preteriti tēporis ⁊ tamen non terminatur in aliquam istarū terminationū vt notum est. Dico verum argumentū ꝯcludit ꝙ iste terminationes hic posite sunt terminationes participioꝝ preteriti temporis regulariter formatorū modo mortuus formatur irregulariter

**Arguit quinto.** Verbum neutrius generis non format eadem participia sicut verbum actiui generis. Probatur sic diuersificatis causis diuersificant effectus. sed verbuʒ actiui generis ⁊ neutrius generis sunt diuerse cause ergo etiā formāt diuersa participia. Maior est nota quia diuersa. diuersa operātur. Minor est nota quia verba actiui generis ⁊ neutrius distinguntur specifice. Dico verum argumentū concluderet si Alexander diceret hic idemptitatem nature ⁊ ydemptitatem materialem. sed dicit ydemptitateʒ formationis quo ad terminationem.

**Arguit sexto.** Verbum neutrius generis format plura participia quam duo igitur. Probatur de isto verbo gaudeo qđ ē neutrius gñis ⁊ format tria participia scilicet gaudens gauisus ⁊ gauisurus. Dico ꝙ regula Alexādri intelligit de verbo neutrius generis quod est neutrius generis simpliciter scilicet tam significatione quam formatione temporum. modo gaudeo non est neutrius generis formatione temporum quia habet participium passiue terminationis scilicet gauisus.

**Arguit septimo.** Participium non est eiusdem significationis cuius generis est verbum a quo descendit. Probatur quia criminans est significationis actiualis tantū vt grammatici dicunt. ⁊ tamen est generis conmunis. Dico qđ regula Alexandri intelligitur qđ participium est eiusdem significationis cuius generis est verbum. Verum est hoc quando participium est ita latum in significando sicut verbum a quo descendit quod non est hic. vt declaratum est in tercio notabili.

**Arguit̄ octauo.** Participiū nō pōt trāsire in vim nois igit̄ Jlla que differūt specifice vnū nō fit aliud sed nomē ⁊ verbū drn̄t specifice igit̄ pticipium nō transit in vim nois. Maior quia spēs rerū transmutari nō possunt queadmodū etiā de homine nō fit asin⁹. Minor q: pticipiū ⁊ nomē hn̄t modos ſcādi disticros specifice. ergo etiā drn̄t specifice. Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ pticipiū nō transit in vim nois formaliter. sed bene materialiter ⁊ sic res specifice differētes hn̄ transmutant̄. vt de hoie fit asinus rōe materie. Silr̄ de lana fit securis vt dr̄ ꝯmētator. j. phicoꝝ p longā transmutatione. oīm em̄ gn̄abiliū ⁊ corruptibiliū eadē est materia vtꝫ j. de gn̄atione quō tn̄ pticipiū transit in vim nois declaratū est in quarto notabili.

¶Est post predicta constructio iure locanda
In geminas partes cōstructio scinditur illi
Transitio debet intransitio ꝙ subesse
Cū partes: per quas cōstat cōstructio plena
Signant diuersa constructio transeat illa
Iudicium fit idem tanquā diuersa notanda
Hanc in mēbra duo distinguere cōuenit eius
Sunt species simplex que trāsit queqꝫ retrāsit
Est intransitio tibi per predicta notanda
Per binas species hāc distingues: quia simplex
Hanc intransitio pariterqꝫ reciproca scindunt
Ecce per exempla tibi res est notificanda
Hic sociū superat. vel Marcū Tullius orat
Exorat Marcū Cicero ꝙ diligat ip̄m
Tullius est Marcus bos est leo capra iuuenca
Se regit hic. ego me: tu te: nos diligimus nos
Isti se sociant: vos autem diligitis vos
Actus transitio personarūqꝫ notentur
Quando nō transit actus: nec passio cuiquam
Infertur: nunqꝫ transit constructio plena
Filius Alphei iacobiqꝫ maria quiescunt.

**Utrū lr̄a** Alex. de ꝯstructione gramaticali sit sufficienter assignata. Pro intellectiōe questiōis nōte.

**Notandū** est primo ꝙ ratio ordinis est ista q̄re Alex. in cap. pcedenti determinauit de regimie Nūc em̄ determinat de ꝯstructiōe. Cōstructō em̄ presupponit regimē sicut em̄ in natura ptes prius disponūt anteqꝫ expiratio ꝯstituat̄. dr̄ em̄ scdo phisicoꝝ. Ars imitat̄ naturā sic ⁊ in arte anteqꝫ dcōes adinuicē construūt̄ ⁊ ordinant̄ prius debet regi ⁊ disponi. vnde recte Alex: dixit. Est post predicta ꝯstructio iure.



Pro intellectiōe aūt hoꝝ que hic dicunt̄ sciendū ꝙ ꝯstructio capit̄ dupliciter. Primo communiter. scdo ppꝛie. tercio ppꝛiissime. Cōstructio cōmuniter capta est cōbinatio dictionū adinuicē ad ꝯstituendum aliquem sensum audienti. ⁊ sic ꝯstructio cōuertit̄ cū orōe de qua determinat in pmo periarmeniaꝝ. Et sic ꝯstructio dicit̄ a cō qđ est simul. ⁊ structio vel strues quasi aliquoꝝ simul adinuicē structio. Scdo capit̄ ꝯstructio ppꝛie. ⁊ sic capit autor modoꝝ significādi diffiniēs ꝯstructionē. vt patet infra. ⁊ sic dicit̄ ꝯstructio quasi cōueniens vel ꝯgrua structio. Tercio capit̄ cōstructio ppꝛiissime. ⁊ sic constructio est cōgrua dictionū in oratiōe pfecta positarū ordinatio. congruā pfectāqꝫ sententiā demonstrās. ⁊ sic dr̄ ꝯstructio quasi cōpleta structio. ⁊ isto modo ꝯstructionē capit ⁊ diffinit Priscianus. Sequit̄ corrollarie pmo ꝙ nulla oratio incōgrua est ꝯstructio. patet q: cōstructio dicit ꝯgruū ordinē dictionum adinuicē ⁊ pportionē dictionū. cōstat aūt ꝙ incōgrue struere plus est destruere qꝫ ꝯstruere. Sequit̄ corrollarie scdo ꝙ alique sunt ꝯstructiones pfecte. alique impfecte. vt hec est ꝯstructio impfecta. albus homo. hec vero pfecta. hō currit. vt patebit. Sequit̄ corrollarie tercio ꝙ alique ꝯstructiones possunt dici totales ⁊ alique partiales. Cōstructiones iste dicunt̄ totales que causant orationē perfectā vt que sunt composite ex supposito ⁊ apposito. sed iste dicunt̄ partiales que sunt composite ex determinatiōe ⁊ determinabili. vt albus homo. volo legere: Sequit̄ corrollarie quarto ꝙ aliter alexāder loquit̄ de ꝯstructiōibus ⁊ aliter autor modoꝝ significādi. alexāder em̄ determinat de ꝯstructionibus totalibus ⁊ pfectis. autor modoꝝ significādi de ꝯstructionibus etiā partialibus ⁊ impfectis. vt albus homo. Sequit̄ corollarie quīto ꝙ diffinitio ꝯstructiōis data ab autore modoꝝ ſcādi nō excludit ꝯstructiōes ptiales. ſꝫ diffinitio pſci. hn̄ excludit ptiales ⁊ dat̄ solū de totalib⁹.

**Notandū scdo. ꝙ ſm intentōem iohan**nis ianuēsis in catholicon ꝙ sicut in natura inuenit̄ triplex motus. vt patet pmo celi. scꝫ motus rectus: motus circularis ⁊ motus cōpositus Motus rectus est q̄ fit a medio vl' ad mediū. quo motu mouent̄ quattuor elemēta. Duo em̄ elemēta vt leuia sicut ignis ⁊ aer mouent̄ a medio sursū. duo aūt elemēta grauia scilicet terra ⁊ aqua mouent̄ ad mediū. ⁊ isti motui recto pportionat̄ ꝯstructio trāsitiua quia sicut motus rectus fit p lineā rectā. sic in constructione transitiua denotat̄ fieri trāsitio recte actionis vel passionis a re significata p suppositū in rem significatā per obliquū sequentē. vt ego lego lectionē. Scdus motus in natura dicit̄ circurlaris qui fit circa mediū mūdi per lineā circularem quo motu mouent̄ corpa celestia. Dicit̄ em̄ scdo celi ꝙ motus circularis est pfectissimus mot⁹. eo ꝙ caret principio ⁊ fine. Et recte ergo attribuit̄ corpibus celestibus. ⁊ isti motui pportionat̄ ꝯstructio reciproca, sicut em̄ in motu circulari mobile incipit moueri ab aliquo loco. ⁊ re-

uertit in eundē terminū. sic in ɔstructione reciproca actus vel passio ꝓcedens a supposito reuertit in eandē rē ꝫ vñ exiuit. vt ego diligo me. Terci⁹ motus in natura est mot⁹ cōpositus vt est mot⁹ tract⁹. q ɔponit ex recto ꝛ circulari. ꝛ illi ꝓporcionat ɔstructio retransitiua. qꝛ talis est cōposita ex duab⁹ trāsitiuis. vt ego diligo petrū vt petrus diligat me. sed qꝛ qes in natura est ꝓuatio motus. sic etiā in arte reperit ɔstructio q̄ ꝓporcionat quieti. vt ɔstructio intrāsitiua. Rō. qꝛ sicut in natura illud quiescit qꝺ nō mutat de loco ad locū. sic in arte illa cōstructio que significat actionē vel passionē verbi manere in re significata ꝑ suppositum dicitur intrāsitiua. vt iohānes currit.

## Notandū tercio ꝙ de ɔstructione reciproca

grāmātici diuersificati sunt. Alij eñ dicūt ꝙ ɔstructio reciproca sit intrāsitiua. vt alex. Autor ṽo modoꝝ ꝓcandi dꝫ ꝙ est trāsitiua. Rō qꝛ alexāder dicit illā ɔstructionē intransitiuā in qua ɔstructibilia ꝓcāt idē. Cōstat aūt ꝙ in ɔstructiōe reciproca ɔstructibilia ꝓcant ideꝫ. vt ptꝫ in ista. ego diligo me. ergo talis ɔstructio est intrāsitiua. Maior pꝫ ex diffinitiōe ɔstructōis intrāsitiue Minor. qꝛ suppositū scꝫ ego ꝛ actūs me ꝓcant eandē rem. Sed autor modoꝝ ꝓcandi ideo dꝫ eā esse transitiuā. qꝛ ipē attēdit ɔstructiōes penes modos ꝓcandi dictionū. Pro quo notandū ꝙ ꝓm autorē modoꝝ ꝓcādi. cū iuxta aristotilē. x. methaphice. In omī gn̄e rerū est dare ꝓmū qꝺ est metrū ꝛ mēsura alioꝝ. Erit etiā sic in gn̄e ɔstructibiliū dare ɔstructibile ꝓmū. ꝛ si dat ꝓmū ɔtingit ꝛ dare secundū. eo ꝙ ꝓmū ꝛ scōm sunt differētie ordinis. Est aūt ɔstructibile ꝓmū in ɔstructiōe qꝺ depēdet ad obliquū. vt lego lectionē. lego est constructibile ꝓmū. qꝛ depēdet ad lectionē. ꝛ lectionē ɔstructibile scōm. qꝛ terminat depēdentiā ṽbi. Illud ṽo est ɔstructibile scōm qꝺ dependet ad suppositū. vt sortes currit. hoc verbū currit dꝛ depēdēs. sed sortes est ɔstructibile depēdentiā terminās. Sequit corollarie ꝙ idē pōt dici ɔstructibile ꝓmū ꝛ etiā ꝓm respectu diuersoꝝ. vt ptꝫ in ista. ego lego lectionē. Cōsiderādo eñ hoc ṽbū lego in ordine ad actm̄ lectionē est cōstructibile ꝓmū. sed ɔsiderādo quo ad suppositū añ scꝫ ego tūc ē ɔstructibile scōm. Isto stāte autor modoꝝ ꝓcandi arguit sic. Cōstructio reciproca est trāsitiua. ꝓbat sic. Ista ɔstructio est trāsitiua in qua ɔstructibile pri⁹ depēdet ad posteri⁹. vt lego lectionē. sed in ɔstructione reciproca est sic. igit. Maior patet ex diffinitiōe ɔstructōis reciproce. Minor ptꝫ in ista. ego diligo me. Rō scōa quare est trāsitiua. Illa ɔstructio est trāsitiua in qua ṽbū trāsitiuū trāsitiue positū regit a pte post actm̄. sed hic ego diligo me est sic. ergo est transitiua. Maior est nota qꝛ verbū transitiuū regēs post se actm̄ facit ɔstructionē transitiuā. Minor ē nota. oīs eñ ɔstructio in qua obliqu⁹ regit a pte post a ṽbo est trāsitiua. posita eñ causa ponit ꝛ effectus. Ad hāc ɔtrouersiā grāmaticoꝝ quidā dicūt ꝙ ɔstructio reciproca est mediū inter cōstructionē transitiuā



ꝛ intransitiuā ex eo eñ ꝙ obliquus regit a parte post a ṽbo ꝛ denotatur fieri trāsitio act⁹ vel passionis dicit trāsitiua. sed qꝛ obliqu⁹ cū supposito ꝑtinēt ad idē dicūt eā fore intrāsitiuā Alij dicūt ꝙ formaliter loquēdo de ɔstructiōe quo ad modos ꝓcandi tūc ipa est ɔstructio trāsitiua. sed loquēdo de ipa materialiter quo ad significatū tunc pōt dici intrāsitiua. Cōstat aūt ꝙ ɔstructio plus attendit rōe modoꝝ ꝓcandi q̄ꝫ significati. ɔcludit ꝙ ɔstructio reciproca magis dicit trāsitiua q̄ꝫ intrāsitiua. modus tñ alexandri est cōmunis.

## Notandū quarto ꝛ vltimo: ꝙ quesitiua

ɔstructiōis sunt tria. scꝫ. que qualis quāta. que q̄rit de substātia ɔstructionis. vnde ad interrogationē factā ꝑ que. respondet trāsitiua vł intrāsitiua. Scōm quesitū ɔstructōis est qualis. ꝛ q̄rit de q̄litate ɔstructionis vñ ad interrogationē factā ꝑ qualis rn̄det ɔgrua ꝛ incōgrua. vñ ɔgruitas est ꝓprietas vel passio sermonis ex modoꝝ ꝓcandi respectiuoꝝ ɔformitate ad aliquā speciē ɔstructiōis reqsitioꝝ derelicta. Et cōgruitas est duplex. q̄dā ad intellectū ꝛ quedā ad sensum. Cōgruitas ad sensuꝫ est qñ ambo ɔstructibilia sunt expꝛssa sub ɔformitate accidētiuꝫ grāmaticaliū. vt hic hō currit. Sꝫ ɔgruitas ad intellectū est qñ nō ambo ɔstructibilia ꝓm vocē quo ad ɔgruitatē sunt expꝛssa. ſꝫ alteꝝ illoꝝ ꝑ intellectū subintelligit. vt qñ ṽba ꝓme ꝑsone vel scōe ꝑsone ꝓferunt. Dicit eñ ꝓscia. ꝓmo minoꝝ. In omī ṽbo ꝓme vel scōe ꝑsone cert⁹ subintelligit ntūs. In ṽbis aūt tercie ꝑsone incert⁹. Terciū q̄sitiuū ɔstructōis est quāta. vñ ad quāta respōdet ꝑfecta vel impfecta. Perfectio aūt describit sic. Est ꝓprietas sermonis vel ɔstructōis ex debita vniōe ɔstructibiliū derelicta ad expꝛmendū sufficiēter ꝛ ꝑfecte mētis ɔceptū ordīata. vt scꝫ ꝙa gn̄at ꝑfectū sensuꝫ ī aīo audiētꝫ. Et ē duplex. ad sensuꝫ ꝛ ad itellectū. Ad sensuꝫ ē qñ ābo ɔstructibilia ɔgruitatꝫ ꝓm vocē sūt expꝛssa vt ego scribo. q̄ est ꝑfecta Oīs eñ orō ꝑfecta ɔstituit ex supposito ꝛ apposito. Ad intellectū ē qñ ñ ambo ɔstructibilia ɔgruitatꝫ ꝓm vocē expꝛmūt. sed alteꝝ illoꝝ ꝑ intellectū subintelligit. vt ɔtingit in ṽbis ꝓme secunde ꝛ tercie ꝑsone. Istis notabilibus sic stantibus est.

## Cōclusio rn̄salis. Littera alex. de con-

structione ꝛ eius diuisiōe est sufficiēter assignata. patet autoritas conclusionis ex his que dicta sunt.

**Arguit primo.** Cōstructio in grāmatica nō ē possibilis. igr̄ ꝓbat añs. ex ɔstructibilib⁹ nō pōt fieri cōstructō. igr̄ ɔstructio ī grāmatica nō ē possibil'. ꝓbat añs. ex duob⁹ entib⁹ ī actu nō pt fieri ꝓcīu. ſꝫ ābo ɔstructibilia sūt entia ī actu. igr̄. maior ē arist. z. met. minor. qꝛ qꝺlibꝫ ɔstructibile hꝫ modū ꝓcādi. ſꝫ mod⁹ ꝓcādi est illꝺ quo ɔstructibile vel pars orōis fit in actu. ꝓbat. qꝛ mod⁹ ꝓcandi habet se vt forma partis orōis modo forma est qua res est in actu

Dico veꝝ argumẽtũ ꝯcludit ꝙ ex duob⁹ entib⁹ non fit terciũ vbi vnuꝫ fuerit in potẽtia ad alteꝝ qđ non fit in ꝓposito. vt hic hõ currit. ꝯstructibile regẽs habꝫ se vt in actu. ⁊ ꝯstructibile rectũ vt in potentia.

## Arguit scđo.

Modi ſcandi non sũt pncipia ꝯstructõis. igiꝭ. ꝓbaꝭ añs. nec modoꝝ significandi cõueniẽtia. nec discõueniẽtia. igr̃ modi ſcandi nõ sũt pncipia ꝯstructionis. Tenet ꝯña ex sufficiẽti diuisione. Añs ꝓ pma parte ꝓbaꝭ ꝙ non cõueuientia. q꞉ tũc sequeretur ꝙ hic nõ esset ꝯstructio hõ currit ꝓbatur. quia in illa cõstructibilia habẽt diuersos modos ſcandi distinctos. Nec etiã potest dici scđꝫ. q꞉ tũc hic esset constructio. alba vir: ⁊ sic oratio incõgrua: esset ꝯstructio qđ est falsum. Dico verũ argumẽtũ ꝯcludit ꝙ ad ꝯstructionẽ reqriꝭ ꝓportio modoꝝ ſcandi. sed non oĩm. sed illoꝝ q̃ reqrũꝭ ad constructiõem. quoꝝ ꝓportio est cum đr homo currit. sic in simili ad ꝯstructiõem dom⁹ reqriꝭ ꝯpositio ptiũ. ꝫ non oĩm ptium indifferenꝭ. sed eaꝝ que reqruꝭ ad ꝯstructõem.

## Arguit tercio.

Constructõ in grãmatica non est possibilis. ꝓbaꝭ ex oppositꝫ nõ fit vnũ. ꝫ ꝯstructibilia in ꝯstructiõe sũt opposita: ergo ex ipis non fit vnũ. Maior q꞉ opposita se destruunt et expellunt. in ꝯstructõe aũt fit vnio ⁊ ptes manent in re vnite. Minor q꞉ in omni ꝯstructiõe debet esse ꝯstructibile dependẽs ⁊ depẽdentiaꝫ terminans vt đt autor modoꝝ ſcandi, modo depẽdens et depẽdentiã terminans includũt oppositas ratões. Dico ꝙ veꝝ argumẽtũ ꝯcludit ꝙ ex oppositis nõ fit vnũ ea ratiõe qua opposita sunt. ꝫ ex oppositis bñ fit vnuꝫ ea rõe qua vnũ est in aptitudine ⁊ in potẽtia ad alteꝝ ⁊ sic nõ sunt opposita.

## Arguit quarto.

Homo currit nõ est ꝯstructio intrãsitiua ꝓbaꝭ. In oĩi ꝯstructiõe intrãsitiua constructibilia significãt idẽ. sed hic homo currit nõ ſcant idẽ. igiꝭ. Maior patet ex diffinitiõe ꝯstructionis intrãsitiue. Minor. q꞉ substãtia ⁊ accidens sunt pmo diuersa. ga diciꝭ pmo phisicoꝝ. Substãtia ⁊ quãtitas si sunt duo sunt. mõ hõ ſcat substantiã. q꞉ nomẽ. ⁊ currit accidens. q꞉ verbũ. Dico verũ argumentũ ꝯcludit. q꞉ hic homo currit ꝯstructibilia nõ ſcant idẽ formaliter. ⁊ si ſm se absolute ꝯsideranꝭ. sed bene ſcant ideꝫ materialiter. ⁊ ſm numeꝝ. q꞉ accidẽs ⁊ subiectũ sunt idẽ nũero ⁊ materialiter pmo topicoꝝ. modo idẽptitas materialis est maxima.

## Arguit quito.

Ego amor hic nõ est ꝯstructio. ꝓbaꝭ. q꞉ si aliqua maxime intrãsitiua actus. sed hoc nõ. ꝓbaꝭ. q꞉ hic nõ significaꝭ actus. sed passio. Dico veꝝ argumentũ ꝯcludit ꝙ in cõstructionẽ intrãsitiua actus nõ capiꝭ ꝓ actiõe. sed capiꝭ indifferenter ꝓ actu verbali nõ curãdo an sit actio vꝉ passio: ⁊ sic cũ diciꝭ ego amor significaꝭ actus amãdi. licet significaꝭ passiue.

## Arguit sexto.

Nulla est ꝯstructõ simplex, igiꝭ. ꝓbaꝭ añs. simplex nõ est ꝯpositũ. sed oĩs ꝯstructio est cõ-



posita. igiꝭ nlla ꝯstructio est simplex. Maior. q꞉ implicat aliqđ simplex esse cõpositũ. Minor ptꝫ ꝑ diffinitionẽ ꝯstructiõis. in qua đr. Cõstructio est ꝯstructibiliũ vnio. Si ergo in cõstructione est vnio ꝯstructibilium cõcludiꝭ ꝙ oĩs ꝯstructio est ꝯposita. Dico verũ argumentũ concludit si ꝯstructio ideo diceref simplex. q꞉ nõ esset ꝯposita. ꝫ diciꝭ ideo simplex. q꞉ aut est intrãsitiua actus ꝑsonaꝝ ⁊ nõ reciproca. vel est trãsitiua actus vel personaꝝ ⁊ nõ retrãsitiua.

## Arguit septimo.

Cõstructio reciproca nõ est intransitiua igiꝭ littera alexãdri nõ valet. ꝓbaꝭ añs Illa costructio est trãsitiua in qua casus trãsitiuus regiꝭ a pte post a ṽbo. sed in ꝯstructiõe reciproca est sic. igiꝭ. Maior est nota. q꞉ casus trãsitiuus causat ꝯstructionẽ transitiuã. ⁊ casus intransitiuus causat ꝯstructionẽ intransitiuã. Minor q꞉ in ꝯstructiõe reciproca poniꝭ actũs. modo actũs est casus trãsitiuus vt đt ꝑscianus scđo minoris. Dico veꝝ argumentũ cõcludit ꝙ cõstructio reciproca ſm rem ⁊ materialiter est intransitiua. tñ ſm modũ ⁊ formaliter est transitiua.

## Arguit octauo.

Filius alphei quiescit nõ est ꝯstructio trãsitiua ꝑsonaꝝ. ꝓbaꝭ. q꞉ est trãsitiua actus igiꝭ nõ trãsitiua ꝑsonaꝝ. Tenet ꝯña ex oppositis. Antecedẽs patet. q꞉ suppositũ ⁊ appositũ causant ꝯstructionẽ intransitiuã actus. modo hic est suppositũ ⁊ appositũ. igiꝭ maior. silr minor est nota. Dico verũ argumentũ ꝯcludit ꝙ ꝯsiderando istã. Filius alphei quiescit sine verbo tũc est trãsitiua ꝑsonaꝝ. ⁊ hoc voluit alexander. sed ꝯsiderãdo eã in ordine ad verbũ tũc est intrãsitiua actus. nõ est ergo incõueniẽs in eadẽ orõe esse diuersas cõstructiones scđm diuersum modum.

¶ Construe sic casum si sit prepone vocantẽ
Mox rectum pones. hinc personale locabis
Verbũ: quod primo statues. si cetera desint
Tercius hinc casus & quart⁹ sepe sequunꭲ
Aut verbo subdes aduerbia: sude secundũ
Casum rectori: debet vox prepositiua
Quarto ꝑiungi. vel sexto: quẽ regit ipsa
Infinitiuum persone siue quibusdam
Des adiectiuis: vt sunt abilis piger aptus
Hanc olim pulchrã veteres dixere figurã
Verba q̃ sunt debet iubet audet vultq꞉ pótq꞉

## Utruꝫ lr̃a

alexãdri de ordine ꝯstructibiliũ. ⁊ silr de nouẽ impedimẽtis ꝯstructionis sit bñ assignata. Pro intellectiõe littere.

## Notandũ

primo ꝙ q꞉ aristotelis ostẽdit scđo phisicoꝝ ꝙ ars imitaꭲ naturaꝫ. sicut ergo in natura oĩa sunt ordinata et ad vnũ pncipium reducta. qđ dat esse et vitaꝫ

# De ordine constructibiliū

Nititur & tentat dignat̃ scitq3 monetq3
Incipit & tedet piget et pudet atq3 meret̃
Et properat gaudet delectat penitet vrget
Et parat & discit decet solet & licet: adde
Que p̄dicta notant: et que cōtraria signant
Addere multa potes qnarto casu preeūte
Que iunges verbo iūges & participanti
Si generi verbi sua significatio fiet
Consona. debet̃ ipsi constructio verbi
Sed personale supponens rectus habebit
Aut ablatiui preeunt rectore soluti
Aut postponunt̃: sed vix interseris illos
Appellans verbū. substantiuūq3 vel horū
Vim retinēs: post se rectū quādoq3 locabūt
Est substantiui data significatio verbi
Passiuis & sepe solet constructio tradi

omibus alijs. vt pt3 p̄mo celi. ꝛ in rebus naturis reperit̃ ordo in singulis. q. em̄ tollit ordine3 tollit omē bonū. vt dicit ꝯmētator scd̄o phisi coꝝ. sic ꝛ in arte op3 in ꝯstruēdo ꝛ ꝯponendo ꝯstructibilia esse ordine3 de quo alexāder iā determinat ponēdo nouē regulas. Pro qbus intelligēdis sciēdū ordo grāmaticalis describit̃ sic. Ordo est habitudo dictionū adinuice3 debite et ꝯueniēter positarū s̄m pri⁹ ꝛ posterius Et dr̄ ordo in grammatica ad similitudinē ordinis in natura. sicut em̄ in ordine reali res debite locant̃ vt in naturis eoꝝ ꝯperit. vt pt3 in elemētis in qb⁹ elemēta leuiora sunt sursu3. grauiora deorsu3. Dicit̃ em̄ p̄mo celi omē leue sursu3. ꝛ oē graue deorsu3. sic in ordine gramaticali ꝯstructibilia debite ꝛ ꝯueniēter ordinātur. p̄mo suppositū ꝛ appositū. vt3 in regulis. Inuētus aūt est ordo grāmaticalis trib⁹ de causis. Primo vt sciamus qd sit p̄ponendū ꝛ qd postponendu3. Scd̄o vt sciam⁹ vn̄ exit act⁹ verbi. q2 a re s̄cata p ntm̄. ꝛ in qd terminat̃. q2 in rē s̄catā p obliquu3. vt iohānes legit lectionē. Tercio vt sciam⁹ qd̄ ꝯstructibile sit iungēdū ablatiuo vt determinatio cū suo determiabili. vt alb⁹ hō. Ponit aūt alexander reglas octo de ordine ꝯstructibiliū. Prima si in aliqua ꝯstructione ponit̃ vt̄us ordo debet incipi a vt̄o. Rō q2 p vtm̄ importat̃ excitatō sed oīs excitatio est in p̄ncipio ponēda. ꝛ licet aliqn̄ incipit̃ ordo ab aduerbio vocādi o cū ponit̃ circa vtm̄. tn̄ hoc nō ē ꝯtra regulā. Cū q2 du3 donec. modo ordo incipit̃ a vt̄o sine impedimento. Scd̄a regula. post vtm̄ d3 poni nt̄us. Rō. q2 excitatio importata p vtm̄ ē accn̄s. ꝛ g̊ regrit terminū mō nt̄us s̄cat talē terminū ꝛ s̄bstātiā. Tercia regl'a post ntm̄ ꝛ vtm̄ d3 poni v̄bū p̄sonale. rō q2 nt̄us ꝛ vt̄us s̄cat s̄bstātiā. v̄bū v̊o accn̄s mō substātia ē p̄or accn̄te. ꝛ accn̄s seqt̃ substantiā sic effect⁹ suā causa3.



**Notandū scd̄o. Quarta regl'a de ordīe** ꝯstructibiliū est ista. si nt̄us ꝛ vt̄us nō ponunt̃ in orōe tūc ordo d3 incipi a v̄bo p̄sonali. Rō q2 in omi v̄bo p̄me vel scd̄e p̄sone cert⁹ subintelligit̃ nt̄us. sed in v̄bis t̄cie p̄sone incert⁹. ꝛ sic v̄tualiter ordo incipit̃ ibi g nt̄o incluso. Quīta regl'a. post v̄bū p̄sonale imediate d3 poni dt̄us ꝛ act̄us Rō. q2 s̄catū v̄bi est accn̄s. oē aūt accn̄s d3 det̃minari p aliqd̄ subiectū ꝛ in aliq̊ subiecto. ꝛ illud subiectū s̄cat dt̄us ꝛ act̄us. Sexta regl'a. aduerbiū d3 seq suū v̄bū. Rō. q2 oīs determinatio debet sequi suū determinabile. modo aduerbiu3 est determinatio verbi. dr̄ em̄ p̄sci. p̄io minoꝝ. Aduerbiū est vi v̄bi adiectiuū. licz aliq̄ aduerbia p̄ponunt̃ suis v̄bis. vt patebit inferi⁹. Septima regl'a. Dictio recta d3 poni post dictionē regentē. vt fili⁹ fortis. Rō. q2 dictio regēs h3 se vt determinabile. dcō recta vt determiatio. mō oīs det̃minatio d3 seq suū determinabile. Octaua regl'a. p̄pō d3 p̄poni suo casuali cui deseruit. Rō q2 int̃ dcōnē regentē ꝛ rectā est mutua ꝓportio ꝛ depēdentia. q2 dcō recta terminat dependētiā dcōis regētis. vt dictū est an̄. mō p̄pō regit suū casuale. ergo recte ei p̄ponit̃. ꝛ has regl'as terigit alex. in textu cū dixit. Cōstrue sic casu3 si sit p̄pone vocantē. Mox rectu3 ponis. hinc p̄sonale locabis. Uerbū: qd̄ p̄mo statues si cetera desint. Terci⁹ hinc casus ꝛ quart⁹ sepe sequūt̃. Aut v̄bo subdes aduerbia. subde scd̄3 casu3 rectori. Debet vox p̄positiua quarto p̄eiungi vel sexto quē regit ipsa.

**Notandū t̄cio q̄ alex. in textu ponit nouē impedimēta** ꝯtra regl'as octo p̄dictas. Primū tāgit ibi. Infinitiuū p̄sone siue qbusdā. Des adiectiuis vt sunt abilis piger apt⁹. Hāc oli3 pulchrā veteres dixere figurā. ꝛ vult duas regl'as. Pria v̄ba p̄sonalia sepi⁹ ꝯstruunt̃ cū infinitiuo a p̄te post. vt volo legere. cupio ꝓficere. ꝛ hoc maxime fit in v̄bis ꝓhereticis. q̄ sc3 s̄cant actū aīe interiorē icognoscētiū: vt volo: desidero. Et ē ipedimentū ꝯtra illā regulā. Terci⁹ hinc casus. Et on̄dit alex. q̄ sunt illa v̄ba q̄ possunt ꝯstrui cū infinitiuo. ꝛ enūerat ea. vt iubet audet vult pōt nititt̃ tentat gaudet ꝓperat. vt pt3 in textu. Et ne dū illa in textu posita. s3 eis ꝯsinonima in s̄cado. ꝛ etiā eis ꝯtraria in s̄cando. vt inhibeo ꝯtrariat̃ in s̄cādo huic v̄bo iubeo. Et sil'r subiūgit q̄ m'lta ex ipis ꝯstruunt̃ cū infinitiuo actō p̄cedēte. vt scio te legere. volo te currere. Scd̄a regl'a Nomē adiectiuū nt̄i casus ꝯstruit̃ sepe cū infinitiuo. vt abilis legere. inept⁹ scribere. Et est impedimētu3 ꝯtra illā regl'a3. hinc p̄sonale locab. Uerbū. Dictū ē em̄ ante q̄ post ntm̄ debet poni verbū finiti modi. hic autē dr̄ q̄ post ntm̄ ponit̃ verbu3 infiniti modi Que aūt sunt adiectiua q̄ ita possunt ꝯstrui a p̄te post cum infinitiuo dicit iohānes monachi q̄ sunt adiectiua q̄ significāt dispositione3 ad agere vel ad pati. Illa autē significant dispositionē ad agere vel ad pati que ꝓmptificāt substantiam ad agēdu3. vt agilis tenuis.

Corpulentus aūt ⁊ crassicies indisponūt substantiā ad agendū. Postea alex. in tex. ponit aliud ipedimētū cū dr. Que iūges ꝟbo iūges ⁊ ꝑticipanti. Si generi verbi sua ꝟcatio fiet. Cōsona: debet illi ꝯstructio ꝟbi. Sed personale supponēs rect⁹ habebit. vult talē regulā. Participiū regit aptep⁹ eūdē casum quē suū ꝟbū a quo descendit. vt amans deū. ⁊ hoc est verū si ꝑticipiū est eiusdē ꝟcatōis cuius gn̄is est verbum a quo descendit. Nō dicit notant ꝓpt participia in ans vel in ens t'minata que descendūt a ꝟbis cōmunis gn̄is. q: talia nō regūt eundē casū a ꝑte post sicut eoꝝ ꝟba. hoc em̄ ꝟbū osculoꝛ regit idifferent' actm̄ vel ablm̄. sed osculans soluꝫ regit actm̄. Et intelligit hec regula de casu a ꝑte post ⁊ nō a ꝑte ante q: verbū ꝑsonale regit ntm̄ a ꝑte ante. ~~sed~~ in rōe suppositi. sed hoc nō ꝯuenit ꝑticipio. Et est ista regula impedimentū ꝯtra regulā ꝯstructiōis verbi ꝑsonalis ~~ꝑ~~ ntm̄. Dictū em̄ est ante ꝙ post ntm̄ debet poni verbū ꝑsonale. hic aūt dr ꝙ post ntm̄ participiale ponit sepe obliquus ~~participialis~~.

## Notādū quarto ⁊ vltimo ꝙ Alex. in lr̄a

sequēti cū dr. Aut ablti ꝑeunt rectore soluti. Aut postponunt. sed vix intˀseris illos vult talē regulā. Si in aliqua ꝯstructiōe ponunt ablti positi in designatiōe ꝯn̄e vel absolute positi tūc ab ipsis pōt incipi cōstructio. vel etiā finiri ꝑ ip̄os. sed raro dn̄t poni in medio. vt ibi. magistro legēte pueri ꝓficiūt. Rō aūt hui⁹ regule q̄re tales ablti aut ꝑponūtur aut postponūtur. q: tales ablti ponunt in designatiōe ꝯn̄e. ⁊ sic ponūtur loco orōis q̄ habꝫ se vt an̄s. sed an̄s indifferēter pōt ꝑponi vl' post poni ꝯn̄ti. siue em̄ dr si sortes currit sortes mouet. vel sortes mouet si sortes currit sꝑ hec ꝓpō sortes currit est an̄s. Est etiā intelligenduꝫ ꝙ tales ablti etiā aliqn̄ possunt poni in medio. nec alex. hoc negat. ⁊ ergo dixit raro. vt hic ponunt in medio. filius dei volente deo patre redemit mundū. ⁊ hec regula impedimentuꝫ ꝯtra regulas ante positas. vt dictū est ante ꝙ ꝯstructio debet incipi a ntō vel vtō. vel a verbo ꝑsonali. hic aūt dr ꝙ ꝯstructio debet incipi ab obliqs. vt ab ablatiuis positis absolute. Postea alex. cū dicit in textu. Appellans verbū substantiuūq; vel hoꝝ. Uim retinēs post se rectū qn̄q; locabūt. vult talē regulam. Uerbū substantiuū: vocatiuū. vel verba habētia vires illoꝝ ꝟboꝝ requirūt a ꝑte post ntm̄. Exemplū de ꝟbo substātiuo sum hō. De vocatiuo. vocoꝛ conradus. De ꝟbo qd̄ hꝫ vim verbi vtī. ordinoꝛ ꝑsbyter. De verbo qd̄ hꝫ vim verbi substātiui. vt sto erect⁹. Et est ista regula impedimentū ꝯtra regulā ꝑdictā in qua dictū est ꝙ post ꝟbū ꝑsonale dꝫ sequi obliqu⁹. hic aūt dr ꝙ post verbū ꝑsonale debet poni ntūs. Et subiungit ꝙ iste modus ꝯstrui ntm̄ post verbū nō solū ꝯuenit verbis ꝑdictis. sed etiā ꝟbis passiuis q̄ habēt ⁊ retinēt significationē suoꝝ verborū substātiuoꝝ. vt hic. cernit iustus. Et notandū ꝙ nō solū ꝟba neutralia ⁊ passiua hn̄t vim ⁊ naturā verbi substātiui. sed ⁊ cōmunia ⁊ depo



nentia. q: oīa talia possunt resolui in ꝓpriū gerundiū ⁊ in ꝟbū substantiuū. De cōi. vt iste osculat falsus. De ꝟbo deponēti. Ille loquit pomposus. i. in loquēdo est pōposus. Istis notabilibus sic stātibus est.

## Conclusio responsalis Littera Alex. de

ordinatiōe ꝯstructibiliū. de impedimētis iā enumeratis ꝯtra regulas ꝑdictas est bn̄ assignata. Patet ꝟitas ꝯclusiōis ex hiis que dicta sunt.

**Arguit primo.** Ordo cōstructibiliū nō dꝫ incipi a vtō. igit ꝓbat. Ordo debet incipi a casu. q ꝟcat in ratione ꝑncipij. sed vtūs nō ꝟcat in rōe ꝑncipij. igit ordo nō incipit a vtō Maior. qa ꝑncipiū est ante finē. Minoꝛ est autoris modoꝝ ꝟcandi. Dico veꝝ argumentū ꝯcludit si ntūs ⁊ vtūs hic ꝯparent ad inuicē ꝟm reꝫ ⁊ ꝟm significationē casualē. sed hic ꝯparant in ordine ad actū verbi. respectu cuius vtūs ꝟcat ꝑ modū excitatiōis.

**Arguit scdo.** Ordo nō debet incipi a vtō. ꝓbat. q: ordo incipit ab aduerbio vocādi vt dicēdo o dn̄e q: ego seruus tuus. Dico ꝙ ordo bn̄ incipit ab aduerbio cū impedimēto. sed hic fit mētio de inceptiōe ordinis sine impedimēto.

**Arguit tercio.** Post ntm̄ nō sequit i debito ordine verbū ꝑsonale. igit. ꝓbat an̄s. q: post ntm̄ sequit gtūs. Probat in ista orōe. fili⁹ sortis. Dico verū est ꝙ in ordine generali post ntm̄ debet poni verbū ꝑsonale. sed hic ꝯcurrit ordinatio specialis scilicet dictiōis recte post dictionē regentē.

**Arguit quarto.** Ordo nunq; dꝫ incipi a verbo ꝓbatur sic maxime ꝙ ntūs deficeret in orōe ⁊ ꝟbuꝫ ꝑsonale poneret. sed hoc nō pōt fieri. ꝓbat. posito vno correllatiuoꝝ ponit ⁊ aliud sed appositū vt verbū dr correllatiue ad suppositū vt ad ntm̄. ergo si in orōe ponit appositū vt verbū. etiā debet poni suppositū vt ntūs. Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ posito vno correllatiuoꝝ ponit ⁊ reliquū exꝑsse vel implicite. licꝫ aliqn̄ in orōe ponit ꝟbū ⁊ non ponit suppositū expresse. tn̄ implicite in tali ꝟbo subintelligit.

**Arguit quito.** Prepositio nō ꝑcedit casuale qd̄ regit. igitur vna regl'a nō valet. ꝓbat an̄s. q: sequit suuꝫ causale. ꝓbat in istis mecū: secū: puberen⁹: corderen⁹. Dico veꝝ argumentū ꝯcludit ꝙ absolute loquēdo ꝑpō dꝫ ꝑcedere casum quē regit. tn̄ aliqn̄ figuratiue pōt sequi. ⁊ hoc fit hic ꝑ anastropham.

**Arguit sexto.** Infinitiuus nō pōt cōstrui cū ꝟbo a ꝑte post igit. ꝓbat sic. In omī ꝯstructiōe ꝯstructibile posteri⁹ dꝫ determinare pri⁹. ſꝫ in ꝯstructōe tali hoc nō fieret nisi ifinitiu⁹ adderet ꝟbo ꝑsonali a ꝑte post. igit infinitiu⁹ nō ꝯstruit cū ꝟbo. Maioꝛ est nota. Minoꝛ ꝓbat. q: infinitiu⁹ ꝟcat infinite. ⁊ verbū indicatiui modi finite. mō finitū nō specificat ~~infinitū~~. ſꝫ poti⁹ ecōuerso finitū specificat ⁊ determinat infinitū. Dico veꝝ argumētū ꝯcludit ꝙ

infinitiuꝰ in ordine ad substantiā a pte añ ꝯsideratus ad quā infinitā ꝛ incertā hꝫ inclinationē nō pōt specificare aliō verbūꝫ. sed infinitiuꝰ cōsideratꝰ in ordīe ad alios modos. ꝛ sic pōt terminare depēdentiā fcatā p alios modos. vel vt alij dicunt ꝙ infinitiuꝰ terminat dependentiā vbi nō rōe sui significati verbalis. sed nomīalis subintellecti. ꝛ sic ista valet tm̄. volo legere. id est volo lectionē.

**Arguit septimo.** Infinitiuus nō pōt assummere ntm̄ a parte post. pbat sic. qꝛ pus dictum est ꝙ dꝫ assummere actm̄. igit nō ntm̄. Tenet ꝯña. qꝛ idē ꝯstructibile nō ꝯstruit a pte ante cuꝫ diuersis casibꝰ. sed añs patuit de regimīe acti. Dico vero argumētū ꝯcludit ꝙ infinitiuꝰ vt infinitiuꝰ absolute regrit actm̄ a pte post i rōe suppositi. sed hic ꝯsideratur infinitiuꝰ specialiter. q scꝫ fcat dispositionē vel indispositionē q̄ disponit vel indisponit rē ad agendum rōe cuius pperatꝰ pōt ꝯstrui cum ntō a parte post.

**Arguit octauo.** Littera alexādri est supflua. ergo male posita. pbat. qꝛ alex. prius determinauit de ꝯstructiōe nti a pte post ibi. Sepe vocās vbū sibi vult apponere rectū. Di. ve. argu. ꝯcludit ꝙ antea alex. determinauit ō ꝯstructōe nti ꝛ regie. hic aut determinat ꝛ ondit quō h fiat cū ipedimēto rglaꝝ mō ꝯstruēdi.

Quis qualis quātꝰ cuiꝰ cuias quottꝰ & quot
Missa relatiue penitus precedere debent
Obliquos verbo preiūges missa rogando
Hanc sua iūgēdi retinēt aduerbia formam
Quis ppum nomē: et que substātia querit
Si pprium noui debet substātia queri
Qua nota pprio tantū de noie quero
Communi per quis etiam de noie queris
Quis bonꝰ est aratro bos: qs natat in equore (piscis
Quesitiua pares optāt reddi sibi casꝰ
Cum quia dū donec quoniā silesqꝫ preibūt
Nanqꝫ relatiui ius implicitum tenuere
Cunqꝫ relatiuis de iure viam parat horꝫ
Precedēs decet obliquos quandoqꝫ preire
Cum tenet hoc rectus: ac obliquꝰ notat illdꝰ
Isti subueniunt sua mater vel pater eius

**Utrū alie** regle de impedimētis ꝯstructionis ab alexandro sint bñ assignate. Pro intellectiōe q̄stiōis more.

**Notandū** pmo ꝙ alexāder cōtinuās in textu impedimēta ꝯstructionis ꝛ ponit septimū cuꝫ dicit. Quis qualis quātus cuius cuias quottus ꝛ quot. Missa relatiue penitus pcedere debent. ꝛ cetera. et ponit duas regulas. Prima. Dictiones i littera posite siue teneantur interrogatiue siue relatiue requirunt ꝙ



Verbū multotiens substantiuū petis extra
Mobilis & fixi naturam nosse decebit
Est adiectiuum vocis vel significati
Solius est generis adiectiuum variatqꝫ
Cum nūero casū velut hic venit vna sororꝫ
Est inter fratres bonꝰ ant de fratribꝰ vnus
Cum diuersorꝫ verbum rectis numerorꝫ
Interponatur vtrilibet equiparatur
Sermones summi patris est meditatio iusti

eorꝫ obliq trāsitiue ꝯstructi dnt pponi scḋm modū ꝯstruēdi vbis cū qbꝰ ꝯstruūtur. vt quē vidistis pastores. Dico notāter scḋm modū ꝯstruendi. qa q̄ ad regimen regunt trāsitiue a pte post ꝛ ratō regle est ista q̄re dictōes interrogatie pponunt. qꝛ dictio a pte post ꝯstructa terminat dependentiā illius cui postponit sed dictōes interrogatiue sumpte nō possunt terminare depēdentiā alteriꝰ ꝯstructibilis. qꝛ fcāt cōfuse. qꝛ interrogatiue. modo dictio terminās alterius dependentiā fcat determinatiue. Rō huius quare dictiōes relatiue pponunt. qꝛ includunt naturā ꝯiūctionis copulatiue cui repugnat postponi. sed pponi. Rō horꝫ aūt quare relatiua includūt ꝯiunctionē copulatiuā. ptꝫ ex regula hugonis q dr ꝙ relatiuū positū inter duo vba ꝛ referēs subiectū resoluit in ꝛ. ꝛ in ille. vt iohānes currit q mouet. valet istā iohannes currit ꝛ ille mouet. Scḋa regula. Aduerbia illorꝫ interrogatiuorꝫ relatiuorꝫ etiā debēt pponi suis vbis. vt qualiter habes. quare fecisti. Et pma regula est ipedimentū ꝯtra istā regulā. Terciꝰ hinc casus ꝛ q̄rtus sepe sequunt. In qua regula dictū ꝙ actūs debet sequi verbū. hic aūt dr ꝙ debet pponi. Silr est etiā impedimentū cōtra istā. Subde secundū casum rectori. Sed scḋa regla est impedimentū cōtra istā regulam. Aut verbo subdes aduerbia. in qua dictū est ꝙ aduerbiuꝫ debet seq verbū. hic aūt dr ꝙ aduerbiū debet pcedere verbū. Postea alexāder ponit octauū impedimentū cū dicit. Cum quia duꝫ donec quoniā similesqꝫ peribūt. Et vult talē regulā. Iste dictiōes cū qꝛ dū donec quoniā ꝛ eis similes in fcando vt aduerbia similitudinis. demōstrandi. optandi eligēdi pponunt suis verbis in ꝯstruēdo. vt cū venerit paraclitus docebit vos oia. Rō. qꝛ tales dictiōes hnt naturā relatiuorꝫ. sicut ergo obliqui relatiuorꝫ pponunt verbis in ꝯstruendo. sic ꝛ iste dictiones. ꝙ autē iste dictiones habeant naturā relatiuorꝫ patet per resolutionem orationis in qua ponunt. Unde ista. Cuꝫ venerit spiritus paraclitus. Resoluit sic. In isto tēpore in quo venerit spiritus paraclitus. ꝛ in illo tempore docebit vos omia. Et est impedimentū ꝯtra hāc regulā. Aut verbo subdes aduerbia. Notandū ꝙ generaliter omne aduerbiū debet sequi suū verbū. exceptis paucis aduerbijs que pponunt suis verbis. vt patet in his metris.

i.aduerbia q̃ iportãt cõ tradictionẽ ꝑ mouis vt ꝓus ꝓusꝙ̃ aduerbia sili tudinis vt si cut velut. adũbia d̃mõstrã di vt en ecce. adũbia eli gẽdi vt po tius imo. adũbia op tãdi vt eia vtinã.

Quod pendet: similat: momstrat. eligit: optat

s.adũbia p̃dicta. s.cũ q̃bus postponuntur construũtur. alia oĩa adũbia s.sua verba cũ q̃ bus ꝯstruunt

Precedunt verba succedunt cetera tantũ.

**Notandũ scd̃o alexãder ponit vltimũ ⁊** nonũ impedimentũ ꝯtra modũ cõstruendi prius dictũ cũ dicit in tex- tu. Cũ relatiuis de iure viã parat hoꝝ. Precedẽs decet obliquos quã- doqꝫ perire. Cũ tenet hic rectus ac obliquus tenet illud. Jlli subueniat sua mater vel pater eius. Et vult talẽ regulã. Qñ añs ⁊ relatiuũ simul ponunt in oratiõe. relatiuũ in ñtõ. ⁊ antecedẽs in obliquo casu. tũc cõ structio est incipiẽda ab obliquo antecedẽtis. ⁊ nõ a relatiuo in nomi- natiuo posito. Rõ hui° est ista. q: añs facit viã relatiuo. mõ illud qd̃ fa- cit viã alteri merito ei ꝑponit. Rõ aũt huius q̃re añs d̃z parare viã re- latiuo. q: relatiuũ accipit ꝑcationẽ ab accidẽte. illd̃ eñ quod añs ꝑcat p̃marie. hoc relatiuũ ꝑcat secũdario. q: relatiuuꝫ est ante latè rei recor datiuũ. Et est hec regula impedimẽtũ ꝯtra vnã regulã predictã q̃ dixit ꝙ obliquus debet sequi verbũ modo hic d̃: ꝙ obliquus debet p̃cede- re v̄bũ. Et sic ptꝫ ꝙ ipedimẽta ꝯstructiõis peccãtia ꝯtra regulas octo p̃dictas sunt nouẽ q̃ patẽt in his metrꝫ. Est primũ volo legere. abilisqꝫ scd̃m. Lectionẽ resummẽs terciũ sole oriẽteqꝫ quartũ. Sũ bon⁹ arguit malus quintũqꝫ sextũ. Septimũ cuius est tunica. q̃liter habes octauũ. Jsti subueniat sua mater est quoqꝫ nonum.

**Notãdũ tercio ꝙ postq̃ Alex. determi** nauit de impedimẽtis nouẽ ꝯstructiõis. iã incipit determinare de im- pedimẽtis ꝯgruitatis. Et sunt sex regule. Unde impedimentũ ꝯgruita- tis est incõgrua dictionũ in orõe posit aꝝ ordinatio peccãs ꝯtra regu- las datas de ꝯgruitate. Prima regula tangit ibi. Quesitiua pares op- tant reddi sibi casus. Ubi alex. vult talẽ regulã. Jnterrogatiuũ ⁊ respõ siuũ debẽt ꝯuenire in casu. vt q̃s currit. r̃ndet petrus. Et habet regula veritatẽ qñ interrogatiuũ ⁊ responsiuũ regunt ab eodẽ regẽte. q: si re gunt a diuersis regẽtibus nõ oportet ea ꝯuenire in casu. vt hic. Quali- tas nominum in quo est. respondendo. Bipartita est. vbi interrogati- uum quo est ablatiui casus. ⁊ responsiuuꝫ bipartita est nominatiui ca- sus. sed nõ est contra regulã. quia interrogatiuum quo regit a prepo- sitione in a parte post ex vi nature. sed responsiuum bipartita regit a verbo substantiuo a parte post ex vi persone. ⁊ contra istam regulam alexander non ponit impedimentum. sed improprietatem cum dicit.



Quis nomen ꝓꝓ̃u ⁊ que substantia querit. Si ꝓꝓ̃u noui debet substã- tia queri. Qua nota ꝓprio tm̃ de noĩe quero. Cõi ꝑ quis etiã de noĩe q̃- ris. Quis bonus est aratro bos. quis natat in equore piscis. Jn qua lit tera Alex. vult quatuor regulas. Prima hoc interrogatiuuꝫ quis qñqꝫ querit de noĩe ꝓprio qñqꝫ autẽ de subã rei. ⁊ capit hic subã cõiter pro essentia quo mõ accidentia etiã habent substanciã. exempluꝫ primi q̃s currit respondet petrus. exm̃ scd̃i quis color est priuatio albedinis r̃n- detur niger. Scd̃a regula. Cognito noĩe ꝓprio alicuius rei nõ tamen habita determinata cognitiõe substantie tũc ꝑ quis possumus interro gare de subã rei ⁊ tũc debet responderi ꝓnomen demonstratiuũ vel re latiuũ vt si aliqui essent coram me quoꝝ noĩa sunt mihi cognita. ⁊ ego ĩ terrogo quis ex vobis est cursor respondet ille. Tercia regula Substã tia rei cognita ⁊ noĩe ꝓꝓ̃o incognito tũc quis querit de nomine ꝓprio ⁊ tunc respondet nomẽ ꝓpriũ. vt posito quod viderẽ aliquẽ ⁊ nosco eum sed ignoro nomen eius tũc quero quis vocat ⁊ respondet Joões Quarta regula ad interrogationẽ factam ꝑ quis etiã possumus respõ dere nomen appellatiuũ tũc tenet indiuidualiter eo ꝙ tale nomen po nitur circa verbũ qd̃ ꝑcat actũ: mõ actus sunt suppositoꝝ vtꝫ j. metha.

**Notandũ quarto ⁊ vltimo. Scd̃a regu** la ꝯtra q̃ꝫ autor ponit ipedimẽta ẽ adiectiui ⁊ substãtiui ⁊ ẽ hec regula Adiectiuũ ⁊ substantiuũ d̃nt ꝯuenire in tribus in numero in gñe ⁊ ĩ ca su vt albus homo ⁊ ꝯtra hanc regulã autor ponit quatuor impedimen ta. Primũ qñ adiectiuuꝫ ponit partitiue. ⁊ hoc Alex. tangit ibi. Mobi lis ⁊ fixi naturã nosse decebit. ⁊ ibi ponit diuisionẽ adiectiuoꝝ dicẽs ꝙ adiectiuuꝫ est duplex. quoddã vocis tm̃ scꝫ qd̃ mouetur de gñe in gen⁹ sed nõ ꝑcat aliquã dispositionẽ accidentalẽ vt vnus vna vnuꝫ ⁊ d̃: vocꝫ tm̃ quia solũ habet terminationẽ ⁊ vocẽ noĩs adiectiui. Silr̃ ꝓnoĩa de monstratiua ꝑmitiua dicunt adiectiua vocis tm̃. Aliud aũt est adiecti uum ꝑcati tm̃ quod scꝫ ꝑcat dispositionẽ accidentalẽ nõ tñ est mobile de gñe in gñs. vt epus magister. ⁊ ex his diuisiõibus duabus tanq̃ꝫ extre- mis Alex. dat intelligere mediũ scꝫ ꝙ quoddã est adiectiuũ vocis ⁊ si- gnificati simul quod scꝫ mouet de gñe in gñs ⁊ est ꝯnotatiuũ alicuius dispõis accñtalis vt albus niger ⁊ vult Alex. talẽ regulã. Aliqñ solum adiectiuũ ꝯuenit cũ substantiuo suo in gñe ⁊ discõuenit cũ eo in nume ro ⁊ casu. vt vna soroꝝ. vnus fratrũ. vna sabbatoꝝ. sed hoc nõ est cõtra regulã adiectiui ⁊ substantiui. Ratio quia regula intelligit ꝙ adiectiu um ⁊ substantiuũ d̃nt ꝯuenire in tribus. Uerũ est de adiectiuo nõ par- titiue tento modo vnus est adiectiuũ qd̃ importat particioneꝫ ⁊ etiaꝫ regula intelligitur de adiectiuo vocis ⁊ significati simul. modo vnus ẽ adiectiuum vocis tm̃. vel etiã possumus dicere ꝙ in ista vna soroꝝ. so- roꝝ nõ est substantiuũ huius adiectiui vna sed hoc substãtiuũ soror sub intellectũ ⁊ sic valet tantũ vna soror soroꝝ. vna sabbatoꝝ. vna die sab-

baroꝝ. vnus fratrū. vnus frater fratrū. Scđm impedimentū contra re
gulā adiectiui ⁊ substantiui tangit Alex. ibi. Sic adiectiuū repimus se
pe locatū. Est coluber factus vel facta mistica virga. ⁊ est hoc. Adiecti
uum positū inter substantiua diuersoꝝ gn̄m potest ꝯformari cū vtroq;
substantiuo in gn̄e vt coluber est factus vel facta mistica virga. in quo
exemplo hoc adiectiuū factus ponit inter duo substantiua sc; coluber
⁊ mistica virga diuersoꝝ generū ⁊ potest ꝯformari cum vtroq;. Possu
mus em̄ dicere coluber est factus mistica virga. vel coluber est facta mi
stica virga. dr̄ tn̄ Joannes ianuens. ꝙ adiectiuū positū inter duo substā
tiua magis ꝓprie ꝯformat se cū sequenti q̃ ꝑcedenti vt hos est vtile a
nimal. tn̄ hoc fallit in quibusdā ꝑticipiis vt cū dicimus aqua est facta vi
num. Sequit corrollarie ꝙ ista est magis ꝯgrua coluber est factus mi
stica virga. q̃ illa coluber est facta mistica virga. Patet corrollariu; ex
notabili. Ratio excusans est duplex vna est ratio qua potest fieri ⁊ est
idemptitas illoꝝ substantiuoꝝ. quia idē ꝑcat coluber ⁊ mistica virga. s;
ratio quare optet fieri est debita expressio sentencie: quia moyses volu
it ꝑcare ꝙ coluber fuit factus virga ⁊ ecōuerso. virga coluber ⁊ q: vlti
mo coluber magis virga. ergo dixit mistica virga. Terciū impedimen
tū ꝯtra hāc regulā tāgit Alex. cū dixit. Inuenies iunctū possessiuū gtm̄
Ut mea defuncte da molliter ossa cubare. ⁊ vult talē regulā. Dictio pos
sessiua ꝯstruit sepe cū gtō rei possesse sub discōformitate ⁊ disconueni
entia casus. vt in exemplo ꝑdicto vbi hoc possessiuū mea existēs plura
lis numeri neutrius generis ꝯstruit cū illo genitiuo ꝑncipali adiecti
uali sc; defuncte sub diuersitate generis numeri ⁊ casus. Admittit aūt
hec ꝓprietas ꝓpter hoc ꝙ possessiuū includit gtm̄ sui primitiui ratiōe
cuius illud possessiuū potest cōstrui cū gtō adiectiuali. ⁊ ergo ista mea
defuncte ꝯcedit loco illius mei defuncte tenendo mei in primitiuo in
feminino gn̄e. Quartū impedimentū contra hanc regulā tetigit Alex.
cū dixit. Sunt adiectiui plures indistribuente ⁊ vult Alex. tale; doctri
nam. Nomē distributiuū singularis numeri addit aliqñ adiectiuo plu
ralis numeri sub disconformitate vt hoc totū supponat et suppositum
reddat respectu verbi pluralis numeri vt vtraq; formose me iudice st;
venerande in quo exemplo hoc distributiuū vtraq; singularis numeri
additur huic adiectiuo formose pluralis numeri sub discōuenientia nu
meri ⁊ totū refert ad hoc appositū sunt. etiā sub discōueniētia numeri
Ratio excusans est ꝯuenientia nōis distributiui tam cū adiectiuo plu
ralis numeri q̃ etiā cum verbo in significato. om̄is em̄ distributio fit ī
multa ⁊ respectu multoꝝ vt dicunt logici. Quintū impedimentu; tan
git ibi. adiectiuū modo poni reperimus eodem. Pars hominū validi
turres ⁊ menia scandunt. ⁊ vult talē doctrinā. Adiectiuū sepius in o
ratiōe ꝯstruit cū substantiuo nō expresse posito sed subintellecto vt in
exemplo littere hoc nomen adiectiuū validi nō construit cū isto substā
tiuo pars quia secum disconuenit in genere ⁊ in numero sed construit.



cū substantiuo subintellecto sc; hoīes valet em̄ predicta oratio tantum
validi homines vel ethiopes qui sunt quarta pars grecoꝝ scandūt tur
res ⁊ menia in destructione troye. Uitium in oratione predicta est dis
cōuenientia adiectiui cū substantiuo. sed ratio excusans est aptitudo in
telligendi ꝯueniens substantiuū cu; adiectiuo expresso. Tercia regula
contra quam Alexander ponit impedimenta est de supposito ⁊ apposi
to. ⁊ est ista suppositū ⁊ appositiū debent ꝯuenire in tribus in numero
in persona ⁊ in rectitudine casuali. vt homo currit ⁊ contra hanc regu
lam Alex. ponit duo impedimenta. Primū tangit cū dicit. Cū diuerso
rū verbum rectis numeroꝝ. Interponat vtrolibet equiparatur. Ser
mones summi patris est meditatio iusti. ⁊ vult talē doctrinam ex litte
ra. Quando verbū substantiuū ponit inter nominatiuos diuersoꝝ nu
meroꝝ tale verbum potest se conformare tam cum nominatiuo prece
dente q̃ sequēte. vt sermones summi patris est meditatio iusti in quo
exemplo sermones ⁊ meditatio sunt nominatiui diuersoꝝ numeroꝝ
⁊ illud verbu; substantiuū est potest se conformare cu; vtroq; in nume
ro ⁊ nō est intelligendu; ꝙ ide; verbu; scđm vocē posset se conformari
cum vtroq; ntō in numero. quia tunc idem verbu; esset singularis ⁊ e
tiam pluralis numeri. sed est intelligendum ꝙ idem verbum scđm se vl
eius condeclinium conformatur cū vtroq; ntō in numero. Uitiu; ⁊ im
proprietas est disconuenientia suppositi ⁊ appositi in numero. hec em̄
nō est ꝯgrua. Sermones summi patris est meditatio iusti. Sed ratio
excusans hoc vicium est duplex sc; ratio qua potest fieri. ⁊ ratio quare
debet fieri. Ratio qua potest fieri est idemptitas dictiōis pluralis nu
meri cu; ntō singularis numeri q: idē est dicere in re sermones summi
patris ⁊ meditatō iusti Sed rō quare oport; fieri est exꝑssio sententie
ꝑm mente; psalmiste Uoluit em̄ dauid ostendere ꝙ sermones dei sunt
multi ⁊ ꝙ homines dei hn̄t se vnitate ad illos sermones custodiendos
salte; boni: ergo posuit vnū in singl'ari nūero ⁊ aliud in plurali nūero.
Secundum impedimentū contra regulam suppositi ⁊ appositi tetigit
alex. cum dixit Sunt adiectiui plures in distribuente vt dictu; est pri⁹
vt in isto exēplo. Utraq; formose sūt me iudice venerāde in quo exem
plo hoc suppositū vtraq; est singlar; nūeri ⁊ appositū sūt ē pl'is nūeri.
Sequitur corrollarie ꝙ in eadem oratione potest esse impedimentu;
ꝯtra duas regulas grammaticales vt patet in primo exemplo ꝑdicto.
In isto enim exemplo est impedimentu; ꝯtra regula; adiectiui et sub
stātiui vt dictū est ante ⁊ etia; est impedimentū ꝯtra regl'a; suppositi
⁊ appositi s; hō nō ē incōueniens q: hō fit ꝑm diuersos respect⁹ ⁊ modos.
Istis notabilibus sic stantibus est.

## Conclusio responsalis. Littera alexan.

de impedimentis cōgruitatis contra regulas grammaticales ꝑdictas
est sufficient' assignata: pat; veritas ꝯclusionis ex his que dicta sunt.

**Arguit primo.** Dictiões interrogatiue obliqui casus nō debent ꝑponi suis verbis igit̄ conclusio falsa. ꝓbatur añs. Illud quod ꝟcat transitiue debet poni ⁊ ꝯstrui a pte post. sed dictiões interrogatiue obliqui casus ꝟcant transitiue igit̄ tales dictiões dn̄t ꝯstrui a pte post. Maior est nota q: sicut casus qui ꝯstruit̄ trāsitiue ponit̄ a pte añ sic casus q ꝯstruit̄ transitiue debet locari a pte post. Minor est no͂ a qa ntūs ⁊ vtūs ꝟcant intransitiue obliqui aūt ꝟcāt trāsitiue. Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ dcões ⁊ obliqui interrogatiui quo ad modū ꝯstruendi ponūt a pte post sed quantū ad modū regēdi bene regunt a pte post.

**Arguit scd͞o.** Littera Alex. est falsa igitur male posita ꝓbat̄ añs quia autor dr̄ in textu ꝙ quis posset teneri relatiue qd̄ tn̄ falsuꝫ est quia quis semꝑ tenet̄ interrogatiue vel infinite. Dico ꝙ Alex. nō vult ꝙ om̄es dictiões hic posite teneri possent relatiue sed vult ꝙ alique. ⁊ sic argumentū nō ꝯcludit.

**Arguit tercio.** Nullū aduerbiū debet ꝑponi suo verbo ergo littera Alex. nō valet ꝓbatur sic. om̄is determinatio debet sequi suum determinabile. sed om̄e aduerbiū est determinatio verbi ergo om̄e aduerbiū dꝫ seq̄ vbū. Maior est nota q: ꝯstructibile determinās dꝫ sequi illud qd̄ determinat mō aduerbiū determinat verbū. Minor q: oē aduerbiū est vi vbi adiectiui. vt dr̄ Prisci. j. minoris. Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ quantū est ꝺ rōe gn̄ali aduerbij tūc om̄e aduerbiū dꝫ seq̄ suū verbuꝫ sed si supuenerit specialis ratio tūc nō opꝫ qd̄ ꝯtigit ꝺ aduerbijs interrogatiuis ⁊ alijs vt declaratū est in primo notabili.

**Arguit quarto.** Quis nō querit de suba rei g̊ lr̄a Alex. falsa ꝓbat̄ sic q: quis etiā q̄rit de accn̄te rei. ꝓbat̄ in isto exemplo qs color ꝯgregat visuꝫ rn̄det̄ niger. Dico verū argumētū ꝯcludit ꝙ qs etiā q̄rit de suba rei. ⁊ dico ꝙ suba hic dꝫ capi cōiter ꝓ essentia mō accn̄s etiā habet essentiā ⁊ naturā licet nō ita ꝑfectā sicut suba.

**Arguit quinto.** Littera Alex. nō valet ꝓbat̄. Ista lr̄a ē male posita q̄ peccat ꝯtra pn̄cipia gramatice. sꝫ lr̄a Alex. est hm̄oi. Maior ē nota qa ꝯtra negantē principia nō est disputandū. vtꝫ. j. phisi. Minor ptꝫ q: Alex. dr̄ ꝙ aliqn̄ adiectm̄ ꝯuenit cū substātiuo solū in gn̄e vt vna sororꝫ. Dico ꝙ nō est ꝯtra regulā q: regula intelligit̄ de adiectiuo vocis ⁊ ꝟcati simul. mō ibi est adiectiuū vocis tm̄ g̊ nō oportet ea ꝯuenire in accidentibus tribus.

**Arguit sexto.** Adiectiuū ⁊ substantiuū nō ꝯueniāt in trib⁹ ergo fundamentū Alex. est male positum. ꝓbatur añs in ista oratione nos Joannes dei gratia ꝓbat̄ quia adiectiuū scꝫ nos pluralis numeri. ⁊ substantiuū Joānes est singularis numeri. Dico ꝙ regula adiectiui intelligit̄ de oratione simpliciter ꝯgrua mō hec oratio nos Joannes dei gratia est figuratiue ꝯgrua quia in ea ꝯmittit̄ Euocatio.



**Arguit septimo.** In ista orōe. vtraqꝫ formose nō ēst impedimentū ꝯtra regulā adiectiui ⁊ substantiui igitur ꝓbatur añs in ista orōe est impedimentū cōtra regulā suppositi ⁊ appositi. ergo nō adiectiui ⁊ substantiui. Tenet ꝯn̄a q: in vna oratiōe nō potest esse duplex impedimentū. Dico verū est ꝙ in ista orōe vtraqꝫ formose est impedimētū ꝯtra regulā suppositi ⁊ appositi habēdo respectū ad adiectiuū tūc est impedimentū ꝯtra regulā adiectiui ⁊ substantiui ⁊ nō est incōueniēs in vna orōe esse plura impedimenta sub diuersis respectibus sicut nō est impossibile eundē hoīeꝫ infirmari diuersis infirmitatibus.

**Arguit vltimo.** Uerbū subm̄ positū inter duos ntōs nō potest se ꝯformare cū vtroqꝫ in numero. ꝓbat̄ quia verbū subm̄ positum inter ꝯstructibilia diuersarū ꝑsonarū nō ꝯformat̄ cū vtroqꝫ in ꝑsona g̊ nec in numero. Tenet ꝯn̄a. qa ad ꝯgruitatē orōis requirit̄ tam ꝯueniētia numeri q̄ꝫ ꝑsone q: suppositū ⁊ appositū debent ꝯuenire in numero ⁊ etiā in ꝑsona. Dico ꝙ nō est sil̄e de numero ⁊ etiā ꝑsona. qa ꝑsona ē accn̄s magis principale q̄ꝫ numerus. ⁊ ergo requirit̄ ꝯuenientia ꝑsone sed nō numeri.

Quando relatiuū generū casus varioꝝ
Inter se claudunt qui rem spectant ad eandem
Per genus hoc poterit vtrilibet assimilari
Est pia stirps yesse: quē christū credimus esse
Sic adiectiuū reperimus sepe locatum
Est coluber factꝰ vel factus mistica virga
Ponere suprema duo nō debes sine causa
Occurretqꝫ tibi quandoqꝫ relatio simplex
Femina que clausit vite portam reserauit
Ad partem vocis de iure relatio fiet
Extra sepe tamen queras ad quod referatur
Rex est cornoti patrie que preualet omni
Sepe relatiuo conformari reperitur
Precedens: illi cum presidet immediate
Sermonem quem vos audistis verus habetur
Vsu communi tamē hoc nomen debet haberi

**Utꝝ impedimenta ꝯtra regulā añcedētis et relatiui ab Alex. sint sufficient̄ assignata pro intellectione questionis more.**

**Notāduꝫ** primo. ꝙ Alexan postq̄ꝫ determinauit de impedimētis ꝯtra regulam suppositi ⁊ appositi. ⁊ adiectiui et substantiui. Jam incipit determīare de impedimentis ꝯtra regulam relatiui ⁊ añcedētis. ⁊ primū tāgit cuꝫ dr̄. Qn̄ relati

Inuenies iunctum possessiuo genitiuum
Vt mea defuncte da molliter ossa cubare
Sepe relatiuũ pro patre refertur ad ipm
Vt mea scripta legis q sum submotus adhistꝛ
Ponis ob id solum ꝓcedens sepe: ꝙ inde
Certa relatio fit: tua virga tuus baculusq̃
Ipsa mihi vere prebent solatia vite
Ad verbum sepe vel adiectiua relatum
Inuenies: fugis aut piger es: mihi qđ ꝓcul absit
Pro sola voce supponit sepe relatum
Quãuis precedens supponat significando
Dat deus aureolam: qđ nomẽ habet ab auro
Estq̃ relatiuis precedens materialis
Nomen equirea: sic nobis placet illa videri
Sepe relatiuũ permutat significatum
Sunt domini que nos fecere manus crucifixe
Et numerũ mutat: hominẽ diuina potestas
Plasmat: eosq̃ marẽ factor creat & mulierem
Inuenies positum siue precedente relatum
Ipsa petenda mihi Iuno de pellice dixit
Flens Magdalena querit si sustulit illum
Indefinite precedens siue relatum
Sepe locas: nullum designans inde locatum
Cuncta timẽt hominẽ: quia presidet ille creatis
Et personalem permutat proprietatem
Vt domino bñdic aqua q̃ celos super extat
Sed non est nobis imitanda relatio talis
Nõ des ad vocẽ quñq̃ relata sed ad rem

uum gñꝫ casus va
rioꝝ. Inter se clau
dunt. q rẽ spectãt
ad eandẽ. Per ge
nus hoc poterit
vtrolibet assimi-
lari. Est pia stirps
iesse quẽ christuꝫ
credimus esse. ꝛc
Et vult talẽ doc-
trinã. Relatiuuꝫ
positũ iter casus
diuersoꝝ generũ
qui casus spectãt
ad eandẽ rẽ tunc
tale relatiuũ põt
ꝯformari cũ vtro
q; in gñe. vt pia
stirps iesse ẽ quẽ
christũ credimus
esse in qua orõne
hoc relatiuũ quẽ
ponit iter dcões
diuersoꝝ generũ
scꝫ pia stirps qđ ẽ
gñis feminini. et
christũ qđ ẽ gñis
masculini. et pia
stirps ꝛ christum
ſcant eandem rẽ
ꝛ potest se cõfor-
mare cũ vtroq; ĩ
gñe ꝛ hoc ſm se.
vel eius ꝯdeclini
um q: possum di
cere pia stirps ies
se est q̃ꝫ stirpẽ cre
dim⁹ esse christuꝫ
vel possumus di
cere pia stirps ies
se quẽ est christuꝫ
credimus esse. Rõ
excusans hoc vici
um est duplex.



Nominis: est bona gens: deus est ꝓdector coꝝ
Adiectiua modo poni reperimus eodem
Pars hominũ validi turres & menia scandunt
Sunt adiectiua plures in distribuente
Hinc etiã verbum repis plurale locatum
Vtraq̃ formose me iudice sunt venerande
Sed nõ est nobis constructio congrua talis
Impersonalis fit demonstra sepe
Sal monstrans dicit: te misit aquis Heliseus
Equiualens geminis harũ si iungitur vni
Dictio: ꝓ reliqua tantũmodo debet baberi
Sic visu cecum: visu dic esse carentem
Quando negatiuũ verbo constructio iungit
Obliquũ, per nõ exponere conuenit illum
Aut simul exponi debet constructio tota

Rõ qua potest fi
eri ꝛ est idempri
tas ſcati dictio-
nũ diuersoꝝ gene
rũ vel casuũ inter
quas ponit relati
uũ. Rõ quare op
tet fieri ẽ expres-
sio sentencie. Uo
luit em̃ ꝓpħia ex
primere ꝙ stirps
iesse est. vñ natus
est christus posu-
it ergo relatiuuꝫ
in masculino gñe
vt ſcaret ꝙ xpus
esset mẽbrũ prin-
cipale illi⁹ stirpis
si ergo posuisset ĩ
feminino gñe nõ
ita bene hoc exp̃s
sisset sed denotas
set ꝙ christus fu-
isset origo illius
stirpis quod est falsũ quia iesse paṫ dauid fuit eius origo licet christus fuit membrũ principale illius stirpis. Scdm impedimẽtũ tangit Alex cũ dr. Occurretq; tibi qñq; relatio simplex. Femina que clausit portam vite reserauit. ꝛ vult tm̃ ꝙ relatio gramaticalis est duplex scꝫ ꝑsonalis ꝛ simplex. Relatio simplex ẽ qñ ꝓpõ ĩ q̃ ponit añs ꝛ ꝓpõ ĩ q̃ ponit relatiuũ nõ vificãt ꝓ eadẽ re ĩ numero ſꝫ bñ in spẽ vt femina clausit portã vite que reserauit vbi añs femina capit ꝓ eua. ꝛ relatiuũ q̃ capit ꝓ beata virgine. Sed relatio ꝑsonalis est in qua añs ꝛ ꝯñs capiunt ꝓ eadẽ re in numero. vt hõ currit qui mouet. in qua orõe añs scꝫ hõ ꝛ relatiuũ q capiunt ꝓ eadeꝫ re in numero. Improperas est hec q: relatiuũ dꝫ facere scdaꝫ noticiã de antecedẽte eodẽ qđ nõ ꝯtingit in relatõe simplici eo ꝙ in tali ſcatur alia res in numero. Rõ excusans est ꝯueniencia rerũ ĩ spẽ Alex. postea ponit. Terciũ impedimentũ cũ dr. Extra tñ queris ꝛ ẽ hoc Relatiuũ qñq; refert ad añs subintellectũ ꝛ nõ expresse positũ vt rex ẽ cornoti que ꝑualet om̃i patrie vbi hoc relatiuũ q̃ nõ refert ad hoc añs scꝫ cornoti quia discõueniũt in gñe. Cornotũ em̃ est gñis neutrius ꝛ relatiuũ que gñis feminini sed refert ad hoc antecedẽs subintellectũ q̃ valet tm̃ rex est cornoti in tali ciuitati que ciuitas scꝫ cornoti cornotum ꝑualet om̃i patrie. i. melior q̃ꝫ aliq̃ ciuitas patrie. Improperas ẽ discon

nenlentia relatiui ⁊ añtis in gñe. Rõ excusans quia supius põt intelligi
in suo inferiori vt ciuitas intelligit in hoc qḋ est cornotũ. Alex. ponit
post hoc Quartũ impedimẽtũ cũ dr. Sepe relatiuũ ꝓ pñe refert ad ipꝫ
Ut mea scripta legis qui sum motus ad histrũ. Alex. vult tale documen
tũ. Relatiuũ aliqñ refert ad suũ añs nõ expresse positũ sed ad ꝑmitiuuꝫ
in añtẽ inclusuꝫ. vt in exemplo ꝑdicto in quo hoc relatiuũ scꝫ qui nõ re
fert ad hoc añs scꝫ mea scripta sed ad hoc ꝑmitiuũ ego qḋ includit in il
lo deriuatiuo mea ⁊ est exm̃ Ouidij in libro tristiũ ⁊ valet predicta orõ
tm̃ tu legis mea scripta qui scꝫ ego sum summotus. i. in exiliũ missus ad
histrũ vbi fluit talis fluuius. Improprietas est discõuenientia relatiui
cũ antecedẽte expsse posito. Ratio excusans quia possessiuũ includit ꝑ
mitiuũ sicut effectus causaꝫ rõe cuiꝰ inclusiõis admitit talis relatio.

## Notandũ scḋo. ꝙ Alex. Quintũ impedi

mentũ ꝯtra naturã relatiui ⁊ añtis tangit in tex. cuꝫ dr. Sepe relatiuo
ꝯformari repit. precedẽs illi dũ ꝯsider imediate. ⁊ est hoc impedimen
tũ ꝯtra modũ ꝯstruendi relatiui. Pro quo notandũ ꝺm intencionẽ Jo
annis monachi. Relatiuũ ⁊ añs diuersimode ordinant in orõne. Qñqꝫ
em̃ ordinãt cũ diuersis verbis ⁊ mediate sic ꝙ relatiuũ ꝯstruat cũ vno
verbo ⁊ añs cũ alio ⁊ tũc discõneniũt in casu vt sortes est hõ quẽ diligo
Ratio quia diuersa verba requirũt diuersos casus. Qñqꝫ añt añs ⁊ re
latiuũ ꝯstruũt imediate respectu eiusdẽ verbi vel etiã respectu diuer
soꝝ ⁊ sic debent esse diuersoꝝ casuũ vt sortes quẽ ꝑcussi est hõ ⁊ ꝯtra il
lũ modũ ꝯstruendi est hic impedimentũ. Uult ergo Alex. tale documẽ
tũ. Aliqñ relatiuũ imediate ꝯiungit añti ⁊ tñ ꝯueniũt in casu qḋ est cõ
tra modũ ꝯstruendi relatiui añtis vt sermonẽ quẽ vos audistis verus
habet. Silr hic vrbẽ quã statuo vestra est deberent em̃ dici sermo queꝫ
vos audistis verus habet, ⁊ sic ꝯmitit in littera figura que dr antitesis
que habet fieri qñ casus ponit ꝓ casu ⁊ sic actũs ponit ꝓ ntõ. Improp
etas est quia est ordinatio ꝯstructibiliũ ꝯtra cõem modũ ꝯstruendi re
latiui ⁊ antecedẽtis. Rõ excusans est autoritas antiquoꝝ ꝑmo em̃ celi.
dr oportet patribus credere. Alex. post hoc ponit. Sextũ impedimentũ
ꝯtra naturã relatiui ⁊ añtis cũ dr. Ad verbũ sepe vel adiectiuũ relatũ
Inuenies fugis aut piger es qḋ mihi ꝓcul absit. ⁊ vult tale documẽtuꝫ
Relatio gramaticalis fit sepe ad nomẽ adiectiuũ vl' verbũ vt tu fugis
qḋ scꝫ fugere absit mihi ꝓcul. Improꝑetas ⁊ viciũ ẽ quia omẽ relatiuuꝫ
ꝺcat subaꝫ gñalez. ⁊ infinitã ⁊ hec nõ põt specificari ꝑ adiectiuũ vel v
bũ. vbuꝫ em̃ ꝺcat actũ ⁊ accñs silr adiectiuũ mõ accñs nihil põt specifi
care. Ratio excusans est inclusio rei verbalis nõialit ꝺcate ꝑ nomẽ ver
bale. vt fugere includit fuga rõe cuius fit relatio. Silr nomẽ adiectiuũ
includit ꝺcatiõe materiali subaꝫ rõe cuius fit relatio. postea Alex. põit
Septimũ impedimentũ cũ dr. ꝑ sola voce supponit sepe relatũ. Quã
uis ꝑcedens supponat ꝺcãdo, Dat deꝰ aureolã qḋ nomẽ habet ab auro.



⁊ vult tale documentũ. Añs supponit sepe ꝺcatiue ⁊ accipit in suppõe
ꝑsonali ⁊ relatiuũ refert ipm ꝓ sola voce vt in exemplo littere silr xp̄us
natus est in bethleem iude qḋ interpretat domus pacis. Improꝑetas
vel viciũ est qa relatiuũ debet facere scḋaꝫ noticiã de añte hoc aũt tol
lit qñ añs ⁊ relatiuũ ꝺcant diuersa. Rõ excusans qa in qualibet dictiõe
sunt duo vox ⁊ ꝺcatũ. si ergo dictio aliqñ potest poni ꝓ ꝺcato etiaꝫ põt
poni ꝓ sola voce. Alex. postea ponit. Octauũ impedimentũ cũ dr. Est
qꝫ relatiuis ꝑcedens materiale. ⁊ vult tale documentũ añs aliqñ capi
tur ⁊ supponit materialit ⁊ relatiuũ ipm añs ꝓ suo ꝺcato vltimato. vt
nomen equirrea sic placet nobis illa videri. i quo exemplo hic añs egr
rea capit ꝓ voce tm̃ ⁊ hoc relatiuũ illa ꝓ re. Equirrea autẽ est locus in
quo equi examinant in cursu ⁊ dr a noie equus ⁊ a verbo ruo ruis rue
re. qḋ ꝺcat cadere quia ibi sepius cadunt equi. Improprietas aũt ⁊ rõ
excusans est eadẽ cũ improꝑetate ⁊ rõe impedimenti ꝑcedentis.

## Notandũ tercio ꝙ Alex. ponit Nonuꝫ

impedimentũ cũ dr. Sepe relatiuũ ꝑmutat ꝺcatũ. Sũt dñi q nos fece
re manus crucifixe vbi Alex. vult tale documentũ. Añs equiuocũ sepe
ponit in orõe ⁊ tũc añs capit ꝓ vno ꝺcato ⁊ relatiuũ refert ipm in alio
vt in exemplo ꝑdicto hoc añs manus qḋ est equiuocũ capit ꝓ ptãte di
uina q nos creauit ⁊ relatiuũ q refert illud añs ꝓ manibus corꝑalibus
christi que sunt crucifixe. Uiciũ vel improꝑetas est diuersa ꝺcatio añtꝫ
⁊ relatiui que tñ dñt ꝺcare eandẽ rẽ. Ratio excusans qa in vno añte in
cludunt plura ꝺcata. ⁊ ergo añs potest stare ꝓ vno ꝺcato. ⁊ relatiuũ põt
referre añs ꝓ alio. vnde hoc nomen manus est equiuocũ. Primo em̃ si
gnificat ptẽ hois ⁊ sic dr iij. de aĩa. Manus est organuꝫ organoꝝ. Scḋo
manus ꝺcat ptãteꝫ vt etiã Herodes misit manũ ⁊ ꝯprehendit petrum
Postea Alex. ponit. Decimũ impedimentu cũ dr: ⁊ numerũ mutat: ho
minẽ diuina ptãs. plasmat eosqꝫ marẽ factor creat ⁊ mulierẽ. ⁊ vult ta
le documentũ. Añs ⁊ relatiuuꝫ sepius discõueniunt in numero vt i ex
emplo ꝑdicto vbi añs hoiez est singularis numeri. ⁊ relatiuuꝫ eos ẽ plu
ralis numeri. Uitiuꝫ est discõuenictia añtis ⁊ relatiui in numero Rõ ex
cusans est ꝯuenientia añtis ⁊ relatiui in ꝺcato. añs em̃ hoiez qa est vle.
⁊ ꝑ ꝯñs ꝯtinet multa. qa vle est vnuꝫ in multis ⁊ vnuꝫ de multis. ⁊ ex cõ
sequenti etiã posuit relatiuuꝫ eos in plurali numero qḋ ꝺcat multa. po
stea Alex. ponit. Undecimuꝫ impedimentuꝫ cuꝫ dr. Inuenis posituꝫ si
ne ꝑcedente relatum. Ipa petẽda mihi iuno de pellice dixit. Flens mag
dalena querit si sustulit illuꝫ. ⁊ est documentuꝫ tale. Relm̃ sepius poni
tur sine añte expsse posito ⁊ hoc fit duplici de causa. vt dr Joãnes mona
aut causa indignatiõis ⁊ ire. vt i ꝑmo exemplo. aut causa amoris obti
cẽdi vt in scḋo. Improꝑetas est positio relatiui sine añte. Añs em̃ ⁊ re
latiuũ sunt correlatiua mõ positio vno correlatiuoꝝ etiã debet poni a
liud. Rõ excusans est abilitas intelligẽdi añs in relatiuo ⁊ sic aliq dicũt

ꝙ hic ꝯmittit eclipſ. Alex. ponit Duodecimū impedimentū relatiui ⁊ añtis cū dt. Indiffinite ꝑcedens ſiue relatū. Sepe locas nullū deſignãs inde locatum. Cuncta timent hoīem quia preſidet ipe creatis. ⁊ eſt hoc ſepius in orōe vbi tam añs q̄ꝫ ꝯñs ponit ſic ꝙ nullū illoꝝ ſcat certū ſcatū ⁊ dt Joannes monachi ꝙ tūc añs ⁊ relatiuū ſupponūt cōfuſe tm̄ qa nec añs nec ꝯñs verificant ꝑ certo ſuppoſito. Improprietas vel vitiū eſt quia añs ⁊ relatiuū dñt ſcare aliquā rē determinatā ex quo ꝯſtruūtur cū verbis ſcantibus actu modo actus ſunt ſuppoſitoꝝ p̄mo metha Ratio aūt excuſans eſt ꝯuenientia añtis ⁊ relatiui in ſcato. Añs em̄ eſt vl'e ⁊ tale ſcat vl'iter ⁊ ꝯfuſe ſic etiā relatiuū. Poſtea ponit Tredecimū impedimentū cū dt. Et ꝑſonalē ꝑmutat ꝓperatē. Ut dño benedic aqua que ſuꝑ celos extat. ⁊ eſt impedimentū hoc. Añs ⁊ relatiuū ſepius diſconueniūt in ꝑſona vt in exemplo predicto. hoc añs aqua eſt vtī caſus ⁊ ſcdē ꝑſone ⁊ relatiuū que eſt tercie ꝑſone. Uiciū ⁊ improp̄etas eſt diſcōuenientia añtis ⁊ relatiui in ꝑſona. Rō excuſans qa añs ⁊ relatm̄ ſcant idem licet ſub diuerſo mō. Illud em̄ qd ſcat añs p̄marie hoc relatiuum ſcat ſcdarie. Sequit corrollarie p̄mo ex littera ꝙ ad vtm̄ ꝑ ſe nō fit relatio. Unde dt Floriſta. Nō fit ꝑ quintū directa relatio caſum. Nāqꝫ vtm̄ nunq̄ꝫ ſcit habere relatū Sequitur corrollarie ſcdo ꝙ in iſtis exemplis Uirgili q ſcripſiſti eneida viuis memoria. Itē chriſte fili dei viui q nat⁹ eſt de maria. Itē ī illa gaude maria virgo q cunctas hereſes ſola intereميſti. Itē in illa bñdictus dñs qui ſedes ſuꝑ cherubin nō fit relatio ꝓp̄e ad vtm̄ ſed potius ad ntm̄ illius vtī patet quia relatiua carent vtō. Ultimō Alex. ponit. Ultimū impedimentū ꝯtra naturā relatiui ⁊ antecedentis cū dt. Nō des ad vocē qñqꝫ relata ſed ad rem Nois. bona gēs deus eſt ꝓtector eoꝝ ⁊ eſt hoc impedimentū. Relatm̄ ſepe refert ad ſignificatū añtis ⁊ nō ad vocem antecedentis vt in exēplo predicto hoc relatiuū eoꝝ nō refert ad hoc antecedēs bona gens quia diſcōuenirēt. ſed refert ad añs ſm ſcatū ſuūꝫ. vt ſcꝫ ad ly hoīm valet em̄ p̄dicta oratō tm̄ bona gens eſt ſcꝫ viri ⁊ mulieris deus eſt ꝓtector eoꝝ ſcꝫ hominum Improprietas eſt quia antecedens ⁊ relatiuū diſcōueniunt in numero ⁊ etiā relatiuū debet referri tam ad antecedēs ſm vocē q̄ꝫ ſcdm ſcatuꝫ quod hic nō fit. Ratio excuſans eſt conuenientia ſignificatiōis antecedentis collectiui ſingularis numeri cū relatiuo pluralis numeri. In nomine em̄ collectiuo ſcant plura dt em̄ Joānes Januenſ. Nomen collectiuū eſt quod in ſinguleri numero ſcat plura vt gens populus.

## Notādū quarto ⁊ Ultimo. Alex. ponit

impedimēta ꝯtra qntā regulā gramaticalē q̄ eſt ꝙ demōſtratiuū ⁊ ſuū demōſtrabile debēt ꝯuenire in tribus ſicut adiectiuū ⁊ ſubm in numero in gñe ⁊ in caſu. vt iſte hō ⁊ ꝯtra iſtā regulā Alex. ponit impedimēta duo. Primū tenet ſe ex ꝑte ſcati. Scdm tenet ſe ex ꝑte ꝯformitatis. pri



mū tangit cum dt. Imꝑſonalis fit demonſtratio ſepe. Sal monſtrās dt te miſit aquis Elizeus. Pro quo ſciendū demonſtratio eſt duplex. q̄daꝫ ꝑſonalis. ⁊ eſt quando res demonſtrata ſubiacet ⁊ preſens eſt viſui. vt iſte homo demonſtrando hoīeꝫ preſentē. Alia aūt eſt demonſtratio imperſonalis ⁊ eſt quando res demonſtratur vna ⁊ alia intelligit vt hec herba creſcit in orto meo vbi demonſtrat vna herba ⁊ alia intelligitur Sil'r in exemplo littere vnū ſal demonſtrat ⁊ aliud intelligit. dr auteꝫ demonſtratio imꝑſonalis nō ideo quia ibi nō demonſtraret perſona ⁊ res aliqua. ſed dr ideo imꝑſonalis quia eadem res in numero nō demōſtratur. Improprietas quia demonſtratiuū ⁊ ſuūꝫ demonſtrabile dñt ſignificare eandem rem Ratio excuſans eſt ꝯuenientia rerū in ſpecie. Scdm impedimentuꝫ eſt ex parte conformitatis vt ibi. Ut mea defuncte da molliter oſſa cubare. vbi demonſtratiuū ſcꝫ mea eſt pluralis numeri ⁊ actī caſus. ſed defuncte res demonſtrata eſt ſingularis numeri. feminini generis tñ de iſta dictuꝫ eſt ante. Sequit corrollarie ꝙ nō eſt incōueniens in eadem orōe eſſe diuerſa impedimenta reſpectu diuerſoꝝ patet in oratiōe p̄dicta in qua eſt impedimentuꝫ ꝯtra regulā adiectiui ⁊ ſubſtantiui vt dictum eſt ante. ⁊ etiā eſt impedimentuꝫ cōtra regulā demonſtratiui ⁊ ſui demonſtrati. Sexta regula ꝯtra quā autor adducit impedimenta tangitur ibi. Jungere ꝯſimiles debet ꝯiunctio caſus. ⁊ eſt iſta. Cōiunctio debet ꝯiungere ſil'es caſus ante ⁊ poſt vt hō et aſinus currunt ⁊ licet Alex. nō ponit inſtanciā ꝯtra iſtas regulas tamē aliꝗ gramatici vt Floriſta ponunt triplex impedimētuꝫ. Primuꝫ qñ cōiunctio mediat ⁊ coniungit adiectiuuꝫ cum ſubſtantiuo vt albus equ⁹ ⁊ magne ꝯmoditatis curſitat in qua orōe albus equus regitur a verbo curſitat ſed magne commoditatis regit a noīe equus. Scdm impedimentū quando ꝯiunctio ꝯiungit dictionē poſſeſſiuā cum gtō caſu vt filius iliacus ⁊ martis condidit vrbem filius iliacus regit a parte ante a verbo condidit ⁊ martis a nomine filius. Tercium impedimentum qnando coniunctio mediat inter caſus qui poſſunt regi ab eodeꝫ regēte vt plenum. gratia ⁊ veritatis. Ratio autem regule quare cōiunctio mediat inter ſimiles caſus quia coniunctio coniungit diuerſos caſus reſpectu eiuſdem verbi ſed idem verbum requirit ſimiles caſus quare regula vera. Quartum impedimentum eſt defectus ⁊ deſcribitur ſic. Eſt dictionum in oratione locatio ſine regente vel recto aut determinabil' ſine determinatione expreſſe ⁊ talia impedimenta defectus. Alexandꝰ ponit tria. Primum tangitur in littera precedenti cū dr. Multoriēs verbū ſubm peris extra ⁊ eſt impedimentū hoc verbū ſubꝫ ſepius nō expſſe ponit ſed ſubintelligit vt gloria patri que valet iſtā gloria ſit patri. ⁊ ī iſta orōe ꝯmittit figura q̄ dr eclipſ. ſic em̄ ī natā fit eclipſ qñ ſol vl' lūa ōficit a lumīe ſic eclipſ dr figura ī arte qñ vnū neceſſariū ōficit ī orōe. ⁊ tñ ē itelligēdū ꝙ ſolū vbū ſubꝫ ſubītelligit ī orōe ſꝫ etiā ſubītelligit nomen ſubꝫ vt comedērē habēdū ē panes vbi ſubītelligit hoc ſubm hominem

Sil'r aliqñ subintelligiꝛ verbū adiectiuū vel passiuū vt gloria in excel-
sis deo subintelligiꝛ hoc verbū cantaꝛ. Itē in ista orōe de sancta agata.
mentē sanctā spontaneā honorē deo ⁊ patrie liberationē subintelligiꝛ
hoc verbū dedit obtulit vel fecit ⁊ valet tm̄ sancta Agatha habuit spō
taneā mentē. i. rectā vel ꝓmptā mentē ad seruiendū deo ⁊ dedit hono
rē deo ⁊ fecit patrie liberationē. Scd̄m impedimentū defectus tangi-
tur ibi cū dr̄ in textu. Equiualēs gemini s barū si iūgiꝛ vni. Dictio ꝑ re-
liqua tm̄mō debet haberi. Sic visu cecū visu dic esse carentē. ex qua lit
tera eliciꝛ tale documentū. Dictio equiualēs dictiōibus duabus in ꝟcan
do si iungaꝛ vni eaꝝ quibus equiualet tūc solū debet accipi ꝓ altera il-
larū. vt hec dictio cecus equiualet duabus dictiōibus in ꝟcando qꝛ va-
let tm̄ sicut carens visu. cū aūt dico cecus visu cecus accipiꝛ tm̄ ꝓ carēs
⁊ nō ꝓ ambabus qa alias esset nugatio ⁊ supfluitas valeret em̄ tm̄ ce-
cus visu si accipeꝛ ꝓ ambabus carens visu. Improꝑetas est hec qa dcō
nō accipiꝛ ꝓ illa cui equiualet. Rō excusans est vt nō ꝯmittaꝛ nugatio
que est vnius ⁊ eiusdē inutilis repetitio. Terciū impedimentū defec-
tus tangiꝛ cū dr̄. Qñ actm̄ verbo ꝯstructio iungit obliquū. Per nō ex-
ponere ꝯuenit illū. Aut sil'r exponi debet ꝯstructio tota. ⁊ vult tale docu
mentuꝫ. Quando obliquus negatiuus adiungiꝛ verbo tunc talis obli-
quus potest exponi ꝑ hoc aduerbiū nō ⁊ obliquū affirmatiuum vt ne-
minē ꝑcussi que valet istā nō ꝑcussi aliquē hoīeꝫ vel tota oratio debet si
mul exponi vel resolui sic ꝙ verbuꝫ actiuuꝫ mutaꝛ i passiuuꝫ. ⁊ obliqu⁹
in rectum. ⁊ ꝓ ꝯ rctūs in obilquuꝫ. vt ego video nulluꝫ resoluiꝛ sic null⁹
hō videꝛ a me Improꝑetas est hoc qꝛ obliqu⁹ debet sequi verbuꝫ hic āt
cum dr̄ neminē ꝑcussi ꝑcedit. Rō excusans est ꝓpter euitare repugnan
tiā duaꝝ regularū quaꝝ ꝑma est in gramatica scd̄a in logica. In gramati
ca est hec regula ꝙ obliquus debet sequi verbū. In logica est hec ꝙ ne
gatio debet precedere mō tali resolutiōe facta vt docꝫ regula remoue
tur ⁊ tolliꝛ talis repugnantia. Istis notabilibus sic stantibus est.

## Conclusio responsalis. Littera Alexan

de impedimentis ꝯtra regulas ꝑdictas est sufficienter assignata patet
veritas ꝯclusiōis ex his que dicta sunt

## Arguiꝛ primo.

Relatiuū positum inter dcōes diuersoꝝ ge
neruꝫ idē ꝟcantiuꝫ nō pōt ꝯformari cuꝫ vtroqꝫ in gn̄e. igiꝛ ꝓbaꝛ an̄s. il
lud quo ꝯuenit cuꝫ aliquo in gn̄e est illius gn̄is in quo debet conuenire
cum alio. sed relatm̄ est simul masculini ⁊ feminini gn̄is ergo relatm̄ nō
ꝯuenit cuꝫ casibus diuersoꝝ gn̄m. Maior est nota qꝛ illud qd̄ nō habet
aliquid nō potest cuꝫ eo ꝯuenire. Minor est nota ⁊ patet de illo relati
uo quē qd̄ soluꝫ est gn̄is masculini. Dico veruꝫ argumentuꝫ ꝯcluderet.
si littera absolute esset intelligēda ꝙ tale relatm̄ ꝟm se in ꝓpa forma de
beret ꝯuenire cuꝫ vtroqꝫ in gn̄e sed intelligiꝛ ꝙ ꝯuenit cum vtroqꝫ ꝟm
se vel eius ꝯdeclinium vt deductum est in primo notabili.



## Arguitur scd̄o.

Pia stirps iesse ⁊ xp̄m nō ꝟcant idē ꝓbatur
sic. Cōstructibilia que ꝟcant diuersas res nu
mero differentes nō ꝟcant idē. sed pia stirps iesse ⁊ christū sic se hn̄t igiꝛ
Maior est nota quia ista que differūt numero nō sunt idē. vt ꝓbaꝛ qn̄-
to metha. Minor qꝛ stirps iesse ꝟcat patrē dauid qui fuit ꝑncipiū gene
alogie illius ⁊ christū ꝟcat saluatorē. mō pater dauid ⁊ christus fuerunt
res differentes numero ⁊ fuerūt diuersi hoīes. Dico verū argumentuꝫ
ꝯcluderet si stirps iesse hic deberet referri ad ꝑncipiū stirpis. vt patrē
dauid sed debet referri ad xp̄m qui fuit principale membrū illius gene
alogie ei stirpis ꝟm humanitatē.

## Arguiꝛ tercio.

Cornotū nō est generis neutrius igiꝛ terci-
um impedimentū nō valet ꝓbaꝛ an̄s noīa ciuitatū sunt gn̄is feminini
sed cornotū ꝟcat ciuitatē igiꝛ. Maior est nota. minor sil'r. Dico verū ar
gumentū ꝯcludit ꝙ noīa ciuitatū sunt generis feminini nisi haberint
specialē terminationē alicuius specialis generis ⁊ sic ē in ꝓposito quia
cornotū habet terminationē noīm neutrius generis. ⁊ ꝗ nō ē gn̄is fēi.

## Arguiꝛ quarto.

Hec ē inꝯgrua rex est cornoti que ciuitas
cornotū ꝑualet omī patrie ergo hoc relati
uū que refertur ad hoc an̄s ciuitas subintellectū. ꝓbaꝛ an̄s qꝛ ista pec-
cat ꝯtrā regulā gramaticalē ciuitas cornotū. ꝓbatur quia ibi ponūtur
duo noīa substantiua ⁊ nullū poniꝛ in gtō. Dico verū argumentū con-
cludit ꝙ hec nō est simpliciter ꝯgrua ciuitas cornotū sed est ibi apposi
tio ⁊ ꝑ ꝯn̄s argumentū nō ꝯcludit.

## Arguiꝛ quito.

Relatio gramaticalis nō potest fieri ad ver-
bū igit. sextū impedimentū nō est bene positum. ꝓbaꝛ sic. Relatiuum
debet ꝟcare idem quod an̄s. sed relatiuū ⁊ verbū nō possunt ꝟcare idē
igiꝛ. Maior qa relatiuū facit scd̄aꝫ noticiā de an̄te. Minor quia relati-
uū ꝟcat subaꝫ. sed ꝟbum ꝟcat actū ⁊ accn̄s. mō accn̄s ⁊ sub̄a nō ꝟcant idē.
Dico verū argumentū concluderet si relatio fieret ad verbū sub ratio-
ne verbi. sed relatio fit ad verbū sub significatiōe noīali inquantū ver
bū ifiniti mōi pōiꝛ ꝓ suo noīe ꝟbali qd̄ icludit vt fugere poniꝛ ꝓ fuga.

## Arguiꝛ sexto.

Antecedens nō potest supponere materialr̄.
⁊ relatiuuꝫ ꝑsonaliter igitur octauuꝫ impedi-
mentum nō valet. ꝓbatur sic relatiuū capit suppositionē absolute si er-
go an̄s supponit materialiter. ergo etiā ⁊ relatiuū. Tenet ꝯsequentia.
qa relatiuū vt dicūt logici suppositionē capit ab an̄te ꝓbatur relatiuū
em̄ verificaꝛ ꝑ an̄s vt ostendunt logici. ꝗ etiā capit suppositionē ab an-
tecedēte. Tenet ꝯn̄a qa termin⁹ q verificaꝛ supponit. Dico verū argu-
mentū ꝯcludit ꝙ relatiuū capit suppositionē ab an̄te. verū est de sup-
positiōe in specie sed nō in genere. quia antecedens potest supponere
materialiter ⁊ relatiuū ꝑsonaliter est em̄ regula generalis in logica. Re
latiuum relatiue rentum semper supponit personaliter licet antecedēs
aliquando materialiter.

**Arguit septimo.** Relatm̄ nō pōt poni sine ãte igit̃ vnde cimuʒ impedimentuʒ est male assignatū ꝓbat̃ ãñs. posito vno correlatiuoꝝ ponit̃ ⁊ aliud sed ãñs ⁊ relatm̄ hñt se vt correlatiua igit̃ posito vna relatiuo etiã debet poni ãñs. Maior ē est Aristo. in p̄dicamentis. Minor ꝓbat̃ qa relatiuuʒ dr̃ respectu ãñtʒ ⁊ ãñs dr̃ respectu relatiui. Dico veꝝ argumentuʒ ꝯcludit ꝙ posito vno relatiuoꝝ debet poni ⁊ alteꝝ veruʒ est expresse vel implicite ⁊ sic licet aliquãdo in gramatica ponit̃ relatm̄ sine ãñte expresse tñ faciliter pōt intelligi ãñs ⁊ etiã vt postea patebit in relatiōe expressa posito vno relatiuoꝝ ponit̃ ⁊ aliud sed nō in relatiōe implicita.

**Arguit octauo.** Cōiunctio nō ꝯiungit sĩles casus igit̃ ꝓbatur ãñs. Illud qđ ꝯiūgit diuersa nō ꝯiungit sĩles casus sed ꝯiunctio quelibet ꝯiungit diuersa. igit̃ ꝯiunctio nō cōiungit sĩles casus. Maior est nota quia diuersa nō sunt sĩlia. Minor ptʒ p Alex. posita in textu. Dico veruʒ argumentuʒ ꝯcludit ꝙ ꝯiunctio cōiungit sĩles casus quo ad vocē licet diuersos quo ad s̄cātuʒ vt hō ⁊ asinus currūt. Sequit̃ corrollarie ꝙ hec nō est ꝯtradictio ꝯiunctio cōiungit diuersa igit̃ nō ꝯiūgit sĩlia patet qa diuersitas refert̃ ad res s̄cātas sed sĩlitudo quo ad voces ꝯtradictio autē debet fieri ad idem vt patet primo periarmeniarum.

Fiet asinbasma sine recto clausula plena
Me tedet viciiʒ placet illi iura teneri
Questio fit; si fiat in his constructio duplex
Huic placet esse ꝓbo: nobis placet esse peritos
Iungere consimiles debet coniunctio casus
Quã nisi p̄terq̄ similem retinent sibi formam
Actum siue pati signare gerundia possunt
Atq; supina per hoc dat̃ his cōstructio duplex
Si tamen a verbis veniant signantibus actum
Hec delectat̃ inspectando quasi pulchra
Deq; gerundiuis que sum gerit: esse videtur
Questio: si triplex illis constructio detur
Presbytet essendi causa vis clerice radi
Militis essendi causa precor arma parari
Essendi regem causa me posco iuuari

**Utrū sit** Alex. incipiēdo ibi. Fiat asinbasma vsq; ibi. Fiat de voce s̄mo qñ q; pillã. sit bñ posita. Pro intellectiōe littere.

**Notãdū** est primo. ꝙ constructio s̄m p̄sciã. minoris est triplex. Pria dr̃ sinbasmatica et est ꝯstructio in qua ñtūs ꝯstruit̃ cuʒ verbo intransitiue vt hō currit. ⁊ dr̃ a sin qđ est cō ⁊ basis fundamētū quasi cū fūdamento quasi cuʒ



Infinitiuo primū distingue supinum
Atq; gerundiuis primis suprema supina
Sic iungam verbo: per quod motum tibi signo

fundamēto quia suppositum ⁊ appositū sunt fundamentū ꝯstructiōis cuius ratio est ista. sicut est in natura sic est in arte. sed ĩ natura materia cū forma est fundamentū totius esse. ergo etiã in arte ꝯstructio suppositi ⁊ appositi est fundamentū tocius ꝯstructiōis. maior ē Arest. ij. phisi. ars imitat̃ naturã. Minor est nota q: ex actu ⁊ potēcia fit vnuʒ p se. vtʒ ix. metha. modo materia est potēcia. forma aūt actus. Suppositum aūt in arte habet se vt materia. ⁊ appositū vt forma. quare ꝯcludit̃ ꝙ ꝯstructio suppositi cū apposito est fundamentuʒ ꝯstructiōis. Secūda ꝯstructio ē parasinbasmatica ⁊ est ꝯstructio verbi cū obliquo a pte post vbi scʒ denotat̃ fieri trãsitio de vna p̄sona in aliã. vt ego diligo petruʒ. ⁊ dr̃ a para qđ est iuxta ⁊ basis fundamentuʒ quasi iuxta fundamentū talis eñ ꝯstructio nō habet oĩa q̄ requirūt̃ ad orōeʒ pfectã. q: licet habet verbū p̄sonale tñ nō habet suppositū. Tercia ꝯstructio dr̃ sinbasmatica. ⁊ est ꝯstructio v̄bi ip̄sonalis cuʒ obliquo a pte ãñ. vt Joãnis interest currere. ⁊ dr̃ ab a qđ est sine ⁊ bas̄ fundamētū quasi sine fundamēto. q: nō hʒ fundamēta ꝯstructiōis q: nec v̄buʒ p̄sonale nec ñtm̄. Primã ꝯstructionē stoici vocabãt dignas. Scđaʒ vocabãt minꝰ dignas sed, terciã vocabãt indignas eo ꝙ stʒ sine recto ⁊ v̄bo p̄sonali. postea Alex. in tex. mouet vnuʒ dubiuʒ. Utrꝫ iste orōes. Huic placet esse ꝓbo nobis placet esse pitos. an iste orōes sint ꝯgrue. sed nō soluit hoc dubium. ꝓpter magnã ꝯtrouersiã int̃ gramaticos ⁊ sic licʒ autor nō soluit eas expsse tñ ex ꝓcessu autoris eaꝝ solutio pōt haberi. Pro intelligētia ĝ illiꝰ

**Notandum.** ꝙ ista oratio Huic placʒ esse probo absolute est incongrua Uerbū eñ subm infinitiui mōi qñoʒ copl'are sĩles casus tūc oʒ respicere ãbos casus ⁊ hr̃e aliq̄lē habitudinē ad eos sicut regēs a drectū mō sic nō est h̄ qa v̄bū subʒ infinitiui mōi ñ pt regere dtm̄ apte ãñ tñ si isti duo dti casus sic. scʒ huic ⁊ ꝓbo ꝯstruūt̃ apte post intrãsitiue ⁊ vnꝰ det̃minat aliū orō ē ꝯgrua ⁊ vʒ tm̄ huic ꝓbo placet esse. Si aūt regūt̃ a diuers̄ ptibꝰ vnꝰ a pte ãñ ⁊ alt̃ a pte post orō erit incōgrua. Silr ista nob placet esse pitos ē absolute incōgrua si v̄bū infiniti modi sumit̃ sine supposito ⁊ actō Infinitiuꝰ eñ v̄bi substãtiui ñ regit dtm̄ a pte post si ãt itelligit̃ actūs reddēs suppositū huic v̄bo if. n iti mōi esse orō erit icōgrua ⁊ valebit tm̄ nob placʒ nos eē pitos ⁊ doctos

**Notãdū scđo ꝙ Alex. postea dicēs ĩ tex**

Actū siue pati signare gerūdia pñt. atq; supina p h̄ dat̃ eis ꝯstructio duplex. Si tñ a v̄bis veniãt signãtibꝰ actū. Hec delectat̃ ĩspectãdo q̄si pulcra. Uult Alex. talē doctrinã. Gerūdia ⁊ supia descēdētia a v̄bis actis pñt s̄care indr̄ñt̃ actōʒ v̄l passionē: vñ ⁊ ꝓpt h̄ pñt hr̃e rctē ꝯstructiōeʒ rōe eñ s̄catōis actie regūt a pte post actm̄ sʒ rōe s̄catiōis passiue regūt a parte post ablm̄ mediante p̄pōne a vel ab.

Sequit corollarie ꝙ ista hec delectat inspectando quasi pulchra resol uit dupliciter. Primo ſm ſcatione actiuā vt ſic hec delectat in ſpectādo. i. in videndo pulchra. i. pulchras res. Scđm ſcatione paſſiuā resoluitur ſic hec delectat in ſpectādo quaſi pulchra. i. vt inſpiciat pulchra ab alijs Joannes etiā monachi in cōmen. ponit differentiā inter gerundium ⁊ gerūdiuū istā qa gerundiū ꝓpe venit a verbis cōibꝰ ⁊ actiuis ⁊ retinet recte ſcationē ⁊ dr a dia qđ eſt duo ⁊ gero geris quaſi gerēs ſcationem duoꝝ. Sed gerūdiuū venit a verbo abſoluto deponētali neutrali ⁊ paſ ſiuo. ⁊ dr a gero geris ⁊ diuū qđ eſt vnū quaſi gerēs ⁊ importās ſcatio nē vnius aut actiōis tm̄ aut paſſiōis tm̄ ſed iſta differentia ſepius non curat a gramaticis ⁊ vna ꝓ altera accipitur.

## Notādū tercio ꝙ Alex. in littera sequē

ti mouet queſtionē. Utrū orōes in littera poſite ſint ꝯgrue. Pria preſ biter eſſendi cauſa vis clerice radi. Scđa militis eſſendi cauſa ꝑcor ar ma pari. Eſſendi regē cā me poſco iuuari ⁊ nō ſoluit Alex. illas qſtiōes. q̄a gramatici diuerſimode locuti ſunt de ꝯgruitate harū orationū. Pro quo notandū pͥma orō vcȝ iſta. Clerice vis radi cā eſſendi pſbyt̄ ē ꝯgrua qa hoc vbū ſubȝ ſuȝ regit ntm̄ a prepoſt ⁊ ꝑ ꝯn̄s oēs eiꝰ mōi ⁊ ꝯdeclinia iuxta regulā Priſci. quecūqȝ caſuȝ regit verbū īdicatiui mōi eūdē regūt oīa eius ꝯdeclinia. Scđa aūt orō vcȝ iſta ꝑcor parari arma cauſa eſſē di militis pōt dupl'r ꝯſiderari. Uno mō vt in tali orōe eſt regimen poſ ſeſſoriuȝ. ⁊ ſic ille ntūs ego reſoluit in poſſeſſorē ⁊ ſic oratio eſt ꝯgrua ⁊ valet tm̄ ego ꝑcor parari arma cauſa eſſendi militis. i vt ſim aliqd mili tis vt ſeruus vel famulus. Alio mō pōt ꝯſiderari inquantū hoc gerun diū eſſendi denoīat extrema inter que mediat ptinere ad eandē rē ſicut ſuū verbū indicatiui mōi ⁊ ſic ꝑdicta orō ē in ꝯgrua qa talis idēptitas tūc ꝑ illā orōeȝ nō exꝑmit. Rō qa caſus a pte añ rectūs eſt ntūs caſus āt a pte poſt rectus eſt gtūs. mō ntūs ⁊ gtūs nō exꝑmūt talē idemptitatē. Cōſiderando aūt iſta orōeȝ vt ille gtūs militis determinat hoc ꝙ eſt ar ma orō erit ꝯgrua ⁊ valet tm̄. ego ꝑcor pari arma militis cauſa eſſendi. i. vt ſint. Tercia aūt orō vcȝ iſta. ego poſco me iuuari cauſa eſſendi regeȝ poteſt dupliciter ꝯſiderari. Uno mō vt hoc gerundiuȝ eſſendi regit vnū actm̄ a pte añ ⁊ aliū a pte poſt. ⁊ ſic orō eſt ꝯgrua ⁊ vcȝ tm̄. ego poſco me iuuari cauſa eſſendi regē. i. vt velim me eſſe regē. Alio mō ꝯſiderat hec orō vt reſoluit ꝑ hoc ꝯplexuȝ vt ſim regē ⁊ valet tm̄ ego poſco me iuua ri cauſa eſſendi regem. i. vt ſim regem ⁊ ſic eſt incongrua.

## Notandū quarto Alexander in littera

ſequēti ponit duas doctrinas. Pria Infinitiuus ⁊ pͥmū ſupinū termina tū in um dr̄ñt ptȝ qr infinitiuꝰ ꝯſtruit cū vbis ꝓhereticȝ q ſcāt actū aīe int iorē cognoſcitiuū. vt volo legere. ſȝ pͥmū ſupinū ꝯſtruit cū vbis ſcā tibꝰ motū localē exteriorē đ loco ad locū. vt vado ſpaciatū. i. ad locum. in quo volo ſpaciari.



Scđa doctrina. Primū gerundiū terminatū in di differt ab vltimo ſu pino terminato in u. Patet. qr vltimū ſupinū ꝯſtruit cū vbo ſignificā te motū de loco ad locū. vt venio amatu. id eſt de loco in quo amaui. ſȝ pͥmū gerundiū ꝯſtruit cū verbo qđ ſignificat quietē in loco. vel etiam motū interiorē. vt ego ſum hic cauſa informādi. in qua orōe nullus ſig nificat motus. Jſtis notabilibus ſic ſtantibus eſt.

## Concluſio reſponſalis. Littera Alexan

dri declarata eſt bene aſſignata. Patet veritas ꝯcluſiōis ex his que di cta ſunt in notabilibus.

## Arguit primo.

Cōſtructio ex ſuppoſito ⁊ appoſito nō eſt ꝑfecta. igit nō debet dici ſimbaſmatica. Probat añs. Perfectū eſt qđ nō ſuſcipit additionē. ſed ꝯſtructio ex ſuppo ſito ⁊ appoſita recipit additionē igit nō eſt ꝑfecta. Maior eſt ariſtote lis qnto methaphiſice. Perfectū eſt qđ nō ſuſcipit yperbole. id eſt ad ditionē. Minor. qr hec ꝯſtructio homo currit recipit additionē ⁊ ꝑfe ctionē. dicēdo. homo currit bene. Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ cō ſtructio ex ſuppoſito ⁊ appoſito eſt ꝑfecta eſſentialiter. ſed nō acciden taliter. ſicut in ſimili homo cōpoſitus ex materia ⁊ forma eſt ꝑfectus eſ ſentialiter. licet poteſt ꝑfici accidētaliter ꝑ ſciētias ꝑ virtutes. ſic ⁊ hic ꝯſtructio ex ſuppoſito ⁊ appoſito eſt ꝑfecta eſſentialiter. licet poteſt ꝑ fici ꝑ determinatiōes accidentales.

## Arguit ſcđo.

Nulla ꝯſtructio eſt aſinbaſmatica: igit. Proba tur ſic. Nulla ꝯſtructio eſt ſine fundamēto. igit nulla ꝯſtructio eſt aſin baſmatica. Tenet ꝯn̄a ab eodē ad idē. Añs ꝓbat. qr illđ qđ eſt ſine fun damēto eſt nihil. ⁊ ſic ꝯſtructio aſinbaſmatica eſſet nihil. Dico verū ar gumentū ꝯcluderet ſi ꝯſtructio aſinbaſmatica eſſet ſimpliciter ſine fun damēto. ſed alexāder vult ꝙ ꝯſtructio aſinbaſmatica eſt ſine fundamē to directo. licet habeat fundamentū indirectū. quia obliquum.

## Arguit tercio.

Littera iſta alexandri ꝯtradicit ꝑus dictis. igit nō valet. probat añs. qr ꝑus dixit ꝙ cō ſtructio eſt duplex cū dixit. Jn geminas ptes ꝯſtructio ſcindit illi. Hic aūt dicit ꝙ ꝯſtructio eſt triplex. Dico veꝝ argumentū cōcludit ꝙ im mediate ꝯſtructio diuidit in duas ptes. ſed mediate diuidit in tres. ⁊ ille tres reducunt ad duas. qr ꝯſtructio ſimbaſmatica ⁊ aſinbaſmatica redu unt ad conſtructionē tranſitiuā. Et paraſinbaſmatica reducitur ad cōſtructionem intranſitiuā.

## Arguit quarto.

Proceſſus alexandri nō valet. igit. ꝓbat. qr alexāder mouet dubiū qđ nō ſoluit. igi tur eius ꝓceſſus nō valet. ꝓbat añs. qr alexāder mouet vtꝝ iſte orōes ſunt cōgrue. huic placet eſſe ꝓbo. nobis placet eſſe peritos. ⁊ nō ſoluit eas. Dico veꝝ argumentū ꝯcludit ꝙ nō ſoluit eas expreſſe. tñ implici te. ſoluit eas ex ꝑus dictis. vt deductū eſt in pͥmo notabili.

**Arguiť quinto.** Iſta orō. huic placet eſſe ꝓbo. nec eſt oratio ↄgrua nec incōgrua. igiť alexander male mouet dubiū. Hoc ꝓbať p̄mo ꝙ nō eſt cōgrua. q᷑ infinitiuꝰ vbi ſubſtantiui nō regit dtm̄ a pte ante. nec a pte poſt. ſicut nec ſuū verbū indicatiui modi. ergo nō eſt cōgrua. Sed ꝙ nō ſit incōgrua patet. q᷑ valet tm̄. huic ꝓbo placet eſſe. Dico veꝝ argumentū ↄcludit ꝙ p̄dicta orō eſt cōgrua ↄſtruendo iſtos dtōs. huic ꝓbo ſimul a pte ante. ſed ↄſtruēdo vnū a pte añ. ⁊ aliū a pte poſt tūc ē incōgrua. vt dictū ē in p̄mo notabili

**Arguiť ſexto.** Gerundia nō poſſunt ſ̄care actionē ⁊ paſſionē ſimul. igiť. ꝓbať añs. Idē nō ſ̄cat oppoſita ſed actio ⁊ paſſio ſunt oppoſita. igiť idem nō pōt ſ̄care actionē ⁊ paſſionē ſimul. Maior eſt nota. Minor. q᷑ actio ⁊ paſſio ſunt p̄dicamēta diſtincta ⁊ oppoſita. vt dicit areſtotelis in p̄dicamentis. Dico veꝝ argumentū ↄcludit ꝙ idē nō ſ̄cat oppoſita in vna ⁊ eadē orōne. ſed bene in diuerſis. ⁊ ſic alexāder vult ꝙ aliquādo gerundiū ſ̄cat actionē ⁊ aliqñ paſſionē in diuerſis orōnibus.

**Arguiť ſeptimo.** Hec orō eſt ſimpliciter incongrua. Precor parari arma cauſa eſſendi militis. igiť. Probať añs. q᷑ ille infinitiuus eſſendi nō poteſt regere diuerſos caſus ante ⁊ poſt. igiť eſt ſimpliciter incongrua. Probat. quia in illa orōne ſunt diuerſi caſus. ſcꝫ. ntūs ante. ⁊ gtūs poſt. Sed antecedēs ꝓbať q᷑ verbū ſubſtantiuū importat ydemptitatē Dicit em̄ p̄mo periarmeniaꝝ. Hoc verbū ſubſtantiuū eſt. eſt copula ⁊ vnio ydēptitatis. modo gtūs ⁊ ntūs nō ſunt caſus ydēptitatis. immo diuerſi. Vñ dr̄ in regula grāmaticali. Verbū ſuſtantiuū regit ſimiles caſus ante ⁊ poſt. Dico veꝝ argumentū ↄcludit ꝙ abſolute loquēdo p̄dicta orō nō eſt cōgrua. ſed tenēdo vt in tali orōe eſt regimen poſſeſſoriū tūc bene eſt cōgrua. vt dictū eſt in ſcd̄o notabili.

**Arguiť octauo.** Infinitiuꝰ ⁊ p̄mū ſupinū nō differūt. igiť. Probať. Illa q̄ idem ſ̄cant non differunt. ſed infinitiuus ⁊ primū ſupinū idē ſ̄cant. igiť. Maior eſt nota. q᷑ ſignificatio eſt forma dictionum. modo vnitas rei. ⁊ idēptitas eſt a forma. Minor. q᷑ infinitiuus ⁊ primū ſupinū ſ̄cant eundē actū verbalē. vt legere ⁊ lectū ambo ſ̄cant actuꝫ legēdi. Dico veꝝ argumentū ↄcludit ꝙ infinitiuus ⁊ p̄mum ſupinū ſ̄cant idē eſſentialiter. ſed nō accidētaliter vnde ⁊ ꝓpter hoc habet diuerſum modū cōſtruendi. vt declaratū eſt in vltimo notabili.

Fiet de voce ſermo quandoqꝫ per ipſam
Materialiť hanc tibi dices eſſe tenēdam
Caſus per voces confundis materiales
Vox cuiꝰ pars eſt apponēs prepoſitiua

**Vtrū littera** alexādri incipiēdo ibi. Fiet de voce ſermo quandoqꝫ per illā vſqꝫ ad fineꝫ ſit bene poſita. Pro intellectiōe queſtiōis more.

**Notādum** eſt p̄mo ꝙ alexāder ex littera vult tale documentū. Quando fit ſermo de ipſa voce met tūc talis vox teneť materialiter. Et tūc dcō ſic capta materialiter ē materialis. vñ ſ̄m iohānem monachi declatio huiꝰ doctrine nō pōt haberi ſufficiēter ex grāmatica. ſed potiꝰ ex logica. Propriū em̄ eſt logici declarare ſuppoſitiōes terminoruꝫ ⁊ ſpecies ſuppoſitionū. Vox ergo ſ̄m grāmaticos tripliciter ponitur materialiť ſ̄m eiuſdeꝫ iohānis monachi ſententiā. Primo qñ talis vox teneť pro ſeip̄a. vt hō eſt biſſyllabū Scd̄o qñ vox teneť pro ſe habēdo tm̄ reſpectum ad ſignificationeꝫ. vt hic mādu care potes formicā ſi caput auferſ. Formica ſtat materialiter. valet em̄ tm̄ ſi tu deponis p̄maꝫ ſyllabā de iſta dictōe formica. vbi fit ſermo de voce. Sed cū diciť mādu



Vna poteſt alteri ſotiari prepoſitiue
De poſt fetātes: de ſub pede: de ꝓpe fontes
In ſub ter vel tus dant quartū: dum ſociamꝰ
Verbo ſignanti motum vel participanti
De motu dici credas tamen exteriori
Si non deſigno tibi motū: cōſtrue ſexto
In campo curro bene dicis ſi ſis in illo
Si ſis exterius: in campū ſit tibi curſus
Iungere nō poterit cōiunctio mobile fixo
Iungit diuerſa coniunctio ſignificata
Queris ſi liceat voces coniungere binas
Per vel ſiue ꝑ & ſolam vel non mediante
Cum voces fuerint tales qd' ſignificato
Vnius alterius cōprehendit ſignificatū
Recte diceť homo grāmaticꝰ conſimileſqꝫ
Et parti iūctum debes reſtringere totum
Id ſolū preſta: quod pars nō denotat illa
Inde poteſt queri ſi poſſit idem ſibi iūgi
Aut ſi iungať quod adeſſe neqt vel abeſſe
Si iungas recte facias ꝙꝫ participare
Conceſſo ꝙ tu melior ſis ꝙꝫ plato recte
Cōcludes: ergo plato ꝑticipat bonitate
Deqꝫ relatiuis logice fit regula talis
Quando relatio fit extriſeca debet eidem
Dictio ſubiūgi: que rem determinat eius
Cunqꝫ relatio fit extrinſeca: nil petit addi
Plurali nūero: ſimiles ſunt quos ego cerno

care potes. hic fit sermo in ordine ad rez. qꝛ res comedunt ⁊ nō termini. Tercio vox supponit vel accipit ꝭm gramaticū materialiter qn̄ accipit ꝓ sibi simili. vt amo est verbū. Postea alexāder subiūgit aliud documentū dicēs. Vox cui⁹ pars est apponēs ꝑpositiua. Et vult tale documentuz. Sepius vna ꝑpō ꝑponit alteri ꝑpositioni ꝑ appositionē. vt ambe simul referant ad vnū casuale. vt de post fetantes cepit illū. de ⁊ post sunt due ꝑpositiones. vna habet vnū casuale expresse. alia aūt subintellectū. valet em̄ hec orō tm̄. deus accepit dauid scȝ cū interfecit goliā. ⁊ cū voluit eū exaltare in regē de loco post fetantes. id in generatrices oues. Feto em̄ fetas fetare ꝭcat parare. Inde ferātes tis. pticipiuz omis generis. id est generās vel pariēs. Impropꝛietas in istis orōnib⁹ est hec. qꝛ ꝑpositio ponit sine casuali expresse. Rō excussans est breuiloquium committit ergo ꝭm intentionez iohannes monachi figura que dicitur eclipsis.

**Notandū scđo. Alex. in littera sequēti** ostendit ꝙ quattuor sunt ꝑpositiones que indifferēter ꝯstrunt cū actō vel abltō. Et sunt iste. in sub subter ⁊ subtus. Et dicit qn̄ iste ꝑpōes construnt cū verbo vel pticipio significāte motum localē exteriorē tūc debet cōstrui cū actō vt vado ad ecclesiā. Sed qn̄ ꝯstruunt cū verbo vel participio significāte quietē in loco vel motum interiorē tunc cōstruūtur cū ablatiuo. vt sum in scolis: curro in campo. Postea alexander in littera ostēdit vnū notabile ꝙ ꝯiunctio nō potest ꝯiungere adiectiuū cū substantiuo. Cui⁹ ꝭm iohannē monachi triplex est rō. Prima. qꝛ ꝯiunctio debet ꝯiūgere diuersa. sed adiectiuū ⁊ substantiuū supponunt ꝓ eodē. igit inter adiectiuū ⁊ substantiuū nō mediat ꝯiūctio. Scđa rō. qꝛ ꝯiūctio debet vnire illa que alias vnibilia nō sunt. modo adiectiuū cū substantiuo ꝑ se est vnibile: sicut actus potentie. Tercia rō. qꝛ adiectiuū cū substantiuo in ꝯstructiōe nō habent rationē vnius ꝯstructibilis in ratiōe suppositi. ⁊ ergo inter ea nō mediat ꝯiunctio.

**Notandū tercio. Autor in littera sequē**ti mouet quattuor questiōes. Vtrū superius ⁊ inferi⁹ debent ꝯiungi ꝑ ꝯiunctionē. Hoc est vtrū inter supius ⁊ inferius debet poni ꝯiūctio vtrū sit dicendū. homo grāmaticus. vel homo ⁊ grāmaticus. Ad quaz questionē breuiter est dicendū ꝙ si superius ⁊ inferius accipiunt ꝓ eodē inter ea nō mediat ꝯiūctio. sed si capiunt ꝓ diuersis inter ea mediat ꝯiunctio. Ratio. qꝛ cōiunctio semꝑ mediat inter diuersa. Scđa questio est ista. Si idē pōt iungi sibiipsi ꝑ ꝯiunctionē. id est vtrū dictiōes sinonime vel idē significātes adequate. Dicendū ꝙ nō: qꝛ semꝑ ꝯiūctio cōiungit diuersa significata. Tercia questio vtrū cōiunctio pōt ꝯiūgere illa que nequeūt adesse. id est desperata. vt homo asin⁹. Dicendū ꝙ sic: qꝛ cōiunctio semꝑ coniungit diuersa. modo desperata sunt diuersa.



Quarta questio vtrū ꝯiunctio potest ꝯiungere illa que nequeūt abesse adinuicē vel seperari. vt ꝓpriā passionē cū subiecto. Dicendū breuiter ꝙ si ꝓpria passio ⁊ subiectū capiunt ꝓ vna re inter ipa nō mediat ꝯiunctio. Ratio: qꝛ ꝯiunctio semꝑ mediat inter diuersa. Si aūt subiectum. vt homo caperet ꝓ vno homine vt ꝓ socrate. ⁊ ꝓpria passio risibile ꝓ alio homine vt ꝓ platone. tūc inter ipa mediat coniūctio. Ratō qꝛ ꝯiunctio ꝯiungit diuersa.

**Notādū quarto ⁊ vltimo. Autor ponit i** textu tale documentū qn̄ fit ꝯparatio ꝓprie dicta aliquoꝝ in aliq̄ ꝓpetate ꝑ hoc aduerbiū q̄ȝ. vl' aliā dcōnē vl' aduerbiū ꝯparatiuū tūc ambo extrema dn̄t ꝯuenire ⁊ pticipare in illa dispositiōe: | vt cū ꝯcedo ꝙ plato est melior q̄ȝ sortes. ꝯcludit ꝙ sortes est bonus. ⁊ plato est bon⁹. Rō qꝛ cōparatiuus ꝓprie captus denotat suū positiuū dici de ambob⁹ cōparatis. Vnde notandū ꝙ cōparatio est duplex. quedā est ꝓprie dicta qn̄ positiuus cōparatiui in quo fit cōparatio dicit de ambob⁹ cōparatis. vt sortes est melior platone. Et hanc cōparationē ꝓprie dictā autor dicit rectā. Alia aūt est cōparatio impropꝛie dicta qn̄ positiuus cōparatiui in quo fit cōparatio nō denotat dici de ambob⁹ cōparatis. sȝ tm̄ de vno. vt deus est melior diabolo que valet tm̄. deus est bonus et diabolus nō est bon⁹. ⁊ hanc ꝯparationē autor vocat nō rectā. Postea autor i fine ponit vnū notabile. ⁊ est hoc ꝙ relatio logicalis est duplex quedā extrinseca qn̄ relatiuū scȝ ⁊ suū correllatiuū ambo expresse ponunt. vt pater filij pater. Intrinseca est qn̄ relatiuū ⁊ suū correllatiuū nō expresse ponunt. sed in vna dictiōe pluralis numeri includunt. vt similes sunt quos ego cerno. que valet istā vnus illoꝝ est similis alteri. In qua orōne est relatio extrinseca ⁊ manifesta. ⁊ tūc alexāder dicit ꝙ in relatione manifesta ⁊ extrinseca correlatiuū immediate debet addi relatiuo ꝓpter hoc qꝛ verbū determinat dependentiā alterius. sed in relatione extrinseca hoc nō debet fieri. De exemplo isto quare autor hoc ponit in fine varij diuersimode dicūt. Aliq̄ em̄ volunt ꝙ alexāder ꝑ hoc exemplū voluit exprimere ydēptitatez ⁊ essentiā nature diuine. patris: ⁊ filij: ⁊ spūs scti. vt quasi diceret. Illi quos ego cerno in fide et credo vt patrē: filiū: ⁊ spiritū sanctū sunt similes in natura. qꝛ tres persone ⁊ vna essentia. ⁊ sic alexāder hic in fine egisset gratias deo de grā sibi impēsa vt librū hūc terminasset. Alij vō dicūt ꝙ alexāder tetigisset fabulā quandā. quā scribit Gamfredus in noua poetria sua de quodā mercatore. quē vxor voluit decipere. licet ipe deceperit vxorē. quasi diceret alex. Mercator iste ⁊ vxor sua sunt similes in astutia. ⁊ hoc est plus cōmune. Vn̄ dicit Gamfredus in hec verba. Rebus in agēdis vl' cōiungendis lōge distante marito. Vxor mecha parit puerū post multa euerso. De niue cōceptū fingit. fraus mutua caute. Sustinet asportat vendit matriq; reportat. Ridiculū simile liquefactū sole resurgit.

Quicqd tm̄ alexander intendebat quod dictū est sufficit. Jstis notabi-
libus sic stantibus est.

**Cōclusio respōsalis. Littera alexandri** declarata est bene posita. Patet ex his que dicta sunt.

**Arguit primo.** Alexāder excedit metas. ergo ꝓcessus su⁹ nō valet. Probat̄ añs. Diuersi artifices habent diuersa obiecta. sed grāmaticus et logicus sunt diuersi artifices. cōstat ꝙ logicus habet ꝯsiderare de suppositōibus terminoꝝ. ergo nō grāmaticus. Maioꝛ est nota. similiter minoꝛ. ꝙ aūt logicus habet determinare de suppositiōibus terminoꝝ patet ex autoꝛitate suppositionū. Dico verū argumentū concludit ꝙ logicus habet determinare de suppositionib⁹ terminoꝝ pꝛincipaliter. licet grāmaticus minus pꝛincipaliter ꝛ incidentaliter.

**Arguit scdo.** Terminus nō supponit materialiter. igit̄ documentū alexādri nō valet. Probat̄ antecedēs quia si terminus supponeret materialiter. maxime ꝓ se. vt dicit textus sed hoc non. Probat̄. q: quicqd supponit significat. sed terminus non significat seipsum igitur nō supponit pꝛo seipso. Maioꝛ est nota. quia suppositio pꝛesupponit significationem. Minoꝛ pꝛobatur. quid significare est rem per vocem ad placitū significare. vt dicit petrus hispanus in suppositiōibus suis. ꝛ ꝑ ꝯsequēs dictio nō significat seipsā. Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ significare ad placitū et ꝓpꝛie capiēdo significare est s̄care rem. sed hic loquit̄ de significatiōe naturali q̄ om̄e ens significat seipm̄. ꝛ sic dictio significat seipsam naturaliter.

**Arguit tercio.** Una p̄positio nō pōt p̄poni alteri ꝑ appositionē. igit̄. Probat̄ añs. q: p̄positio p̄ponitur acc̄o vel abl̄rō. vt dictū est ante. igit̄ vna p̄positio nō p̄ponit̄ alteri ꝑ appositionē. Tenet ꝯña. q: p̄positio nō est alicuius casus. Dico veruꝫ argumentū ꝯcludit ꝙ vna p̄positio bene p̄ponit̄ alteri non ratiōe sui. sed rōe casus qui subintelligit̄. ꝛ sic cū dicit̄ de sub pede. ibi subintelligit̄ ille ablatiuus loco. valet em̄ tm̄. de loco qui erat sub pede.

**Arguit quarto.** Plures sunt p̄positiōes que deseruiūt accusatiuo ꝛ abl̄rō. igit̄. Probat̄ sic. q: super etiā est vna. vt dicit donatus. igit̄ erunt qnqꝫ. Dico ꝙ sup̄ cōpꝛehendit̄ sub ly subter. ꝛ sic quattuoꝛ sunt pꝛincipales. licet adhuc est supꝛa.

**Arguit quinto.** Cōiunctio ꝯiungit adiectiuū cū substantiuo. ꝓbat̄ sic. Cōiunctio ꝯiungit diuersa. sꝫ adiectiuū ꝛ substantiuū s̄cant diuersa. igit̄. Maioꝛ est nota. q: adiectiuum s̄cat accidēs ꝛ substantiuū substantiā. modo substantia ꝛ accidēs sunt p̄mo diuersa. Dico verū argumentū ꝯcludit ꝙ adiectiuū ꝛ substātiuum s̄cant diuersa foꝛmaliter. sed nō materialiter. immo s̄m numerū s̄cant eandē rem. Unde dicit̄ p̄mo topicoꝝ. Accidēs ꝛ subiectuꝫ nūero





sunt idem.

**Arguit sexto.** Cōiunctio cōiungit adiectiuū ꝛ substantiuuꝫ. Probat̄ sic. Jn ista oꝛōe. Asinus ꝛ silogisans currunt. Probat̄. q: asinus est substātiuū. ꝛ silogisans adiectiuū. q: est ꝑticipiū. Dico veꝝ argumētū ꝯcluderet si silogisans esset adiectiuū hui⁹ qd̄ est asinus sed est adiectiuū huius substātiui homo subintellectū. q: valet tm̄ asinus ꝛ homo silogisans currunt.

**Arguit septimo.** Jnter adiectiuū ꝛ substantiuū ponit̄ cōiunctio. igit̄. Probat̄. qa inter adiectiuuꝫ ꝛ substantiuū ponit̄ copula verbalis. vt homo est bonus ergo copula cōiunctionalis. Tenet ꝯña. q: nō est ratio diuersitatis. Dico ꝙ ratio diuersitatis est ista. q: copula ꝯiunctionalis est copula diuersitatis. sed copula v̄balis est copula ydēptitatis. vt dicit iohānes monachi.

**Arguit vltimo.** Alexander est sup̄flus. Probat̄ sic. q: determinat in fine de relatiuis. logicalibus. modo determinare de relatiuis logicalib⁹ nō ꝑtinet ad ꝓpositū. sed potius ad logicū. Dico verū argumentū ꝯcluderet si alexander hoc faceret sine causa ꝛ rōe. sed hoc facit ex aliqua causa. Aliq̄ em̄ dicūt eū hoc fecisse vt sua doctrina de relatiuis esset sufficiēs. determinat em̄ de relatiuis grāmaticalibus. sicuit etiā vt determinaret de relatiuis logicalibus. sed fecit hoc in fine. vt ꝑ hoc inueret ꝙ hec determinatio sua non esset p̄ncipalis. sed poti⁹ ad logicū hoc ꝑtineret. Alij etiā dicūt ꝙ ideo fecit. quia in regimine gr̄i ꝛ dr̄i ostendebat quomō dictiones relatiue regunt obliquos suoꝝ coꝛrellatiuoꝝ. modo crederet aliqs ꝙ semꝑ esset necessariū coꝛrelatiuū sequi relatiuū. hoc alexander ostendit in textu ꝛ dicit ꝙ nō sꝑ opoꝛtet hoc fieri ꝛ i hoc terminat̄ ꝓpositū alexādri. Jn cōplemento itaqꝫ huius exercicij honoꝛ sit deo. celsitudo ꝛ gratiaꝝ actio. q̄ est laudatus ꝛ benedictus in secula. Amen.

Exercitiū Secunde partis Alexādri Galli Cracouie impensis spectabilis viri domini Johānis Haller impꝛessum: finitūqꝫ feliciter in vigilia Purificationis Marie virginis illibate.
Anno dñi. 1517.

Laus deo glorioso.